

C. W. LEADBEATER

VILÁGUNK REJTETT OLDALA

Első könyv

**A könyv eredeti, angol kiadása 1913-ban jelent meg
Adyar-ban THE HIDDEN SIDE OF THINGS címen**

Többek fordítását összeállította és rendezte:	HARRY GYÖRGYNÉ	1948-ban
Számítógépes változat:	SZABARI JÁNOS	2002-ben

Magyar Teozófiai Társulat

Tartalomjegyzék

ELŐSZÓ AZ 1948-AS TERVEZETT KIADÁSHOZ	4
ELSŐ FEJEZET - OKKULTIZMUS	5
MÁSODIK FEJEZET - A VILÁG MINT EGÉSZ	9
TÁGABB LÁTÓKÖR.....	9
A NEGYEDIK DIMENZIÓ.....	10
A MAGASABB VILÁG	11
AZ ÉLET CÉLJA.....	12
HARMADIK FEJEZET - A BOLYGÓK HATÁSA	14
SUGÁRZÁSOK	14
A NAPRENDSZER ISTENSÉGE	14
AZ ANYAG KÜLÖNBÖZŐ TÍPUSAI.....	15
AZ ÉLŐ KÖZPONTOK	15
A KÖZPONTOK HATÁSAI	17
CSELEKVÉSI SZABADSÁG	18
NEGYEDIK FEJEZET - A NAP HATÁSA	19
A NAP MELEGE.....	19
A NAP PROTUBERANCIÁI.....	19
VITALITÁS	20
A VITALITÁS-GÖMBÖCSKE.....	20
A VITALITÁS ABSZORBEÁLÁSA	21
VITALITÁS ÉS EGÉSZSÉG	23
A VITALITÁS NEM MAGNETIZMUS	24
ÖTÖDIK FEJEZET - A TÁJ HATÁSA	26
AZ IDŐJÁRÁS	26
A KÖZETEK	27
A FÁK	27
A HÉT TÍPUS.....	28
AZ ÁLLATOK.....	29
AZ EMBEREK	29
UTAZÁS	31
HATODIK FEJEZET - A TERMÉSZETSZELLEMEK	34
EGY KÜLÖNÁLLÓ FEJLŐDÉS	34
FEJLŐDÉSI IRÁNYOK	34
AZ ÁTLÉPÉS MÓDJA	37
TÜNDÉREK.....	38
NEMZETI TÍPUSOK	38
EGY ÍRORSZÁGI SZENT HEGYEN	39
TÜNDÉR-LÉT, TÜNDÉR-HALÁL	40
KEDVTELÉSEIK	40
TÜNDÉRORSZÁG MESÉI.....	41
MAGATARTÁSUK AZ EMBEREKKEL SZEMBEN	41
KÁPRÁZAT.....	42
BARÁTKOZÁSAIK.....	43

VÍZI-SZELLEMEK	43
A BELVIZEK TÜNDÉREI	44
SZILFIDEK.....	45
MULATSÁGAIK	46
ABNORMÁLIS FEJLŐDÉS.....	47
A TANULMÁNYOZÁS HASZNA	47
HETEDIK FEJEZET - MAGNETIKUS KÖZPONTOK	49
A NAGY SZÉKESEGYHÁZAK	49
NEM-KERESZTÉNY TEMPLOMOK.....	50
KEGYHELYEK ÉS EREKLYÉK	51
ROMOK.....	52
MODERN VÁROSOK.....	54
KÖZÉPÜLETEK	55
TEMETŐK	55
EGYETEMEK ÉS ISKOLÁK	56
KÖNYVTÁRAK, MÚZEUMOK, MŰCSARNOKOK	56
CHICAGO VÁGÓHÍDJAI	56
ALKALMI HELYEK	57
SZENT HEGYEK.....	57
SZENT FOLYÓK	58
NYOLCADIK FEJEZET - A SZERTARTÁSOK HATÁSA	59
A HIERARCHIA	59
A HÁROM ÖSVÉNY	60
KERESZTÉNY MÁGIA.....	61
A MISE	62
PAPSZENTELÉS	64
GONDOLATFORMÁK	65
AZ ÁHÍTAT HATÁSA	66
A KERESZTELÉS	67
EGYSÉGBEN AZ ERŐ.....	67
TEMPLOMSZENTELÉS	68
A HARANGOK	68
TÖMJÉNEZÉS.....	69
A HOLTAKÉRT VALÓ ISTENTISZTELETEK.....	69
EGYHÁZI RENDEK	70
HANG, SZÍN ÉS FORMA	70
KILENCEDIK FEJEZET - A HANGOK HATÁSA	71
HANG, SZÍN ÉS FORMA.....	71
VALLÁSOS ZENE	71
KATONAZENE	73
A TERMÉSZET HANGJAI.....	73
AZ OTTHONI ÉLET HANGJAI	74
ZAJOK.....	75
TIZEDIK FEJEZET - A KÖZVÉLEMÉNY HATÁSA	76
FAJI ELŐÍTÉLETEK.....	76
NÉPSZERŰ ELŐÍTÉLETEK.....	76
POLITIKAI ELŐÍTÉLETEK	77
A KORMÁNYZAT	77
VALLÁSI ELŐÍTÉLETEK	78
OSZTÁLY-ELŐÍTÉLETEK.....	78

ÁLTALÁNOS SZÍNVONAL.....	79
KASZT-ELŐÍTÉLET	79
A SZABADSÁG KÖTELESSÉGE.....	80
ÜZLETI FOGÁSOK.....	81
A CSALÁS KÖVETKEZMÉNYEI	82
ELŐÍTÉLET SZEMÉLYEKSEL SZEMBEN	83
A BARÁTOK BEFOLYÁSA.....	83
NÉPSZERŰ BABONÁK	83
A PLETYKÁTÓL VALÓ FÉLELEM	84
A JOBBIK OLDAL	84
TIZENEGYEDIK FEJEZET - RENDKÍVÜLI ESEMÉNYEK HATÁSA	86
TEMETÉS	86
A PORHÜVELY SORSA	87
SEBÉSZETI MŰTÉT.....	89
ELŐADÁS	89
POLITIKAI GYŰLÉS.....	90
A TÖMEG	91
SPIRITISZTA SZEÁNSZOK	91
VALLÁSOS FELBUZDULÁS.....	93
HÁBORÚ	96
KATASZTRÓFÁK	97
TIZENKETTEDIK FEJEZET - A LÁTHATATTLAN LÉNYEK HATÁSA	99
IRÁNYÍTÁS A TÚLVILÁGRÓL.....	99
AHRINZIMAN TÖRTÉNETE	99
TIZENHARMADIK FEJEZET - A MAGATARTÁS KÉRDÉSE	105
VÉDŐBURKOK	105
AZ ÉTERIKUS BUROK	105
AZ ASZTRÁLIS BUROK.....	108
A MENTÁLIS BUROK.....	109
EGY SZÉP TÖRTÉNET.....	109
A JOBBIK ÚT	110

Előszó az 1948-as tervezett kiadáshoz

C. W. Leadbeater könyvének magyar fordításához szükségesnek látszik néhány szót hozzáfűzni. A szerző az okkult jelenségek kutatója, aki a tudós alaposságával, rendszerességével és személytelenségével foglalkozik tárgyával. Ebben a könyvében azokat a hatásokat mutatja ki, amelyek az emberek tudatukon kívül érik az öt érzéken túli világból. Ezek a világok reális valóságok, bár anyaguk finomabb, mint az általunk ismert és érzékelt fizikai világ anyaga. C. W. Leadbeater, az okkult kutató arra képezte ki magát, hogy ezekbe a világokba bepillanthasson, és így információkat szerezzen olyan dolgokról, amelyeknek szakszerű magyarázata sok ösztönszerű sejtést és megérzést igazol. A szerző azonban nem „sejtésre” vagy „megérzésre” alapítja mondanivalóját. Tényleges tudása van, amit pszichikai képességeinek kifejlesztésével szerzett meg. Mint az ismeretlen földrészek felfedezői, úgy vezet körül ő is az olvasót egy ismeretlen világban. Ez a világ nem különálló a mi világunktól, hanem annak szerves alkotórésze, és fontos szerepet tölt be az ember életében. De ha az okkultizmusban járatan személy nem is tudja azonnal észlelni a rejtett dolgok és erők hatását, bizonyos idő távlatából nézve fel fogja ismerni, hogy életét ezek a rejtett és finomabb hatások nagymértékben befolyásolják. Ez a könyv felhívja a figyelmet az élet láthatatlan tényeinek fontosságára, s ezáltal hozzásegít ahhoz, hogy helyesebb arányokban lássuk ezt a világot, amelyben „a láthatatlan dolgok többen vannak.”

Ez alkalommal az eredeti műnek csupán első felét adjuk a magyar olvasóközönség kezébe, természetesen abban a reményben, hogy rövid időn belül a második rész is sajtó alá kerül. De a mű így is egésznek alkot, minthogy az első részben a szerző magukkal a jelenségekkel foglalkozik, és azokat magyarázza, míg a második részben gyakorlati tanácsokat és útmutatásokat ad arra, hogy miképpen hasznosíthatjuk legjobban az okkult tudást mindennapi életünkben.

Harry Györgyné

Első fejezet

OKKULTIZMUS

Ezt a kifejezést: „okkultizmus” gyakran félreértették. A tudatlanok elméjében még a közel-múltban is egyértelmű volt a varázslattal, tanulmányozóiról pedig azt tartották, hogy a fekete mágia művelői, akik kabalisztikus jelekkel ékesített skarlátvörös, omló köntöst viselnek, s titokzatos környezetben, egy fekete macska társaságában bűvös főzeteket kotyvasztanak sátáni varázsigék mormolása közben.

Még most is és azok között is, akiket műveltségük az ilyen babonák fölé emel, megmaradt egy csomó félreértés. Pedig a szó latin eredete tisztázhatná, hogy a rejtett dolgok tudományát jelenti. Mégis gyakran lekicsinylik, értelmetlennek és gyakorlatiatlannak tartják, álmokkal és jóslásokkal, hisztériával és halott-idézéssel, az életelixír és a bölcsék köve keresésével hozzák kapcsolatba. Komoly tanulmányozók, akik pedig jobban tudhatnák, folyton azt hangoztatják, hogy a dolgok rejtett oldalát készakarva takarják el előlünk, mintha a tudást, amely általános lehetne, csak a kevesek szeszélye és önzése tartaná szándékosan vissza. A tény pedig az, hogy semmi más, csak a saját korlátozottságunk takarhat el előlünk valamit, és hogy fejlődésünk arányában növekszik és tágul a világ, mert mind többet és többet tudunk meglátni nagyszerűségéből és szépségéből.

E megállapítás cáfolatául felhozható az a jól ismert tény, hogy a nagy beavatásoknál, amelyek az újonc előmenetelét jelzik a magasabb fejlődés ösvényén, bizonyos meghatározott új tudást adnak át. Ez teljesen igaz, de a tudást csak azért kaphatja, mert már addig a pontig fejlődött, hogy felfoghatja azt. Éppen úgy nem tartják vissza az emberiség többi részétől, mint ahogy a másodfokú egyenlet ismeretét sem tartják vissza a gyermektől, aki még az egyszerűvel bajlódik. Ha majd a gyermek eléri azt a fokot, hogy megérti az egyenleteket, a tanító örömet megmagyarázza a szabályokat. Pontosan ugyanígy, mihelyt valaki képessé tette magát bizonyos beavatáskor kapható felvilágosítások befogadására, azonnal megtörténik a beavatás. De a magasabb tudás befogadására csak úgy képezhetjük ki magunkat, ha megpróbáljuk megérteni jelen körülményeinket, és életünket a való tények tekintetbe vételével okosan rendezzük be.

Az okkultizmus tehát a természet rejtett oldalának tanulmányozása, helyesebben az egész természet tanulmányozása, nemcsak annak a kicsi résznek, ami a modern tudomány kutatásainak körébe esik. Fejlődésünknek jelenlegi fokán a természetnek jóval nagyobbik része teljesen ismeretlen, mert az emberiség többsége képességeinek még csak elenyészően csekély részét fejlesztette ki. A közönséges ember tehát életbölcseletét (amennyiben egyáltalán van neki) teljesen helytelen alapokra fekteti. Cselekedeteit többé-kevésbé az a néhány természeti törvény irányítja, amelyeket ismer, ennél fogva mind életéről szóló elméletei, mind mindennapi szokásai szükségképpen hibásak. Az okkultistának sokkal tágabb a látóköre: ő számításba veszi a magasabb világok ama erőit, amelyeknek működése a materialista elől el van rejtve, és így életét a természet teljes törvénykönyvének engedelmeskedve rendezi be, nemcsak olykor-olykor alkalmazkodva egy parányi töredékhez.

Akinek semmi tudomása nincs az okkult dolgokról, annak igen nehéz belátni, hogy saját korlátozottsága milyen nagy, milyen komoly, mennyire mindent átfogó. Hogy ezt a korlátozottságot némiképpen jellemezzük, annak egyedüli módja az, ha elképzelünk egy, a mi énünknel még korlátozottabb tudatot, és elgondoljuk, miben különbözne a miénktől. Tételezzünk fel egy olyan tudatot, amely csak szilárd anyagot képes észlelni, az anyag folyékony és gáznemű alakjai éppen annyira nem léteznek számára, mint az éteri, asztrális és mentális formák a közönséges ember számára. Könnyen belátjuk, hogy az ilyen tudat képtelen lenne valamennyire is helyes képet alkotni magának a körülötte levő világról. A szilárd anyag – az egyetlen, amit észlelni képes – folyvást olyan lényeges változásokon menne át, amelyeket ésszerűen nem lehetne megmagyarázni.

Például: záporosó után a föld szilárd anyaga megváltozna, a talaj megpuhulna, s nedvességgel telítődne. E változás előtt a tudat teljesen értetlenül állna. A szél porfelhőket kevergethetne, magával sodorván a felkavart port; a szilárd anyagnak ez a mozgása azonban teljesen indokolatlan volna annak, akinek semmi fogalma nincs a levegőről. Felesleges több példát felhozni ama nyilvánvaló tétel bizonyítására, mennyire elégtelen képet alkotna a világról a szilárd anyagokra támaszkodó tudat. Viszont nehezebben fogjuk felismerni azt, hogy mi jelenlegi tudatunk úgy viszonyul a fejlett ember tudatához, mint a fenti tudat a miénkéhez.

A teozófia tanulmányozói legalább elméletben tudnak arról, hogy mindennek van rejtett oldala, és azt is tudják, hogy legtöbb esetben ez a rejtett oldal sokkal fontosabb, mint az, ami fizikai szemmel látható.

Más oldalról megvilágítva ezt a kérdést tudjuk, hogy érzékszerveink, amelyeknek segítségével a külső tárgyakról ismereteket szerzünk, még csak tökéletlenül vannak kifejlődve, ezért ismereteink is csak részlegesek. Amit a körülvevő világból látunk, korántsem minden, ami látható. Az az ember pedig, aki nem rest érzékeit fejleszteni, tapasztalni fogja, hogy annak arányában, ahogy ez sikerül neki, élete teljesebb és gazdagabb lesz. A természetnek, művészetnek, zenének kedvelője az élvezetnek hihetetlenül elmélyült és felmagasztosult területeit tárhatja fel, ha ide való belépésre képesíti magát. Mindenek fölött azonban aki szereti embertársait, az előtt a bensőséges megértésnek, és ezért a sokkal nagyobb hasznavehetőségnek sokkal nagyobb lehetőségei nyílnak meg.

Mi még csak félúton vagyunk a fejlődés létráján, így tehát érzékeink is csak félig vannak kifejlődve. Megvan azonban a lehetőségünk, hogy meggyorsítsuk felfelé haladásunkat ezen a létrán, kemény munkával lehetséges azzá tenni érzékeinket most, amilyennel majd a távoli jövőben minden ember rendelkezni fog. Azt az embert, aki ezt most véghez viszi, látnoknak, tisztánlátónak (clairvoyant) nevezik.

Szép szó ez: clairvoyant, tisztánlátó. Olyan valakit jelent, aki „tisztán lát”. Csakhogy ezt a képességet rettenetesen lealacsonyították, és rosszra használták úgy, hogy az emberek elméjében mindenféle csalással és bűvészfogásokkal azonosult: cigányasszony alakjával, aki néhány fillérért megmondja a szolgálónak, szőke vagy barna herceg jön el érte, hogy feleségül vegye; vagy olyan vállalkozásokkal a városok elegáns negyedében, ahol egy százasért fellebbentik a fátylat előkelőbb kliensek jövőjéről.

Minden szabálytalan és nem tudományos; sok esetben nem egyéb szemfényvesztésnél és arcátlan rablásnál. De mindig, bizonyos mértékig a jövőbe látni nem képtelenség. Meg lehet tenni és meg is tették számtalan esetben. Ezeknek az alkalmi „jós”-oknak kétségkívül van néha egy-egy villanásuk a magasabbrendű látásból, bár rendszeren nem számíthatnak arra, hogy megint fog jelentkezni akkor, amikor szükségük van rá.

De mindeme homály mögött van egy megingathatatlan tény – valami, amit ésszerűen megközelíteni, és tudományosan tanulmányozni lehet. Sokévi tanulmány és kísérletezés eredményeként nyomatékosan állítom, amit már fentebb írtam: lehetséges úgy kifejleszteni az érzékeket, hogy az ember sokkal többet meglásson ebből a csodálatos és gyönyörű világunkból. Minderről a képzetlen átlagembernek még csak sejtelve sem lehet abban a sötétségben, amit ő meglegedetten világosságnak nevez.

Kétezer ötszáz évvel ezelőtt az indiai tanítók legnagyobbika, Gautama BUDDHA mondta tanítványainak: „Ne panaszkodjatok, ne siránkozzatok, és ne imádkozzatok, hanem nyissátok ki szemeteket, és lássatok. Az igazság mind körülöttetek van, csak a kötést kell levennetek szemetekről, és néznetek kell; az igazság pedig olyan csodás, olyan szép, s mindennél különb, amiről az emberek valaha álmodtak, vagy amiért imádkoztak, és minden időre szól.”

Az ő szavai bizonyosan még sokkal többet jelentettek, mint amiről én most írni fogok. De ez így is egy lépés azon az úton, amely a beteljesedés dicsőséges célja felé vezet. Ha nem is fejtí még ki az egész igazságot, mindenesetre sokat megmutat belőle. Eltávolít az utunkból egy egész csomó közkezen forgó hamis fogalmat, és tisztáz sok olyat, amelyet titokzatosnak vagy problematikusnak tartanak az e téren még tanulatlanok. Megmutatja, hogy mindezek a dolgok csak azért voltak számunkra titokzatosak és problematikusak, mert alulról néztük a dolgokat, mint elszigetelt, összefüggéstelen töredékeket, ahelyett, hogy följük emelkedtünk volna olyan színvonalra, ahonnan egy hatalmas egész részeként tűnnek fel. Egy pillanat alatt megoldódik sok olyan kérdés, amelyen rengeteget vitatkoztak, például az ember továbbélése halála után. Tisztázódik sok különös dolog, amelyet az egyházak tanítanak; eloszlik tudatlanságunk, és megszűnik félelmünk az ismeretlentől, mert ésszerű és rendezett terv kerül elénk.

Mindezen kívül mindennapi életünk szempontjából is új világ tárul elénk, új világ, mely mégis része a réginek. Kitűnik, hogy – amint kezdetben mondtam – mindennek van rejtett oldala, és hogy a legközönségesebb cselekedeteinknek gyakran olyan következményei vannak, melyekről azelőtt nem vettünk tudomást. Megértjük a telepátiának nevezett jelenséget, mert ahogy vannak hő-, fény- és elektromos hullámok, éppen úgy vannak gondolathullámok is, bár finomabb anyagban hatnak, s ezért fizikai érzékeinkkel nem észlelhetők. Ezeket a rezgéseket tanulmányozva látjuk, miképpen hat a gondolat, és megtanuljuk, hogy a gondolat milyen óriási, jóra vagy rosszra fordítható erő. Pedig ezt az erőt bizonyos mértékig – bár öntudatlanul – mindnyájan használjuk, de még százszorta hatásosabban kezelhetjük, ha működését megértjük. A további kutatás felfedi előttünk az un. „gondolatformák” alkotásának módszerét, és útmutatást ad arra nézve, hogyan használhatnánk ezeket akár magunk, akár mások javára sokféle módon.

Az okkultista mindezeket a láthatatlan hatásokat gondosan tanulmányozza, és ennél fogva cselekvéseinek eredményeit jobban kiszámíthatja, mint embertársai. Többet tud az életről, mint mások, s józan eszét arra használja, hogy e tudás alapján módosítsa életét. Mai életünk sok tekintetben különbözik középkori elődeink életétől, mert többet tudunk náluk. Felfedeztük az egészségtan néhány törvényét; a bölcs ezeknek megfelelően él, ezért az általános életkor határozottan hosszabb most, mint a középkorban volt. Vannak még mindig balgák, vagy tudatlanok, akik vagy nem ismerik az egészséges élet törvényeit, vagy nem törődnek velük; azt hiszik, hogy mivel a betegségsírakat nem látják, ezeknek nincs is fontosságuk, - tehát nem fogadják el az új felfedezéseket. Az ilyenek kapják meg aztán elsőnek a járványokat, s ők szenvednek legtöbbet, ha valami szokatlan követelményt rónak a közönségre. Szükségtelenül szenvednek, mert elmaradtak koruktól. De nemcsak önmaguknak ártanak hanyagságukkal. A tudatlanságuk vagy gondatlanságuk okozta körülmények gyakran megfertőzik a környezetet, amelyet másképpen semmi baj sem ért volna.

Az, amiről én beszélek, tökéletesen ugyanez, csak más színvonalon. A mikroszkóp felfedezte a betegségsírakat; az értelmes ember felhasználta a felfedezést, és átrendezte életét. Az oktan nem vette figyelembe, s úgy folytatta életét, mint azelőtt. A tisztánlátás felfedi a gondolaterőt és sok más, ezelőtt nem is gyanított képességet. Az értelmes ember ezt a felfedezést is felhasználja, s eszerint rendezi be életét. Az oktan itt sem veszi figyelembe az új felfedezéseket. Ismét azt hiszi, hogy amit nem lát, az nem fontos. Ismét szenved, amikor nem szükséges, mert elmaradt korától.

De nemcsak hogy gyakran szenved valódi kínokat, hanem elszalasztja az életnek sok élvezetét. A festészetnek, költészetnek, zenének, irodalomnak, a vallásos szertartásoknak, a természet szépségeinek, mindnek megvan a rejtett oldala, a fizikainál sokkal nagyobb teljessége, tökéletessége. Az ember pedig, aki ezt látni vagy érzékelni tudja, sok olyan élvezethez jut, amikről halvány sejtelmé sincs annak, aki tompa érzékekkel megy el mellettük.

Az észlelőképeség megvan minden emberi lényben, csak többnyire még fejletlen. Kifejlesztése általában sok időt és kemény munkát vesz igénybe, de nagyon megéri a ráfordított fáradságot. Ne merjen azonban senki belefogni, akinek indítóokai nem tökéletesen tiszták és önzetlenek, mert aki nem a legmagasabbrendű célokból törekszik átfogóbb képességekre, átkot von magára, s nem áldást.

De a dolgozó ember, akinek nincs ideje rá, hogy kitartó erőfeszítéssel fejlessze ki szunnyadó belső erőit, még sincs elzárva attól, hogy az okkult kutatásokból eredő jótéteményekben ne osztozzon, mint ahogy élhetünk egészségen akkor is, ha történetesen nincs mikroszkópunk. Ha nem is látjuk a betegségsírákat, a szakember bizonyosságából tudjuk, hogy vannak, és tudjuk, hogyan kell tőlük őrizkednünk. Az, akinek még csak nem dereng a tisztánlátása, tanulmányozhatja olyanok írásait, akik már elsajátították, és így munkájuk eredményeit hasznosíthatja. Igaz, nem láthatja még mindazt a ragyogást és szépséget, amit a tökéletlen érzékek eltakarnak, de könnyen megtanulhatja, hogyan kerülheti el a láthatatlan rosszat, és hogyan hozhatja működésbe a láthatatlan jó erőket. Így jóval előbb, mintsem ténylegesen látja őket, bebizonyíthatja magának létezésüket, mint ahogy egy elektromotor kezelője megbizonyosodik az elektromosság létezéséről, bár soha nem látta, s nem is tudja, miben áll.

Meg kell próbálnunk annyit megérteni világunkból, amennyit csak tudunk. Nem szabad elmaradnunk a fejlődés menetében, nem szabad anakronizmusokká válnunk azzal, hogy nem érdeklődünk ezek iránt, amelyek pedig csak új szemszögből való bemutatásai a legősibb bölcsességnek. „A tudás hatalom” ebben az esetben is, mint minden másban; s ebben az esetben – mint minden másban - az erő, bölcsesség és szeretet dicső hármának mindig együtt kell járniuk.

Van azonban különbség az elméleti megismerés és a tényleges meglátás között; azt gondolom tehát, hogy talán valamelyest közelebb segíti a tanulmányozókat a valóságos felfedezésben, ha leírom számukra a mindennapi élet egyszerű történéseinek rejtett oldalát a tisztánlátó szemével nézve, olyan ember szemével, aki kifejlesztette magában az asztrális, mentális és kauzális testeken át történő észlelés képességét. Az intuíciónak segítségével nyert meglátás persze még végtelenül nagyszerűbb és hatásosabb, de oly teljesen leírhatatlan, hogy haszontalan volna bármit is mondani róla. Azon a színvonalon már minden tapasztalat az emberen belül van, nem kívülről. A látomás dicsősége és szépsége többé nem olyasvalami, amit érdeklődéssel figyel, hanem amit szíve legbelsejében érez, mert része önmagának.

Második fejezet

A VILÁG MINT EGÉSZ

Tágabb látókör

Ha a világban körül nézünk, tagadhatatlan, hogy rengeteg sok a bánat és szenvedés. Igaz, nagy részének nyilvánvalóan a szenvedők maguk az okai, és könnyen elkerülhetnék, ha egy kevés önuralmat gyakorolnának, és józan eszüket használnák. Viszont sok olyant is látunk, ami nem közvetlenül a szenvedőre vezethető vissza, hanem kétségtelenül kívülről jön. Gyakran úgy látszik, mintha a gonosz diadalmaskodnék, mintha az élet bömbölő zűrzavara, viharai és feszültsége közepette elbuknék az igazságosság. Ezért sokan kételkednek a végső eredményben, és kétségbe vonják, hogy valóban van valamilyen tervszerű haladás emögött a megdöbbentő káosz mögött.

Mindez csupán álláspont kérdése. Aki a harc kellős közepén van, nem tudja megítélni a hadvezér tervét, vagy a harc kifejlődését. Hogy megérthessük az egész harchelyzetet, ki kell lépnünk a forgatagból és felülről néznünk a harctérre. Ugyanígy, ha meg akarjuk érteni az élet harci tervét, egy időre ki kell lépnünk belőle, és gondolatban felülről tekinteni le rá, - de nem a halandó test, hanem az örökkön élő lélek szempontjából. Tekintetbe kell vennünk az életnek nemcsak azt a kicsi részét, amit fizikai szemmel láthatunk, hanem az egész óriási teljességet, amiből jelenleg olyan sok láthatatlan számunkra.

Ameddig ezt meg nem tesszük, olyan ember helyzetében vagyunk, aki egy óriási, igen bonyolult, díszes mintájú, szövésben lévő szőnyeget néz alulról, a visszajáról. Az egész nem más, mint a különböző színek keveréke, amelyről rongyos foszlányok lógnak le, minden rend, vagy szépség nélkül, s nem tudja megérteni, mire való az egész procedura. Ha azonban a természet rejtett oldalainak ismerete arra képesít, hogy felülről nézzük a dolgot, a minta kibontakozik szemünk előtt, és a látszólagos káosz rendezett haladásnak bizonyul.

Még találóbb analógiát kapunk, ha beleképzeljük magunkat egy mikroba életszemléletébe, amelyet valami ellenállhatatlan áradat ragad magával, pl. a Niagara vízesése. A zuhatagnak ereje forrva, sisteregve rohan, s oly óriási, hogy a közepe felpúposodik. Az ilyen zuhatag felületén lévő mikrobát a habzó áradat minden bizonnyal vadul ide-oda hányja, néha magasan a levegőbe dobja, néha valami örvényben visszafelé kergeti úgy, hogy a mikroba képtelen a partokat meglátni, mert minden képességét igénybe veszi az örült küzdelem, hogy valamiképp a víz felületén tartsa magát. Neki ez a küzdelem és harc a világa, hogyan tudná megmondani, merre tart a folyó?

A parton álló ember azonban látja, hogy ez az egész megdöbbentő kavargás csupán felszínes, és hogy az egyedül fontos tény a több milliónyi tonna víznek állandó lefelé özönlése a tengerbe. Ha még azt is elképzeljük, hogy a mikrobának van valami sejtelve a haladásról, s ezt az előre való mozgással azonosítja, alaposan meghökken, ha azt észleli, hogy oldalra taszítja valami erő, vagy valami örvény visszaveti egy darabon. Az emberi szemlélő azonban látja, hogy a látszólagos visszafelé mozgás is csak csalóka, mert hisz minden kis örvényt is magával ragad, előre visz az ár. Túlzás nélkül állíthatjuk, hogy az áradatban küszködő mikrobának a tudása úgy aránylik a reá letekintő emberéhez, mint az átlagember életismerete azéhoz, aki ismeri a dolgok rejtett oldalát.

A legjobb hasonlat, bár kissé nehéz követni (mivel képzelőtehetségünk megfeszítését kívánja) az, amit Mr. Hinton ír le „Scientific Romances” c. könyvében. Mr. Hinton saját érvelése céljaira elképzel egy nagy függőleges fakeretet, amelyben ugyancsak függőlegesen szálak vannak kifeszítve. A szálak különböző szögekben futnak. Ha mármint egy ív papírt helyezünk be a keretbe vízszintesen úgy, hogy ezek a szálak keresztülmenjenek rajta, világos, hogy mindegyik szál parányi lyukat hagy a papíron. Ha ezután az egész keretet lassan felemeljük, a papír azonban mozdulatlan marad, különböző eredményeket érünk el. A függőleges szálak minden nehézség nélkül átcúsznak saját lyukukon, de a szögben futó szálak hosszukás nyílást vágnak a papírba a keret mozgása következtében.

Ha most papír helyett vékony viaszlemezt veszünk, és a viasz eléggé nyúlós ahhoz, hogy a mozgó szál mögött mindig bezáródjék, a hosszúkás nyílások helyett mozgó lyukakat kapunk. Akik valami okból nem láthatják a lyukakat okozó szálakat, a lyukak mozgását szükségképpen szabálytalanoknak és megmagyarázhatatlannak fogják találni. A láthatatlan szálak elrendezése folytán a lyukak némelyike közeledni fog egymáshoz, mások eltávolodnak; különféle minták és alakulatok keletkeznek, majd szétesznek. A képzeletnek még merészebb szárnyalásával ne a lyukakra gondoljunk, hanem az azokat betöltő parányi szálrészecskékre és képzeljük el, hogy ezeket tudatos atomok alkotják. Ezek az atomok különálló egyedeknek hiszik magukat, de saját akarásuktól függetlenül mozgásba kényszerülnek egy látszólag kifürkészhetetlen kavardás útvesztőjében. Ez az őrzítő tánc jelenti számukra az életet. De a látszólagos bonyolultság és céltalan mozgás voltaképpen csak káprázat, amit az atomi tudat korlátoltsága okoz, mert hiszen csupán egyetlen rendkívüli egyszerű mozgás megy végbe: a keretnek, mint egésznek állandó felfelé mozgása. De az atom ezt mindaddig meg nem értheti, amíg be nem látja, hogy ő nem különálló töredék, hanem a szál egy része.

"Mindez pedig allegória", - még pedig igen szép allegória, hiszen a szálak mi vagyunk: a mi igazi énünk, a mi lelkünk, az atomok pedig ezt a földi életünket jelentik. Ameddig tudatunkat az atomi korlátok közé szorítjuk, és az életet csak ebből a földi szempontból nézzük, addig sohasem érthetjük meg, mi történik a világban. Ha azonban felemeljük tudatunk a lélek szempontjára, amelynek szálán a testi élet csupán parányi rész és időleges kifejezés, akkor látni fogjuk, hogy mindama bonyolultság mögött csodálatos egyszerűség van, egység a sok különféleség mögött. A bonyolultság és különféleség csupán a mi korlátozottságunk okozta káprázat. Az egyszerűség és egység a való.

Világunk rejtett oldalát a hétköznapi ember elméje három, egymástól eltérő okból képtelen felfogni. Először azért, mert világunknak még egy kiterjedése (dimenziója) van, melyet nem képes érzékelni; másodszer azért, mert a világ magasabbrendű oldala túlságosan finom fejletlen észlelőképességének; harmadszor, mert a világnak olyan értelme és célja van, amiről az átlagembernek rendszerint halvány sejtelve sincs. Ha azt mondjuk, hogy nem látjuk egész világunkat, nagyon is gyenge kifejezéssel élünk; mert amit látunk, csupán elenyészően csekély része, bármilyen szép is ez a rész. És aminthogy egy újabb dimenzió elképzelése végtelennek tűnik a mi térről való fogalmunkhoz képest, s térbeli kifejezésekkel nem érzékeltethető, éppen úgy végtelenül nagyobb világunknak, mint egésznek a mivolta és pompája, úgyhogy arról idelent fogalmat sem alkothatunk, sem földi kifejezésekkel le nem írhatjuk.

A negyedik dimenzió

Az előzőekben említett kiterjedést gyakran negyedik dimenzióknak nevezik. Sokan gúnyolódhatnak ezen és tagadják létezését, mégis tény az, hogy a fizikai világunk valójában sokdimenziójú világ, és hogy minden tárgy olyan irányú kiterjedéssel is bír - bármilyen parányi is a tárgy - amely mentális fejlődésünk mai fokán elképzelhetetlen számunkra. Ha kifejlesztjük asztrális érzékeinket, közvetlenebb érintkezésbe jutunk ebben a kiterjedéssel, s így elménk többé-kevésbé kényszerül azt elismerni. Ha pedig elég intelligensek vagyunk, fokozatosan kezdjük meg is érteni. Az értelmileg kevésbé fejlettek, még haláluk után és az asztrális világban is kétségbeesetten ragaszkodnak megszokott korlátjaikhoz, és inkább elfogadják a legrucsább, és legésszerűtlenebb hipotéziseket, csak hogy ne kelljen elismerniük a magasabb élet létezését, amitől oly nagyon félnek.

Mivel a legtöbb ember számára a tér negyedik dimenziójának megértéséhez a legkönnyebb út az, ha kifejleszti magában az asztrális látást, sokan azt hiszik, hogy a negyedik dimenzió kizárólagos kelléke az asztrális világnak. Rövid megfontolás tisztázza, hogy ez nem lehet így. Alapjában véve a világegyetemben csak egyfajta anyag van, bár mi fizikai, asztrális vagy mentális anyagnak nevezzük aszerint, hogy milyen finomságú a halmazállapota és milyen gyorsaságú a rezgése. Következésképp a tér kiterjedései - ha egyáltalán léteznek - függetlenek az őket betöltő anyagtól. És akár három, négy vagy még több dimenziója van a térnek, minden benne lévő anyag alá van vetve ezeknek a körülményeknek, akár fel tudjuk fogni, akár nem.

Talán segítségünkre lesz ennek a tárgynak megértésében, ha belátjuk, hogy az, amit mi térnek nevezünk, a tudat korlátozottságából folyik, és hogy egy magasabb színvonalon a fejlettebb tudatot nem köti többé. Gondoljunk arra, hogy ez a magasabb tudat minden irányban szabadon működik, azután képzeljük el, hogy minden leszállás egy sűrűbb anyagi világba újabb korlátozást ró rá, és elzárja észlelő képességét valamelyik irányban. Feltehetjük, hogy mire a tudat leszáll egészen a mentális világig, csak öt irányban képes észleletet szerezni. Ha még alább száll, egész az asztrális világig, még egyet elveszít képességeiből, és csak négy dimenzió felfogására korlátozódik. Azután a még mélyebbre való leszállás, amely a fizikai világba hozza, elvágja előle még azt a lehetőséget is, hogy a negyedik dimenziót észlelni tudja. Így azután arra a háromra vagyunk utalva, amelyet megszoktunk.

Ha ebből a szempontból nézzük a dolgot, nyilvánvaló, hogy a világegyetem körülményei ugyanazok maradtak, csupán a mi felfogóképességünk változott. Így bár igaz, hogy amikor tudatunk az asztrális anyagban működik, képesek vagyunk egy negyedik dimenziót is észlelni, amely egyébként el van rejtve előlünk, mégsem szabad abba a hibába esnünk, hogy amikor fizikai agyunkkal dolgozunk, a negyedik dimenziót csak az asztrális világhoz tartozónak tekintjük, és azt higgyük, hogy a fizikai anyag valahogy más térben foglal helyet, mint az asztrális és a mentális anyag. Ennek a feltevésnek jogosulatlanságát bizonyítja az a tény is, hogy valaki fizikai agyát használva, gyakorlással megszerezheti azt a képességet, hogy megértse egynéhány négydimenziójú formát.

Nem akarok itt kimerítően foglalkozni ezzel a roppant érdekes tárggyal. Azok, akik tovább akarják követni, forduljanak G. H. Hinton műveihez: "Scientific Romances" és "The Fourth Dimension". Az első könyvhöz azért, mert sok érdekes lehetőséget mutat be ezzel a tanulmánnyal kapcsolatban, az utóbbihoz pedig azért, mert megmutatja, hogyan képes az elme a negyedik dimenziót ténynek megismerni. Jelenlegi célunkhoz elegendő, ha rámutatunk, hogy van világunknak egy ilyen oldala vagy kiterjedése, amely bár teljesen ismeretlen az emberiség nagy többsége előtt, mégis megkívánja, hogy tanulmányozzuk, és figyelembe vegyük, ha az egész életet meg akarjuk érteni, nemcsak egy parányi töredékét.

A magasabb világ

Fizikai világunknak, ha magasabb szempontból tekintjük, van egy másik rejtett oldala is, amelyet a Teozófia minden tanulmányozója jól ismer, mert ezeket: az asztrális és mentális világokat már sok előadásban és könyvben ismertették. Ez az a láthatatlan birodalom, ami áthatja a láthatót és megszokottat, sőt ennek a legfontosabb részét képezi. Világunknak erről a magasabb oldaláról felvilágosítást adnak a különböző teozófiai kézikönyvek, valamint saját könyvem: The Other Side of Death (A halál másik oldala). Így csak rövid vázlatot adok azoknak a kedvéért, akik a fenti műveket nem ismerik.

A modern fizikusok azt tartják, hogy az anyagot az éter hatja át, - ez a hipotetikus anyag, amit sok, látszólag ellentmondó tulajdonsággal ruháznak fel. Az okkultista tudja, hogy ennek a finomabb, átható anyagnak sok változata van, és hogy a tudósok által feltételezett tulajdonságok egy része nem is erre az anyagra, hanem arra az elsődleges szubsztanciára jellemző, amely voltaképpen az anyag negatívuma. Nem akarok eltérni könyvünk tárgyától az éter tulajdonságainak hosszas magyarázatásával. Akik ezt a tárgyat tanulmányozni kívánják, forduljanak Occult Chemistry (Okkult kémia) c. művemhez. Itt meg kell elégednünk annyival, hogy a tudósok gyanítják: a tér igazi "aether"-je valóban létezik, s különös, ellentmondó tulajdonságai nagyjában megfelelnek az elképzelésnek. De a belső világok finomabb anyagai végeredményben nem magából az aether-ből, hanem az aether buborékjaiból felépült anyagból készülnek. Bennünket most csak az a tény érdekel, hogy minden, számunkra látható anyagot nemcsak az aether, hanem különféle fajtájú finomabb anyagok is áthatják, s hogy ezeknek a finomabb anyagoknak sokféle fokozata van.

A típusnak, amely legközelebb van a fizikai világhoz, okkult tanulmányozók az „asztrális anyag” nevet adták; a legközelebbi fajtát „mentálisnak” nevezik, mert ennek anyagában működik a tudat mechanizmusa; amit közönségesen az ember elméjének neveznek. De vannak még finomabb típusok is, amelyekkel, pillanatnyilag nem foglalkozunk. Az általunk ismert térnek minden részét úgy kell elképzelnünk, hogy mindezeket az anyagokat tartalmazza. A tudomány feltevése az, hogy az anyagnak még a legsűrűbb formáiban sem érintkeznek soha a részecskék, hanem mindegyikük az éter-térben lebeg, mint egy bolygó, az űrben. Ugyanígy lebeg a fizikai éter minden részecskéje az asztrális anyag tengerében, és szintúgy lebeg az asztrális anyag minden részecskéje a mentális óceánban úgy, hogy mindezeknek a világoknak nincs nagyobb térre szükségük, mint amennyit ismerünk, mert a valóságban mind része ugyanannak a világnak.

Az emberben van mindebből a finomabb fokú anyagból, és ha megtanulja tudatát ezekbe, s nemcsak a fizikai agyába összpontosítani, tudomást szerezhet a világnak belsőbb és magasabbrendű részeiről, sok érdekes és értékes tudásra téve szert. Ennek a láthatatlan világnak természetét, tájait, lakóit, lehetőségeit írják le a fent említett könyvek. A természet eme magasabbrendű birodalmainak létezése teszi lehetővé az okkultizmust; alig van az életnek olyan ágazata, ahol befolyásukat ne kellene tekintetbe venni. Bölcsönktől sírunkig szoros érintkezésben vagyunk velük úgynevezett éber életünkben; álmunkban és halálunk után pedig még bensőségebben, mert akkor létünk csaknem rájuk korlátozódik.

A legalapvetőbb változás az élet tényeit tanulmányozó embernél talán a halállal szemben tanúsított magatartásában következik be. Ezzel másutt bőven foglalkoztunk; itt csak azt kell megállapítanom, hogy az igazság megismerése megfosztja a halált minden szörnyűségétől, enyhíti a bánatot és hozzásegít ahhoz, hogy igazi jelentőségében lássuk és megértsük helyét fejlődésünk rendszerében. Lehetséges ugyanis tudomást szerezni mindezekről a dolgokról, - nem szükséges másodkézből, vakon elfogadni hiedelmeket, amint legtöbbször teszik. A tudás pedig hatalmat, biztonságot és boldogságot jelent.

Az élet célja

Világunk harmadik aspektusa, amely a többség elől el van rejtve, a lét terve és célja. Az emberek általában minden felismerhető cél nélkül vergődnek át az életen, kivéve talán a tisztán fizikai küzdelmet, amelyet a vagyonosodásért vagy a hatalom elnyeréséért vívnak, mert homályosan azt hiszik, hogy ezek boldoggá teszik. Nincs határozott elméletük arról, miért vannak a világon, sem semmi bizonyosságuk az előttük álló jövőről. Még azt sem látják be, hogy lelkek ők és nem testek, s hogy mint ilyenek, fejlődésük egy hatalmas kozmikus fejlődési terv részét képezik.

Ha egyszer minden igazságnak ez a legnagyobbika felderengett az ember láthatárán, végbe megy benne az a változás, amit a nyugati vallások „megtérés”-nek, konverciónak neveznek. Szép szó ez, de sajnálatosan lealacsonyították méltatlan eszmetársításokkal, mert gyakran annak az indulatkriszisnek a megjelölésére használták, amit egy félőrült tömegből sugárzó izgatott érzelmi hullámverés kelt fel az úgyszólván hipnotizált emberekben. Igazi értelmében pontosan az, ami a latin változat etimológiájából adódik: „együtt fordulás valamivel”. Ezt megelőzőleg az ember, nem tudva a fejlődés óriási áramáról, önzésétől elvakítva szembehelyezkedett vele. De abban a pillanatban, amikor az Isteni Terv nagyszerűsége felvillan csodálkozó szemei előtt, nincs számára más lehetőség, minthogy minden erejét a Terv beteljesedésének szentelje, hogy „megforduljon, és együtt menjen” Isten szeretetének és bölcsességének nagyszerű áradatával.

Egyedüli törekvése ezentúl az, hogy a világ megsegítésére képesítse magát. Minden gondolata és cselekedete e cél felé irányul. A kísértés ereje pillanatnyilag elfeledtetheti vele, de a megfélemlítés csak időleges lehet. Ez a jelentése annak az egyházi dogmának, hogy a kiválasztottak sohasem bukhatnak el véglegesen. „Ítéltőképeséghez jutott, elméjének ajtajai megnyíltak”, - ezekkel a kifejezésekkel jellemzik a régibb vallások ezt a változást. Megtudta most, mi a való és mi a valótlan, mit ér-

demes elnyerni és mi értéktelen. A halhatatlan lélek, az Isteni Tűz egy szikrájának életét éli, a nem a halandó állatét, hogy egy bibliai mondást idézzek, ami azonban egészen helytelen, mert hiszen az állatok sem halnak meg, legfeljebb újra felszívódnak; csoport-lelkeikbe.

Való igaz, hogy az ilyen ember előtt megnyílik az életnek egy olyan oldala, amely mindaddig el volt rejtve szeme elől. Még igazabb volna azt mondani, hogy most kezd először valóban élni, azeelőtt csupán végigvonszolta magát egy haszontalan léten.

Harmadik fejezet

A BOLYGÓK HATÁSA

Sugárzások

Az első tény, amelyet be kell látnunk az, hogy minden dolog hatásokat sugároz szét környezetére, a környezet pedig ezt a szívességet azzal viszonzja, hogy szintén sugárzásokat bocsát szét. A szó szoros értelmében minden - a nap, a hold, a csillagok, angyalok, emberek, állatok, fák, sziklák, - minden szakadatlanul rezgéseket áraszt, mindegyik a maga sajátos típusának megfelelően, mégpedig nemcsak a fizikai világban, hanem más, finomabb világokban is. Fizikai érzékeink csak korlátolt számú ilyen kisugárzást tudnak felfogni. Könnyen megérezzük a naptól, vagy valamely tűzből sugárzó hőt, de rendszeresen nem vagyunk tudatában annak, hogy mi magunk is folyvást sugárzunk meleget. Pedig ha kinyújtjuk kezünket egy radiometer felé, ez a finom műszer már néhány méternyi távolságról is reagál a kezünkről reásugárzó hőre, és forogni kezd. Azt mondjuk, a rózsának van illata és a százszorszépnek nincs; pedig a százszorszép csakúgy kivet magából részecskéket, mint a róza. A különbség csupán az, hogy egyik esetben érzékeink felfogják, míg a másokban nem.

Ősrégi idők óta hittek az emberek abban, hogy a nap, a hold, a bolygók és a csillagok bizonyos hatást gyakorolnak az emberi életre. Napjainkban legtöbbször csak kinevetik az ilyen hitet anélkül, hogy bármit is tudnának róla. Pedig aki rászánja magát, hogy gondosan tanulmányozza az asztrológiát, sok olyan dolgot fog felfedezni, amit nem lehet könnyedén félredobni. Sok tévedésre fog bukkanni, ez kétségtelen, s némelyikük eléggé nevetséges is; de aránylag sok pontos eredményt is fog találni, amit már nem lehet józanésszel a véletlennek tulajdonítani. A kutatásai meg fogják győzni arról, hogy az asztrológusok állításainak kétségkívül van valami alapja, bár ugyanakkor észre kell vennie azt is, hogy rendszereik még távol vannak a tökéletességtől.

Ha arra az óriási távolságra gondolunk, ami bennünket még a hozzánk legközelebb eső bolygótól is elválaszt, rögtön nyilvánvalóvá lesz előttünk: el kell vetnünk azt az eszmét, hogy bármilyen említésre méltó fizikai hatást gyakorolhatnak reánk. Még ha volna is ilyen hatás, ereje nem annyira a bolygó helyzetétől, mint inkább a földtől való távolságától függne, - már pedig ezt a tényezőt az asztrológusok rendszeresen nem veszik számításba. Minél jobban szemügyre vesszük ezt a dolgot, annál kevésbé látszik ésszerűnek, vagy lehetségesnek az a feltevés, hogy a bolygók a földet, vagy lakóit bármilyen számba vehető mértékben befolyásolhatnák. Elvitázhatatlan azonban, hogy ez a nyilvánvaló lehetetlenségen alapuló elmélet gyakran beigazolódik. A magyarázat talán ott keresendő, hogy amint az óramutató csak mutatja, de nem okozza az idő múlását, éppúgy jelzik a bolygók mozgásai bizonyos befolyások érvényesülését, de korántsem okozzák. Lássuk, milyen fényt vet az okkult tanulmányozás erre a kissé bonyolult kérdésre.

A Naprendszer Istensége

Az okkultizmus tanulmányozói az egész naprendszert a maga bonyolult összetettségében, egy nagy Lény részleges megnyilvánulásának tekintik, a naprendszer részeiről pedig azt tartják, hogy azok az Ő különböző aspektusait fejezik ki. Sok nevet adtak már neki; teozófiai irodalmunkban gyakran, a gnosztikusok után a Logos-t emlegetik, - az Ige, amely kezdetben Istennél vala és Isten vala az Ige. Most azonban rendszeren a naprendszer Istenségének nevezzük. A naprendszernek minden fizikai alkatrésze: a nap, pompás udvarával, a bolygók holdjaikkal, tengereikkel, légköreikkel és a környező különféle étereikkel - mindezek összevéve az Ő fizikai teste, az Ő kifejeződése a fizikai világban.

Ugyanígy az asztrális világok összevéve - nemcsak a fizikai bolygókhoz tartozó asztrális világok, hanem a rendszer minden láncának tisztán asztrális bolygói (mint pl. a mi láncunk B és F bolygója) alkotják az asztrális testét, a mentális világok összessége pedig mentális testét, vagyis azt az eszközt, amelynek segítségével ezen a színvonalon megnyilvánul. Minden világnak minden atomja egy-

egy központ, amelyen át a tudata működik. Így nemcsak az igaz, hogy Isten mindenütt jelenvaló, hanem az is, hogy ami van, az Isten maga.

Látjuk tehát, hogy a régi panteisztikus felfogás igaz, de csak része az igazságnak, mert bár a természet, mint világával együtt nem más, mint az ő köntöse, mégis Ő maga mindezen kívül és felül is létezik, s ilyen minden képzeletet felülmúló életet él más naprendszerek uralkodói között, amiről mi nem tudhatunk semmit. Amint a mi életünk a szó szoros értelmében Őbenne folyik, és része az Övének, úgy az Ő élete és a megszámlálhatatlan más rendszer Napistenségének élete része az egész látható világegyetem Istensége még nagyobb életének. Ha pedig a tér mélységeiben vannak még más, számunkra láthatatlant világegyetek, azoknak Istenségei ugyanily módon részét kell, hogy képezzék egy Tudatnak, amely magába foglalja valamennyit.

Az anyag különböző típusai

A Napistenségnek ezekben a "teste"-ben minden színvonalon vannak bizonyos, egymástól eltérő anyagtípusok, vagy osztályok, amelyek meglehetősen egyenletesen vannak szétosztva az egész rendszerben. Nem beszélek most a mi szokásos felosztásunkról, amely az anyag sűrűségén alapul. Pl. a fizikai világ esetében megkülönböztetünk szilárd, cseppfolyós, légnemű, éteri, szuper-éteri, szubatomi, és atomi halmazállapotokat; mindezek fizikai anyagok, csak különböző sűrűségűek. Azok a típusok, amelyekről most akarok beszélni, egy egészen más, keresztbeosztás sorozatát képezik, amelyek mindegyike tartalmaz minden halmazállapotú anyagot. Így, ha e típusokat számmal jelölnénk meg, találnánk első típushoz tartozó szilárd, cseppfolyós, légnemű, stb. anyagokat, de ugyanúgy találnánk a második típushoz tartozókból is minden halmazállapotból valót, és így tovább az egész vonalon.

Ezek az anyagtípusok éppen annyira összekeverednek, mint légkörünk alkotórészei. Képzeljünk el egy levegővel telt szobát. Minden rezgés, ami a levegőt érinti, mint pl. a hang, észlelhető lenne a szoba minden részében. Ha lehetséges volna valami olyan rezgést előidézni, ami csak az oxigént érintené, anélkül, hogy zavarná a nitrogént, ez a hullámozgás mégis érezhető lenne a szoba minden részében. Ha egy pillanatra lehetséges volna, hogy a szoba egyik részében az oxigénből több van, mint a másikban, akkor a rezgés, bár mindenütt észrevehető, mégis azon a részen lenne a legerősebb. Amint a szobában lévő levegő (főleg) oxigénből és nitrogénből áll, úgy képezik a naprendszer anyagát is a fent említett különféle anyagtípusok. És amint egy olyan hullám, amely csak az oxigént, vagy csak a nitrogént érintené (ha ez egyáltalán lehetséges lenne), mégis érezhető lenne a szoba minden részében, úgy minden mozgás, vagy változás, amely csak egyik anyagtípusra szól, éreztetné hatását az egész naprendszerben, bár egyik részében ez a hatás erősebb lehet, mint a másikon.

Ez a megállapítás nemcsak a fizikai, de a finomabb világokra is helytálló. Csak az érthetőség kedvéért alkalmazzuk csupán e világra, mondjuk az asztrális világra, mert itt talán legkönnyebb lesz megmagyarázni. Sokszor hallottuk, hogy az ember asztrális testében az asztrális anyag mindegyik halmazállapotából van bizonyos mennyiség, és hogy a sűrűbb és finomabb fajták aránya mutatja, mennyire tud ez a test a durvább, vagy finomabb vágyakra visszahatni, ezzel bizonyos mértékig jelezve az ember fejlődési fokát. De az asztrális testben nemcsak különböző halmazállapotú, hanem különböző típusú asztrális anyagokat is találunk. A típusok aránya viszont azt fogja mutatni, milyen hajlamú az ember: odaadó-e, vagy filozófus, művészi-e, vagy tudományos, pragmatikus-e, vagy misztikus.

Az élő központok

A Napistenség asztrális testében lévő minden ilyen anyagtípus bizonyos fokig különálló eszköz, mert egyszersmind külön asztrális burkát jelenti egy Segéd-Istenségnek, vagy Miniszternek, aki a rendszer Istenségének egyik aspektusa, s mint erőközpont, vagy ideggóc működik. Ha a fenti anyagtípusok különböznek egymástól, ennek oka az, hogy ezekből az élő erőközpontokból áradtak szét. Mindegyik anyagtípus specializált eszköze és kifejezése azon Segéd-Istenségnek, amely eredetileg

kiárasztotta úgy, hogy a legcsekélyebb gondolat, mozgás, vagy változás, ami az Istenségben végbemegy, azonnal tükröződik valamilyen módon az egész anyagban, ami csak a típushoz tartozik. Természetesen mindegyik ilyen típusnak megvan a maga különleges vonzódása, s rezgésekkel válaszol olyan behatásokra, amelyek más típusokból valószínűleg nem váltanak ki semmit.

Mivel minden emberben van anyag mindegyik típusból, nyilvánvaló, hogy ezekben a nagy élő központokban végbemenő bármilyen módosulásnak, vagy bármilyen tevékenységnek bizonyos fokig hatnia kell a rendszerben lévő minden lényre. Hogy ez a hatás egyes személyekre mekkora, azt az határozza meg, mennyi van az illető asztrális testében a megfelelő anyagból. Ennélfogva nemcsak különböző anyagot, de különböző típusú embereket találunk, akik alkatuknál, vagyis asztrális testük összetételénél fogva az egyik befolyás iránt érzékenyebbek, mint a másik iránt.

Hét ilyen típus van, amelynek az asztrológusok gyakran bizonyos bolygók nevét adják. Mind-egyik típus hét altípusra oszlik aszerint, hogy a „bolygó” mentes marad más befolyástól, vagy a többi hat valamelyikének hatása is érzékelhető. Az így nyert negyvenkilenc határozott altípuson kívül a befolyásoknak megszámlálhatatlan permutációja és kombinációja lehetséges, amelyek néha olyan bonyolultak, hogy bizony nem könnyű követni őket. Mindazonáltal ezek alapján bizonyos rendszer szerint osztályozhatunk, amelynek megfelelően nemcsak az emberi lényeket sorolhatjuk be, hanem az állati, növényi és ásványi birodalmakat is, sőt az elementáris esszenciát is, ami ezeket a fejlődésben megelőzi.

A naprendszerben minden a hét nagy áramlat valamelyikéhez tartozik, bár elkerülhetetlen, hogy többé-kevésbé a többiek is hassanak rá. Ez ad minden embernek, minden állatnak, minden növénynek, minden ásványnak bizonyos alapvető jellegzetességet, ami sohasem változik, s amit jelképesen alaphangnak, vagy sugárnak szoktak nevezni.

Ez a jellegzetesség nemcsak egy lánc-korszakon át állandó, hanem az egész bolygórendszeren keresztül, úgyhogy az élet, ami az A típusú elementális esszencián keresztül nyilvánul meg, fejlődésének folyamán A típusú ásványokat, növényeket, és állatokat fog egymásután éltetni. Amikor pedig csoportlélek korábban egyedekre oszlik, és befogadja a Harmadik Kiáradást, e fejlődés eredményeként létrejövő emberek csak A típusúak lehetnek. Normális körülmények között fejlődésük egész folyamán azok is maradnak, amíg végre A típusú Adeptusokká növekszenek.

Teozófiai tanulmányaink kezdetén úgy hittük, hogy ez a terv következetesen érvényesül mindvégig, és hogy ezek az Adeptusok ugyanazon Segéd-Istenségen, vagy Miniszteren keresztül csatlakoznak a Napistenséghez, ahonnan eredetileg kiáradtak. További kutatások megmutatták, hogy ez helyesbítésre szorul. Rájöttünk, hogy igen különböző típusú egók nagy csoportjai tömörülhetnek egy közös cél érdekében.

Így pl. azoknak a kutatásoknak a folyamán, amelyek eredetileg Alcyone életeivel voltak összefüggésben, felfedeztük, hogy bizonyos ego-csoportok a különféle Mesterek körül keringenek, és időnként folyamán mind közelebb jutnak hozzájuk. Ezek az egók, amint alkalmassá válnak rá, sorban elérik azt a fokot, amikor egyik, vagy másik Mester tanítványul, vagy gyakornokul fogadja őket. Mesternek valóban tanítványává lenni azt jelenti, hogy az ember olyan viszonyba kerül vele, amelynek bensősége felülmúl minden is, mert földi kapcsolatot. A vele való egyesülésnek olyan fokát jelenti, amit szavakkal megközelítőleg sem tudunk kifejezni, noha a tanítvány ugyanakkor tökéletesen megtartja saját egyéniségét és kezdeményező képességét.

Ilymódon minden Mester olyasvalaminek középpontjává lesz, amit méltán nevezhetünk egy nagy szervezetnek, s amelynek a tanítványok valóságos tagjaivá válnak. Ha megértjük, hogy a Mester ugyanígy tagja valamely még nagyobb Mesternek, eljutunk egy hatalmas szervezet fogalmához, amely a szó szoros értelmében egy, noha tökéletesen különálló egók ezreiből áll.

Ilyen szervezet a Mennyei Ember, mely magába sűríti minden egyes nagy gyökérfaj fejlődésének eredményét. E szervezetben; mint a földi emberben is, hét nagy központ van, élükön pedig egy-egy nagy Adeptus áll. A Manu és a Bodhisattva az agy- és a szívközpontot jelentik. Körülöttük - és mégsem körülöttük, hanem bennük, mint az Ő részeik, de ugyanakkor dicsőségesen és teljesen mi magunk - ott leszünk mi is, az Ő szolgálai. Ez a nagy alak, a Mennyei Ember alakja, képviseli a maga teljességében a faj kivirágzását, és magába foglalja mindazokat, akik e fajban érték el az Adeptusságot. Ilymódon minden gyökérfaj fejlődése végén egy-egy ilyen Mennyei Ember képvisel. Ez a pompás teljesség fejlődése következő fokán minisztère lesz valamely eljövendő Napistenségnek. Mindegyik teljességben az összes lehetséges típusa az embereknek megtalálható, úgy, hogy ezeknek a jövőbeli Minisztereknek mindegyike a valóságban nem egy irányt képvisel, hanem mindet.

Ha elég magas színvonalról nézzük a naprendszert, úgy látjuk, hogy az a maga teljességében ezekből a nagy élő Központokból, vagy Miniszterekből áll, anyaga pedig azokból az anyagtípusokból, amelyeken át ők kifejezik magukat. Az érthetőség kedvéért legyen szabad itt elismételnem azt, amit régebben *The Inner Life* (A belső élet) c. könyvemben erről a tárgyról írtam:

„Minden ilyen nagy élő központnak megvan a maga rendezett, periodikus mozgása, vagy változása, amely egy végtelenül magasabb színvonalon talán az emberi szívverésnek, vagy a ki- és belélegzésnek felel meg. Némelyik ilyen periodikus változás gyorsabb, mint a másik, úgy hogy eredményük egy bonyolult hatássorozat. Megfigyelték ezenkívül, hogy a fizikai bolygók egymáshoz viszonyított mozgása adott pillanatban kulcsul szolgál ezeknek a hatásoknak működéséhez. Mindegyik ilyen központnak megvan a maga saját helye, vagy fő gyújtópontja a Nap testében, s ezenkívül egy kisebb külső gyújtópontja, amelyet mindig valamely bolygó helyzete határoz meg.

A pontos viszonyt aligha lehet a mi három dimenziójú kifejezéseinkkel megvilágítani, de talán megközelíthetjük, ha azt mondjuk, hogy mindegyik központnak van hatásköre, amely ténylegesen a naprendszer kiterjedésében létezik. E hatáskör, vagy tér metszete, ha lehetne ilyen csinálni róla, elliptikus lenne. Az ellipszis gyújtópontjainak egyike a nap lenne, a másik az a speciális bolygó, amelyen az a Miniszter uralkodik. Valószínű, hogy amikor a naprendszer kialakulásakor az eredeti izzó ködfolt fokozatosan összehúzóódott, a bolygók helyzetét a kisebb gyújtópontok körül kialakuló örvények határozták meg. E bolygók tehát a különböző hatások kisebb szétosztóiként szerepelnek, mint-hogy a naprendszer idegőceit alkotják.”

Magától értetődik, hogy itt nem arra a furcsa asztrológiai elméletre utalunk, amely szerint a nap is csak bolygó, hanem az igazi bolygókra, amelyek körülötte keringenek.

A központok hatásai

E nagy erőtípusok hatásai minőségileg igen különfélék, és ezeknek egyike az, ahogy az emberen belül és kívül élő elementális esszenciára hatnak. Ne feledjük, hogy ez a befolyás minden világban hat, tehát nemcsak az asztrális világban, amire most az egyszerűség kedvéért szorítkozunk. E titokzatos képviseleteknek talán van, sőt kell, hogy legyen más, fontosabb tevékenységük is, amit még nem ismerünk. De legalább az világosan megmutatkozik a megfigyelő előtt, hogy mindegyik központ speciális hatást fejt ki az elementális esszencia sokféle változatára.

Az egyik hatás például erősen stimulálja az olyan esszenciafajták tevékenységét és vitalitását, amelyek ugyanabból a központból erednek, míg a többire gátlólag és mérséklőleg hat. Egy másik hatástípus megint a központjához tartozó egészen eltérő esszenciasorozaton fejt ki erejét, míg látszólag érintetlenül hagyja az előbbi fajtát. Ezeknek a misztikus erőknek mindenféle kombinációi és permutációi vannak, s némelyikük tevékenységét sok esetben igen erősíti, más esetekben csaknem semlegesíti egy másiknak jelenlétére. Mivel az ember asztrális és mentális testében az elementális esszencia élénken tevékeny, világos, hogy bármelyik fajtájának szokatlan izgalma, vagy tevékenységüknek hirtelen fokozódása bizonyos mértékben érinti, vagy az érzelmeket, vagy az elmét, vagy mind a kettőt.

Világos az is, hogy ezek az erők különböző emberekre különbözőképpen hatnak, mert alkatukban az esszencia különféle változatai vannak jelen.

Ezek a befolyások nem az ember kedvéért és érdekében léteznek és működnek, mint ahogy a szél sem a vitorlás kedvéért fúj, bár segíti, vagy akadályozza útjában. Olyan kozmikus erők működésének részei, amelyeknek céljáról mitsem tudunk, bár bizonyos fokig megtanulhatjuk, hogy számoljunk velük és hasznosítsuk erejüket. Az ilyen energiák önmagukban nem jobbak és nem rosszabbak bármely más természeti erőnél. Miként az elektromosság, vagy más természeti erő, aszerint hasznosak, vagy károsak, ahogyan felhasználjuk őket. Amint bizonyos kísérletek jobban sikerülnek elektromossággal erősen telített levegőben, mások pedig ugyanolyan körülmények között kudarcot vallanak, épp úgy érünk többé, vagy kevésbé célt valamilyen érzelmi, vagy gondolati erőfeszítéssel, aszerint, hogy milyen befolyások uralkodnak akkor, amikor ezt tesszük.

Cselekvési szabadság

Roppant fontos tehát megértenünk, hogy az ilyen külső nyomás egyáltalán nem uralkodhat az ember akaratán. Legfeljebb megkönnyíti, vagy megnehezíti az akaratnak, hogy bizonyos irányban működjék. Semmiképpen sem kényszerítheti az embert saját beleegyezése nélkül semmiféle cselekedetre, bár nyilvánvaló, hogy segítheti, vagy hátráltathatja elhatározásában. Az igazán erős embernek felesleges sokat törődnie az aszcendenseivel, de kevésbé erős akaratú egyéneknek érdemes néha tudniuk, hogy ezt, vagy azt az erőt melyik pillanatban használhatják legelőnyösebben. Ezeket a tényezőket a szilárd elhatározású ember és az igazi okkultizmus tanulmányozója elhanyagolható mennyiségként félreteheti; de mivel a legtöbb ember még a vágy erőinek gyámoltalan játékszeréül engedi át magát, s nem fejlesztette még ki azt, amit saját akaratnak hívhatunk, gyöngesége alkalmat ad ezeknek az erőknek, hogy olyan fontosságra tegyenek szert életében, ami voltaképpen nem illelt meg őket.

Megtörténhet például, hogy az erőhatásoknak egy bizonyos változata alkalomadtán olyan körülményeket hoz létre, amelyekben az ideges izgatottság minden fajtája erősen fokozódik, és következményeképpen általánosan mutatkozik az ingerültségre való hajlandóság. Ez a körülmény józan emberek közt nem okozhat veszekedést, de ilyenkor mégis könnyebben keletkeznek perlekedések nevetséges ürügyekkel is, és az a sok ember, aki mindig hamar dühbe gurul, valószínűleg egy-kettőre elveszti önuralmát a rendesnél sokkal csekélyebb kihívásra is. Megtörténik néha az is, hogy az ilyen befolyások, megbolygatva a lappangó elégedetlenség üszkét, a tömegőrületnek olyan kitörésévé élesztik, amelyből általános katasztrófa keletkezhet.

Még az ilyen esetben is őrizkednünk kell attól a végzetes tévedéstől, hogy azt higgyük, a befolyás rossz, mert az emberek szenvedélyei rosszra fordítják. Az erő önmagában nem más, mint tevékenység-hullám, amelyet az Istenség egyik központja áraszt ki. Természeténél fogva erősít bizonyos rezgéseket, s ezzel talán valami messze ható kozmikus hatást akar létrehozni. Az a fokozott tevékenység, amit ez az erő történetesen az ember asztrális testében okoz, alkalmat nyújt arra, hogy az ember kipróbálja, mennyire tud a testével bánni. Akár sikerül a próba, akár elbukik, mégis lecke volt számára, amely fejlődésében segíti. A Karma bizonyos környezetbe dobhatja az embert, vagy bizonyos befolyások körébe vonhatja, de sohasem kényszerítheti arra, hogy büntettet kövessen el. Legfeljebb úgy helyezheti el, hogy nagy erőfeszítés szükséges a büntett elkerüléséhez. Az asztrológus tehát figyelmeztethet valakit a körülményekre, amelyek közé adott időben kerülhet, de minden határozott jóslás arról, hogy hogyan fog viselkedni azokban a körülményekben, csupán valószínűségeken alapulhat. Készséggel elismerhetjük azonban, mily könnyen teljesülhetnek az ilyen jóslások a mindennapi, akaratsegény embernél. A siker és kudarc furcsa keverékéből, ami a modern asztrológiai jóslásokat jellemzi, bizonyosnak látszik, hogy ennek a tudománynak a művelői nem ismerik az összes szükséges tényezőt. Ahol csak az általuk jobban ismert tényezők szerepelnek, ott sikert érnek el. Azokban az esetekben azonban, ahol még fel nem ismert tényezők is belezácsolóznak, természetesen kisebb-nagyobb kudarc az eredmény.

Negyedik fejezet

A NAP HATÁSA

A Nap melege

A csillagászat kedvelői e tudomány okkult oldalát bizonyára a legvonzóbb tanulmányok egyikeként fogják találni. Ez azonban túlságosan elvont és szakszerű ahhoz, hogy e könyvbe befoglaljuk. Itt inkább csak azokkal a láthatatlan jelenségekkel foglalkozunk, amelyek mindennapi életünkben gyakorlatilag felmerülnek. Mindazonáltal a napnak életünkhöz való kapcsolata olyan közvetlen és bensőséges, hogy szükséges lesz egynéhány szóval erre kitérni.

Az egész naprendszer tényleg öltözeke az Istenségnek, de a nap maga az Ő valóságos megjelenése. A fizikai világban számunkra ez a legközvetlenebb megnyilvánulása; az a lencse, amelyen keresztül az Ő ereje reánk árad.

Pusztán fizikai szempontból nézve a nap óriási, csaknem elképzelhetetlenül magas hőmérsékletű, izzó anyagtömeg, az elektromosság olyan erős állapotában, ami teljesen meghaladja minden tapasztalatunkat. A csillagászok abból indulva ki, hogy e nagy hő csupán az összehúzódás eredménye, kiszámították, mióta kell léteznie, és meddig tudja még melegét megtartani. Számításaik alapján csak százezer évre becsülik korát a múltban és ugyanannyira a jövőben. A geológusok ellenben azt állítják, hogy még földünkön is vannak bizonyítékaink évmilliókra terjedő folyamatokról. A rádium felfedezése felborította a régebbi elméleteket, de még annak segítségével sem jutattak el a probléma igazi magyarázatának meglepő egyszerűségéig.

Képzeljünk el egy intelligens mikrobát, amely az emberi testen, vagy benne él, amint ugyanilyen módon érvel a test hőmérsékletéről. Azt gondolhatja, hogy az fokozatosan lehűlő test és ki is számíthatja teljes pontossággal, hogy ennyi meg ennyi óra, vagy perc múlva el kell érnie azt a hőfokot, amikor már nem tud rajta megélni. Ha elég sokáig élne a mikroba, rájönne, hogy elméletei ellenére az emberi test nem hűl le. Ez kétségtől megmagyarázhatatlannak látszanék, hacsak fel nem ismerné, hogy nem egy kialvó tűzzel, hanem élőlényvel van dolga, és hogy ameddig az élet tart, addig a hőmérséklet sem süllyed. Ugyanis, ha belátjuk, hogy a nap a Napistenség fizikai megnyilvánulása, tudni fogjuk azt is, hogy a benne lakozó hatalmas élet bizonyára fenntartja hőmérsékletét mindaddig, ameddig rendszere teljes evolúciójához erre szükség van.

A nap protuberanciái

Hasonló magyarázat megoldja a nap fizikájának egynéhány más problémáját is. Így például az a jelenség, amit a nap protuberanciáinak neveznek, - a nap fotoszférája - gyakran megzavarta az ezoterikus tanulmányozókat látszólag ellentmondó jellegzetességeivel. Elhelyezésük a nap felületén arra mutat, hogy nem lehetnek egyebek, mint rendkívül magas hőmérsékletű és ezért igen ritka, izzó gáztömegek; mégis, bár sokkal könnyebbnek kell lenniük minden földi felhőnél, megtartják sajátos alakjukat, akármilyen vadul taszítja is őket egy olyan óriási erőviharzás, ami a földet magát szempillantás alatt elpusztítaná.

Ha megértjük, hogy a különös jelenségek mögött egy nagyszerű Élet van, - miután mindegyik egy nagy angyal fizikai testének tekinthető - megértjük azt is, hogy az Élet az, ami őket összetartja, és csodálatos állandóságukat adja. Talán félrevezető, ha a fizikai test megjelölést használjuk, hiszen szemünkben a fizikaiban való élet oly nagy fontosságúnak látszik, és oly jelentős helyet foglal el fejlődésünk jelenlegi fokán. Madame Blavatsky azt mondta nekünk, hogy nem nevezhetjük őket éppen a nap lakóinak, mivel szoláris lényeket teleszkóp segítségével aligha lehet felismerni; a nap protuberanciáinak nevezett jelenségek a nap életenergiájának tartályai, részesei az életnek, ami rajtuk keresztül kiárad.

Mondjuk inkább úgy, hogy a protuberanciák a nap angyalainak fizikai világban való megnyilvánulásai. E megnyilvánulásnak bizonyos célja van, s ezért vállalják azt a korlátozást, vagy áldozatot, ami tevékenységeik egy részének feladásával jár azon a magasabb színvonalon, ami az ő tulajdonképpeni lakóhelyük. Megemlékezvén arról, hogy a nap fénye, melege és életereje e protuberanciákon át jut el hozzánk, mindjárt láthatjuk ennek az áldozatnak a célját: olyan erőket hoz le a fizikai színvonalra, amelyek másképp megnyilvánulatlanok maradnának, s így e nagy angyalok vezetői, tükröződési és átalakítói az isteni erőnek. A kozmikus színtereken a naprendszer kedvéért ugyanazt teszik, amit mi is, - parányi mértékben - megtehetünk, ha bölcsen felhasználjuk kiváltságainkat a magunk kis körében, amint ezt egy későbbi fejezetben látni fogjuk.

Vitalitás

Mindnyájan ismerjük, mennyire felvidít és milyen jó érzést kelt bennünk a napfény, de csak az okkultizmus tanulmányozói vannak egészen tisztában ennek az érzésnek okaival. Amint a nap fénnel és meleggel árasztja el rendszerét, úgy áraszt belé még egy másik erőt is, amit a modern tudomány még nem sejt. Ez az erő a „vitalitás” (életerő) elnevezést nyerte. Ez a vitalitás minden színvonalra sugárzik, és minden világban megnyilvánul, - a fizikaiban, az érzelmiben, az értelmiben, sőt a többiben is egyaránt - de minket most leginkább a legalsó, a fizikai világban való megjelenése érdekel, ahol behatol az atomba, óriási mértékben felfokozza tevékenységét, tüzessé és elevenné téve.

Nem szabad összetévesztenünk ezt az erőt a villamossággal, noha némileg hasonlít hozzá. Az Istenség az energiának három fajtáját árasztja ki magából; lehet persze, hogy sok százszal többet, amelyekről nem tudunk, de erről a háromról legalább tudunk. Ezek mindegyikének megvan a maga megfelelő megnyilvánulása mindazokon a színtereken, amelyeket tanulmányozóink eddig kikutattak, de most csak azokat a formákat vizsgáljuk, amelyek a fizikai világban mutatkoznak. Egyikük mint villamosság mutatkozik, s másik mint vitalitás, a harmadik pedig mint a „kígyótűz”, amiről The Inner Life (A belső élet) c. könyvemben már írtam.

E három energia a fizikai síkon megmarad a maga sajátos alakjában és egyik sem változtatható át a másikká. Ne tévesszük össze őket a Három Nagy Kiáradás valamelyikével, amelyek a Napistenség határozott erőáramai. Ezek az erők inkább az Ő élettevékenységeinek eredményei, a megnyilvánult tulajdonságok, melyekhez nem kell külön erő kifejtés. Az elektromosság; miközben átrohan az atomokon, tereli, és bizonyos módon összetartja őket, s ez a hatás mintegy ráadás a már megadott speciális rezgésebbeségen kívül.

A vitalitás működése azonban sokféle módon különbözik a villamosság, a fény, vagy a hő működésétől. Ez utóbbinak különféle változata az atomot, mint egészet hozza rezgésbe, és pedig az atom méretéhez képest óriási rezgésbe. Az általunk vitalitásnak nevezett erő azonban nem kívülről, hanem belülről hat az atomra.

A vitalitás-gömböcske

Az atom maga nem egyéb, mint egy erő megnyilvánulása. A Napistenség egy bizonyos alakot akar, amit mi végső fizikai atomnak nevezünk, és akaratának megfeszítésével kb. tizennégymilliárd buborékot tart ebben a bizonyos formában. Hangsúlyoznunk kell azt a tényt, hogy a buborékoknak ebben a formában való összetartása teljesen ettől az akaraterőtől függ. Ha az Istenség akaratát csak egyetlen pillanatra visszavonná, a buborékok szétesnének és az egész fizikai világ egy szempillantásnál is rövidebb idő alatt megszűnnék létezni. Ennyire igaz az, hogy az egész világ csupa káprázat, még ebből a szempontból is, nem szólva arról a tényről, hogy a buborékok, amelyekből az atom felépül, maguk sem egyebek, mint lyukak a koilonban, a tér igazi éterjében.

Így tehát a Napistenség folytonosan gyakorolt akarateréje az, ami az atomot, mint olyat összetartja. Ha pedig megkíséreljük ennek az erőnek működését megvizsgálni, látjuk, hogy kívülről áramlik bele az atomba, hanem belülről buzog fel, - ami azt jelenti, hogy magasabb dimenziókból kerül bele. Ugyanez áll arról a másik erőről, amit vitalitásnak nevezünk: belülről jut az atomba, avval az erővel együtt, ami az atomot összetartja, ahelyett, hogy teljesen kívülről hatna rá, mint a fénynek, hőnek, vagy villamosságnak nevezett erőváltozatok.

Amikor a vitalitás felbuzog az atom belsejében, több étellel s bizonyos vonzerővel látja el, úgy, hogy rögtön maga köré von hat más atomot, s azokat határozott alakba rendezi el. Az okkult kémiában ezt az alakzatot hyper-meta-prot-elemnek neveztük el. Ez az elem azonban annyiban különbözik minden más eddig megfigyelt elemtől, hogy teremtő és összetartó ereje a Napistenség második aspektusából, s nem a harmadikból ered. Ez a vitalitás gömböcske az Occult Chemistry (Okkult kémia) c. könyv 45. oldalán közölt ábrán látható, ahol a rajz felső sorának baloldalán első helyen áll. Ez az a kis csoport, amely rendkívül ragyogó gyöngyszemként helyezkedik el a hímnemű, vagy pozitív kígyónk az oxigén elemben, de ez a rádium elem központi gömbjének szíve is.

Ezek a gömböcskék mindennél jobban szembeötlenek, ami csak a légkörben úszik, ragyogásuknál, rendkívüli tevékenységüknél és intenzív életmegnyilvánulásuknál fogva. Valószínűleg ezek azok a „tüzes életek”, amelyeket Madame Blavatsky oly gyakran említ, noha ő úgy látszik, kétféle értelemben használja ezt a kifejezést. A The Secret Doctrine (Titkos tanítás) második kötetének 709. lapján a gömböcskét mint egészét jelentheti ez a kifejezés, az első kötet 283. lapján pedig valószínűleg az eredeti, a rendesnél jobban vitalizált atomot, amely hat másikat von maga köré.

Bár az erő, amely a gömböcskéket élteni, teljesen különbözik a fénytől, mégis úgy látszik, hogy megnyilvánulási képessége a fénytől függ. Ragyogó napfényben ez a vitalitás szakadatlanul frissen buzog fel, a gömböcskék igen gyorsan és hihetetlen nagy számban keletkeznek. Felhős időben azonban a kialakult gömböcskék száma nagyon csökken, éjjel pedig úgy látszik, teljesen szünetel a működés. Ezért azt mondhatnánk, hogy éjjel az előző napon gyártott készletekből élünk és bár látszólag csaknem lehetetlen teljesen kimeríteni a készletet, mégis nyilvánvalóan lepad, ha sok felhős nap következik egymásra. A gömböcske, ha egyszer meg van töltve, megmarad szub-atomikus elemnek, és úgy látszik, nincs alávetve semmiféle változásnak, vagy erővesztésnek, mindaddig, amíg valami élőlény magába nem olvasztja.

A vitalitás abszorbeálása

Ezt a vitalitást minden élő szervezet abszorbeálja, s úgy látszik, létükhöz szükséges, hogy belőle elegendő készlettel rendelkezzenek. Az emberek és a magasabb rendű állatok az éterikus testmáson azon központján, vagy örvényén keresztül szívják magukba, amely a léppel függ össze. Emlékeztünk rá, hogy ennek a központnak hat szirma van, amelyek az örvényt okozó erők hullámozó mozgásából keletkeznek. De magát ezt a hullámozó mozgást az örvény középből áradó egyéb erők sugárzásai okozzák. Az örvény középpontját kerékagynak képzelve, az utóbb említett erők az abból egyenes vonalakban kisugárzó küllőket alkotják. Az örvénylő erők azután köröskörül áramlásukban hol alul, hol felül haladnak át ezek közt a küllők közt, mintha valami éteri kosárfonatot szőnének. Ez látszik azután úgy, mint hat szírom, amelyet bemélyedések választanak el egymástól.

Amikor a vitalitás-egység a légkörben idestova cikázik, ragyogó ugyan, de majdnem szintelen, leginkább a fehér fényhez hasonlítható. De mihelyt felszívódik a lépnél lévő erőközpont örvényébe, szétbomlik és különböző színű áramokra szakad, bár nem követi pontosan a mi spektrum beosztásunkat. Amikor a vitalitás-egységet alkotó atomok az örvénybe kerülnek, mindegyik küllő megragad egyet-egyét belőle, így például a sárgával töltött atomok az egyik küllő mentén, a zölddel töltöttek a másik küllő mentén futnak és így tovább, a hetedik pedig eltűnik az örvény közepén, a kerékagyban. Ezek a sugarak azután különböző irányokban szaladnak szét, hogy mindegyikük elvégezze a maga munkáját a test éltetésében. Mindazonáltal, amint már mondtam, a színek beosztása nem azonos a

mi nap-színképünkkel, hanem inkább hasonlít ahhoz a színfelrendezéshez, amit a magasabb színvonalakon, a kauzális, mentális és asztrális testeken láthatunk.

Így például a spektrum indigója megosztódik az ibolya és a kék sugár között, s így csak kettő marad a három szín helyett. Ezzel szemben a spektrum vörös színe két részre bomlik: rózsapirosra és sötétvörösre. A hat kisugárzás tehát: ibolya, kék, zöld, sárga, narancs és sötétvörös. A hetedik, a rózsapiros atom (helyesebben az első, mert ez az eredeti atom, amiben az erő először megjelent) lefut az örvény középpontján keresztül. A vitalitás ezek szerint hétszeres felosztású, de a testben öt főáramban terjed szét, úgy, ahogy azt egyes hindu könyvek is megírják,¹ ugyanis a kék és az ibolya sugár, valamint a narancs és a sötétvörös is egybeolvadnak, amikor a lép-központról kiáradnak.

1. Az ibolya-kék sugár felszökik a torokhoz, ahol megoszlan látszik: világoskék része a torokközpontra áramlik és azt elteti, a sötétkék és a ibolya pedig továbbmegy az agyba. A sötétkék az agy alsó és középső részeire terjeszkedik ki, az ibolya pedig elárasztja a felső részét, és úgy látszik, a fejtetőn lévő erőközpontnak ad különleges erőt, amennyiben nagyrészt a központ külső részén lévő kilencszázhatvan szírom szívja fel.
2. A sárga sugár a szívre irányul, s miután ott elvégezte munkáját, egy része szintén az agyba megy és áthatja azt, főleg a legmagasabb erőközpont közepén lévő tizenkét szírmű virágra irányulva.
3. A zöld sugár elárasztja a hasüreget, és noha főleg a „solaris plexus”-ban összpontosul, nyilvánvalóan ez elteti a májat, a veséket és a beleket, valamint az emésztőszerveket általában.
4. A rózsaszínű sugár végigfut az egész testen az idegek mentén, - kétségtelen, hogy ez elteti az idegrendszert. Ezt nevezik általában vitalitásnak. Vagyis ez az a specializált vitalitás, amelyet az egyik ember könnyen átáraszthat egy másikba, akinél ez hiányzik. Ha az idegek nincsenek kellőképpen ellátva ezzel a rózsaszínűvel, érzékennyé és erősen ingerlékennyé válnak úgy, hogy a betegnek szinte lehetetlen egy helyzetben maradnia és a helyzetváltoztatás mégsem okoz megkönnyebbülést. A legkisebb zaj, vagy érintés kín, s nyomorultnak érzi magát. Ha ilyenkor egy egészséges ember elárasztja idegeit specializált vitalitással, ez rögtön megkönnyebbülést okoz, s a beteg a gyógyulás és béke érzése vesz erőt. Az egészségtől kicsattanó ember rendszeren jóval több vitalitást szív fel és specializál, mint amennyire a saját testének szüksége van, ezért állandóan sugározza a rózsaszínű atomok zuhatagát, akaratlanul erőt árasztván gyöngébb társaira anélkül, hogy ő maga bármit is veszítene. De azt is megteheti, hogy akaratereje megfeszítésével összegyűjti ezt az erőfelesleget, és szándékosan arra irányítja, akin segíteni kíván.

A fizikai testnek megvan a maga vak ösztönszerű tudata, ami a fizikai világban megfelel az asztrális világ vágy-elementáljának. Ez a tudat mindig iparkodik a testet a veszélytől megvédeni, vagy megszerezni számára, ami szükséges. Teljesen különáll magának az embernek a tudatától, és éppolyan jól működik az ego távollétében is, amikor a fizikai test alszik. Ő intézi valamennyi ösztönszerű mozdulatunkat és tartja folyvást működésben a szimpatikus idegrendszert, anélkül, hogy rágondolnánk, vagy tudomásunk volna e működésről.

Ameddig úgynevezett éber állapotban vagyunk, ez a fizikai elementál szüntelenül védekezéssel van elfoglalva; állandóan résen van, és feszültségben tartja az idegeket és az izmokat. Éjjel, vagy bármikor, ha alszunk, elernyeszti az izmokat és idegeket és figyelmét a vitalitás felszívására és a fizikai test helyreállítására szenteli. E munkájának legeredményesebb része az éjjel első felére esik, mert akkor még sok a vitalitás; közvetlen hajnal előtt ellenben a napfényből visszamaradt vitalitás csaknem teljesen kimerült. Ez az oka annak a lankadt és ernyedtt érzésnek, amit a kora hajnali órákban érzünk; és ez az oka annak is, hogy

¹ „Hozzájuk szólt a fő-élet: Ne vesszettek el csalódásban: Én magam ötre oszolva, fenntartom ezt a testet támogatással.” Prashnopanishad, II.3. „Ebből ered ez a hét láng.” U.o. III. 5.

olyan sok beteg hal meg abban az időtájban. Ezt fejezi ki az a régi közmondás is, hogy "egy óra alvás éjjel előtt felér kettővel éjjel után". A fizikai elementál e munkájának köszönhető az álm erős regeneráló hatása, amit gyakran még akkor is tapasztalhatunk, ha nem volt több pillanatnyi elbóbiskolásnál.

Ez a vitalitás valóban tápláléka az éterikus testmáshoz és épp annyira szüksége van rá, mint a fizikai test sűrűbb részének az eledelre. Innen van az, hogy ha a test bármely okból nem képes vitalitást készíteni sejtjei táplálására (mint pl. betegség, fáradtság és öregség esetén), a fizikai elementál iparkodik a mások testében elkészített vitalitást magába szívni. Gyakorta innen van elgyöngülésünk és kimerülésünk, ha egy ideig vitalitáshiányban szenvedő személy mellett ültünk, mert ő kiszívta belőlünk a rózsaszínű atomokat, mielőtt mi kivonhattuk volna belőlük energiájukat.

A növényvilág is felszívja ezt a vitalitást, de úgy látszik, legtöbb esetben csak kis részét használja fel. Sok fa csaknem ugyanazokat az alkatrészeket vonja ki belőle, mint az ember éteri testének magasabbrendű részei, aminek az az eredménye, hogy miután felhasználták a szükséges mennyiséget, a kivetett atomok éppen azok a rózsaszínű fénnyel telítettek, amelyekre az ember fizikai sejtjeinek szüksége van. Ez egész különösen áll a fenyőre és az eukaliptuszra. Következésképpen ezeknek a fának már a közelsége is egészséget és erőt ad azoknak, akik ennek az éltető elemnek hiányától szenvednek, - vagyis, akiket ideges embereknek nevezünk. Idegesek, mert testük sejtjei éhesek és az idegességet csak a sejtek táplálásával lehet enyhíteni. Ennek pedig gyakran az a legegyszerűbb módja, ha kívülről ellátjuk őket azzal a különleges vitalitással, amire szükségük van.

5. A narancsszínű sugár a gerinc aljához áramlik és innen a nemi szervekhez, minthogy működése egy része ezekkel szorosan összefügg. Ez a sugár úgy látszik, magába foglalja nemcsak a narancs színt és a sötét vöröset, hanem bizonyos mennyiségű sötétibolyát is, mintha a spektrum kört alkotva összeérne és a színek egy alacsonyabb oktávon újra kezdődnének. A normális embernél ez a sugár élteti a hús vágyait, és úgy látszik, behatol a vérbe is és fenntartja a test hőmérsékletét. Ha azonban az ember állhatatosan ellenáll alacsonyabb természetének, ezt a sugarat hosszú és eltökélt erőfeszítéssel felfelé irányíthatja az agy felé, ahol mindhárom alkatrésze figyelemreméltó változáson megy át. A narancsszín tiszta sárgába emelkedik, és az intellektus erőinek határozott fokozódását idézi elő; a sötétvörös karmin-vörössé változik, és erősen növeli az önzetlen vonzalom képességét; a sötét ibolya pedig gyönyörű halvány ibolya lesz és élénkíti az ember természetének spirituális részét. Aki véghezviszi ezt az átváltoztatást, azt fogja észlelni, hogy érzéki vágyak többé nem zaklatják. S ha majd rákerül a sor, hogy felélessze a kígyótűzet, ennek a folyamatnak a legnagyobb veszélyei nem fogják őt fenyegetni. Ha az ember végleg befejezte ezt az átváltozást, ez a narancsszínű sugár egyenesen lefut a gerincoszlop alján lévő központba, innen pedig a gerincoszlop üregében felrohan az agyba.

Vitalitás és egészség

A vitalitás folyama ezekben a különféle áramokban szabályozza az egészséget a testnek azokban a részeiben, amelyekkel összeköttetésben van. Például, ha valakinek rossz az emésztése azt minden éteri látással bíró rögtön észreveszi, mert vagy a zöld áram folyása és működése lomha, vagy mennyisége kisebb aránylag, mint lennie kellene. Ahol a sárga áram teljes és erős, ez jelzi a szív működésében az erőt és szabályosságot, jobban mondva okozza, miközben e központ körül áramolva, áthatja a rajta keresztül folyó vért, és azzal együtt szétárad az egész testben. Mindazonáltal marad belőle elég az agy számára is, és a magasrendű bölcséleti és metafizikai gondolat ereje úgy látszik, nagyrészt e sárga áram tömegétől és tevékenységétől függ, de nem kevésbé a fej tetején lévő erőközpontból nyíló tizenkét szirmú virág megfelelő felébredésétől is.

A magasrendű spirituális típusú gondolatok és érzelmek javarészt az ibolyaszínű sugártól függenek, míg a közönséges gondolat erejét a sárga részekkel kevert kék működése ösztönzi. Megfigyelték, hogy a hülyeség némely eseténél mind a sárga, mind az ibolyakék vitalitás áramlása az agy felé csaknem teljesen pang. A világoskék szín rendkívüli tevékenysége, vagy tömege, minthogy ez a torokközponthoz kapcsolódik, a torokban lévő fizikai szervek egészségére és erejére hat ki. Ez adja például a hangszálak erejét és rugalmasságát, ami szónokok, vagy nagy énekesek esetében briliáns előadókészségben jut kifejezésre. Gyöngesség, vagy betegség a test bármelyik részében együtt jár a vitalitás áramlásának hiányosságával az illető testrészben.

Amint a különféle atomok megteszik munkájukat, a vitalitástöltés kivonódik belőlük éppen úgy, mint az elektromos töltés esetében. A rózsaszínű sugarat hordozó atomok fokozatosan elhalványulnak, amint végigsuhannak az idegeken, azután kivetődnek a testből a pórusokon keresztül. Így keletkezik az, amit „Man Visible and Invisible” (A látható és a láthatatlan ember) c. könyvemben "egészség-aurának" neveztünk. Mire kijutnak a testből, legtöbbjük elveszítette rózsaszínű fényét, úgy, hogy a kisugárzás általában kékes-fehér. A sárga sugárnak az a része, amelyet a vér köt le, és amely vele kering a testben, ugyanilyen módon veszíti el sajátos színét.

Az atomok, miután ily módon kiürítették vitalitás-töltésüket, vagy beolvadnak valamelyik vegyületbe, amelyek folyvást keletkeznek a testben, vagy kikerülnek belőle a pórusokon és egyéb rendes utakon. A zöld sugár kiürült atomjai például, amely sugár főleg az emésztő folyamatokkal van összefüggésben, úgy látszik, a test közönséges hulladék anyagának részét képezik, és ezzel együtt távoznak; ugyanez a sorsa az átlagembernél a narancsvörös atomjainak. A kék sugárhoz tartozó atomok, amelyek a torok-központnál használnak el, rendszeren a lélegzet kilehelésével hagyják el a testet; azok pedig, amelyek a sötétkék és ibolya sugarakat alkotják, rendszeren a fejtetőn lévő központon keresztül illannak el.

Ha a tanulmányozó megtanulta a narancsvörös sugarat úgy irányítani, hogy az is a gerincen haladjon felfelé, ennek, valamint az ibolyakék sugárnak üres atomjai a fejtetőből áramlanak ki tüzes sugarakként. Ezt gyakran ábrázolják lángalakban a Buddha és más nagy szentek képmásain. Az életerőtől kiürült atomok éppen olyanok, mint bármely más atom; a test magába von belőlük annyit, amennyire szüksége van és beolvasztja a folyvást létrejövő vegyületekbe, a többiek ellenben, ha nincs rájuk szükség, kivetődnek a legcélszerűbb úton-módon.

A vitalitás beáramlása valamelyik központba, vagy átáramlása rajta, sőt annak felerősödése sem tévesztendő össze a központ teljesen eltérő fejlődésével, ami az emberi fejlődés egy későbbi fokán a kígyótűz felébredésével következik be. Mindnyáján szívunk fel vitalitást és specializáljuk, de sokan nem hasznosítják teljes mértékben, mert életük sok szempontból nem olyan tiszta és egészséges, sem pedig olyan észszerű, amilyennek lennie kellene. Az, aki testét húsevással, alkohollal vagy dohányzással eldurvítja, sohasem használhatja ki vitalitását olyan teljesen, mint a tisztább életű ember. Lehetséges és gyakran előfordul, hogy egyes emberek, akik nem élnek tiszta életet, fizikailag erősebbek sok tisztább életű embernél; ez az ő egyéni karmájuktól függ; de ha az adottságaik egyenlők, a tiszta életű ember óriási előnyben van.

A vitalitás nem magnetizmus

Az idegeken végigáramló vitalitást nem szabad összetévesztenünk azzal, amit az ember magnetizmusának szoktunk nevezni, s ami az ő saját, önmagában kitermelt ideg-fluiduma. Ez a fluidum tartja fenn az éteri anyag állandó keringését az idegek mentén, s az erekben keringő vérnek felel meg. Amint a vér eljuttatja az oxigént a test minden részébe, úgy viszi ez az éteri áram (az u.n. magnetizmus) a vitalitást az idegek mentén. Az ember éteri testének részecskéi épp úgy szüntelenül cserélődnek, mint a sűrűbb testé; a magunkhoz vett táplálékkal és a belélegzett levegővel éteri anyagot is veszünk fel; ezt asszimilálja a test éteri része. A pórusokon keresztül nemcsak gáznemű, de éteri

anyagok is távoznak úgy, hogy ha két személy közel van egymáshoz, mindegyik szükségképpen sokat elnyel a másik fizikai kisugárzásából.

Hipnotizálásnál a hipnotizáló akarata megfeszítésével nagy mennyiséget gyűjt össze ebből a magnetizmusból (vagy éteri áramból) és beleveti a másikba. Ez úgy történik, hogy annak idegfluidumát valamely testrészből visszaszorítja, és a sajátjával helyettesíti. Mivel pedig ennek az idegi keringésnek központja az agy, ez az eljárás a hipnotizált testrészt a hipnotizőr agyának uralma alá hajtja, s ilyenképpen a beteg ezt érzi, amit a hipnotizőr akar. Ha pedig a hipnotizőr áldozatának agyából teljes kisorsítja annak saját magnetizmusát, és a magáéval tölti fel, akkor a másik csak azt gondolhatja, és csak azt teheti, amit a hipnotizáló akar, s így egy időre teljesen uralma alá kerül. Még akkor is, ha a magnetizáló gyógyítani próbál és erőt önt betegébe, elkerülhetetlen, hogy a vitalitással együtt ne adjon át sokat a saját kisugárzásaiból is. Világos, hogy ha a magnetizáló valamely betegségben szenved, könnyen átadhatja kezeltjének azt is. Ennél is fontosabb megfontolás az, hogy még ha orvosi szempontból tökéletesen egészséges is, morális és intellektuális tökéletlenségek is vannak, melyeket a magnetizáló - minthogy a fizikai árammal asztrális és mentális anyagot is vet betegének testébe - könnyen átadhat.

A vitalitás, akár a fény és a hő, szüntelenül árad a napból, de gyakran támadnak akadályok, amelyek miatt nem éri el teljes mennyisége a földet. A zord és borús égövekben, melyeket oly hibásan mérsékelteknek neveznek, gyakran előfordul, hogy az eget napokig nehéz felhőtakaró borítja, ez pedig a vitalitást éppúgy befolyásolja, mint a világosságot. Nem akadályozza meg teljesen az áthatolását, de érzékenyen csökkenti mennyiségét. Ezért apad le a vitalitás a borongós, sötét időben. Ilyenkor minden élőlényt elfog valami ösztönszerű sóvárgás a napfény után.

Ha ilyenképpen a vitalizált atomok szűkösebben fordulnak elő, a robosztus ember megnöveli felszívó képességét, nagyobb területet szív ki és így erejét a normális színvonalon tartja. Betegek és gyengébb idegzetű emberek azonban, akik erre nem képesek, gyakran komolyan szenvednek és érzik, hogy legyöngülnek, és ingerlékenyek lesznek anélkül, hogy tudnák miért. Hasonló okokból télen lecsökken a vitalitás a nyárihoz képest; mert még ha napsütéses is az a rövid téli nap, ami ritkaság, szembe kell néznünk a hosszú és szomorú téli éjszakával, amelynek tartama alatt abból a vitalitásból kell élnünk, amit a nappal felhalmozott légkörünkben. A hosszú nyári nap viszont, ha derűs és felhőtlen, annyira áthatja a légkört vitalitással, hogy rövid éjjele alig számít.

A vitalitás kérdésének tanulmányozása után az okkultista kénytelen elismerni, hogy a napfény - hőhatásától is eltekintve - a tökéletes egészség elérésének és megtartásának egyik legfontosabb tényezője, aminek hiányát semmi egyéb nem kárpótolhatja. Mivel pedig a vitalitás nemcsak a fizikai világra árad, hanem a többi világra is, nyilvánvaló, hogy ha más tekintetben is kielégítőek a körülmények, érzelem, intellektus és spiritualitás legjobban érvényesül tiszta ég alatt, a napfény megbecsülhetetlen segítségével.

Ennek a fajta vitalitásnak minden színe éteri; mégis azt tapasztaltuk, hogy működésük bizonyos párhuzamot mutat az asztrális test hasonló árnyalatainak tulajdonított jelentőséggel. Világos, hogy a helyes gondolat és a helyes érzelem hat a fizikai testre és növeli azt a képességét, hogy a jólétéhez szükséges vitalitást asszimilálja. Az Úr Buddhának tulajdonítják azt a mondást, hogy az első lépés a Nirvána útján a tökéletes fizikai egészség. Hogy ezt elérjük, követnünk kell a Nemes Nyolcszoros Ösvényt, amelyet Ő kijelölt. „Keressétek előbb az Isten Országát és az Ő igazságát, és mindezek a dolgok megadtnak nektek” - igen, még a fizikai egészség is.

Ötödik fejezet A TÁJ HATÁSA

Az időjárás

Az időjárás szeszélyessége közmondásos, s ámbár jelenségeinek megfigyelése és tanulmányozása képessé tett bennünket arra, hogy bizonyos korlátok között jósolni merjünk, a legtöbb változás végső oka még mindig elsiklik előlünk. És ez mindig így lesz, amíg csak meg nem értjük, hogy más szempontokat is tekintetbe kell vennünk, nemcsak a hidegnek és a melegnek, vagy a sugárzásnak és csapadéknak hatásait. A föld maga is élő valami. Ezt az anyagi golyót egy óriási lény használja fizikai testeként. Ez a lény nem adeptus vagy angyal, sőt egyáltalán nem magas fejlettségű valaki; inkább gigászi természetszellemnek lehet elképzelni, akinek egyik testetöltése ez a mi földünk. Előző testetöltése természetesen a hold volt, mert ez volt az utolsó lánc negyedik bolygója s ugyanily természetes, hogy legközelebbi testetöltése földlancunk befejezése után a következő lánc negyedik bolygója lesz. Ennek a lénynek a természetéről, vagy fejlődésének mineműségéről csak keveset tudhatunk, de ehhez sincs is semmi közünk. Mi az ő számára csak olyanok vagyunk, mint testének parányi mikrobái, vagy élősdijei, és nagyon valószínű, hogy még jelenlétünket sem veszi észre, mert bármit teszünk is, nem lehet olyan jelentős, hogy hatással legyen rá.

Száma a földet körülvevő légkör olyasmi lehet, mint egy aura, vagy talán még inkább annak az éteri anyagból lévő vékony rétegnek felel meg, ami az ember sűrű fizikai testének felületén alig hogy túlterjed. És éppúgy, mint ahogy minden változás, vagy zavar, ami bennünk végbemegy, hatással van erre az éter-rétegre, a föld szellemének állapotában történő minden változás hat a légkörre is. E változások némelyike valószínűleg szakaszos és szabályos, mint a mi lélegzésünk és szívverésünk, vagy más egyenletes mozgás, mint például a sétálás. Mások viszont szabálytalanok és alkalmiak, mint pl. az a változás, amikor az ember hirtelen megriad, vagy indulatkitörésbe jön.

Tudjuk azt, hogy a heves érzelm, bár eredete az asztrálison van az ember fizikai testében kémiai változásokat, és hőmérsékletemelkedést hoz létre. Akármi felel is meg az ilyen érzelmeknek a föld szelleménél, az szintén okozhat vegyi átalakulásokat az ő fizikai testében is, valamint hőmérsékletváltozásokat közvetlen környezetében. A légkör hőmérséklet-változásai szelet jelentenek; a hirtelen és heves változások vihart; a föld felülete alatt végbemenő vegyi átalakulások pedig nem ritkán földrengéseket és tűzhányó-kitöréseket okoznak.

Az okkultizmus egy tanulmányozója sem eshet abba a közönséges tévedésbe, hogy ezeket a kitöréseket, mint amilyen a vihar és a tűzhányók munkája rossznak tekintse, csak azért, mert olykor emberéleteket pusztítanak el. Tudnia kell, hogy akármi legyen is a közvetlen ok minden, ami történik, az igazságosság változhatatlan törvényéből folyik, és hogy Az, aki a dolgokat igazgatja, minden bizonynyal jól igazgatja. A természet jelenségeinek ezt az aspektusát azonban egy későbbi fejezetben fogjuk tárgyalni.

Nem lehet vitás, hogy az emberekre az időjárás erősen és különbözőképpen hat. A vélemények általában megegyeznek abban, hogy a borús idő lehangoló, de ez főként abból a már előzőleg tisztázott tényből következik, hogy ahol nincsen napfény, ott hiányzik a vitalitás. Vannak azonban, akik valósággal élvezik az esőt, a havazást, vagy az erős szelet. Az időjárás viszonyosságokban van valami, ami határozott élvezetet okoz az ilyen embereknek, gyorsítja rezgéseiket, és természetük alaphangjával összhangzásban van.

Valószínű, hogy ezt egyáltalán nem, vagy nem elsősorban a fizikai megnyilvánulások okozák. Az ok inkább az, hogy a föld szellemének aurájában történő változás (ami a jelenséget létrehozza, vagy vele egybeesik) olyasvalami, amivel az ő szellemük rokonszenvezik. Ennek még határozottabb példája a zivatar hatása. Sokan vannak, akikben ez a legyőzhetetlen félelemnek furcsa érzését kelti,

ami általában nincsen arányban az esetleg bekövetkező fizikai veszedelemmel. Másokból viszont a villámlásos zivatar vad elragadtatást vált ki. Az elektromosság befolyása a fizikai idegekre kétségkívül szerepet játszik ezeknek a szokatlan érzelmeknek létrejöttében, de igazi okuk ennél mélyebben van.

A hatás, amit az emberekben ezek a különféle megnyilvánulások létrehoznak, attól függ, hogy vérmérsékletükben milyen fajtájú elementális esszencia van túlsúlyban. Ezeket a középkori kutatók összhangzó rezgéseik alapján föld-, víz-, levegő- és tűz-jellegűnek nevezték. Pontosan ily módon környezetünk különféle alkotó elemei kisebb, vagy nagyobb hatással lesznek ránk, aszerint, hogy alkunkban melyik jelleg dominál. Akik a föld-befolyásra a legérzékenyebbek, alaposan meg fogják gondolni, milyen talajra építik házukat, s nem sokat törődnek azzal, van-e víz a közelben, vagy nincs. Aki viszont a legkészségesebben a víz kisugárzására válaszol, nem sokat gondol a talajjal, ha tengert, vagy más vizet láthat ablakából könnyen elérhető távolságban.

A kőzetek

Minden természeti tárgy folytonosan árasztja ránk hatásait, még a föld is, amelyen járunk. Minden kőzetnek és talajfajtának megvan a maga különlegessége s köztük oly nagyok a különbségek, hogy hatásukat semmiképpen sem lehet figyelmen kívül hagyni. Ennek a hatásnak létrejöttében három tényező szerepel: magának a kőzetnek az élete, a kőzet asztrális hasonmására jellemző elementális esszencia típusa, végül a közelébe vonzódo természetszellemek milyensége. A kőzet élete egyszerűen a Második Nagy Kiáradás élete, ami elérkezett az ásványvilág éltetésének fokozatáig. Az elementális esszencia pedig ugyanennek az isteni életnek egy későbbi hulláma, ami egy lánc-korszakkal a másik mögött jár, és anyagba merülésének folyamán még csak az asztrális világig jutott. A természetszellemek egy egészen más fejlődéshez tartoznak, amire megfelelő helyen még visszatérünk.

Jegyezzük meg jól, hogy minden talajfajtának, akár gránit, homokkő, kréta, agyag, vagy láva, megvan a maga határozott befolyása arra, aki rajta él, és ez a befolyás sohasem szűnik meg. Éjjel és nappal, télen és nyáron, évről-évre működik ez az állandó hatás, és megvan a maga szerepe a fajok és földterületek, típusok és egyének kialakításában egyaránt. Mindezt a hivatalos tudomány eddig csak kevésbé ismerte fel, de kétségtelen, hogy az eljövendő időkben ezeket a hatásokat alaposan fogják tanulmányozni, a jövő orvosai pedig számításba veszik őket és a talajváltozást épp úgy előírják betegeiknek, mint a levegőváltást.

Egészen más és határozott hatás-sorozat működik ott, ahol víz van, akár tó, folyó, vagy tenger. Mindnél erős hatások vannak, amelyek különbözőképpen működnek, de leghatékonyabb és legfeltűnőbb az eredmény a tengerrel kapcsolatban. Három tényezőt kell itt is tekintetbe venni: magát a víz életét, az abban működő elementális esszenciát, és a hozzákapcsolódott természetszellemeket.

A fák

A növényi birodalom ugyancsak erős befolyást sugároz ki, és a különféle fa- és növényfajták hatása nagyon változó. Akik ezt a tárgyat nem tanulmányozták különösképpen, azok mind túl kevésre becsülik a növényi élet által nyilvánított erőt, képességet és értelmet. Erről The Christian Creed (A keresztény hit) című könyvemben már írtam, nem akarok tehát ismétlésbe bocsátkozni, hanem arra akarom a figyelmet felhívni, hogy a fáknak - különösen az öreg fáknak - erős és határozott egyéniségük van, ami méltán megérdemli a "lélek" nevet. Ez a lélek, bár csak időleges abban az értelemben, hogy még nem reinkarnálódó lény, a maga nemében tekintélyes erővel és értelemmel bír.

A fa lelke kifejezett rokonszenvet és ellenszenvet érez, s tisztánlátással érzékelhető, amint a napfényre, vagy esőre élénk rózsaszínű felvillanással mutatja ki örömét. Ugyancsak kifejezetten élvezi azoknak jelenlétét, akiket megkedvelt, vagy akiknek rezgése harmonizálnak vele. Emerson, úgy látzik, megértette ezt, mert a fákról szólva ezeket mondja: "Biztos vagyok benne, hogy hiányzom nekik.

Ha elmegyek, búsulni látszanak, s tudom, hogy felvidulnak, ha visszatérek hozzájuk, és kezet fogok legalsó ágaikkal". (Id.Hutton: Reminiscences.)

Egy öreg erdei fa a növényi élet magas fokán áll, s ha ebből a birodalomból kikerül, akkor nem az állati élet legalacsonyabb fokozatára megy át. Némely esetekben egyénisége még arra is elegendően kialakult, hogy időlegesen fizikai testén kívül is megnyilvánulhasson, s ilyenkor gyakran emberi alakot vesz fel. Más naprendszerekben a dolgok másként lehetnek elrendezve, de a miénkben az Istenség az emberi alakot választotta ki a legmagasabb rendű értelem hordozójául, s ennek kell a végső tökéletességig jutnia rendszerének fejlődése során. Ezért is van meg mindig a hajlandóság az élet alacsonyabb rendű formáiban is arra, hogy ezt a formát elérjék s a maguk kezdetleges módján azt higgyék; már birtokában vannak.

Ez történik akkor is, amikor a gnómok, vagy tündérek, akiknek fluidikus teste az asztrális, vagy éterikus anyagból akarati úton könnyen formálható, gyakorta olyan alakot öltenek, ami megközelíti az emberi külsőt. Ugyanígy, ha a fa lelke képes önmagát kihelyezni és láthatóvá tenni, csaknem mindig emberi alakban lesz látható. Kétségtelenül ezek voltak a klasszikus idők dryádja. Az ilyen alakok alkalmi megjelenésének tulajdonítható a fák imádásának elterjedt szokása is. Omne ignotum pro magnifico; ha a kezdetleges ember meglátta, hogy a fából egy hatalmas, komoly emberi alak lép elő, az már valószínűleg elegendő volt az ő tudatlanságának, hogy ott oltárt emeljen és imádja azt az alakot, el sem tudván képzelni, hogy a fejlődésben ő maga sokkal előbbre van, mint amaz, aki az emberi alak felvételével mutatja ki ennek a ténynek elismerését.

A növény ösztönének okkult oldala szintén rendkívül érdekes. Az ösztön legfontosabb tárgya, akárcsak némely embernél, mindig a családalapítás és a fajfenntartás. Bizonyára élénk örömet érez, ha ez sikerül neki, azután örül virágai szépségének és színének, meg annak, hogy a méhek és egyéb rovarok körülöngik. Kétségtelen hogy a növény érzi a reá árasztott csodálatot és élvezi is. Megérzi az ember szeretetét és a maga módján viszonyozza.

Ha mindezt észben tartjuk, könnyen megértjük, hogy a fák sokkal nagyobb befolyást gyakorolnak az emberekre, mint ahogy azt közönségesen feltételezik, és hogy aki rászánja magát arra, hogy rokonszenves és barátságos kapcsolatokat teremtsen minden szomszédjával, a növényekkel épp úgy, mint az állatokkal és az emberekkel, az sokkal többet adhat és kaphat is egyúttal, olyant, amiről az átlagembernek fogalma sincs. Így életét teljesebbé, tágabbá és sokkal gazdagabbá teheti.

A hét típus

Az okkultisták a növényvilágot annak a hét nagy típusnak alapján osztályozzák, amelyekről a bolygókkal kapcsolatban az előző fejezetben már beszéltünk. E hét típus mind még hét altípusra oszlik. Ha a növényi birodalmat táblázatba próbálnánk foglalni, akkor ezek az osztályok természetesen függőlegesek volnának, nem vízszintesek. A fák nem az egyik típusban volnának, a bokrok nem a másodikban, a páfrányok nem egy harmadikban és így tovább, hanem mindegyikből található volna mind a hét típusban, úgy, hogy a felmenő skála minden lépése minden vonalon képviselve lenne. Úgy lehetne kifejezni, hogy amikor a Második Kiáradás kész a leszállásra, akkor hét nagy vezeték hét-hét altípussal vár kiválasztásra. A leszállásra kiválasztott vezeték bizonyos színezetet ad, egy sor temperamentumbeli jellegzetességet s ez mindig megmarad. Bár az élet önmaga kifejezésére valamennyi típusból választ anyagot, mégis a saját típusa marad túlsúlyban, a mindig felismerhető lesz, hogy ehhez és nem egy másik típushoz tartozik. Fejlődésének befejeztével pedig megdicsőült szellemi erőként tér vissza az Istenségbe, amelyből eredetileg szunnyadó potencialitásként kiemelkedett.

A növényi birodalom csupán egy fokozat ezen a mérhetetlen úton, de a különféle típusok mégis megkülönböztethetők benne éppúgy, mint az állati és emberi lényekben is. Valamennyinek megvan a maga különleges befolyása, ami az egyik emberre megnyugtató és segítő, a másokra zavaró és izgató, a harmadikra pedig közömbös lehet aszerint, hogy az illető milyen típusú és hogy abban az idő-

pontban milyen állapotban van. Képzettségre és gyakorlatra van szüksége a tanulmányozónak, hogy helyesen tudja a különféle növényeket és fákat osztályba sorolni, de minden érzékeny ember előtt nyilvánvaló a magnetikus kisugárzásnak az a különbsége, ami a tölgy és a fenyő, a pálma és a banán, az olajfa és az eukaliptusz, a rózsa és a liliom, az ibolya és a napraforgó között van. Egy angliai erdő, egy trópusi vadon, Ausztrália vagy Új-Zéland bozótjai egymástól mérhetetlenül eltérő "érzést" keltenek az emberben.

Az állatok

Az ember sok ezer éven át oly kegyetlennek mutatkozott, hogy a vadállatok mind félnek tőle és elkerülik. Emiatt az állatvilág hatása az emberre tulajdonképpen a háziállatokra korlátozódik. Velünk való viszonyunkban a mi befolyásunk rájuk természetesen sokkal hatékonyabb, mint az ő befolyásuk miránk, mégis ez utóbbi sem hanyagolható el. Azt, aki valóban barátságot kötött egy állattal, gyakran igen erősen segítik és erősítik az állatnak reá sugárzó érzelmei. Mivel az ember fejlettebb lény, természetesen nagyobb szeretetre is képes, mint az állat. De az állat szeretete rendszerint összpontosítottabb, és valószínű, hogy inkább beleadja egész energiáját, mint az ember.

Az a tény, hogy az ember fejlettebb, azt hozza magával, hogy érdeklődése többreterjed és figyelme szétszóródik. Az állat gyakran természetének minden erejét egyetlen irányba árasztja, s ezáltal erősebb hatást hoz létre. Az embernek ezer más dologra kell gondolnia s ezért szeretetének árama szükségképpen változó. Ha a kutyában vagy a macskában igazi nagy szeretet fejlődik ki, az, egész életét betölti s ez az erő állandó áramban mindig a szeretet tárgya körül kering. Ez olyan tényező, aminek értékét semmiképpen sem lehet figyelmen kívül hagyni.

Hasonlóképpen, ha egy ember annyira gonosz, hogy kegyetlenségével kihívja maga ellen a háziállatok félelmét és gyűlöletét, akkor az igazságos visszatérítés révén a rá irányuló ellenszenv-erők középpontjává válik. Az ilyen magatartás ugyanis a természetszellemeknél és más asztrális és éterikus lényeknél erős méltatlankodást vált ki, nem is szólva a helyes gondolkodású emberekről, akár testben élnek, akár nem.

Az emberek

Mivel súlyos igazság rejlik abban, hogy nem tanácsos az embernek úgy viselkedni, hogy kutyája vagy a macskája ne szeresse, vagy éppen féljen tőle, világos, hogy ez a szempont még nagyobb nyomaték-kal alkalmazható a környezetünkhöz tartozó emberek esetében. Lehetetlen túlbecsülni annak a fontosságát, hogy az ember megnyerje azoknak barátságos érzületét, akikkel állandóan érintkezik. Tehát nem lehet túlbecsülni a tanítónak a tanítványaival, a kereskedőnek az alkalmazottaival, a tisztnek a legénységgel, szemben bevezetett érzelmi kapcsolatait, jóllehet mindez egészen külön áll a fizikai világban létrehozott nyilvánvaló hatásoktól. Ha valaki, a felsorolt hivatások bármelyikében, képes arra, hogy alárendeltjeinek rajongó szeretetét fölkeltsse, gyújtóponttá válik, amelyben az ilyen erőknél áramai állandóan találkoznak. Ez nemcsak nagymértékben felemeli és erősíti, hanem arra is képes teszi - ha megért valamit az okkult törvények működéséből - hogy sokkal inkább hasznára legyen azoknak, akik így vonzódnak hozzá, és többre menjen velük, mint ami egyébként lehetséges volna.

Ennek az eredménynek az elérésére a legkevesbé sem szükséges, hogy véleményeik egyezzenek. Mentális magatartásunknak semmi kapcsolata sincs azzal a különleges hatással, amivel jelenleg foglalkozunk, mert ez csak az erős és barátságos érzelem dolga. Ha az érzelem netalán ellenséges természetű - ha az illetőtől félnek, vagy megvetik - akkor az ellenszenv áramai folynak feléje állandóan, magasabb testeit gyengítve és rezgéseikbe diszharmóniát hozva. Azonkívül elzárják előtte azt a lehetőséget, hogy kielégítő és eredményes munkát végezzen a gondjaira bízottakkal.

Itt nemcsak a kiküldött érzélem erejéről van szó. A hasonló hasonlót vonz az asztrális világban éppúgy, mint a fizikaiban. A légkörben mindig úszkál egy sereg elmosódó gondolat, némelyik jó, némelyik rossz, de valamennyinek egyformán megvan az a hajlandósága, hogy a saját típusához tartozó határozottabb gondolatformákat megerősítse. Vannak azután alacsonyrendű természetszellemek is, amelyek élvezik a harag és a gyűlölet nyers rezgéseit, és ezért nagyon is készek arra, hogy a hasonló minőségű áramokba belevegyék magukat. Ezzel megerősítik a hullámozást, és friss életet hoznak bele. Mindez fokozza a hatást, amit a kedvezőtlen gondolatok és érzelmek egy pontban összefutó áramai keltenek.

Mondják, hogy az embert barátjáról lehet megismerni. Az is értékben igaz, hogy az embert társasága alakítja, mert akikkel állandóan együtt van, azok öntudatlanul folyton befolyásolják és fokként egyre jobban összhangba hozzák a saját magukból kibocsátott rezgésekkel. Aki sokat van egy széles látókörű, emelkedett szellemű ember társaságában, annak kitűnő alkalma van arra, hogy maga is széles látókörűvé és emelkedett szelleművé legyen, mert egy állandó, bár nem észlelhető nyommás egyre ebbe az irányba tereli, s így könnyebb lesz ezen a módon növekedni, mint bármi más módon. Ugyanígy, aki idejét a kocsmában vesztegeti, lusta és romlott emberek körében, az valószínűleg végül is lustává és romlottá lesz. A dolgok rejtett oldalának tanulmányozása nagy nyomatékcal igazolja a régi közmondást, hogy aki korpa közé keveredik, megszíki a disznók.

Keleten jól felismerték ezt a tényt, hogy egy nálunk fejlettebb személyiséggel való szoros kapcsolatnak óriási befolyása van. Ők tudták azt, hogy a tanítvány képzésének legfontosabb és leghatásosabb része az, ha állandóan tanítója közelségében él, - mintegy fürdik aurájában. A tanító különféle teste, mind egyenletesen és erőteljesen rezegnek és a rezgés sokkal magasabb rendű és szabályosabb annál, amire a tanítvány egyelőre képes. Pár pillanatra azonban már felérhet odáig. A tanító erősebb gondolathulláminak állandó nyomása időnként folyamán azonban fokozatosan felemeli tanítványa gondolatát is ugyanarra az alaphangra. Akinek zenei hallása egyelőre még kezdetleges, nem képes a hangközöket egyedül helyesen leénekelni; ha azonban ének közben olyanhoz csatlakozik, aki már jól kiérezte hallását feladata könnyebbé válik - ez megközelítő hasonlatul szolgálhat.

A nagy előny az, hogy a tanítónak ez az alaphangja állandóan zeng, tehát éjjel hatással van a tanítványra anélkül, hogy ezzel bármelyiküknek külön kellene törődnie. A tanítvány testeiben természetesen szüntelenül változásnak és növekedésnek kell végbemennie, mint a többi emberében is. De a tanítóból kisugárzó erőteljes hullámozás megkönnyíti, hogy ez a növekedés a helyes irányba történjék, és rendkívül megnehezíti, hogy más útra térjen. Olyan ez, mint amikor a törött lábat sínnek biztosítják, hogy gyógyulása csakis a helyes irányban történhessék, s valahogy el ne torzuljon.

A szellemi tanító gondosan irányított befolyásához képest a gépiesen és céltudatosság nélkül cselekvő átlagember még századrésznél kevesebbet tud kifejteni. A számbeli többség azonban bizonyos mértékben helyettesítheti a hiányzó egyéni erőt. Ezért van az, hogy embertársaink véleményének és érzelmeinek szüntelen, bár észrevehetetlen nyomása rendszerint oda vezet, hogy sok előítéletüket magunkévá tesszük anélkül, hogy észrevennénk. Egyáltalában nem kíváncsiak, hogy az ember mindig egyféle társaságban legyen és csak egyféle véleményt halljon. Nagyon is szükséges, hogy többféle felfogást is megismerjen, mert csak így tanulhatja meg, hogy valamennyiben meglássa a jót. Csakis akkor formálhat magának olyan véleményt, amit némi joggal valódi ítéletnek lehet nevezni, ha az ügynek mindkét oldalát alaposan megismerte. Az előítéletes ember mindig és szükségképpen tudatlan. Tudatlanságát csak úgy lehet eloszlatni, ha kiemeljük őt saját szűk köréből, megtanítva arra, hogy a dolgokat maga vizsgálja meg. Így a valóságnak megfelelően, s nem a tudatlanok elképzelése szerint fogja látni a dolgokat.

Utazás

Hogy mennyire befolyásol minket saját környezetünk, azt csak akkor látjuk meg, ha egy időre kilépünk belőle. Ennek leghatásosabb módja, ha idegen országokba utazunk. De az igazi utazás nem az, amikor az egyik nagy társas utazásból a másikba sodródunk, ezalatt mindig csak honfitársainkkal érintkezünk, mindenben mérgeződve, ami a mi kis körünk szokásaitól eltér. Az utazás inkább annyit jelent, hogy bizonyos ideig nyugodtan éljünk valami idegen országban, s megpróbáljuk, az ottani embereket valóban megismerni és megérteni; azután igyekezzünk tanulmányozni a szokásokat, megtudni, miért keletkeztek s mi bennük a jó, ahelyett, hogy kereken elvetnénk őket csak azért, mert idegenek. Aki így cselekszik, az hamarosan fel fogja ismerni a különféle fajok jellemző vonásait, és látni fogja az alapvető sajátságokat, amik az angolt az írtól, az amerikaiat az indutól, a bretont a sziciliaitól megkülönböztetik. De azt is felismeri, hogy e sajátságok egyike sem különb, mint a másik, csak olyanok, mint a színek a szivárványban és mindegyikre szükség van, mint egy-egy tételre az élet nagy oratóriumában.

Mindegyik fajnak megvan a maga szerepe abban, hogy alkalmat nyújt az egók fejlődésére, akik hiányzó, jellemvonásait a faj befolyása segítségével fejleszthetik ki. Minden faj mögött ott áll egy hatalmas angyal, a Faj Szelleme, aki a Manu irányítása alatt fenntartja a faj különleges tulajdonságait, és azon az úton vezeti, ami számára rendelve van. Új faj akkor születik, ha a fejlődés rendszerében új lelkeségre van szükség, s a faj akkor hal ki, ha mindazok az egók, akiknek javára szolgált, már végigmentek rajta. A Faj Szellemének befolyása teljesen áthatja az országot, vagy a vidéket és természetesen a legnagyobb fontosságú tényező minden látogató számára, aki csak egy kicsit is érzékeny.

Az átlag turista túlságosan gyakran be van börtönözve a maga támadó jellegű faji előítéleteinek hármass pánccéljába. Annyira büszke saját nemzetének állítólagos kiválóságára, hogy nem tudja a jót meglátni a másik nemzetben. A bölcsebb utazó, aki hajlandó megnyitni szívét a magasabb erők működésének, ebből a forrásból sok olyat meríthet, ami az okulás és tapasztalás szempontjából egyaránt értékes. Hogy azonban ezt megtehesse, hozzá kell látnia, hogy a helyes magatartást megszerezze. Késznek kell lennie arra, hogy inkább hallgasson, mint beszéljen, inkább tanuljon, mint dicsekedjék, inkább méltányoljon, mint bírálgasson, inkább megérteni próbáljon, mint sietve elítéljen.

Ehhez az eredményhez eljutni: ez az utazás igazi célja és erre nekünk sokkal jobb alkalmunk nyílik, mint elődeinknek. A közlekedés módjai annyira megjavultak, hogy ma már csaknem mindenki hozzájuthat a gyors és olcsó utazáshoz. Ez száz évvel ezelőtt még erre nekünk sokkal jobb alkalmunk nyílik, mint elődeinknek. A közlekedés módjai annyira megjavultak, hogy ma már csaknem mindenki hozzájuthat a gyors és olcsó utazáshoz. Ez száz évvel ezelőtt még teljességgel lehetetlen lett volna és legfeljebb a gazdag és ráérő osztályok kiváltsága volt. A közlekedés megjavulásával karöltve járt az idegen országok híreinek nagymérvű terjeszthetősége a távíró és a sajtó útján, úgyhogy még azok is, akik ki sem mozdultak országukból, sokat megtudnak a külföldről. E könnyebbségek nélkül sohasem jött volna létre a Teozófiai Társulat, vagy legalább is nem a mostani jellegével, s jelenlegi hatékonyságát sem érthette volna el.

A Teozófiai Társulat első célja az egyetemes testvériség előmozdítása; már pedig a nemzetek közötti testvéries érzés felkeltését semmi sem segíti annyira elő, mint az egymással való állandó és teljes közlekedés. Ha az emberek egymást csak hallomásból ismerik, akkor mindenféle lehetetlen előítéletek keletkeznek; de közelebbről megismerkedve mindegyik úgy találja, hogy másik is csak olyan ember, mint ő, ugyanazokkal az érdeklődésekkel és célokkal, ugyanolyan örömeikkel és bánatokkal.

Régen minden nemzet túlságosan az önző elszigeteltség állapotában élt, és ha az egyiket valami baj érte, rendszerint nem támaszkodhatott másra, csak a maga segélyforrásaira. Ma az egész világ oly szorosan egybekapcsolódott, hogy ha Indiában éhínség van, akkor Amerika küld segítséget; ha Európa valamelyik országában földrengés pusztít, akkor a többiben gyűjtést indítanak a károsultak megsegítésére. Bármily messzi is van még ma az, hogy az egyetemes testvériség tökéletesen megvaló-

suljon, világos, hogy valamennyien közelebb jutottunk hozzá. Még nem tanultunk meg egészen bízni egymásban, de legalább is készek vagyunk segíteni és ez már nagy lépés afelé, hogy valóban egy családdá váljunk.

Tudjuk, mily gyakran ajánlják az utazást fizikai betegségek gyógyítására, különösen olyan esetekben, amelyek az ideges zavarok különféle formáiban jelentkeznek. Az utazás sokakat kifáraszt, de mégis tagadhatatlanul üdítő, bár nem mindig értjük meg, hogy ez nem csupán a levegő és a rendes fizikai benyomások változásának tulajdonítható, hanem annak is, hogy más vidékeken másféle éterikus és asztrális befolyások működnek.

Tengerek, hegyek, erdők, vizesések: valamennyinek megvan a maga különleges élettípusa, éterikus, asztrális és látható formája egyaránt és ezért különleges benyomást keltenek s ugyanakkor különleges befolyást gyakorolnak. Láthatatlan lakói közül sokan vitalitást árasztanak magukból és kisugárzott rezgéseik minden esetben felélesztik az éterikus testmás egyik vagy másik parlagon heverő részét, valamint az asztrális és a mentális testét is. A hatás hasonló ahhoz, amikor olyan izmainkat gyakoroljuk, amelyeket rendszerint addig elhanyagoltunk: eleinte kissé fárasztó, de határozottan egészséges és végeredményben kívánatos is.

A városlakó hozzá van szokva a maga környezetéhez és rendszerint addig nem is ébred tudatára borzalmasságának, amíg egy időre el nem hagyja. Egy forgalmas főútvonalon lakni asztrális szempontból annyi, mint egy nyitott szennyecsatorna partján élni - bűzös, iszapos folyó ez, ami felfröccsen és undok szagot áraszt tovaohömpölygésében. Akármilyen érzéketlen is valaki, nem tudja ezt a végtelenségig károsodás nélkül kiállni és mind erkölcsi, mind fizikai egészségének szempontjából szükséges, hogy időnként felcserélje a vidékkel. Ha a városból vidékre utazunk, nagyrészt magunk mögött hagyjuk a küzdő emberi szenvedélyek és erőfeszítések viharos tengerét, míg azok az emberi gondolatok, amelyeknek hatása még visszamarad, rendszerint a kevésbé önző és emelkedettebb fajtából valók.

Ha a természetnek valamely nagy csodája előtt, mint pl. a Niagara-vízesés, megállunk, egy időre majdnem minden ember kilép önmagából, hétköznapi gondjainak és önző kívánságainak kicsinyes köréből. Gondolatai nemesebbek és tágabbak lesznek, s ennek megfelelően hátrahagyott gondolatformái is kevésbé zavarók, sőt inkább segítők. Ebből megint nyilvánvaló, hogy az ember csak úgy hasznosítja teljesen utazását, ha figyelmet szentel a természetnek és engedi, hogy hasson rá. Ha egész idő alatt önző és borús gondolataiba burkolózik, ha lenyomják anyagi gondjai, vagy pedig betegségekben és bajain tépelődik, akkor a gyógyító befolyásokból keveset fordít javára.

Egy másik tényező az, hogy bizonyos helyek át vannak itatva különleges fajtájú gondolatokkal. Ennek tárgyalása inkább egy másik fejezethez tartozik, de itt bevezethetjük azzal, hogy az emberek bizonyos helyeket beidegzett lelki magatartással keresnek fel, s ez erősen visszahat minden más látogatóra is. Angliának népszerű tengerparti üdülőhelyeit a csapongó jókedv és gondtalanság légköre veszi körül, szándékos szünidei hangulat, időszakos mentesség az ügyes-bajos dolgoktól és az az elhatározás, hogy a legtöbbet hozzuk ki belőle. Ennek befolyása alól nehéz menekülni. Ily módon a hajszolt és agyondolgozott ember, ha ilyen helyen tölti jól megérdemelt pihenőjét, egészen más eredményt ér el, mintha egyszerűen otthon maradt volna pihenni. Ha otthon ül, az valószínűleg kevésbé fárasztó, de sokkal kevésbé stimuláló lett volna.

A környékbeli séta szintén utazás kicsinyben, s hogy egészséges hatását kellőleg értékeljük, arra kell gondolnunk, amit a különféle növények és fák, sőt a különféle kőzetek és talajok által kibocsátott különböző rezgésekről mondtunk. Ezek masszázsként hatnak az éterikus, asztrális és mentális testre, elősegítik a feloldását annak a feszültségnek, amit a hétköznapi gondok-bajok e testek bizonyos részein szüntelenül előidéznek.

Mindazoknak igazságát, amit itt elmondottunk, igazolják néha a parasztság hagyományai. Igen elterjedt hit például az, hogy erőt lehet nyerni, ha az ember egy fenyőfa alatt fejjel észak felé alszik. Bizonyos esetekben ez megfelel az igazságnak és az a magyarázata, hogy a föld felületén mindig keringenek mágneses áramok, de ezeket az átlagember egyáltalában nem ismeri. Ezek állandó, szelíd nyomásukkal fokozatosan kifésülik az asztrális, valamint a fizikai test éterikus részének összegabalyodott részecskéit, megerősítve őket, s így harmonizálják, pihenőhöz és nyugalomhoz juttatják. A fenyőfa szerepe először az, hogy kisugárzása az embert érzékenyebbé teszi az említett magnetikus áramok iránt, és fogékonyabb állapotba hozza, másodszor pedig (amint már magyaráztuk), a fa állandóan vitalitást áraszt szét, mégpedig abban a formában, amelyben az ember a legkönnyebben felszívhatja.

Hatodik fejezet

A TERMÉSZETSZELLEMEK

Egy különálló fejlődés

Bizonyos körülmények közt nagy hatással vannak ránk a természetszellemek. A vidék természetszellemait voltaképpen a környék őslakóinak tekinthetjük, akiket egyes helyekről az emberek beözönlése kergetett el, akárcsak a vadállatokat. A természetszellemek éppen úgy, mint a vadállatok, elkerülik a nagy városokat és az olyan helyeket, ahol az emberek leginkább összesereglenek. Az ilyen helyeken az ő befolyásuk alig számít. De a csendes vidékeken, erdőben, mezőn, hegyen-völgyön, vagy kint a tengeren állandóan vannak természetszellemek, és bár ritkán mutatkoznak, befolyásuk erős és mindent átható, mint ahogy az ibolya illata is betölti a levegőt, noha a virág szerényen elrejtőzik a levelek között.

A természetszellemek külön fejlődési irányt képviselnek, amely ezen a fokon teljesen eltér az emberitől. Hallottunk a Második Kiáradás útjáról a három elementális birodalmon keresztül le az ásványba, onnan felfelé a növényeken és az állatokon át az egyéniesülésig az emberi színvonalon. Tudjuk, hogy ezután az emberiség kibontakozása fokozatosan elvisz az Ösvény lépcsőjéhez, azután tovább, és felfelé az Adeptusságig és azokhoz a dicső lehetőségekhez, amelyek azon túl várnak ránk.

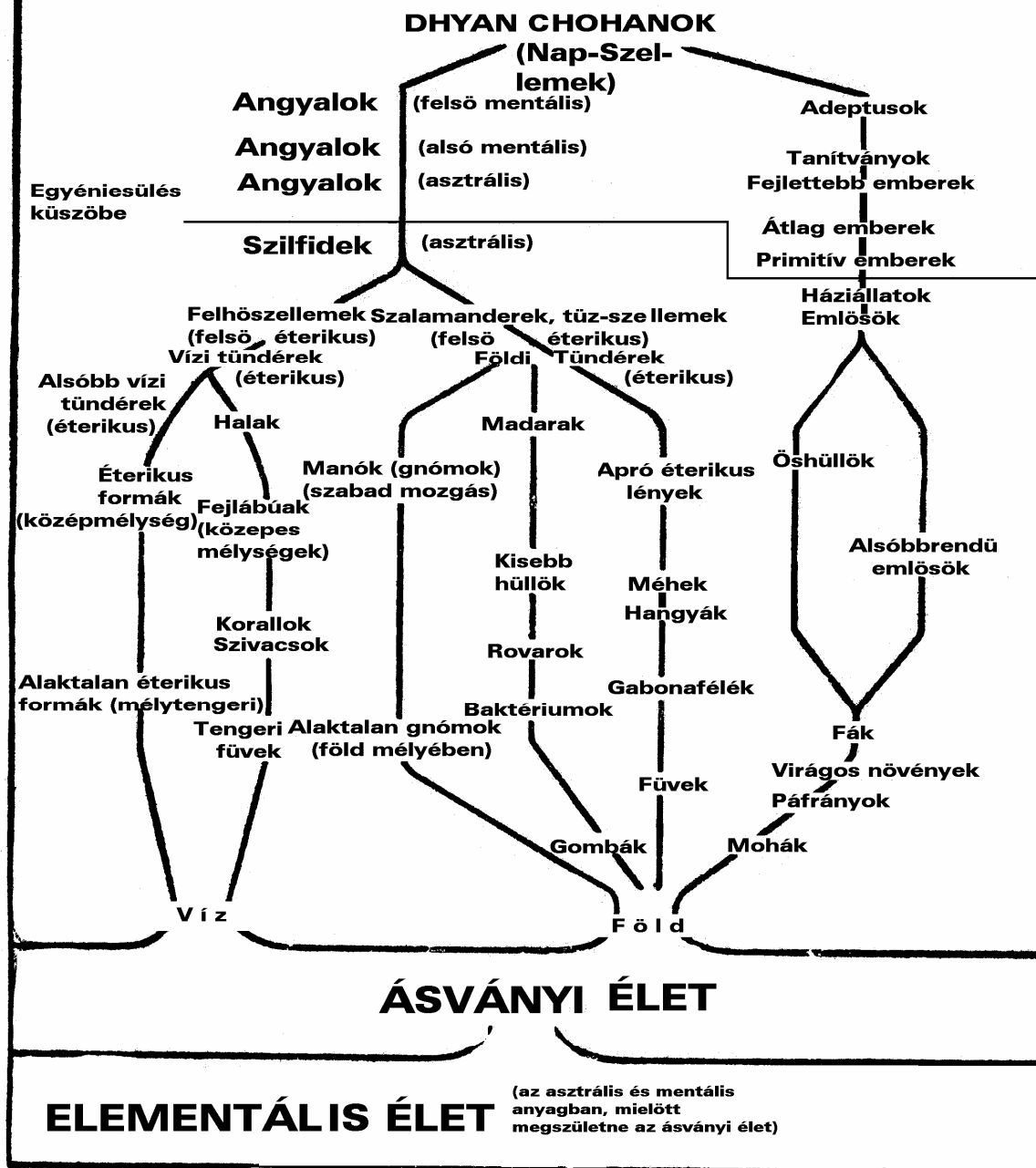
Ez a mi fejlődési vonalunk, de nem szabad abba a hibába esnünk, hogy azt gondoljuk, ez az egyetlen fejlődési vonal. Még ebben a mi világunkban is az isteni élet több áramban tör előre, s az emberi áram csak egyike ezeknek, s még hozzá nem is a legnépesebb. Talán könnyebben megértjük ezt, ha meggondoljuk, hogy míg az emberiség fizikai megnyilvánulásával csak egész kis részét foglalja el a földnek, addig a velünk egy színvonalon, de más fejlődési áramhoz tartozó lények nemcsak a földet népesítik be sokkal sűrűbben, hanem elárasztják a tenger óriási síkjait és a levegő térségeit is.

Fejlődési irányok

A jelenlegi fejlődési fokon ezek az áramok egymással párhuzamosan, egyelőre elkülönülten haladnak. A természetszellemek például sohasem voltak és nem is lesznek a miénkhöz hasonló emberiség tagjai, mindazonáltal a bennük lakozó élet ugyanettől a Napistenségtől származik és éppen úgy vissza fog Hozzá térni, mint a miénk. Az áramok az ásványi színvonalig egymás mellett haladnak, de mihelyt bekapcsolódnak a fejlődés felfelé haladó ívébe, irányuk eltér egymástól. Ez az ásványi fok természetesen az, amelyen az élet a legmélyebben belemerült a fizikai anyagba; de míg az áramok egynémelyike megtartja a fizikai formát fejlődésének későbbi fokain is, s azt mindjobban a bennlakozó élet kifejezőjévé teszi, addig más áramok egyszerre levetik a durvább anyagot és fejlődésük hátralevő részében csupán éteri anyagból való testeket használnak.

Ezeknek az áramoknak egyike például befejezván fejlődésének azt a fokát, amelyben az ásványi monádhoz tartozik, nem megy tovább a növényvilágba, hanem éterikus anyagból való testeket vesz magára, amelyek a föld belsejében, valósággal a szilárd közetben laknak. Sokan nehezen értik meg, hogyan lehetséges, hogy bármilyen teremtmény a szikla tömör anyagában, vagy a föld kérgében lakjék. Az éterikus testű teremtményeknek a szikla anyaga nem jelent mozgási, vagy látási korlátozást. Való igaz, hogy nekik a szilárd halmazállapotú fizikai anyag a természetes elemük és lakóhelyük, az egyetlen, amit megszoktak, és amiben otthon érzik magukat. Ez a határozatlan és alsórendű élet, mely formátlan éterikus testeket éltet, nehezen érthető számunkra. De ezek is fejlődnek valamiképpen, és eljutnak egy fokig, amikor bár még szilárd közetben, de már nem a föld mélyén, hanem a felülethez közel élnek, sőt a fejlettebbek alkalomadtán rövid időre szabaddá is teszik magukat.

AZ ÉLET FEJLŐDÉSE

Ezeket a lényeket látták is néha, vagy talán még gyakrabban hallották barlangokban vagy bányákban, s a középkori irodalom gnómkoknak nevezi őket. Testük éterikus anyaga rendes körülmények közt fizikai szemmel nem látható. Ha mégis látják őket, két dolog közül az egyik történik: vagy ők materializálódnak olymódon, hogy fizikai anyagból fátylat vonnak maguk köré, vagy a szemlélő érzékenységének kell annyira megnövekednie, hogy a magasabbrendű éterikus rezgésekre válaszolni tud és meglátja a számára normális körülmények között észlelhetetlent.

A felfogó képességnek, ehhez szükséges pillanatnyi felfokozása nem szokatlan vagy nehezen elérhető valami. Másrészt pedig a láthatatlanságnak éppen határán lévő lények könnyen materializálódhatnak. Sokkal gyakrabban volnának láthatók, ha nem lenne meg bennük is az a meggyökeresedett ellenszenv az emberi lények iránt, ami a természetszellemek legalacsonyabb fajtái kivételével minden más fajtájukbelivel közös. Haladásuk következő fokán eléri a köznyelvben tündéreknek nevezett osztályt, a természetszellemeknek azt a típusát, amely rendszerint a föld felületén él, mint mi, bár még csak éterikus testben. Ezután átmennek a levegőszellemeken keresztül az angyalok birodalmába, de ennek módjáról később lesz szó.

Az élethullám az ásványi fokon nemcsak a föld szilárd kérgét képező kőzetekben nyilvánul meg, hanem az óceán vizeiben is; és éppen úgy, miként az előbbi a föld belsejében általunk még nem ismert alacsony éterikus formákba önti életét, úgy az utóbbi is ezeknek megfelelő alacsony éterikus formákban él a tenger mélységeiben. Ezeknél is a következő fokozat a közép-mélységekben lakozó, határozottabb, de még mindig éterikus formák birodalma, mely a tenger felszínéig ritkán jut el. Harmadik fokozata az - s ez megfelel a szik-szellemek tündéréinek - amikor a vízi-szellemek óriási hadához csatlakoznak, amelyek az óceán végtelen térségein töltik boldog életüket.

Mivel kizárólag csak éterikus anyagból való testeket vesznek magukra, nyilvánvaló, hogy egészen kihagyják a növényi és állati birodalmakat, valamint az emberit is. Vannak azonban más, olyan típusú természetszellemek, amelyek kiválásuk előtt tagjai voltak a két említett birodalomnak. Az óceánban például van egy életáram, amely az ásványi színvonal elhagyása után a tengeri moszatok formájában a növényvilágot érinti, azután továbbmegy a korallok, szivacsok és a közép-mélységek óriási cephalopod-jain (fejlábúak) keresztül a halak nagy családjába, s csak ezután csatlakozik a vízi szellemek soraihoz.

Látható, hogy ezek a fizikai testet sokkal magasabb színvonalig megtartják eszközül. Az is kiténik, hogy a szárazföld tündérei nemcsak a manók soraiból kerülnek ki, hanem az állatvilág kevésbé fejlett rétegeiből is, mert találunk egy olyan fejlődési irányt, amely éppen csak hogy érinti a növényvilágot parányi gombaképződések alakjában, azután továbbhalad a baktériumokon és különféle mikroszkópikus állatokon keresztül a rovarokon és kételtűeken át a madarak gyönyörű családjába. Csak miután számtalanszor testet öltött közöttük, csatlakozik a tündérek még vidámabb törzséhez. Még egy másik áram is éterikus életformába lép át egy közbeeső fokon. Ez az áram a növényvilágban a fűvek és a gabonaneműek sorából az állatvilágba fordul, végigmegy a hangyák és a méhek érdekes közösségein, azután pedig az utóbbiaknak megfelelő éterikus teremtmények egy egész sorozatán át. Gyakran láthatók ezek az apró, kolibri-szerű természetszellemek, amint virágok és növények körül szorgoskodnak. A sokféle változat létrehozásában nagy szerepet játszanak, hiszen éppen az ő játékoságukat hasznosítják az ezzel megbízottak a specializálásnál és a termés kihordásánál.

Mindazonáltal itt nagyon kell vigyáznunk, hogy ne zavarjuk össze a dolgokat. Azok a kis lények, amelyek a virágokat gondozzák, két nagy osztályba sorolhatók, noha természetesen mindegyik fajtának sok változata van. Az első osztályt méltán nevezhetjük elementáloknak, mert bár nagyon szépek, valójában csupán gondolatformák, s ezért tulajdonképpen nem élő lények. Talán inkább azt mondhatnám, hogy csak ideiglenesen élő lények. Rövid életük alatt igen tevékenyek és szorgosak, de nincs bennük igazi fejlődő, újraszülető élet, s ha munkájukat befejezték, szétfoszlanak, beleolvadnak a környező légkörbe, akár a mi saját gondolatformáink. Azoknak a nagy lényeknek vagy angyaloknak gondolatformái ezek, akikre a növényvilág fejlődése van bízva.

Ha e nagy lények egyikének valami új eszméje támad a reá bízott növény- vagy virágfajták valamelyikével kapcsolatban, eszméje kivitelezésére gyakran ilyen gondolatformát teremt. Ez rendszeren vagy a virág éterikus formáját veszi magára, vagy parányi kis lény alakjában folyvást a növény vagy virág körül lebeg, amíg csak a rügyek kifejlődnek, fokozatosan formálva azokat az angyal által kigondolt alakba és színre. Mihelyt a növény teljesen megnőtt, vagy a virág kinyílt, a kis lény munkája véget ért, ereje kimerült és amint mondtam - egyszerűen szétfoszlik, mert egyedül a munka elvégzésére beleöntött akarat adott neki lelket.

Egy egészen másfajta kis teremtmény az, amelyet gyakorta lehet látni, amint a virágokkal játszadozik: ez már igazi természetszellem. Ennek is sokféle változata van. Amint említettem, egyik legközönségesebb alakja nagyon hasonlít egy kicsi kolibrihoz. Gyakran látható, amint a virágok körül zümmög, ugyanúgy, akár csak a kolibri vagy a méh. Ezek a szép kicsi lények sohasem lesznek ember-ré, mert tőlünk eltérő fejlődési vonalon vannak. Az őket most éltető élet fűveken és gabonaneműeken át, pl. búzán, zabon, stb. haladt fel, amikor még a növényvilágban volt, azután pedig az állatvilágban

tartózkodott. Most elérte ezeknek a csöpp természetszellemeknek a színvonalát. A következő fok az étertestű szép tündérek lelke lesz, akik a föld felületén élnek. Később szalamanderek vagy tűzszellemek lesznek, még később villik vagy levegőszellemek, akik nem éterikus, hanem már asztrális testük van. Végül átmennek az angyalok nagy birodalmának különféle fokain.

Az átlépés módja

Az élethullám átvonulása az egyik birodalomból a másikba mindig tág lehetőségek közt és sokféle változatban történik: a birodalmak alaposan belenyúlnak egymásba. Talán a legvilágosabban látható ez saját fejlődési vonalunk mentén. Az élet, amely a növényvilágban elérte a legmagasabb színvonalakat, sohasem megy át az állatvilág legalacsonyabb fokaira, sőt ellenkezőleg: meglehetősen magas fokon csatlakozik hozzá. Hadd idézzem a már említett példát: az az élet, amely egy-egy nagy erdei fát lelkesít, sohasem sülyedhet annyira hogy egy szúnyograjt, vagy akár egércsaládot vagy más ilyen apróvadat lásson el lélekkel. Ezek az utóbbiak megfelelő formákat szolgáltathatnak az élethullám ama részének, amelyik a növényvilágot a százszorszép vagy a gyermekláncfű színvonalán hagyta el.

A fejlődés létráját minden körülmények közt meg kell mászni, de úgy látszik, mintha az egyik birodalom magasabb része nagymértékben párhuzamos a következő alsó részével, úgyhogy egyes esetekben átlépések történhetnek egyikből a másikba különböző színvonalakon, Az az életáram, amelyik az emberi birodalomba lép, teljesen elkerüli az állatvilág legalacsonyabb fokait. Ez azt jelenti, hogy az az élet, amelynek nemsokára az emberiségbe kell emelkednie, sohasem nyilvánulhat meg rovarokban vagy kétlábúakban. Régmúlt időkben az állatvilágba való átlépés megtörtént néha a nagy, özönvízelőtti kétlábúak színvonalán, de most ez az életáram a növényvilág legmagasabb formáiból egyenesen az emlősökbe megy át. Hasonlóképpen, ha a legelőbbre haladott háziállat egyéniesül, nem kell első emberi testetöltéséhez leszállnia a teljesen kezdetleges vademberig.

A mellékelt ábra megfelelő táblázatos formában mutat be néhány ilyen fejlődési vonalat. Semmiképpen sem szabad azonban ezt teljesnek tekintenünk, mivel kétségtelenül vannak más, még meg nem figyelt irányok is és minden bizonnyal sokféle átlépés és lehetőség van minden színvonalon, úgyhogy nem adhatunk többet, mint a rendszer vázlatos körvonalait.

Amint az ábrából látjuk, egy későbbi fokon az összes fejlődési irányok ismét egyesülnek; tökéletlen látásunkkal nem tudunk e magasabb lények nagyszerűségei közt különbséget tenni, bár valószínű, ha többet tudnánk, táblázatunk teljesebb lehetne. Mindenesetre tudjuk azt, hogy ahogyan az emberiség felette van az állatvilágnak, úgy létezik az emberiségen túl és afelett az angyali nagy birodalom, s hogy az angyalokhoz való csatlakozás egyike annak a hét lehetőségnek, amely az Adeptus előtt megnyílik. Ugyanez a birodalom a legközelebbi fokozata a természetszellemeknek is, de itt találkozunk az alább említett átlépés egyik példájával. Az Adeptus ugyanis egy magasabb fokon lép be ebbe a birodalomba, annak alsó három fokát teljesen kihagyva; a legmagasabb típusú természetszellem következő lépése az, hogy legalsóbb osztályú angyal váljék belőle, s így a lépcső legalsó fokán indul el, s nem feleúton lép reá.

Az angyali birodalomhoz való csatlakozáskor történik az, hogy a természetszellem megkapja a Harmadik Kiáradás isteni szikráját és így egyéniesül éppen úgy, amint az állat az emberi birodalomba való átlépésekor individualizálódik. Még egy hasonlóság látható abban, hogy épp úgy, mint az állat az emberrel való kapcsolata révén egyéniesülhet, a természetszellemet az angyallal való kapcsolata készíti elő erre. Ha ragaszkodik hozzá, és kedvébe jár, végül megtanulja, hogyan kell angyali munkát végezni.

Az előbbre haladott természetszellem tehát nem tekinthető egyszerűen éterikus vagy asztrális emberi intelligenciának, mert még nem individualizálódott. De sokkal különb, mint valami éterikus vagy asztrális állat, mert értelmi színvonala jóval magasabb, mint bármi, amivel az állatvilágban találkozhatunk - sok szempontból az átlagemberrel egyenrangúnak tekinthető. Másrészt a korai fokozatok

közt sok akad, amelyeknek értelme csak igen korlátolt, körülbelül egy színvonalon áll a hozzájuk anyyira hasonló kolibrikkel, méhekkkel vagy pillangókkal. Amint ábránkon láthatjuk, ez a név: "természetszellem", a fejlődés ívének tetemes részét fedi, s magában foglal fokozatokat, amelyek az egész növény- és állatvilágnak, sőt az emberiség jelenlegi színvonalának is megfelelnek.

Némelyik alsóbbrendű típus nem tetszetős, de hisz ez áll a kételtűek és rovarok alacsonyabb fajtáira is. Vannak fejletlen törzsek, amelyeknek durva kedvteléseik vannak, és megjelenésük természetesen megfelel fejlődési fokuknak. Az óriási, vörös tátottszájú formátlan tömegek, amelyek a vér és a rothadó hús undorító éterikus kigőzölgéseiből élnek, rémesek minden tisztalelkű ember szemének és érzésének egyaránt. Undorítóak azok a falánk, vörösbarna páncélú teremtmények is, amelyek a rosszhírű házak fölött lebegnek, valamint a vad, polip-szerű szörnyek, amelyek a részek orgiáira gyűlnek, és az alkoholgőzben dorbézolnak. De még ezek a szörnyetegek sem gonoszak önmagukban véve, ámbár nekünk visszataszítóak; az ember sohasem jönne velük érintkezésbe, ha nem alázná le magát az ő színvonalukig azzal, hogy rabszolgája lesz alacsony szenvedélyeinek.

Csak ilyen és hasonló, kezdetleges és kellemetlen fajtájú természetszellemek közelednek a maguk jószántából az átlagemberhez. Ugyanebből a fajtából valók, de valamivel kevésbé anyagiak azok, amelyek a durva asztrális kisugárzásokban fürdenek, mint amelyet pl. a harag, a fősვნყség, a kegyetlenség, az irigység, a féltékenység vagy a gyűlölet teremt. Azok, akik átengedik magukat az ilyen érzéseknek, biztosak lehetnek, hogy folyvást körülöttük ólálkodnak az asztrális világnak ezek a dögmadarai, undok örömeikben remegve; mohó várakozásukban egymást lökdösve és vak, kapkodó módjukon minden tőlük telhetőt megtéve, hogy kihívják vagy erősítsék a szenvedély kitérését. Még elhinni is nehéz, hogy az ilyen szörnyek ugyanahhoz a birodalomhoz tartoznak, mint a következő fejezetben leírt vidám szellemek.

Tündérek

Az emberek leginkább a tündéreket ismerik, vagyis azokat a szellemeket, amelyek rendes körülmények között a föld felületén élnek, bár testük éterikus anyagból lévén, tetszés szerint a felszín alá is behatolhatnak. Alakjuk számtalan és sokféle, de leggyakrabban emberi formájúak, valamelyest kicsinyítve, rendesen egyik-másik vonásnak vagy végtagnak groteszk túlzásával. Az éterikus anyag plasztikus és a gondolaterő által könnyen alakítható lévén, csaknem minden alakot tetszés szerint felvehetnek, mindazonáltal megvan a maguk határozott formája. Ezt akkor viselik, ha nincs különösebb okuk arra, hogy mást vegyenek magukra, mikor nem kell erőltetni akarataikat, hogy alakjukat megváltoztassák. Megvannak a saját színeik is, amelyek törzsi vagy fajtabeli különbséget jeleznek, csakúgy, mint a madarak eltérő tollazata.

Alosztályaik vagy fajaik megszámlálhatatlanok. Az alosztályok egyedei épp annyira különböznek egymástól értelemben és hajlamokban, mint az emberek. A különféle fajok, akár az emberek, különböző országokban laknak és egy fajnak a tagjai általában összetartanak épp úgy, mint az egy nemzetbeli emberek. Mindenütt találhatók földünk felületén, hasonlóan a többi természeti birodalmakhoz. Akárcsak a madarak (amelyek némelyikéből kifejlődtek), egyes változataik mindennaposak az egyik országban, s ritkák a másokban, némelyek viszont úgyszólván mindenütt megtalálhatók. Még egy hasonlóságuk a madarakkal az, hogy a legragyogóbb színezetűek a tropikus vidékeken találhatók.

Nemzeti típusok

A világ különböző részein uralkodó típusok rendesen jól megkülönböztethetők egymástól és bizonyos értelemben jellegzetesek. Talán éppen az ő hatásuk formálta át az idők lassú folyamán a közelükben élő embereket, állatokat és növényeket, úgyhogy a természetszellemek teremtették meg a mintát és a többi birodalmak öntudatlanul követték. Nemigen képzelhető el nagyobb ellentét, mint pl. az élénk, ugrándozó, narancs-lila vagy piros-arany emberformácskák, amelyek Szicília szőlői közt táncolnak, szembeállítva a szinte töprengő, szürkés-zöld teremtményekkel, amelyek oly higgadtan

mozognak Bretagne tölgyeseiben és magyal-borította lankáin, vagy az aranybarna "jóemberkék", amelyek Skócia domboldalain tanyáznak.

Angliában talán a smaragdzöld változat a leggyakoribb, s ezt láttam Franciaország és Belgium erdeiben, a messzi Massachusetsben és a Niagara folyam partjain is. A Dakota államok óriási síkságait egy fehér-fekete fajta lakja, amilyent másutt sehol sem láttam; Kalifornia pedig egy gyönyörű fehér-arany fajtával dicsekedhetik, amelynek szintén nem találtam párját sehol.

Ausztráliában a leggyakoribb fajta egy csodásan fénylő égszínkék, igen kiváló teremtés; de nagy eltérések vannak Új Dél-Wales, vagy Victoria és a tropikus Észak-Queensland éterikus lakosai között. Ez utóbbiak nagyon megközelítik Holland-India típusait. Jáva úgy látszik, különösen bővelkedik ezekben a kedves teremtményekben és az ott található két legáltalánosabb típus egy színben pompázik: az egyik indigókék, halvány érces csillogással, a másik a sárga összes ismert árnyalatait mutatja - kissé különösek, de csodálatosan vonzó és hatásosak.

Az egyik helyi változat vígan sávozott, zöld és sárga csíkozással, akárcsak egy futballista inge. Ez a sávos változat talán helyi sajátosága a világ ezen részének, mert a maláji félszigeten is láttam hasonló piros-sárga csíkozásúakat, Szumátrán pedig, a tengerszoros másik oldalán zöld-fehér csíkozásúakat. E hatalmas sziget egy gyönyörű halvány heliotrop színű törzzsel büszkélkedhetik, amilyen azon kívül csak Ceylon dombjain láttam. Lent Új-Zélandban egy ezüsttel pettyezett mélykék a különlegesség, a déltengeri szigeteken pedig az ezüst-fehér változattal találkozok az ember, amely gyöngyházszerűen csillog a szivárvány minden színében.

Indiában igen sok fajtát találunk, a finom rózsaszínű-halványzöldtől, vagy a halványkék-primulaszínűtől, amelyek a dombos vidékeket lakják, az alföldeket jellemző ragyogó, szinte vadul erős és pazar színek gazdag keverékéig. Ennek a csodálatos országnak némelyik részében láttam azt a fekete-arany típust, amely pedig inkább az afrikai sivatagba tartozik, azután egy válfajt, amely csillogó, karmazsinszínű fémből készült szobrocskára emlékeztet, mintha csak az atlantisziak orikalkumjából készült volna.

Az utóbbinak rokona egy furcsa változat, amely olyan, mintha bronzból öntötték és kicsiszolták volna. Ez úgy látszik, a vulkáni kitörések szomszédságában üti fel tanyáját, mivel eddig még csak a Vezuv és az Etna lejtőin, Jáva belsejében a Sandwich szigeteken az észak amerikai Yellowstone Parkban, Észak-Izland és Új-Zéland egyes részein voltak láthatók. Több jel arra mutat, hogy ez valami kezdetleges típus maradványa és közbeeső fokot képvisel a manó és a tündér között.

Előfordul az is, hogy szomszédos vidékeken a természetszellemek egymástól teljesen elütő osztályai élnek. Így például, amint már említettük, Belgiumban a smaragdzöld tündér az uralkodó típus, száz mérföldre pedig, Hollandiában alig látható ilyen, s helyüket egy józan külsejű, sötétlila fajta foglalja el.

Egy írországi szent hegyen

Különös, hogy a tengerszint feletti magasság hatással látszik lenni elosztásukra, mert a hegyekben lakók majdnem sohasem keverednek a síkságiakkal. Jól emlékszem, mikor megmásztam a Slieva-na-mon-t, Írország egyik hagyományos szent hegyét, a különböző típusok közt igen határozott demarkációs vonalat észleltem. Az alacsonyabb lejtők, valamint a hegy körül elterülő síkság telve volt egy erősen élénk és fondorkodó kis vörös-fekete fajtával; amely Írország déli és nyugati részeit ellepi, s különösen vonzódik az ottani közel kétezres éves magnetikus központokhoz. E központokat a régi miléziai faj mágus-papjai alapították, hogy illúzióteremtő kisugárzásukkal biztosítsák és állandósítsák uralmukat a nép felett. Félórai emelkedés után azonban már egyet sem láttunk ebből a vörös-fekete népségből, helyette a domboldalt egy szelídebb kék-barna típus népesítette be, amelyik hajdan különös hűséget fogadott a Tuatha-de Da-naan-oknak.

Ezeknek is megvolt a maguk területe és jól kimért határvonala. Így egyik típushoz tartozó természetszellemnek sem jutott volna soha eszébe, hogy felmeréskedjék a csúcs körüli térségre. Ez a terület a nagy zöld angyalok szentélye, akik több mint kétezer éve öröködnék ott és védik az élő erőnek ezt a központját, amely Erin misztikus országának múltját összeköti a jövővel. Az embernél sokkal nagyobbak ezek az óriás alakok, akik a tavasz friss leveleinek lágy, fénylő, élénk és leírhatatlan színében pompázva néznek ki a világba csodálatos szemeikkel, amelyek úgy világítanak, mint a csillagok. Telve vannak azok békéjével, akik az örökkévalóban élnek, a tudás nyugodt biztonságával várva, hogy eljőjön a kijelölt idő. Mennyire átérzi az ember a dolgok rejtett oldalának fontosságát, amikor ilyen látványban van része! Pedig valójában alig van elrejtve, mert a különféle befolyások olyan erősek és olyan határozottak, hogy bárki, aki csak egy kicsit is érzékeny, észre kell, hogy vegye őket. Alaposan megokolt az a helyi hagyomány, hogy aki a hegy csúcsán tölt egy éjjelt, reggelre költő válik belőle, vagy megtébolyodik. Ha reagálni tudott arra a mindent átható elragadtatásra, amit a hatalmas magnetizmus keltett az éjszaka folyamán, költőként ébredt; ha nem volt elég ereje a feszültség elviselésére, megőrült.

Tündér-lét, tündér-halál

A természetszellemek különböző csoportjainak élettartama nagyon változó; némelyiké egész rövid, másoké sokkal hosszabb a mi emberi életünknel. Az újraszületés egyetemes elve érvényesül az ő létükre vonatkozólag is, de működése természetesen valamelyest eltérő. Amit mi születésnek és növekedésnek nevezünk, náluk hiányzik a tündér teljes nagyságában jelenik meg a világban, akár a rovarok. Leéli hosszú, vagy rövid életét, nem ismeri a fáradtságot vagy a pihenés szükségét, s évek múltával sem mutatkozik rajta az öregedésnek semmi jele.

De jön végül egy idő, amikor úgy látszik, ereje kimerült, amikor valahogy megelégtelte az életet; ilyenkor teste mindjobban átlátszóvá válik, végül lényének csak asztrális része marad vissza. Az asztrális világban él egy ideig tovább a levegőszellemek között, akik számára a fejlődés következő fokát képviselik. Ezen az asztrális életen keresztül visszaolvad csoportlelkébe, ahol (ha eléggé fejlett) bizonyos mértékű tudatos léte lehet, mielőtt a ciklikus törvény újból hat a csoportlélekre, felébresztve benne a különválás vágyát. Ha ez megtörténik, ösztönzése ismét kifelé irányítja erőáramát, és ez a vágy, a plasztikus asztrális és éterikus anyagra hatva, kialakít egy hasonló típusú testet, olyat, ami alkalmas az előbb életében elért fejlettség kifejezésére.

Eszerint születés és halál sokkal egyszerűbb a természetszellemnél, mint nálunk; számukra a halál ment minden szomorúságtól. Valóban életük sokkal egyszerűbbnek látszik - örömteli, felelőtlen életfajta, - sokban hasonlít egy csomó boldog gyermek kivételesen kedvező körülmények közti életéhez. A természetszellemek közt nincs létért való küzdelem, úgyhogy az emberi szenvedés legtermékenyebb okai őket nem érintik. Vannak erős vonzalmaik és képesek szoros és tartós baráti viszonyra, amiből mélységes és állandó örömet merítenek. Készek feltékenységre és haragra is, de ezek hamar elhalványulnak a minden túlszárnyaló gyönyör mellett, ami a természet működéseiben való részvételükből ered, s ami legfőbb jellegzetességük.

Kedvteléseik

Szeretnek fürdeni a nap fényében és melegében, de éppoly örömmel táncolnak a holdvilágban is; részt vesznek a szomjas föld, a virágok és a fák örömében, mikor lágyan mossa őket az eső, de éppolyan boldogan játszanak a hulló hópelyhekkkel is; boldog tétlenségben lebegnek a nyári délután csendjében, de élvezik a szél süvítését is. Nemcsak csodálják - olyan intenzitással, amit közülünk csak kevesen tudnak megérteni egy virág vagy fa szépségét, színének finomságát vagy alakjának kecsességét; hanem élénk érdeklődéssel és mélységes gyönyörűséggel figyelik a természet minden folyamatát: a nedvek keringését, a bimbók nyílását, a levelek képződését és lehullását. Ezt a tulajdonságukat természete-

tesen felhasználják a Nagyok, akikre a fejlődés bízva van, és a természetszellemeket alkalmazzák a színek keverésében és a változatok létrehozásában. Nagy figyelmet szentelnek a madarak és a rovarok életének is, a tojás kiköltésének, a gubó kifakadásának, s pajzán szemekkel figyelik a bárányok és gidák, fiatal nyulak és mókusok játékát.

Még egy nagy előnye van az éterikus fejlődésnek a sűrűbb fizikai anyaggal szemben, s ez az, hogy táplálkozásra nincs szükség. A tündér teste minden fáradság és minden korlátozás nélkül magába szív annyi táplálékot, amennyire szüksége van; jobban mondva: nem is táplálékot szív magába, hanem inkább folyvást cseréli részecskéit. Azokat, amelyekből kifogyott a vitalitás, kiveti magából és helyettük vitalitással telítetteket szív magába.

Noha nem táplálkoznak, a virágok illata hasonló élvezetet szerez nekik, mint étel íz az embereknek. Az aroma többet jelent nekik, mint csupán szag vagy íz, mert úgy fürödnek benne, hogy áthatja testüket és egyszerre éri el annak minden részecskéjét.

Az ő testükben az, ami náluk az idegrendszer szerepét tölti be, sokkal finomabb a miénknél és sok olyan rezgést érzékel, ami a mi durvább érzékeink mellett észrevétlenül elhalad. Ilyképpen sok növényből vagy ásványból, amelyet mi szagtalanak tartunk, kiéreznek valamit, ami illatnak felel meg.

Testüknek nincs szilárdabb belső alkata. Olyan, mint egy ködgomolyag, úgyhogy nem szakadhat szét, meg nem sebesülhet és sem hideg, sem meleg nem érintheti fájdalmasan. Sőt, az egyik fájta-hoz tartozók mindenekfelett élvezik, ha tűzben fürödhetnek; minden oldalról odasereglenek, ahol nagy tűzvész üt ki, és vad élvezettel szállnak fel és le a lángokkal, épp úgy, ahogy a fiúk újra és újra lecsúsznak a ródlipályán. Ezek a tűz-szellemek a középkori irodalom szalamanderjei. A természetszellemnek csak kellemetlen, vagy diszharmonikus kipárolgás és rezgés szerezhet testi fájdalmat, de gyors mozgási lehetősége révén könnyen elkerülheti ezeket is. Amennyire megfigyelhető, teljesen mentes a félelem átkától, amely a mi fejlődési irányunkhoz tartozó és a tündérek színvonalának megfelelő állati életben oly komoly szerepet játszik.

Tündérország meséi

A tündéreknek irigylésre méltóan termékeny képzelőerejük van, és mindennapos játékuk nagy része abból áll, hogy fantáziájuk segítségével mindenféle lehetetlen környezeteket és helyzeteket találnak ki egymásnak. Olyanok, mint a gyermekek, akik játszótársaiknak történeteket mesélnek, de megvan az az előnyük a gyermekekkel szemben, hogy az ő játszótársaik látják is az éterikus és alsóbb asztrális anyagot, ennél fogva élénk gondolataik szülöttei világosan láthatók lesznek, amint a történet kibontakozik.

Elbeszéléseik nagy része nekünk gyerekesnek és korlátoznak tűnnék fel, mert a tündér értelme a miénktől egészen eltérő irányban működik, de az ő számukra nagyon is valódi, és soha nem szűnő élvezet forrása. Az a tündér, amelyik különös mesélő tehetséggel van megáldva, nagy szeretetnek és tisztességgnek örvend, s állandó hallgatóságot és követőket gyűjt maga köré. Ha egy emberi lény véletlenül megpillant egy ilyen csoportot, leírásában rendesen belekeveri a saját emberi előítéleteit, s a vezetőt - felvett formája szerint - tündérkirálynak vagy tündérkirálynőnek tartja. A valóságban a természetszellemek birodalmának semmiféle kormányzásra nincs szüksége, azt az általános felügyeletet kivéve, amit a Devaraja-k és alárendeltjeik gyakorolnak felettük, s amelyről - a fejlettebb egyedeket kivéve - a nagy többségnek nincs is tudomása.

Magatartásuk az emberekkel szemben

A legtöbb természetszellem nem szereti és elkerüli az embereket, s ezen nem is csodálkozhatunk. Számukra az ember fosztogató démon, aki rombol és ront, bárhová megy. Könnyelműen megöli, gyakran borzasztó kínzásokkal mindazokat a szép teremtményeket, amelyeket ők annyira szeretnek:

kivágja a fákat, letapossa a fűvet, letépi a virágokat, és gondatlanul eldobja, hogy meghaljanak; a természet gyönyörű vad életét undok tégláival és malterével helyettesíti, s virágok illatát pedig vegyszereinek kártékony gőzeivel és gyárainak mindent beszenyező füstjével nyomja el. Csodáljuk-e hát, hogy a tündérek rémülettel néznek bennünket, és iszonyodva fordulnak el tőlünk, mint ahogy mi is iszonyodva fordulunk el valami mérges csúszó-mászó állattól?

Nemcsak pusztulást hozunk mindarra, amit ők legjobban kedvelnek, hanem legtöbb szokásunk és kipárolgásunk is utálatos nekik; sokan megmérgezik tiszta levegőjüket az alkohol és dohány gyűlöletes kigőzölgéseivel; nyugtalan, rendezetlen vágyaink és szenvedélyeink az asztrális áramok állandó forrongását indítják meg, ami zavarja és kínozza őket, és az utálatnak ugyanazt az érzését kelti bennük, amit mi éreznénk, ha egy vödör szennyvizet öntenének ránk. Számukra az átlagember közelében élni annyit tesz, mint szüntelen orkánban lenni, - mégpedig olyan orkánban, amely egy pöcegödör felett vonult el. Nem angyalok ők, hogy tökéletes tudásuk legyen, ami tökéletes türelmet szül; csak boldog és általában véve jóindulatú gyermekek, még ez is alig, mert legtöbbjük inkább hasonló a kivételes okos kiscicához. Ismétlem: csodálkozhatunk-e, ha nem szeretnek, ha nem bíznak bennünk és elkerülnek, mikor folytonosan sértegetjük az ő legjobb; és legmagasabb érzéseiket?

Vannak feljegyzések arról, hogy egy-egy, a rendesnél is jogtalanabb emberi betolakodás, vagy bántás kifejezett megtorlásra bírta őket és ilyenkor határozott rosszakaratot mutattak. Mellettük szól mindazonáltal az, hogy még az ilyesféle elviselhetetlen kihívások ellenére is ritkák az ilyen esetek, s a betolakodók elűzésének legszokásosabb módszere az, hogy bolonddá teszik. Gyerekes és gyakran bosszantó, de nem komolyan káros csínyeket játszanak vele. Galád örömet lelnek abban, ha félrevezetik vagy becsapják, ha rossz útra terelik az ingoványon keresztül, ha körben járatják egész éjjel, amikor előre akar jutni, vagy elhítetik vele, hogy palotákat és kastélyokat lát ott, ahol ilyenekről szó sincs. Majdnem minden elhagyatott hegyvidék környékén az egyszerű emberek sok történetet tudnak, amelyek a tündéreknek arról a furcsa jellegzetességéről tanúskodnak.

Káprázat

Ezekben a csínyekben nagyban segítségükre van az a csodálatos képességük, hogy elkápráztatják azokat, akik átengedik magukat befolyásuknak, úgyhogy áldozataik egy időre csak azt látják és hallják, amit ezek a tündérek rájuk tukmálnak; amint a hipnotizált ember is csak azt látja, hallja, érzi és hiszi, amit a hipnotizőr akar. A természetszemléletnek mindazonáltal nincs annyi erejük, mint a hipnotizőrnek, hogy uralkodjanak az emberi akaraton, kivéve a szokatlanul gyengeelméjű embereket, vagy az olyan eseteket, amikor a tehetetlen ijedség állapotában az áldozat akarata egy időre teljesen kikapcsolódik.

A tündérek hatalma nem terjed túl az érzékek megcsalásánál, de ennek kétségkívül mesterei. Sok esetet elmondhatnánk, amikor egész csomó embert egyszerre vontak káprázatuk varázsa alá. Az indiai varázslók őket hívják segítségül legcsodálatosabb mutatványaiknál, mint pl. a híres kosármutatványnál, vagy amikor feldobnak egy kötelet az ég felé, a varázsló pedig felmászik rajta és eltűnik oda-fenn. A valóságban az egész hallgatóság hallucinál; az emberekkel elhítetik, hogy látnak és hallanak egy olyan esemény sorozatot, ami igazában meg sem történik.

Az elkápráztatás titka egyszerűen az, hogy egy világos, erős mentális képet alkotnak, és azt belevetítik valakinek az elméjébe. A legtöbb ember ezt csaknem lehetetlennek gondolja, mert soha életében nem próbálkozott ilyesmivel és sejtelve sincs, hogyan fogjon hozzá. A tündér elméje nem olyan tág, sem olyan átfogó, mint az emberé, de jól hozzászokott ahhoz, hogy gondolatképeit mások elméjébe vetítse, hisz mindennapi életében ez egyik legfőbb foglalatossága.

Nem csoda tehát, hogy ilyen szakadatlan gyakorlattal jól kitanulja ezt a mesterséget. Ez még könnyebb, ha - mint az indiai mutatványok esetében - pontosan ugyanazt a képet kell sok százszor megismételni, míg minden részlet a legcsekélyebb megerőltetés nélkül kialakul, csupán öntudatlan

megszokás eredményeként. Hogy pontosan megértsük, miképpen történik ez, nem szabad elfelednünk hogy a mentális kép nagyon is valóságos dolog: valóságos konstrukció a mentális világ anyagból, amint ez a Thought Forms (Gondolatformák) c. könyvemben megmagyaráztam. Nem szabad elfelednünk azt sem, hogy az elme és a sűrű fizikai agy közötti összeköttetés útvonalán ott van az agy asztrális és éterikus mása is, és hogy ezen útvonal bármelyik pontján közbe lehet lépni, és benyomást felidézni.

Bizonyos természetszellemek elég gyakran használják utánzó és cseljászó képességüket arra, hogy fizikai jelenségekkel foglalkozó spiritishta szeánszokon megjelenjenek. A rendszeres szeánsz-látogatók bizonyára emlékeznek ilyen tréfákra, és ostoba, bár rendesen jóhiszemű otrombaságokra. Ezek majdnem mindig valami ilyen pajzán teremtménynek a jelenlétére mutatnak, noha megtörténik, hogy e csínyeket halott emberek csinálják, akik elég esztelenek voltak földi életükben, hogy ilyen haszontalanságokon szórakozzanak, s haláluk óta sem tanultak több bölcsességet.

Barátkozásaik

Vannak másrészt esetek, amikor egy-egy természetszellem barátságot kötött emberi lényekkel és amennyire tőle telt, segítséget nyújtott nekik, mint pl. a skót "brownies" ismert történeteiben, vagy a spiritishta irodalom tűzrakó tündérei esetében. Feljegyzések vannak arról is, hogy ritka alkalmakkor bizonyos kiváltságos embereknek megengedték, hogy tanúi lehessenek tündéri mulatozásoknak, és egy időre részt vehessenek a tündérek életében. Mondják, hogy a vadállatok bizalommal közelednek némely indiai jogihoz, felismervén bennük minden élőlény barátját. Hasonlóképpen veszik körül a tündérek azt, aki rálépett a Szentség ösvényére, mivel kisugárzásait kevésbé viharosnak és kellemesebbnek találják, mint azét, aki csupán világi dolgokkal foglalkozik.

Némelykor megfigyelték, hogy tündérek kisgyermekekhez szegődnek, és erős ragaszkodást mutatnak irántuk, különösen, ha a gyermek álmódó természetű és erős fantáziával bír, mert a tündérek látják és élvezik azokat a gondolatformákat, amikkel a gyermek körülveszi magát. Sőt voltak olyan esetek, amikor a tündérek megkedveltek valami különösen vonzó csecsemőt, és megpróbálták elvinni a maguk lakóhelyére azzal a szándékkal, hogy megmentsék a szemükben oly szörnyű sorstól, hogy átlagemberré nőjön fel! Az ilyen próbálkozásokat ködös hagyományként őrizték meg a kicserélt gyermekekről szóló népmesék, noha ezeknek más eredete is van, amint később látni fogjuk.

Vízi-szellemek

Bármennyire sűrűn laknak is földünk felszínén a tündérek csaknem mindenütt, ahol nincs ember a közelben, számukat messze felülmúlják a vízi-szellemek: a tenger felszínén élő tündérek. Itt éppoly sok változattal találkozunk, mint a szárazföldön. A Csendes óceán természetszellemei különböznek az Atlanti óceán lakóitól, a Földközi-tengeriek pedig megint mások. Azok a típusok, amelyek a trópusi tengerek leírhatatlanul csodás kékjében mulatoznak, távolról sem hasonlítanak azokhoz, amelyek a mi hideg, szürke északi tengereink habjaiban ugrándoznak. Egészen mások megint a tavak, folyók, vízesések szellemei, mivel ezeknek sokkal több közös vonásuk van a szárazföldi tündérekkel, mint a nyílt tenger nereidáinak.

E természetszellemek, mint szárazföldi testvéreik, mindenféle alakúak, de talán leggyakrabban az emberit utánozzák. Általánosságban szólva, nagyobb alakokat öltenek, mint az erdők és dombok tündérékéi; ez utóbbiaknak nagy része igen kicsi, míg az embert utánzó tengeri szellem rendszeren nemcsak formáját, de méreteit is magáévá teszi. Félreértések elkerülése végett szükséges folyvást hangsúlyoznunk e formák proteusi jellegét: e teremtmények bármelyike, akár a szárazföldön, akár a tengerben vagy a levegőben, tetszés szerint nagyobbá, vagy kisebbé teheti magát egy időre, vagy bármilyen, tetszés szerinti alakot felvehet.

Elméletileg ennek a képességnek nincsenek korlátjai, de a gyakorlatban vannak határai, noha igen tágak. Egy tündér, akinek természetes nagysága 30 cm, kinyújthatná magát egy 180 centiméteres embermagasságáig, de az erőlködés tekintélyes feszültséggel jár, és néhány percnél tovább nem tartható fenn. Ha a magáé helyett más alakot akar öltetni, világosan meg kell azt fogalmaznia, és csak addig tarthatja meg, ameddig elméjét erre összpontosítja; mihelyt gondolata elkószál, azonnal visszazökken természetes formájába.

Igaz, hogy az éteikus anyag a gondolat erejével könnyen alakítható, de természetesen nem engedelmeskedik olyan pillanatnyi gyorsasággal, mint az asztrális anyag. Azt mondhatnók, hogy a mentális anyag valósággal a gondolattal együtt változik, az asztrális anyag pedig olyan gyorsan követi a gondolatot, hogy a közönséges megfigyelő alig lát különbséget; az éterikus anyagnál azonban könnyen megfigyelhető a növekedés vagy a zsugorodás. A levegő tündére, akinek teste asztrális anyagból van, átcikázik egyik alakból a másikba; az éterikus tündér gyorsan nő vagy fogy, de nem egyik pillanatról a másikra.

A szárazföldi tündérek közt kevés az óriás, kint a tengeren ellenben úgy látszik, egész mindennapi ez a nagyság. A szárazföldiek képzelete gyakran sző emberi ruhadarabokat, így sokan furcsa sapkákban, kardszíjakkal, vagy dolmányokban mutatkoznak; a tenger lakói közt azonban sohasem láttam ilyesmit. Úgy látszik, a víz felületén élő tündérek nagy része ki tud emelkedni saját eleméből és kis távolságra a levegőn át repülni vagy lebegni. Nagy élvezettel játszanak a tomboló habok közt, vagy lovagolnak a hullámtaréjokon. Nem kerülik oly makacsul az embert, mint szárazföldi testvéreik - talán azért, mert az embernek kevesebb alkalma van őket zavarni. Nem mennek nagyon mélyre a felszín alá, - semmi esetre sem mélyebbre, mint ahová elér a világosság, úgyhogy mindig van tekintélyes köz az ő birodalmuk és a középmezőségek sokkal kevésbé fejlett teremtményeinek birodalma között.

A belvizek tündérei

Azokban a belvizekben, ahol az ember még nem tette lehetetlenné számukra a körülményeket, sok igen szép tündérfajta lakik. Természetesen utálják mindazt a szennyet és vegyi anyagot, amivel a nagy városok közelében a vizet megfertőzik, de úgy látszik, egy csendes vidéki malom kereke nem ellenszenves nekik, mert a malomárokban néha elszórakoznak. Különösen élvezik a vízeséseket éppúgy, mint tengeri testvéreik is szívesen hancúroznak a hullámtörésben. Ezért az élvezetért néha még az emberek gyűlölt jelenlétéhez is közelebb merészkednek. A Niagaránál például nyáron még majdnem mindig látható egynéhány, bár a vízesés közepétől és az örvényektől rendesen távol tartják magukat. A vándormadarakhoz hasonlóan télen elhagyják azokat az északi vizeket, amelyek hónapokra befagynak, és kedvezőbb éghajlat alatt keresnek ideiglenes otthont. Úgy látszik, egy-egy rövid fagy nem zavarja őket; maga a hideg láthatólag nem, vagy alig hat rájuk, de nem szeretik rendes körülményeik megváltozását. Némelyik állandó folyólakó a folyó befagyásakor átköltözik a tengerbe; mások utálják a sósvizet, ezek inkább tekintélyes távolságra elvándorolnak, semhogy az óceánban keressenek menedéket.

A vízi-tündéreknek egy érdekes változata a felhő-szellem. Ennek élete csaknem teljesen az "égbolt fölötti vizekben" folyik le. Talán közbeeső válfajnak lehetne besorozni a vízi- és légi-tündérek közé; teste éterikus anyagból van, mint a vízi-tündéréké, de aránylag hosszú ideig távol tud maradni a víztől. Alakja gyakran óriási és laza összefüggésű; közeli rokonságban látszik lenni a belvízi típusok némelyikével, mindamellett a felhőszellem is szíves-örömet bemártja magát egy időre a tengerbe, ha a felhők, melyek kedvenc lakóhelyét képezik, eltűnnek. Felhőország sugárzó csendjében lakoznak, és kedvenc időtöltésük az, hogy felhőket különös, fantasztikus alakokba formálják, vagy pedig úgy rendezik el, hogy kis fodros bárányszerű felhők alakjában ellepjék az eget.

Szilfidek

A természetszellemek birodalmának legmagasabb rendű típusa ez a fok, ahol a földi és vízi-tündérek fejlődési iránya egybefut: a szilfidek vagy légi-tündérek nagy családja ez. Ezek a lények határozottan magasabban állanak mindazoknál a változatoknál, amelyekről beszéltünk, mert megszabadították magukat a fizikai anyag nyűgétől és legalacsonyabb rendű testük most az asztrális. Értelmük sokkal fejlettebb, mint az éterikus fajtáé, és megüti az emberi mértéket folytatólagos, újraszülető egyéniség azonban még nem érték el. Éppen mivel annyira fejlettek, a csoportlélektől való elszakadásuk előtt sokkal többet értenek meg az életből, mint az állatok; így aztán gyakran tudják, hogy még nincs egyéniségük, és mohón vágyakoznak utána. Ez az igazság az általánosan elterjedt hagyomány mögött, hogy a tündérek halhatatlan lélek után sóvárognak.

Ennek elérésének normális módja számukra a felettük lévő fokozat tagjaival, az asztrális angyalokkal való társulás és az irántuk érzett szeretet. A háziállat - mint pl. a kutya vagy a macska - értelmének és érzelmeinek kifejllesztése révén jut előre a gazdájához való szoros kapcsolat eredményeként. Iránta érzett szeretete készteti arra, hogy megérteni próbálja, s azonkívül gazdája mentális testének rezgései szüntelenül kihatnak kezdetleges elméjére, s fokozatosan mind nagyobb és nagyobb tevékenységre ösztökélik. Ugyanilyen módon kelt az állatban gazdája szeretete folyvást elmélyülő érzelmet. Akár feltett szándékkal tanítja az ember az állatot valamire, akár nem, mindkét esetben még közvetlen erőfeszítés nélkül is, a köztük lévő benső kapcsolat segíti az alacsonyabb rendű fejlődését. Idővel az ilyen állat eléri azt a színvonalat, ahol befogadhatja a Harmadik Kiáradást, és így egyénné válván, elszakad csoportlélkétől.

Ugyanez történik az asztrális angyal és a természetszellem között is, azzal a különbséggel, hogy náluk az egész terv kivitele sokkal értelmesebben és hatásosabban megy végbe. Ezer közül egy ember sincs talán, aki gondol, vagy tud valamit kutyája, vagy macskája igazi fejlődéséről; az állat pedig még kevésbé fogja fel a rá váró lehetőséget. Az angyal ellenben világosan érti a természet tervét és sok esetben a természetszellem is tudja, mi kell neki, és értelmesen munkálkodik eléréséért. Így mindegyik asztrális angyalhoz több légi-tündér csatlakozik, akik gyakran határozottan tanulnak tőle, és akiket ő nevel, de akik legalább is sütkéreznek értelmének játékában és viszonyozzák szeretetét. Az angyalok közül sokan a Devaraja-k alkalmazottai, akiknek a Karma kiosztásában segédkeznek. Így a légi-tündérek igen gyakran szintén ügyvivő közegek ebben a munkában és nem fér kétség ahhoz, hogy sok értékes tudásra tesznek szert, miközben a rájuk bízott feladatot végzik.

Az Adeptus tudja, hogyan kell szükség esetén igénybe venni a természetszellemek szolgáltatását, és sok olyan ténykedés van, amit rájuk bízhat. A Broad Views c. folyóirat 1907. februári számában érdekes cikk jelent meg arról, milyen ügyesen teljesített egy természetszellem egy ilyesféle megbízást.

A volt a feladata ugyanis, hogy egy súlyosan influenzás beteget mulattasson, ő tehát öt napon keresztül csaknem szakadatlanul különös és érdekes látomásokkal szórakoztatta. Fáradozásait siker koronázta, mert a beteg azt írta utóbb, hogy a "másként kimondhatatlanul kellemetlen és kínos napokat csodásan érdekes tapasztalattá változtatta." Maga a látomás meglepő gazdagságú képsorozat volt: mozgó sziklatömbök, amelyeket a beteg nem kívülről, hanem belülről látott, bennük a különféle külsejű teremtményekkel. Hegyek, erdők, utak, olykor építészeti remek, korintusi oszlopsorok, szoborcsoportok, nagy boltívek, máskor szelíd szellőben hajladozó csodás virágok és pálmák jelentek meg előtte. A természetszellem néha mintha bevitte volna a fizikai tárgyakat a hálószobába, és valami mágikus átváltozási jelenetbe szőtte bele. E szórakoztatás különösségéből sejthetjük, melyik típushoz tartozott az a természetszellem, akit ezzel az emberbaráti munkával megbíztak.

A keleti varázslók néha megpróbálják a magasabb természetszellemek közreműködését megnyerni mutatványaikhoz, de a vállalkozásnak vannak veszélyei. Kétféle módszert használhatnak: megkérhetik, vagy megidézhetik őket, - azaz felkelthetik figyelmüket és "szerződhetnek" velük, vagy megpróbálhatnak olyan erőket működésbe hozni, amelyek őket engedelmességre kényszerítik. Ez

utóbbi kísérlet azért veszélyes, mert ha nem sikerül, határozott ellenségeskedést vált ki belőlük, ami nagyon valószínűleg a varázsló időelőtti halálát okozhatja, vagy legalábbis végtelenül nevetséges és kellemetlen helyzetbe hozhatja.

Ezeknek a légi-tündéreknek vagy szilfideknek - akár ez alacsonyabb rendű tündéreknek - sok változata van, amelyek egymástól erőben, értelemben és szokásokban, valamint megjelenésben egyaránt eltérnek. Természetesen kevésbé vannak helyhez kötve, mint a leírt többi fajta, noha éppúgy, mint azok, elismernek bizonyos magassági határokat. Míg egyesek mindig a föld felületéhez közel lebegnek, mások jóformán soha meg sem közelítik azt. Általában azt lehet mondani, hogy az emberek nyugtalan érzelmeinek szomszédságát éppoly kevésbé szeretik, mint a többiek. De vannak esetek, amikor valami mulatság kedvéért, vagy azért, mert hízelgőnek érzik, hajlandók eltűnni.

Mulatságaik

Néha óriási mulatságot okoz nekik az a sportjuk, hogy különféle gondolatformákat éltetnek. Egy regényíró például, amikor történeteit kigondolja, annak minden alakjáról természetesen erős gondolatformákat alkot, e gondolatformákat pedig, mint marionetteket mozgatja ide-oda. Előfordul, hogy tréfáskedvű természetszellemek megragadják e formákat, és a pillanat sugallta rögtönzés szerint eljátszák a drámát, s a megütközött regényíró valahogy úgy érzi, hogy bábjai kiestek kezéből és saját akaratot fejlesztettek ki.

A csínytevő kedv, ami olyan szembetűnő jellegzetessége némelyik tündérfajtának, bizonyos mértékben megvan a légi-tündéreknel is, legalábbis alacsonyabb; típusaikban, úgyhogy megszemélyesítései nem mindig egészen ártalmatlanok. Vannak emberek, akik még nem tudják félretenni az ördögről szóló istenkáromló tanításokat, s félelmükben szörnyű gondolatformákat alkotnak a képzeletbeli sátánról, akinek babonás hitük oly előkelő szerepet biztosít a világegyetem működésében. Sajnálattal kell megállapítanom, hogy némely cselszövő természetszellem nem tud ellenállni a kísértésnek, s magára öltvén a rémes formákat, kitűnő tréfának találja, ha szarvakkal feldíszítve, farkát csóválva és lángokat fújva ugrabugrál. Aki megérti e némajátékokban mulatozó démonok természetét, nem ijed meg tőlük; de ideges gyermekek olykor elég fogékonyak, hogy észrevegyenek ilyen dolgokat, és ha nem tanították őket elég okosan, bizony alaposan megrémülnek.

Ha méltányosak akarunk lenni a természetszellem iránt, meg kell jegyeznünk, hogy mivel ő nem ismeri a félelmet, legkevésbé sem fogja fel cselekedetének súlyát. A gyermek ijedtségét valószínűleg tettetésnek értelmezi, és azt hiszi, ez is a játékhoz tartozik. Aligha kárhoztathatjuk a természetszellemet azért, ha tűrjük, hogy gyermekeink egy csökönyös babona bilincsei közt sínylődjenek és elmulasztjuk bevésni agyukba azt az alapvető tényt, hogy Isten szeretet és hogy a tökéletes szeretet nem ismer félelmet. Ha légi-tündérünk néhanapján így meg is rémíti a rosszul oktatott gyermeket, másrészt javára kell írunk azt, hogy folyvást a legélénkebb élvezetet szerzi az általunk "halottaknak" gondolt gyermekek ezreinek, mert legkedveltebb foglalkozásainak egyike az, ha játszhat velük és mulattathatja őket.

A légi-tündérek felfedezték, hogy a spiritiszta szeánszok jó alkalmak számukra, és néhányan rendes résztvevői is lesznek, legtöbbször Százsorszép, vagy Napraforgó, vagy ehhez hasonló nevek alatt. Igen alkalmasak arra, hogy érdekes szeánszokat is tartsanak, mert természetesen sokat tudnak az asztrális életről és lehetőségeiről. Készségesen felelnek a kérdésekre, s amennyire tudásuk terjed, az igazságnak megfelelően is; ha pedig a tárgy valamelyest meghaladja képességeiket, akkor nagy mélységet színlelnek. Minden nehézség nélkül létrehoznak kopogást, mozgást és fényhatásokat, készségesen leadnak bármilyen üzenetet, amit kívánnak tőlük. Mindezzel egyáltalán nem akarnak rosszat, vagy csalást elkövetni, hanem csak naivul örvendenek annak, hogy olyan jól játszó szerepüket, meg annak, hogy a résztvevők szent borzalommal telt áhítattal és szeretettel árasztják el a "kedves szellemeiket" és "angyali segítőköt". Megtanulnak a résztvevők örömeiben osztozni, és úgy érzik, jó munkát végeznek, ha így vigasztalják a szomorkodókat.

Mivel ők asztrálisan élnek, a negyedik dimenzió közönséges tényezője létezésüknek, ez pedig megkönnyít számukra sok apró cselt, ami nekünk csodálatosnak látszik, mint pl. tárgyakat kivenni zárt dobozból, vagy virágokat hozni bezárt szobába. A résztvevők vágyai és érzelmei nyitott könyvként fekszenek előttük, hamar megtanulják a gondolatolvasást, ha nem elvont gondolatokról van szó, és a materializációk megrendezése semmi nehézséget sem okoz nekik, ha rendelkezésre áll a megfelelő anyag. Minden külső segítség nélkül módjukban áll tehát változatos és kielégítő esti szórakozásról gondoskodni, és ezt kétségtelenül sokszor meg is teszik. Egy pillanatig sem állítom, hogy a természetszellemek az egyedüli lények, akik szeánszokon működnek; a megnyilvánuló "szellem" gyakran pontosan az, aminek mondja magát, de az is igaz, hogy gyakran egyáltalán nem az, s az átlagos résztvevőnek semmiképpen sincs módjában megkülönböztetni a valódi árut az utázzattól.

Abnormális fejlődés

Amint már mondtuk, a természetszellem haladásának normális módja az, hogy egy angyallal való társulás folytán éri el az egyéniesülést; de vannak olyanok, akik eltérnek ettől a szabálytól. A nagy változás előidézésének fő tényezője a szilfidnek az angyal iránt érzett nagy szeretete. Az abnormális esetek pedig azok, amikor angyal helyett emberre irányul ez a szeretet. De ritka eset ez, mert teljesen ellenkezik az emberekkel szemben való általános magatartásukkal. Ha azonban megesik, hogy szeretetük erőssége egyéniesülésre vezet, akkor a természetszellem teljesen kiszakad saját fejlődési irányából és ájtjon a miénkbe, úgyhogy az újonnan kifejtett egó nem mint angyal, hanem mint ember fog testet öltetni.

Ez a lehetőség az alapja mindazoknak a történeteknek, amelyekben egy nem-emberi szellem beleszeret egy földi emberbe, és sóvárogva vágyik halhatatlan lélek után, hogy szerettével együtt lehessen az örökkévalóságban. Ha az ilyen szellem testet ölt, rendszerint nagyon furcsa ember lesz: ragaszkodó és érzelmes, de kiszámíthatatlan, némely tekintetben érthetetlenül primitív minden felelősségérzet nélkül.

Megtörtént néha, hogy egy szilfid, aki erősen vonzódott emberi lényhez, de nem volt benne elég erős a szeretet, hogy az egyéniesülést biztosíthatta volna, azzal erőszakolta ki az emberi fejlődésbe való belépését, hogy birtokába vette egy haldokló csecsemő testét abban a pillanatban, amikor eredeti tulajdonosa elhagyta. Az ilyen gyermek láthatólag magához tér, s úgy tűnik fel, mintha a halál torkából menekült volna meg. De nagyon megváltozottnak bizonyul: valószínűleg izgága és ingerlékeny lesz a sűrű fizikai test szokatlan kényszere folytán.

Ha a szilfid képes alkalmazkodni a testhez, semmi sem akadályozza meg, hogy azt a normális élet tartamára meg is tartsa. Ha abban az életben sikerül neki elég erős szeretetet kifejleszteni ahhoz, hogy elszakítsa azt a köteléket, amely csoportlelkéhez fűzi, legközelebb mint ember ölt testet. Ha nem, visszaesik élete végeztével a saját fejlődési irányába. Mindebből látható, hogy ezekben a tényekben rejlik az igazság, ami a kicserélt gyermekekről szóló elterjedt hagyományok alapját képezi, s ami minden országban ismeretes; megtalálhatjuk Északnyugat-Európában csakúgy, mint Kínában, de tudnak róluk Észak-Amerikában a csendes-óceáni partvidéken élő bennszülöttek is.

A tanulmányozás haszna

A természetszellemek birodalma igen érdekes tanulmányi terület, amelynek eddig csak kevés figyelmet szenteltek. Noha gyakran említik őket az okkult irodalomban, nem hallottam arról, hogy tudományosan is megpróbálkoztak volna osztályozásukkal. Ennek a nagy természeti birodalomnak szüksége volna egy Cuvier-re vagy Linné-re. De talán ha lesz több gyakorlott kutatónk, remélhetjük, hogy egyikük vállalja ezt a feladatot, és élete munkájaként megajándékoz bennünket ezeknek a bájos teremteteknek teljes és részletes természetrajzával.

Nem lesz elpocsékolt munka, sem méltatlan tanulmány. Nemcsak azért lenne hasznos e lények megismerése, mert hatással vannak ránk, hanem főleg azért, mert egy, a miénktől ennyire eltérő fejlődési irány megértése tágitja elménket és segít annak felismerésében, hogy a világ nemcsak a mi kedvünkért van, és hogy a mi szempontunk nem az egyetlen, s nem is a legfontosabb. Kisebb mértékben ugyanez a hatása az idegen földön való utazásnak, mert bebizonyítja az előítélettől ment embernek, hogy az övével minden tekinteten egyenrangú fajok mégis különböznek tőle százféle módon is. A természetszellemek tanulmányozásában ugyanezt az eszmét találjuk meg, de még jobban hangsúlyozva: van egy birodalom, mely gyökeresen eltér a miénktől – nem nélküli, félelemnélküli, nem ismeri a létért való küzdelmet - mégis fejlődésének végleges eredménye minden tekintetben egyenértékű azzal, amit mi érünk el a magunk fejlődési irányán. Ha ezt megtanuljuk, valamivel többet látunk a Napistenség sokoldalúságából, és talán így szerénységre, emberszeretetre és szélesebb látókörre teszünk szert.

Hetedik fejezet

MAGNETIKUS KÖZPONTOK

Bizonyos tekintetben mindenki tapasztalta már, hogy a szokatlan környezet különös hatást gyakorolhat. Egyes épületeket és tájakat komoraknak és leverő hatásúaknak tartunk; úgy találjuk, hogy a börtön nyomasztó és visszataszító hatást kelt, a templom áhítatosságra készítet, stb. A legtöbb ember nem veszi magának a fáradságot, hogy gondolkozzék azon, miért is van ez így, s még az esetben is, ha egy pillanatra felfigyel a dologra, mindjárt el is intézi azzal, hogy itt csak eszmetársulásról lehet szó.

Valószínűleg ez is hozzájárul, de még sokkal több van mögötte. Ezek a speciális hatások ugyanis olyan esetekben is kimutathatók, amikor nem is sejtjük milyen irányból jön a befolyásolás. Ezért mindennapi életünkben is hasznunkra lehet, ha tudunk róluk. A természet finomabb erőinek tanulmányozása nemcsak azt fogja mutatni nekünk, hogy minden élőlény határozott befolyások bonyolult sorozatát sugározza ki környezetére, hanem azt is, hogy ugyanez áll, bár mérsékeltebben és egyszerűbb módon, az élettelen tárgyakra is.

A nagy székesegyházak

Tudjuk, hogy a fának, a vasnak és a kőnek megvan a maga megfelelő jellegzetes kisugárzása, de amit most ki kell emelnünk, az a tény, hogy mindezek képesek magukba szívni az emberek befolyását, s azután azt ismét kiárasztani. Mi az eredete annak az áhítatos érzésnek, a tiszteletteljes hódolatnak, amely annyira áthatja némelyik nagy székesegyházunkat, hogy még a legelfásultabb Coo-turista sem vonhatja ki magát alóla? Ezt nem lehet egyedül a történelmi eszmetársulásoknak tulajdonítani, sem pedig az arról való megemlékezésnek, hogy emberek itt évszázadokon keresztül egybeültek Istent dicsőíteni és imádkozni. Sokkal fontosabb a tény, hogy éppen ezek a körülmények változást idéztek elő az épület anyagában.

Hogy ezt megérthessük, elsősorban vizsgáljuk meg, miként építették ezeket a székesegyházakat. Egy modern templom, amelyet határidőre, gyorsan felhúznak, nem sugároz ki szent érzelmeket. De a középkorban a hitbuzgóság nagyobb volt és a külvilág befolyása nem annyira túlnyomó. Az emberek valóban imádkozva építették nagy katedrálisainkat, s minden követ úgy helyezték el, mintha áldozatot mutatnának be. Amikor ez volt a munka szelleme, minden építőkőből valóságos talizmán lett, telítve az építők tiszteletével és odaadásával. Az ily módon telített kövek kisugározzák ezeket az érzelmeket, másokat is ugyanezekre ösztönözve. A tömegek, amelyek azután imádkozni jöttek a szentélyhez, nemcsak érezték ezeket a kisugárzásokat; hanem a maguk részéről is erősítették saját érzelmi visszahatásaikkal.

Még inkább érvényesül ez a templom belső díszítési munkáinál. Minden ecsetvonás az oltárképen, a véső minden simítása a szobron, közvetlen felajánlás volt Istennek. Ily módon a befejezett művészi munka a tisztelet és szeretet atmoszférájával van körülvéve, és határozottan kiárasztja ezeket a tulajdonságokat az imádkozókra. Valamennyien, gazdagok és szegények egyformán, éreznek valamit ebből a hatásból, még ha sokan túl műveletlenek is ahhoz, hogy befogadják a fokozott ösztönzést, amelyet a művészi szépség nyújt azoknak, kik értékelni tudják és észrevenni mindazt, amit jelent.

A középkori ablakok pompás festett üvegén átsugárzó napsugár olyan fényt hoz magával, amely nemcsak a fizikai világból származik. A hozzáértő mesterek Isten szeretetére és a szentek dicsőségére alkották gyönyörű művüket, így az üveg minden részecskéje szintén talizmánná lett. Ha eszünkben tartjuk, hogy az erő, amelyet az alkotóművész buzgalma a szoborba vagy a festménybe öntött, az idők folyamán folyton újra megerősödött az imádkozó nemzedékek odaadásától, kezdjük megérteni belső jelentőségét annak a nagy befolyásnak, ami kétségtelenül kisugárzik a századokon keresztül szentnek tartott tárgyakból.

Egy-egy szobornak, vagy festménynek ilyen odaadásra ösztönző hatása teljesen független lehet művészi értékétől. Rómában az Ara Coeli babinója feltűnően művészietlen tárgy, mégis kétségtelenül csodálatraméltó erővel váltja ki az áhítatosság érzését a köréje seregülő emberekből. Ha ténylegesen művészi volna, ez csak kevésbé fokozná hatását csodáloiban, bár természetesen nagyban emelné értékét azok szemében, akikhez jelenleg nem szól.

Ezekből a megfontolásokból kiindulva nyilvánvaló, hogy a különböző egyházi kellékek, szobrok, festmények és más díszítések valóban értékesek az imádkozókra gyakorolt hatás szempontjából. Valószínűleg ez a belőlük kiáradó és sokak által megérezett hatás keltette fel a magukat puritánoknak nevező vad fanatikusok gyűlöletét. Megérezve azt, hogy az Egyház mögött álló erő egy része e tárgyakon keresztül működik, azt gondolták, hogy e magnetikus központokat lerombolva, elvághatják a felsőbb összeköttetést is. Rombolásaikkal sok kárt okoztak abban, ami szép és jó volt, talán majdnem annyit, mint azok a korai keresztények, akik csupa tudatlanságból megőrölték a legbájosabb görög szobrokat, hogy mésznek használják őket nyomorúságos viskóik építésénél.

Ezekben az összes nagyszerű középkori épületekben az áhítat érzése tökéletesen és szó szerint véve már a falakból is árad, mivel az egymásután következő nemzedékek évszázadokon keresztül áhítatos gondolatformákat teremtettek bennük. Ennek éles ellentéte a kritika és vitatkozás atmoszférája, amelyet bármely érzékeny személy érezhet némely szekta gyűléstermében. Skócia és Hollandia sok imatermében ez erősen érezhető, s azt a benyomást kelti, hogy a hívők nagy részénél az ájtatosságnak, vagy odaadásnak híre-hamva sem volt, s inkább a szenteskedő önigazolás töltötte el őket, valamint a kritikus kutatás vágya, hogy szerencsétlen lelkészük fárasztó szónoklatában valami dogmatikai tévedést fedezzenek fel.

Egy most épült templom eleinte nem hoz létre semmi ilyen hatást, mivelhogy napjainkban a munkások lelkesedés nélkül építenék templomot, és gyárat egyaránt. De mihelyt a püspök felszentelte a templomot, a szertartás hatásaként határozott befolyás kezdődik, ennek taglalása azonban munkánk egy másik fejezetébe tartozik. Már párévi használat nagyon hatásosan megtelíti a falakat és még sokkal rövidebb idő is kiváltja az eredményt olyan templomban, ahol a szentséget őrzik, vagy ahol folytonos imádatot mutatnak be. A római katolikus, vagy más szertartásos egyházak templomai hamarosan telítődnek, míg az evangéliumi egyházak (protestánsok, stb.) templomai, amelyekben nem a misztikus áhítaton van a hangsúly, sok esetben hosszú időn át sem tudnak mélyebb hatást keltetni, mint egy közönséges előadóterem. Az áhítatos befolyás egy-egy szép változatát lehet megtalálni valamely kolostor, vagy zárda kápolnájában, bár ez nagyon különböző szokott lenni aszerint, hogy a szerzetesek vagy apácák milyen célokat tűztek maguk elé.

Nem-keresztény templomok

Elsősorban keresztény templomokat vettem példának, mivel ezeket ismerem a legjobban, s olvasóim nagy többségéhez is ezek állnak közelebb. Talán azért is, mivel a kereszténység az a vallás, amely az áhítatot különösen fontosnak tartja, és igen törődik annak együttes kifejezésével, külön e célra emelt épületben. A hinduk között a vaishna-vitá-nak ájtatossága éppoly mély, mint bármelyik keresztényé, bár sajnos, gyakran színeződik azzal, hogy viszonzásul kegyeket vár. De a hindunak fogalma sincs olyasmiről, mint a közös istentisztelet. Bár nagy ünnepeken óriási tömegek látogatják a templomokat, minden személy külön mondja el a maga kis imáját, vagy külön végzi el a maga kis szertartását; így elveszti azt a hatalmas hatástöbbletet, amelyet az egyszerre végrehajtott cselekedet eredményez.

Ha csak a templom falainak áhítatos befolyással való telítése szempontjából tekintjük a dolgot, a kettő közti különbséget egy fizikai példával lehetne megvilágítani. A hajósok a kötélhúzásnál egy kis dalt szoktak énekelni, hogy az adott pillanatokban mindenki egyszerre húzza meg a kötelet. Ily módon sokkal nagyobb eredményt érnek el, mintha egymástól függetlenül, tetszésük szerint adnák bele erőiket.

Mindamellett az idők múltával létrejön a vaishna-vita templomban is egy erős hatás, talán éppoly erős, mint egy keresztény templomban, bár minőségben teljesen más. A Shivának szentelt nagy templomokban megint más benyomás jött létre. A madurai szentélyben például rendkívül hatalmas befolyás sugárzik ki a szentek szentjéből. Ezt tiszteletteljes hódolat, majdnem félelem érzése övezi, s ez oly mélyen színezi az odasereglő tömegek odaadását, hogy magát a hely auráját is módosítja.

Egészen más viszont a benyomás, amely a buddhista templomot veszi körül. A félelemnek ott semmi nyoma nincsen. Talán kevesebb odaadást találunk, mivel az odaadást ott nagymértékben helyettesíti a háládatosság. Az uralkodó kisugárzás mindig az öröm és szeretet kisugárzása, s teljesen hiányzik a sötét komor árnyalat.

Egy másik ellentét a mohamedán mecset. Az odaadás egy fajtája ott is jelen van, de ez határozottan harcos odaadás, a tüzes elszántság benyomását kelti. Az ember érzi, hogy e nép talán csak korlátozott mértékben érti hitét, de mégis eltökélten kitart mellette.

A zsidó zsinagóga megint semmiben sem hasonlít a többihez. Határozott és különösen ketős benyomást kelt, egyrészt rendkívül anyagi, másrészt a letűnt dicsőség visszavárása és patetikus vágya tölti be.

Kegyhelyek és ereklyék

Az említett tények részbeni ismerete dönti el sok vallásos építmény helyének megválasztását. Templomot gyakran valamely szent életének és halálának emlékére emelnek és az ilyen templom, ha csak lehet, olyan helyen épül, amely valamilyen kapcsolatban van vele: halála, vagy születése helyén, vagy ahol életének valamely fontosabb eseménye történt.

A betlehemi és a jeruzsálemi templom Jézus születése, illetve halála helyén jó példa erre, úgyszintén a Buddhagayaban a nagy Stupa, ahol az úr Gautama elérte Buddhását, vagy Bishanpad temploma, ahol állítólag Vishnu hagyta hátra lábnyomát. Az összes ilyen szentélyt, ahol valami fontos esemény történt, nem annyira az utókor történelmi kioktatására emelték, mint inkább abból a gondolatból kiindulva, hogy az a hely különösen áldott, különösen telítve van magnetizmussal. Ez a magnetizmus hosszú korszakokon át meg fog maradni, és ki fog sugározni azokra az emberekre, kik befolyásának körébe érkeznek. Ennek az általános véleménynek meg is van a megfelelő alapja.

Az a hely, ahol az Úr Buddha elérte azt a fokot, melyen e magasztos rangot adományozzák, a tisztánlátó megfigyelése szerint napként sugározza ki magnetizmusát. E magnetikus hatás olyan természetű, hogy azt úgy a szenzitívek, mint az áhítat folytán időlegesen érzékennyé vált személyek egyaránt megérik.

Krisnamurti egy helyen így ír a Buddhagayáról:

Mikor Mrs. Besanttal egy ideig csendben időztünk ott, láttam az Úr Buddhát úgy, ahogy ott ült egykor. Akkori meditációjának még mindig oly erős a nyoma, hogy egy kevés tisztánlátás segítségével még most is látni lehet Őt. Én abban a kiváltságos helyzetben voltam, hogy találkoztam Vele abban az életben, Kr.e. 588 évvel, és egyike lettem követőinek, tehát nekem könnyebb volt Őt ebben az életben ismét meglátni. De úgy gondolom, hogy majdnem mindenki, aki egy kissé érzékeny, megláthatná Őt Buddhagayában, ha egy kis ideig egész nyugodtan várakozik, mert a levegő telve van az Ő befolyásával és még most is nagy Dévák őrzik a helyet, fürödve magnetizmusában.

Vannak templomok, vagy kegyhelyek, melyeket valamely szent földi maradványai tesznek különösen értékesé és itt ismét nyilvánvaló az eszmék társulása. A tudatlanok ezekben a dolgokban gúnyolódni szoktak azokon, akik tisztelettel adóznak az ilyen csontdarabkának. Bár a csont tisztelete nem egészen helyénvaló, viszont a belőle áradó hatás tényleges dolog és komoly figyelmet érdemel. Elvitathatatlan, hogy az ereklyékkel való kereskedés az egész világon egyrészt csaláshoz, másrészt

vak hiszékenységhez vezetett. De ez semmiképp sem másítja meg a tényt, hogy a valódi erekllye értékes lehet. Minden, ami egy Nagy Lény fizikai testének, sőt öltönyének része volt, át van itatva személyes magnetizmussal. Ez azt jelenti, hogy az telítve van azokkal a hatalmas gondolat- és érzéshullámokkal, amelyek belőle valamikor kiáradtak, tehát olyan, mint egy árammal töltött telep.

Ezt az erőt még gyarapítják és véglegesítik az évek folyamán a látogatók tömegeiből áradó hitből és odaadásból szövődő gondolathullámok. Ez történik, midőn az erekllye valódi. A legtöbb erekllye azonban nem valódi. De még akkor is, bár nincs saját kezdő erejük, idők múltával sok befolyást szenvednek, úgyhogy még egy hamis erekllye sincs hatás nélkül. Összefoglalva tehát, aki magát egy erekllye közvetlen közelében receptív állapotba hozza, át fogja venni annak erős rezgéseit, és hamarosan többé-kevésbé hozzájuk hangolódik. Mivel pedig azok a rezgések kétségtelenül jobbak és erősebbek, mint amelyeket ő a maga erejéből létrehozhat, ez csak üdvös lehet. Arra az időre felel meg egy magasabb színvonalra, megnyit számára egy magasabb világot. És bár a hatás csak időleges, mégis hasznos lehet számára, mert hátralévő életére valamivel jobba teszi, mintha semmi sem történt volna.

Ez az értelme a zarándoklásoknak és ezek nagyon gyakran tényleg hatásosak. Ezen felül bármilyen volt is a szent ember, vagy erekllye magnetizmusa, amint a zarándoklás helye megalakult és számos ember kezd látogatni, egy másik tényező is számításba jön, amelyről már beszéltünk a templomok esetében. A hely kezd telítődni a látogatók seregeinek áhítatos érzéseivel, s ami visszamarad, hatással lesz az utánuk következőkre. Ilyenformán egy ilyen szent hely befolyása az idők múltával rendszerint nem csökken, mert ha az eredeti erő csökkenésre hajlik is, az áhítat új hullámai állandóan táplálják. Az egyetlen eset, midőn az erő eltűrik, az elhanyagolt templomnál következik be, pl. ha egy országot más vallású nép hódít meg, amely a régi templomokat semmibe veszi. Még ekkor is a befolyás, ha eredetileg elég erős volt, majdnem csökkenés nélkül fennáll sok évszázadon át, és ez oknál fogva még a romokkal is hatalmas erő van összekapcsolva.

Az egyiptomi vallást pl. kevésbé gyakorolták a keresztény korszak kezdete óta, mégis szenzitív ember nem állhat templomainak romjai között, anélkül, hogy ne befolyásolná a belőlük áradó hatalmas gondolaterő. Itt azonban egy másik erő is közreműködik. Az egyiptomi építészet azzal a határozott céllal alkotta meg típusait, hogy a hívőkben bizonyos hatást ébresszen, s ezt eredményesebben tudta véghez vinni, mint bármely más építészeti stílus.

Romjainak még töredékei is nem csekély mértékben fejtik ki ezt a hatást oly idegen fajúakra is, akiknek a régi egyiptomi civilizáció típusával nincs semmi kapcsolatuk. Az összehasonlító vallástudomány kutatója számára, ha véletlenül szenzitív, nincs ennél érdekesebb tapasztalat: belemerülni a világ régi vallásainak magnetizmusába, érezni befolyásukat, amint híveik érezték évezredekkel ezelőtt. Összehasonlítani Théba vagy Luxor hatásait a Parthenon, vagy Girgenti gyönyörű görög templomaiéval, vagy Stone-henge atmoszféráját Yucatán óriási romjainak atmoszférájával.

Romok

A régi világ vallásos életét legjobban ilyen módon érzékelhetjük: templomai közvetítésével. De ugyanilyen úton érintkezésbe lehet lépni ezeknek a letűnt nemzeteknek mindennapi életével is, ha palotáik és otthonaik romjai között állunk. Ez talán élesebb tisztánlátói fogékonyságot igényel, mint a másik. A templomot átható erő azért oly erős, mert nagyon egyirányú. Hiszen századokon keresztül azért jöttek ide emberek, hogy imádkozzanak. Otthonaikban ezzel szemben élték a maguk életét, különböző eszmék és viszálykodó érdekek keveredtek, úgyhogy az egyik benyomás gyakran hatástalanítja a másikat.

Mindazonáltal az évek múlásával felmerül összes hatásaiknak bizonyos eredője, ami rájuk, mint fajra jellemző. Ha valaki teljesen el tudja nyomni a saját személyes érzéseit, bármilyen élénkek és közeliak is ezek, komolyan figyelve felfoghatja a régmúlt idők életének gyöngye visszhangját. Az ilyen tanulmány gyakran arra képesít, hogy igazságosabb véleményt alkossunk a történelemről. A régiek szokásai, és életszemlélete közelebb kerül hozzánk, s már nem döbbsen meg annyira, mivel így

azoknak a szemszögén keresztül szemlélhetjük, akiknek ezek természetesek voltak. Megértve a régieket, gyakran arra a felismerésre jutunk, hogy eddig teljesen félreismertük őket.

A római Colosseum atmoszférája például nem igazolja azt az elképzelést, amelyet a rómaiak vérszomjáról alkottunk a keresztény mártírokkal és a gladiátori küzdelmekkel kapcsolatban. Nem szándékozom védelmembe venni a régi római polgárok ízlését és szórakozásait, de úgy gondolom, hogy ha egy szenzitív személy elmegy a római Colosseumba és ott a turisták zajától távol, csöndben ülve, tudatát bekapcsolja a múltba, felidézni próbálva a hajdani tömegek valódi érzéseit, akkor rájön arra, hogy igazságtalanul ítélte meg őket.

Először is felismeri, hogy a korai keresztényeket nem a vallásuk miatt vetették az oroszlánok elé. A múlt felidezéséből az derül ki, hogy Róma kormányzata vallásos dolgokban határozottan türelmesebb volt, mint Európa legtöbb kormányzata napjainkban, mert vallásos meggyőződése miatt senkit sem üldöztek. Az első u.n. „keresztényeket” nem vallásuk miatt ítélték halálra, hanem az állam ellen elkövetett összeesküvés miatt, vagy olyan bűnökért, amelyekért ma is megtorlás járna.

Ami a gladiátori küzdelmeket illeti, a kormányzat valóban megengedte, sőt támogatta is őket, de a népnek csak három osztálya vett bennük részt. Elsősorban halálra ítélt gonosztevőket használtak fel arra, hogy látványosságról gondoskodjanak a népnek. Ez valóban lealacsonyító látványosság, de nem sokkal rosszabb, mint sok olyan, amelyet napjainkban általánosan elfogadnak. A gonosztevő az arénában halt meg, amint egy másik gonosztevő, vagy valami vadállat ellen harcolt. De inkább harcolva akart meghalni, mint a törvény kezétől. És még mindig fennállt a lehetőség, hogy derekasan küzdve kiérdemli az állhatatlan tömeg elismerését, s ezzel megmenti életét.

A gladiátorok második osztálya hadifoglyokból állott, akiket az akkori szokás szerint nem hagytak életben. Ez esetben is a halálos ítéletet hasznosították e népszerű szórakoztatás formájában, ami egyben lehetőséget adott a foglyoknak arra, hogy megmentsek életüket, azok pedig kapva kaptak az alkalmon. A harmadik osztály a hivatásos gladiátorokból állott, akik napjaink díjbirkózóihoz hasonlítottak, s akik ezt a borzalmas életpályát a népszerűség kedvéért választották, bátran szembenézve veszélyeivel.

Egy pillanatig sem állítom, hogy a gladiátori mutatvány egy valóban felvilágosodott néphez méltó multság volt. De ha ugyanezt a mértéket alkalmazzuk napjainkra, el kell ismernünk, hogy az emberek azóta sem sokat változtak. A középkorban a lovagi tornák, később a medve-heccek (ezeken kutyákat uszítottak a medvére, ford.), a kakasviadalok, vagy napjainkban a bikaviadalok és díjmérkőzések egyenes utódai a gladiátori játékoknak. Ezek is éppen úgy a brutalitást élesztik fel a szemlélőkben, mint például az a (különben Indiában, az angol garnizonokban, ford. megjegyzése) kedvelt multság, amikor azon szórakoznak a nézők, hogy hány patkányt tud a foxterrier egy perc alatt megölni. De ez húzódik meg a „nemes” vadászszenvedély mögött is, - az egyenlő küzdelem mentsége nélkül - amikor százával mészárolják le az ártatlan fácánokat és foglyokat.

Mi már valamivel magasabbra értékeljük az emberi életet, mint a régi rómaiak tették. De még így is hangsúlyozni szeretném, hogy ez a változás nem jelent haladást a régi római faj mai reinkarnációjánál, az angol népnél, minthogy a mi népünk még egy évszázaddal ezelőtt is éppoly érzéketlen volt a tömegmészárlással szemben. Haladást tulajdonképpen csak közvetlen őseink korától kezdve észlelhetünk, mert azok a tömegek, amelyek néhány emberöltővel ezelőtt ott tréfálkoztak egy-egy nyilvános kivégzésnél, nem sokat fejlődtek azóta, amikor még a Colosseum padsoraiban szorongtak.

Az igaz, hogy a római császárok látogatták e népszerű játékokat, mint ahogy az angol királyok is bátorították a lovagi tornákat, vagy amint a spanyol királyok még ma is pártolják a bikaviadalokat. De hogy megértsük különféle indítóokaikat, alaposan tanulmányozni kellene ama kor politikáját, ez pedig meghaladja e könyv keretét. Így legyen elég annyi, hogy a római polgárok különleges politikai jogokkal bíró testületet alkottak, és a hatóságok - megnyerésük érdekében - szükségesnek tartották, hogy állandó szórakoztatásukról gondoskodjanak. Így a gonosztevők és lázadók amúgyis szükséges

kivégzéséből csináltak olyan rendszert, amellyel a népet kedvelt szórakozási formához juttatták. Brutális kedvtelés, az tény, a nem vall nagy fejlettségre, de mégis sokkal különbek voltak, mint azok a jóval későbbi emberpéldányok, akik tevékeny részt vettek a francia forradalom kimondhatatlan borzalmaiban. Az utóbbiak gyönyörűségüket lelték a vérontásban és kegyetlenségben, ami a rómaiak szórakozásának csak öntudatlan kísérője volt.

Aki a Colosseumban állva valóban érzékelni tudja a régmúlt tömegek szellemét, arra a felismerésre jut, hogy ők a harc izgalmát és a benne kifejtett ügyességet értékelték. Brutalitásuk nem abban állott, hogy örültek a vérontásnak és a szenvedésnek, hanem abban, hogy ezt észre sem vették a mérkőzés feletti izgalmukban. Ma nagyjából ugyanezt tesszük, amikor mohón követjük az újságok hasábjain a háború állásáról szóló híreket. Mindent összevetve, mi, az ötödik alfajhoz tartozók fejlődünk ugyan valamennyit a kétezer év előtti negyedik alfajoz képest, de ez a haladás sokkal kisebb, mint amennyit önteltségünk velünk elhítet.

Minden országban vannak romok, ahol tanulmányozni lehet a múltat, igen érdekes eredménnyel. Helyes fogalmat lehet nyerni az angliai középkori kolostori élet csodálatosan változatos tevékenységeiről és irányáról, ha a romok királynőjét, a Fautains Abbey-t meglátogatjuk éppúgy, mint ahogy Carnac (nem az egyiptomi, hanem a Morbihan-i Carnac) romjainál felidézhetjük a tantad-ok - a régi bretonok szent tüze - körül a nyári napfordulói mulatozásokat.

Talán kevésbé szükséges India romjainak tanulmányozása, mivel ott a mindennapi élet évezredek óta semmit nem változott és így clairvoyant képességre nincs is szükség annak elképzeléséhez, milyen lehetett évezredek előtt. India jelenlegi épületei nem annyira régiek, hogy az életformák közötti különbség észrevehető volna, míg India aranykorának az atlantiszi fejedelmek idejéből való maradványai mélyen a föld alá vannak temetve. A középkori emlékeknél érdekes megfigyelni a környezet és a vallás hatását ugyanarra a népre: mennyire más érzésvilágot tár fel Észak-India bármely ősrégi városa a ceyloni Andradhapura romjaival szemben.

Modern városok

Éppúgy, miként régen, őseink nyugodtan élték mindennapi életet, s eszükbe sem jutott, hogy ezzel olyan áramokkal itatják át városuk falait, melyekből évezredek múltával a képzett clairvoyant kiolvashatja legbelsőbb lényüket, úgy hatjuk át mi is városainkat olyan emlékekkel, amelyeken a jövő fejlettebb embere megütközik majd. Bizonyos nyilvánvaló szempontokból az összes nagy városok igen hasonlítanak egymáshoz. Másrészt azonban vannak helyi atmoszféra-különbségek, amelyek részint a város átlagos erkölcséből, részint lakóinak vallásos felfogásából, fő foglalkozási és iparágaiból folyik. Következésképp mindegyik városnak bizonyos egyénisége van, ami némely embert vonz, másokat elriaszt, hajlamaiknak megfelelően. Még azok is, akik nem különösen fogékonyak, észre fogják venni a különbséget Párizs és London, Edinburgh és Glasgow, vagy Philadelphia és Chicago hangulata között.

Vannak városok, amelyeknek alaphangja nem a jelenből, hanem a múltból ered, mert a múlt élete annyival erőteljesebb, hogy az összehasonlításnál a jelen eltörpül. A hollandiai Zuyder-Zee melletti városok szolgának erre példával, vagy az angliai S.Albans. De a legalkalmasabb példa erre az egész világon Róma, az örök város. Róma egyedül áll a világ városai között, amennyiben három nagy és teljesen különálló érdekességet nyújt a pszichikus kutatónak. Első és legerősebb az a benyomás, amelyet Róma, az ókori világ központja, a köztársaság és a césároknak Rómája hagyott hátra bámulatos életerejéből. Azután jön egy másik erős és a maga nemében páratlan benyomás, a középkori Rómáé, amely a világ egyházi központja volt. A harmadik és mindegyiktől teljesen eltérő a mai modern Róma, a kissé lazán felépült olasz királyság politikai központja, s ugyanakkor nagybefolyású egyházi központ, bár dicsősége és hatalma elhalványodott.

Bevallom, elsősorban azzal a várakozással mentem Rómába, hogy a pápák Rómája, amelyre a középkor gondolatvilága oly hosszú időn át összpontosult, alaposan elhomályosítja a hozzánk időben távolabb eső ókori Rómát. Csodálkozva tapasztaltam, hogy ennek majdnem pontosan az ellenkezője igaz. Róma a középkorban annyira főszerepet játszott, hogy a kitörölhetetlen bélyeget hagyott volna a világ bármelyik városán. De a korábbi civilizáció oly bámulatosan életerős volt, hogy még mindig kitörölhetetlen és uralkodó jellegzetessége Rómának, az azóta történtek ellenére is.

A tisztánlátó kutató számára Róma most (és a jövőben is) mindenekelőtt a cészárok Rómája és csak másodsorban a pápák Rómája. Az egyházi történet benyomása mind ott van, s felismerhető a legkisebb részletekig: az áhitat és ármány, a gögös zsarnokság és igazi vallásosság elképesztő tömege; rettenetes romlottság és az egész világra kiterjedő hatalom, amelyet csak ritkán használtak fel olyan jól, amint kellett volna. És mégis, bármily hatalmas is ez a múlt, jelentéktelenné törpül az ezt megelőző még hatalmasabb mellett. A régi római élet jellegzetességeit: az önmagában bízó hit erősségét, az elhivatottság meggyőződését, az életérzés teljességét a maiak közül csak kevés nemzet tudja megközelíteni.

Középületek

Egy város nemcsak mint egész mutat fel bizonyos jellegzetességeket, hanem bizonyos célokra szánt épületeinek is különleges s a célra jellemző aurája van. Egy kórház aurája például furcsa keverék. A szenvedés, kimerültség és fájdalom benne az uralkodó, de egyúttal jó adag szánalom is van benne a szenvedők iránt és a betegek hálája a jóságos gondoskodásért.

A börtön szomszédságát határozottan el kell kerülnie annak, aki lakóhelyet választ, mivel abból a legrettenetesebb komorság, kétségbeesés és állandó levertség árad, tehetetlen dühvel, szomorúsággal és gyűlölettel keverve. Még abban az általános sötétségben is vannak helyek, amelyek még riasztóbbak a többinél: rossz hírről nevezetes, különös borzalmat keltő cellák. Ismerünk történeteket arról, hogy egyes börtönök bizonyos celláiban az egymást felváltó rabok mindannyian öngyilkosságot igyekeztek elkövetni. Akik ennek ellenére életben maradtak, elmondották, hogy az öngyilkosság gondolata állhatatosan visszatért agyukba, mintegy külső kényszert gyakorolt rájuk, míg fokozatosan olyan állapotba kerültek, amelyben nem volt más választás. Voltak olyan esetek, amikor az ilyen érzés egy holt ember közvetlen rábeszéléséből származott. De a helyzet többnyire egyszerűen az, hogy az első öngyilkosság oly tökéletesen megtelítette a cellát ilyen gondolatokkal és sugalmazásokkal, hogy későbbi lakói, akikben valószínűleg nem volt elég ellenálló erő, vagy határozott akarat, valósággal képtelenek voltak ellenük szegülni.

Még rémesebbek azok a gondolatok, amelyek a középkori zsarnokok borzalmas földalatti börtöneihez, Velence ólomkamráihoz, vagy az inkvizíció kínzókamráihoz tapadnak. Hasonlóképpen a játéklarangnak még a falai is szomorúságot, irigységet, kétségbeesést és gyűlöletet sugároznak ki, a kocsma, vagy a rossz hírű ház falaiból pedig valósággal gőzölögnek az érzéki és állati vágy legdurvább formái.

Temetők

A fent említett esetekben minden tisztességes ember könnyen mentesülhet az ártalmas befolyástól egyszerűen úgy, hogy elkerüli e helyeket. De vannak olyan alkalmak, amikor az emberek természetes jóérzésük következtében kerülnek nem kívánatos helyzetekbe. Az olyan országokban, amelyek még nem elég civilizáltak ahhoz, hogy elégezzék halottaikat, a hátramaradottak állandóan látogatják a sírokat, amelyekben feloszlásban lévő fizikai testek fekszenek. A szerető megemlékezés érzésétől vezetve gyakran odamennek, hogy imádkozzanak, elmélkedjenek, és virágkoszorúkat helyezzenek a sírokra. Nem értik meg, hogy a szomorúság, levertség és tehetetlenség kisugárzásai, amelyek oly gyakran áthatják a temetőt, egyáltalán nem teszik látogatásra alkalmas helyé. Öreg embereket láttam sétálni és üldögni szebb temetőink némelyikében és dajkákat, akik ide tolták ki a csecsemőket friss

levegőre. Ezek közül valószínűleg egyiknek sem volt a leghalványabb fogalma sem arról, hogy magukat és a gondjaikra bízottakat oly befolyásoknak vetik alá, amelyek valószínűleg semlegesíteni fogják a séta és a friss levegő minden jó hatását, hogy az egészségtelen fizikai kigőzölgések lehetőségét ne is említsük.

Egyetemek és iskolák

Nagy egyetemeink régi épületeit különleges típusú magnetizmus hatja át, ami a hallgatókra is rányomja sajátos és könnyen felismerhető bélyegét, bár még sok szóval sem könnyű pontosan megmondani, miből áll. Az egyetemet sokféle és különböző típusú emberek látogatják: tanulni vágyók, sportolók, kegyesek és könnyelműek. Egy-egy fakultás legtöbbször a fentieknek csak egyikét vonzza. Ebben az esetben falai megtelnek azokkal a jellegzetességekkel és maga az atmoszféra segít fenntartani hírnevét. De egészben véve az egyetemet a munka és a bajtársiasság kellemes hangulata veszi körül, az összetartás, de azért függetlenség érzése, a tisztelet az Alma Máter hagyományai iránt és a fenntartásukra irányuló elhatározás. Ezek hamarosan hozzáhangolják az új hallgatókat társaikhoz, és a jellegzetes egyetemi tónus felvételére készítetik.

Ehhez hasonló a befolyás, amelyet nagy nyilvános iskoláink gyakorolnak. A fogékony fiú, amikor bekerül, hamarosan érzi maga körül a rend, a pontosság és az esprit de corps érzését. Ha ezt egyszer magáévá tette, nem egykönnyen felejtí el. Valami hasonló történik a hadihajón is, különösen, ha népszerű kapitány vezetése alatt áll, és egy ideig már kirendeltségben volt. A rekruta itt szintén nagyon gyorsan megtalálja a helyét, hamarosan magáévá teszi az "esprit de corps"-t, s megtanulja, hogy egy család tagjának érezze magát, amelynek becsületét köteles fenntartani. Ebben nagy része van társai példájának és a tisztek kényszerének is. De a hajó atmoszférája is kétségtelenül hozzájárul.

Könyvtárak, múzeumok, múcsarnokok

Egy könyvtár serény gondolat-áramai jól felfoghatók, de a múzeumok és képtárak sokkal változatosabb érzéseket keltenek, mint gondolnánk. Mindkét utóbbi esetben a hatás főként a képekből és a kiállított tárgyakból ered, s ennél fogva fejtegetése egy későbbi fejezetbe tartozik. Ami maguknak az épületeknek hatását illeti, eltekintve a bennük kiállított tárgytól, az eredmény egy kissé meglepő, mivel a szembeszökő sajátosság a fáradtság és unalom minden mást elnyomó érzése. Nyilvánvaló, hogy a látogatók többségének elméjében főként az él, hogy tudják, kötelességük volna megcsodálni ezt vagy amazt, vagy érdeklődést mutatni, de a valóságban teljesen képtelenek még a legcsekélyebb valódi csodálatot, vagy figyelmet is kifejtteni.

Chicago vágóhídjai

Chicago vágóhídjainak rettenetes kisugárzásait és hatásukat azokra, akik szerencsétlenségükre valahol a közelükben kell éljenek, gyakran említik a teozófiai irodalomban. Mrs. Besant leírta, hogy első látogatásakor már a vonaton, sok mérföldnyire Chicago-tól érezte a belőlük áradó borzasztó levertséget és kétségbeesést. És bár mások, akik kevésbé fogékonyak, nem tudják ezt oly gyorsan kideríteni, nem kétséges, hogy hatásuk súlyosan nehezedik mindazokra, akik közelednek e rettenetes méltatlanság színhelyéhez. Azon a helyen a teremtmények millióit mészárolják le, és mindegyikük hozzáadja a hely kisugárzásaihoz a maga dühét, fájdalmát és félelmét, valamint az igazságtalanság érzetét. És mindezekből kialakult a világon jelenleg létező legfeketébb borzalom-felhők egyike.

Ebben az esetben a hatás eredményei közismertek és lehetetlen bárkinek is, hogy kételkedjék. A mészároslegények erkölcsének alacsony foka, de rendkívüli brutalitásuk is köztudomású. E borzalmas szomszédságban elkövetett sok gyilkosságnál az orvosok felismerik azt a sajátos készforgatást, amelyet csak a mészároslegények használnak. Még a gyerekek az utcán sem játszanak mást, mint gyilkossági játékokat. Majd ha a világ egyszer valóban civilizálttá válik, az emberek hitetlenkedő borzalommal fognak visszatekinteni az ilyen jelenetekre és méltán kérdezik, miként volt lehetséges, hogy

emberek, akiknek más tekintetekben úgy látszik, volt némi fogalmuk az emberiségről és a józanészről, megtűrtek egy oly rémítő foltot a tisztességükön, mint aminőt ennek a szörnyűségnek pusztító létezése okoz.

Alkalmi helyek

Azok a helyek, ahol bizonyos szertartást gyakran megismételnek, különösen, ha magas eszmény kitűzésével volt kapcsolatban, mindig határozott befolyással telítődnek meg. Oberammergau falucskája például, ahol sok évig meghatározott időközökben passiójátékokat adtak elő, tele van az előző előadások gondolatformáival, s ezek erőteljesen visszahatnak azokra, akik az új előadásra készülnek. A valóságnak és a legmélyebb komolyságnak rendkívüli érzését tapasztalják mindazok, akik részt vesznek benne, és ez visszahat még a felületes turistákra is, akiknek az egész dolog egyszerűen csak érdekesség. Hasonlóképp Wagner magasztos eszményei is kiemelkednek Bayreuth atmoszférájában, és így ezek hatására egy ottani előadás teljesen különbözik attól, amit másutt adnak elő, még ha személy szerint ugyanazok szerepelnek is.

Szent hegyek

Előfordul az is, hogy egy-egy különleges helyhez tapadt befolyás nem emberi; mint például a világ számos szent hegyének esetében. Egy korábbi fejezetben leírtam a nagy angyalokat, kik Írországból, a Slieve-na-Mon hegység csúcsán laknak. Az ő jelenlétük teszi a helyet szentté, és ők tartják fenn a Tuatha-de-Danaan vezérei által megörökítésre szánt mágiák hatását, mindaddig, amíg elérkezik Írország jövő nagyságának napja, és szerepe a birodalom hatalmas drámájában világgosszá válik.

Több ízben meglátogattam egy más típusú szent hegyet - Ádám Csúcsát Ceylonban. E csúcson az a figyelemre méltó, hogy a sziget összes, különféle vallású népei szent helynek tekintik. A buddhisták a tetején lévő templomnak a Sripada, vagy a szent lábnyom szentélye nevet adják, és azt mesélik róla, hogy midőn Buddha asztrális testében meglátogatta Ceylont (fizikai testében soha nem volt ott), akkor felkereste e hegy védő őrszellemét is, akit a nép Saman Deviyo-nak nevez. Épp mikor már távozni készült, Saman Deviyo megkérte, hogy kegyként hagyja hátra azon a helyen látogatásának valamely maradandó emlékét. Buddha ennek eleget téve, mesélik, benyomta lábát a tömör kősziklába, felhasználva bizonyos erőt, mely azon egy határozott nyomot, vagy horpadást okozott.

A történet a továbbiakban elmondja, hogy Saman Deviyo avégett, hogy ezt a szent lábnyomot ember érintése soha ne ne mocskolhassa és a belőle kisugárzó magnetizmus megőriztessék, befedte egy óriási sziklakúppal, amely a hegy jelenlegi csúcsát képezi. E kúp tetején üreget vágtak, mely nagyjából hasonlít egy óriási lábnyomhoz, és a tudatlanabb imádók közül sokan valószínűleg azt hiszik, hogy ez Buddha tényleges jele. Az összes szerzetes viszont, aki tud, nyomatékosan tagadja ezt és hangsúlyozza, hogy ez nemcsak túlságosan nagy ahhoz, hogy emberi lábnyom lehessen, hanem egész nyilvánvalóan mesterséges is.

Egyszerűen azért készült ott, - mondják a szerzetesek - hogy jelezze a pontos helyet, amely alatt az igazi lábnyom fekszik. Azonkívül rámutatnak a tényre, hogy a szikla körül, a csúcson alatt bizonyos távolságra kétségtelenül rés húzódik. A szent lábnyom eszméje ezen a csúcson úgy látszik, közös a különféle vallásoknál. A buddhisták azt tartják, hogy Buddhától származik, a sziget tamil lakossága Vishnu számos lábnyomai egyikének tekinti a keresztények és mohamedánok pedig Ádámnak tulajdonítják, - innen az „Ádám Csúcsa” elnevezés.

De azt is mondják, hogy még sokkal előbb, mielőtt e vallások megjelentek volna a szigeten, még sokkal az Úr Buddha ideje előtt ez a csúcson már Saman Deviyo-nak volt szentelve, akinek a lakosság a legmélyebb tisztelettel adózik és joggal, mert ő olyan nagy angyali rendbe tartozik, amely az Adeptusok legmagasabbjait közelíti meg. Annak ellenére, hogy munkája teljesen különbözik a miénk-

től, szintén engedelmességgel tartozik a Nagy Okkult Hierarchia Fejének és egyúttal tagja a Nagy Fehér Testvériségnek is, amelynek egyedüli célja a világ fejlődésének előmozdítása.

Egy ilyen nagy lény jelenléte természetesen hatalmas befolyást áraszt a hegyre és szomszédságára, leginkább a csúcsára. Minden biztonnal valóság van a zarándokok őszintén nyilvánított örvendező lelkesedése mögött. Itt szintén, mint más személyeknél, hozzájárul még ehhez az az áhítatos atmoszféra is, amellyel a zarándokok egymást követő nemzedékei telítették a helyet. Ámbár ez is erős, mégis teljesen elhomályosítja e hatalmas Lény eredeti és folyton jelenlévő befolyása, aki évezredek óta munkálkodik ott és őrzi a helyet.

Szent folyók

Vannak szent folyók, pl. a Ganges. Úgy hiszik, hogy a régi idők valamely nagy személyisége oly erővel magnetizálta a folyam forrását, hogy azóta is a belőle kiáradó víz igazi értelemben vett szentelt víz, s magában hordja az ő befolyását és áldását. Ez nem lehetetlenség, bár ehhez vagy az szükséges, hogy nagy kezdeti erővel lássák el, vagy gyakori feltöltéséről kell gondoskodni. Az eljárás egyszerű és világos. Az egyedüli nehézség csupán a művelet méreteiből folyik. De ami a közönséges ember erejét meghaladja, esetleg egészen könnyű lehet valakinek, aki már egy sokkal magasabb színvonalon van.

Nyolcadik fejezet

A szertartások hatása

Székesegyházaink és templomaink reánk való hatását vizsgálva, eddig azzal foglalkoztunk, hogy mi sugárzik ránk falaikról. Ez azonban csak kis része annak a hatásnak, amit rendeltetésük szerint a közösségre gyakorolniuk kell, - csupán egy mozzanata a vallásalapító nagy tervének, sőt még ez a terv is csak egy része egy még hatalmasabb tervzetnek. Hadd próbáljam ezt megmagyarázni.

A hierarchia

A Teozófia tanulmányozói tudatában vannak annak a ténynek, hogy a világ fejlődésének igazgatását az Adeptusok Hierarchiája végzi egy nagy Vezető irányítása alatt, és hogy e kormányzat egyik ágazata a vallás előmozdításával és fejlesztésével foglalkozik. Az ágazat vezetőjét keleten Bodhisattvá-nak hívják, itt nyugaton pedig mint Krisztust ismerjük, noha ez csupán egyik testetöltésében használt címe. A kormányzat terve az, hogy minden világkorszakban hét Krisztus kövesse egymást - minden gyökérfaj számára egy, akik egymás után töltik be a Bodhisattva (a krisztusi) tisztséget, és ezalatt a világ összes vallásos ténykedése felügyeletük alá tartozik, tehát nemcsak a saját gyökérfajuké. Ez utóbbiban többször reinkarnálódhatnak.

Hogy pontosan megvilágítsuk ennek jelentőségét, nézzük e hivatal előbbi viselőjének esetét, akit mint az Úr Gautamát ismerünk. Ő volt tulajdonképpen a negyedik, vagyis az atlantiszi törzsfaj Bodhisattvája és ebben a gyökérfajban több százezer év leforgása alatt sokszor öltött testet különböző neveken. S így, bár speciális munkája a negyedik gyökérfajhoz fűzte, egyben az egész világ többi vallásaira is felügyelt, következésképpen az ötödik gyökérfajt sem hanyagolta el. Gyökérfajának minden egyes alfajában - a kezdeti időkben - megjelent és alapított egy-egy vallást. Az első alfajban Ő volt az eredeti Vyasa. A második alfajban viselt nevét nem jegyezte fel a történelem. A harmadik alfajban Ő volt az eredeti Zoroaszter, első a sok közt, akik ezt a nevet viselték. Egyiptom nagy vallásában Ő volt Thoth, - a görögök Hermes Trismegistosnak nevezték, „Háromszor Legnagyobb Hermesnek” - és a negyedik alfaj korai görögjei közt Ő volt Orpheus, az énekes, a misztériumok megalapítója.

Minden életében komoly tanítványokat gyűjtött maga köré, természetesen sokszor ugyanazokat az egókat új testekben, noha folyvást gyarapította számukat. A negyedik gyökérfaj még korántsem fejezte be fejlődését, mert a föld lakóinak többsége még mindig ahhoz tartozik - a kínaiak, tatárok, japánok, malájok nagy tömegei és a föld fejletlen népei mind; de virágzásának tetőpontját már régen elhagyta, amikor még az összes haladottabb egók benne, a világ uralkodó fájában öltöttek testet. Dícsőségének leteltével, a Bodhisattva felkészült munkájának csúcsteljesítményére: ama igen magas színvonalú beavatásra, amit Buddhaságnak nevezünk, hogy azután átadja hivatalát utódjának.

Ehhez az előkészülethez szükséges volt, hogy egy országba, sőt annak is egy bizonyos részébe jöjjenek össze azok az egók, akik az Ő elmúlt életeiben legközelebbi követői voltak. Ekkor testet öltött közöttük - vagy talán valószínűbb, hogy legmagasabb tanítványainak egyike öltött testet és ezt átadta a Bodhisattvának, amikor annak ideje elérkezett. Miután ebben a testben átment a nagy beavatáson és BUDDHA lett, elindult, hogy hirdesse Törvényét. Nem szabad ezt a szót: „törvény”, csupán közönséges mindennapi értelmében vennünk, mert sokkal többet jelent, mint csupán parancsolatokat. Inkább úgy kell tekintenünk, mint a Buddha értelmezését az emberiségről és fejlődéséről és egyben ezen igazságra alapozott tanításait arról, hogyan kell az embernek cselekednie, hogy együttműködjék a fejlődés tervével.

Törvényét hirdetve, maga köré gyűjtötte régi tanítványai egész seregét. Mint Buddha, hivatalánál fogva óriási erővel és magnetizmussal bírt, s ez segítette követőit abban, hogy megtegyék az Ösvény negyedik lépését, amit Arhat foknak neveznek. Földi életének további részét avval töltötte, hogy az új hitet hirdette és erősítette. A mikor eltávozott a fizikai életből, véglegesen átadta hivatalát,

a vallások igazgatását utódának, akit mi az Úr Maitreyanak nevezünk. E nagy lényt Indiában Krishna, a keresztény világban pedig Jézus Krisztus néven tisztelik. E kettős név értelme nem ismeretlen a teozófus előtt. Tanulmányai során hallott arról, hogy Krisztus, az új Bodhisattva, Jézus nevű tanítványának testét használta életének három utolsó éve alatt, amikor megalapította a keresztény vallást. E test halála után az asztrális világból folytatta néhány éven keresztül legbensőbb tanítványai tanítását, azután pedig mind a mai napig Jézus nevű tanítványát (aki most már maga is Mester) használta arra, hogy Egyházának sorsa felett őrködjön, és amennyire lehet, irányítsa.

Amint az Úr Maitreya átvette hivatalát, azonnal hozzálátott, hogy hasznosítsa a Buddha által hátrahagyott rendkívül jó körülményeket. Több egyidejű kísérletet tett a világ vallásos fejlődésének előmozdítására. Nemcsak Ő Maga inkarnálódott igen rövid időn belül, hanem sokat alkalmazott azok közül, akik az Úr Buddha alatt elérték az Arhat színvonalat és most készek voltak, hogy rögtön újrászülessenek. A tanítványoknak ebből a táborából való Lao-ce és Konfucius, akiket Kínába küldött testetölteni. Közülük való Platon is, majd a tanítványok követői közül Phidias és Görögország számos nagy embere.

Ugyanebben az időszakban jelent meg Pythagoras, a nagy bölcselő, aki most K.H. Mester. Ő nem volt az Úr Buddha közvetlen környezetében, mivel akkor már elérte volt az Arhat színvonalat és máshol volt Reá szükség a munkában. De átutazott Indiába, hogy találkozzék Vele, és áldásában részesüljön. Ő is a Bodhisattva fejlődési irányához tartozik és egyik legfőbb képviselőjének tekinthető.

Ez eseményekkel egyidejűleg az Úr Maitreya maga is testetöltött mint Krishna, és igen csodás életet élt Indiában. Ehhez az élethez fűződik India vallásos életének devocionális aspektusa, amely talán egyedüli az egész világon, mélységes odaadásának megnyilvánulásában. Ezt a nagy testetöltést nem szabad összetévesztenünk a Mahabharata-ban leírt Krishnáéval. Ez utóbbi harcos és államférfi volt és kb. 2.500 évvel korábban élt.

Ezzel egyidőben történt még egy nagy testetöltés is - nem annyira a vallási, mint a szervezés egyik vonalába tartozó - a nagy Shankaracharya-é, aki beutazta Indiát és megalapította a négy fő kolostort és a Sannyasi rendet. Némi zavart okozott az, hogy mindazok, akik azóta a kolostori szervezetek élén álltak, szintén felvették a Shankaracharya címet, úgyhogy Shankaracharyáról beszélni annyi, mintha a pápát emlegetnénk, s közelebről nem neveznénk meg, hogy ennek a tisztségnek melyik viselőjére gondolunk. A fent említett nagy Alapítót nem szabad összetévesztenünk ennek a tisztségnek ismertebb viselőjével, aki Krisztus után kb. 700 évvel terjedelmes magyarázatokat írt a Bhagavad Gitá-hoz és néhány Upanisádhoz.

A három ösvény

Ez a három nagy Tanító, akik olyan rövid időn belül követték egymást Indiában, új impulzust adta a három ösvény mindegyikének. A BUDDHA vallást alapított, részletes utasításokkal a mindennapi élethez azok számára, akik a cselekvés ösvényén járnak; Shankaracharya megadta a metafizikai tanítást azoknak, akiknek a bölcsesség az ösvényük; az Úr Maitreya pedig (a Krishna megnyilvánulásban) az odaadás magasztos tárgyául szolgált azoknak, akiket ez az út vezet el az igazsághoz. A kereszténységet azonban úgy kell tekinteni, mint az új Bodhisattva első törekvését arra, hogy országokba vigye a vallást, mert a Krishna testetöltésben végzett munkája egyenesen Indiának volt szánva. Akik a külső megnyilvánulás mögött a dolgok belső és misztikus értelmébe tudnak hatolni, figyelemre méltónak fogják találni, hogy az a sugár, vagy típus, amelyhez az Úr Buddha, a Bodhisattva és K.H. Mester tartozik, bizonyos értelemben a Napistenség második aspektusának - a Szentháromság második személyének - megnyilvánulása.

A vallásnak van objektív oldala is. Nemcsak belülről hat, híveinek szívét és elméjét felbuzdítva, hanem kívülről is: olyan elrendezést alkalmaz, hogy felemelő és finomító befolyások hassanak folyvást a hívők különböző testeire. A templom nemcsak az a hely, ahová imádkozni járnak, hanem

magnetikus központ is, amelyen keresztül szellemi erők árasztatók szét a környezetre. Az emberek gyakran elfelejtik, hogy a Nagyoknak is a természet törvényeihez kell alkalmazkodniuk munkájukban, és hogy tényleges kötelességük erőikkel a lehetőséghez képest gazdaságosan bánni, vagyis mindent a lehető legegyszerűbben megoldani.

Így például, ha szellemi erőt kell kiárasztani egy bizonyos területre, nem volna gazdaságos azt válogatás nélkül mindenfelé szétszórni, mint az esőt. Ez azt jelentené, hogy cseppenként kellene az alacsonyabb színvonalra materializálni, s millió helyen egyszerre kellene hatalmas erőfeszítést tenni. Sokkal egyszerűbb, ha bizonyos pontokon határozott magnetikus központokat létesítenek, ahol egy ilyen materializációs gépezet állandóan működik. Így a felülről jövő; aránylag kevesebb erő is azonnal tekintélyes területre szóródik szét.

Ezt a régebbi vallásokban úgy érték el, hogy erősen magnetizált központokat állítottak fel. Ilyen a hindu templomban a szobor, vagy a lingam, a párszikhnál a szent tűz oltára, a buddhistáknál pedig az Úr Buddha szobra. Amint az ájtatoskodó a szimbólumok elé járul, odaadást és hálát áraszt ki magából. Ekkor nemcsak a válasz-erőt vonja le magára, hanem tovább sugározza egy bizonyos távolságra a körülötte lévőkre.

A Bodhisattva, amikor a keresztény vallást megalapította, új kísérletet tett azzal a céllal, hogy legalább egyszer naponta biztosítva legyen a szellemi erőnek sokkal alaposabb és hatásosabb kiárasztása. Az a tény, hogy ilyenfajta új kísérleteket szabad megpróbálni - hogy noha a Hierarchia nagyszerű rendszere megmásíthatatlanul az Idők Kösziklájára van alapítva, mégis ennyi szabadságot enged tisztviselőinek - valóban mélységesen megkapó. Azt mutatja, hogy az a szervezet, amely az egész világon a legkonzervatívabb, mégis egyszersmind csodálatraméltóan liberális és hogy a kormányzat legrégebbi formája a legalkalmazkodóbb is. Csak a Hierarchia magasztos Fejére gondolhatunk, amikor teljes érvénnyel idézzük e nagyszerű szavakat: „Az Ő szolgálata tökéletes szabadság.”

Ezt az új kísérletet talán legkönnyebben úgy hozhatom közelebb olvasóim megértéséhez, ha leírom, miként tudtam én meglátni valamit működésének egyik részletéből. De előbb néhány szót kell szólnom a keresztény Egyház jelenlegi állapotáról.

Ez az Egyház mai alakjában csak szegényes reprezentánsa annak, aminek alapítója szánta. Eredetileg megvoltak a magasabb misztériumai, mint minden más vallásnak és megvolt a három fokozat, amelyen gyermekeinek keresztül kellett menniük a megtisztulás, megvilágosodás és tökéletesség fokozata. De amikor a nagy gnosztikus tudósokat, mint eretnekeket kiközösítették, elveszett az Egyház számára az igazságnak ez az aspektusa. Most e három fokozat közül csupán az elsőt állítja ideálként tagjai elé, és ezt sem elég világosan. Origenes, legnagyobb fiainak egyike, igen világosan leírta a kereszténység két fajtáját - a szomatikusát, és a szellemit - mondván, hogy az előbbinek az a rendeltetése, hogy a tudatlan tömegeket vonzza, az utóbbi azonban azoknak való, akik tudnak. Napjainkban az Egyház elfelejtette tanításának ezt az igazi szellemi és magasabb oldalát, és száználmas kísérletekkel próbálja megmagyarázni, hogy van valahogyan valami szellemi oldala a tömegeknek szóló tanoknak. S ez tulajdonképpen minden, amit nyújtani tud.

Keresztény mágia

Mindazonáltal és mindennek ellenére, a régi mágia, amit alapítója szerzett; most is működésben van és hatásos. Így tehát még hanyatlásában is vezetés és ellenőrzés alatt van. A szentségekben, ha rendesen végzik a szertartást, még mindig van valódi és élő erő - magának a Napistenségnek ereje - és azon keresztül árad le, akit Jézus Mesternek nevezünk, ez lévén az Ő különleges szakmája.

Nem Ő, hanem a Krisztus - az Úr Maitreya - alapította a vallást, mindazonáltal a kereszténységet annak a személynek különös gondjaira bízta, aki testét átadta az alapító munkájához. A keresztény egyház sok ágaztában majdnem egészen kihalt az a hit, hogy Ő személyesen érdeklődik iránta. Az emberek úgy gondolnak rá, mint egy kétezer évvel ezelőtt élt nagy tanítóra, nem pedig mint

olyan erőre, amely ma is tevékeny az egyházban. Elfelejtették, hogy Ő most is élő erő, valódi jelenlét, - valóban velünk van mindig, a világ végéig, mint mondotta. Nem Isten a szó bálványimádó értelmében, de mégis vezeték, amelyen keresztül az Isteni erő sok millió embert elért, tisztviselő, akire a Krisztus munkájának devocionális részét bízta.

Az egyház nagyon letért a számára eredetileg kijelölt útról. Az elgondolás az volt, hogy minden embertípust szolgáljon; most csak egyet szolgál, azt is nagyon tökéletlenül. A hiányzó láncszemeket újra be kell állítani. Napjainknak és az utolsó alfajnak intellektuális tevékenység az ismertetőjele: ennek az intellektuális és kritikai fellendülésnek az a tulajdonképpeni célja, hogy alkalmassá tegye a vallást egy újfajta intellektuális típus kielégítésére. Kár, hogy a papok és a tanítók nem bírnak a közvetlen tudás előnyével, és így nem tudnak az embereken segíteni e krízisben. Az kellene, hogy a maguk igazság-ismeretével irányítsák értelmi tevékenységeiket, és a rájuk bízottak szívében felélesszék a szellemiséget, ami nélkül az intellektuális erőfeszítés hiábavaló. Az egyház nemcsak hogy majdnem egészen elfelejtette alapítója eredeti tanítását, de legtöbb papjának mostanában már kevés fogalma van azoknak a szertartásoknak igazi értelméről és hatalmáról, amelyeket végezniük kell. A Krisztus valószínűleg előre látta ezt, mert gondoskodott arról, hogy a szertartások akkor is hatásosak legyenek, ha sem a papok, sem a hívők nem értik meg, miben állnak e módszerek és hatásaik. Nehéz is volna a közönséges kereszténynek megmagyarázni Krisztus tervének körvonalait. A teozófus könyveiben megérti, mert már tisztában van néhány idevonatkozó eszmével.

Mi tanulmányozók gyakran hallottunk a nagy erőtartályról, amelyet a Nirmanakáyák folyton megtöltenek, hogy tartalmát az Adeptus Hierarchia tagjai és tanítványaik felhasználhassák az emberiség fejlődésének előmozdítására. A Krisztus úgy intézkedett, hogy vallása használatára ennek a tartálynak bizonyos részét elkülönítsék és hogy meghatározott különleges szertartások, hatalmi szavak és jelek használatával erőt merítsen belőle a hívők szellemi javára.

E hatalom továbbadásának módját papszentelésnek nevezik, és rögtön rávilágít az apostoli folytonosság tanának igazi értelmére, amelyről annyi vita hangzott el. Én magam szigorúan ehhez a tanhoz ragaszkodtam, amíg az egyház papjaként működtem, de amikor a Teozófia tanulmányozása révén kezdtem jobban megérteni a vallásokat, és tágabb életfelfogást szereztem, kétely támadt bennem, vajon a valóságban olyan nagy-e a jelentősége ennek a folytonosságnak, mint ahogy mi, a szertartásos vonal hívei, feltételezzük. További tanulmányaim folyamán örömmel tapasztaltam, hogy a tannak igazi alapja van, és hogy még sokkal többet jelent, mint amennyit a legmagasabb iskoláinkban valaha is tanítottak.

A mise

Szicíliainak egy kis falusi katolikus templomában történt, hogy először figyeltem fel erre, egy mise hatásának megfigyelése közben. Akik ismerősök ezen a gyönyörű szigeten, tudják, hogy ott nem éppen a legintellektuálisabb módon gyakorolják a vallást, és hogy se a papok, se a hívők nem mondhatók különösen képzeteknek. Mindezek ellenére az egész közönséges misemondás az okkult erő alkalmazásának nagyszerű példája volt.

Az átváltoztatás (consecratio) pillanatában a szent ostya a legvakítóbb ragyogásban izzott; valóságos nappá lett a tisztánlátó számára és amint a pap felemelte az emberek feje fölé, észrevettem, hogy a szellemi erőnek két változata áradt ki belőle. Ezt a két változatot a nap fényéhez és koronájának kilövelléséhez lehetne hasonlítani. Az első változat részrehajlatlanul sugárzott széjjel minden irányba, mindenkire a templomban; sőt áthatolt a templom falain is és befolyásolta a körötte fekvő vidék tetemes részét.

Ez az erő hatalmasan stimuláló volt és a legnagyobb hatást az intuíciós világban fejtette ki, noha rendkívül erős volt a mentális világ három magasabb síkján is. Tevékenysége nyomait észleltük az asztrális világ első, második és harmadik síkján is, de ez a mentális visszatükrözése volt, vagy talán együttrezgés által létrehozott hatás. A befolyása körébe került emberekre fejlődési fokuknak megfelelően hatott Igen kevés esetben (ahol némi nyoma volt az intuíciós fejlődésnek) nagyon hathatós stimu-

láns volt, mert megkétszerezte vagy megháromszorozta az intuício-test tevékenységét és sugárzási képességét. De minthogy a legtöbb emberben az intuíciónak még jórészt látens állapotban van, a főhatást a lakosok kauzális testére fejtette ki.

De még ezek nagy része sem volt éber, vagy részben receptív, legfeljebb a mentális világ harmadik síkjának anyagában, s ezért elmulasztottak sok olyan előnyt, amiben részesedhetek volna, ha kauzális testük magasabb részei teljesen tevékenyek. De mindenesetre a környezetben lévő egók kivétel nélkül közvetlen lökést, és határozott előnyt kaptak a consecratio aktusából, bármily kevésbé tudták vagy sejtették is, hogy mi történik.

Az asztrális rezgések, noha sokkal gyöngébben, szintén messzemenő hatást hoztak létre. A szicíliaiak asztrális teste többnyire jól fejlett, úgyhogy nem nehéz érzelmeiket felkelteni. Sokan a templomtól távol, a falu utcáin, vagy munka közben a magányos domboldalokon, éreztek egy pillanatra valami szeretet- vagy áhítat fellobbanást, amint ez a nagy szellemi béke- és erőhullám átvonult a vidéken, noha biztos, hogy álmukban sem gondoltak volna arra, hogy ezt az ő kis székesegyházukban celebrált misének tulajdonítsák.

Egyszeriben világossá válik előttünk, hogy itt egy nagy és messze-ható rendszerről van szó. Világos, hogy a mise mindennapi elmondásának egyik nagy célja, sőt talán főcélja az, hogy körzetében legalább egyszer naponta mindenki részesüljön egy olyan jól számított villamos lökésben, ami elősegíti növekedését. Az ilyen erőkiadás mindenkinek azt adja, aminek befogadására képesítette magát. De még a teljesen fejletlen és tudatlan is javul valamelyest egy nemes érzelmű múlt érintésétől, a kevés haladottnak pedig olyan szellemi felemelkedést jelent, aminek értékét aligha lehet túlbecsülni.

Azt mondtam, hogy van még egy hatás, amit a nap koronájának kilövelléseihez hasonlítottam. Az előbb leírt fény részrehajlatlanul áradt ki mindenkire, igazra és igaztalanra, hívókra és a gúnyolódókra egyaránt. Ez a második erő azonban csak az egyén erős áhítat-érzésére jött működésbe, mintegy válaszul. A szent ostya felemelésekor a gyülekezet minden tagja térdre borult - némelyek valószínűleg csak szokásból, némelyek azonban mélységes áhítattól áthatva.

A tisztánlátó elé táruló kép igen megkapó és mély benyomást keltő volt, mert a felemelt ostyából ezekre az utóbbiakra olyan tűzsugár lövellt ki, amely asztrális testeik felsőbb részét a legerősebb elragadtatástól izzóvá tette. Az asztrális testen keresztül szoros összefüggésüknél fogva, az intuíciónak test is gyors rezgésbe jött. Azokban az egyszerű emberekben ugyan nem valószínű, hogy az intuíciónak már felébredt volna, mégis kétségtelenül előmozdította növekedését és erősítette az asztrális testre gyakorolt ösztönös befolyás képességét. A felébredt intuíciónak ugyanis tudatosan képes az asztrális formálni és irányítani, de a legfejletlenebb intuíciónak testben is van egy nagy erőtartály, ami lesugárzik az asztrális testre és átvilágítja, még ha csak tudattalanul és automatikusan is.

Engem természetesen rendkívül érdekelt ez a jelenség, és feltettem magamban, hogy elme-gek különböző templomokba, mindenféle istentiszteletekre, hogy kitapasztaljam, vajon az, amit ez alkalommal láttam, változatlan-e; vagy ha változik, mikor és milyen körülmények folytán. Azt láttam, hogy minden mise közben ugyanazok a hatások jöttek létre és az a két erő, amelyet leírni próbáltam, mindig jelen voltak, - az első látszólag minden tapasztalható változat nélkül, de a másodiknak erőssége a gyülekezet igazán áhítatos tagjainak számától függött.

A consecratio után történő úrfelmutatás nem egyedüli alkalom erre az erőkiadásra. Az Oltáriszentséggel adott áldáskor ugyanez történik. Többször követtem az Oltáriszentség körmenetét az utcákon végig, és valahányszor a körmenet megállt valamely félig rombadólt templom előtt és annak lépcsőiről áldást adtak az Oltáriszentséggel, pontosan ugyanez a kettős jelenség mutatkozott. Megfigyeltem, hogy az oltáron őrzött szentelt ostya egész nap szünet nélkül árasztja az elsőnek leírt befolyást, noha nem olyan erősen, mint úrfelmutatáskor vagy áldáskor. Azt mondhatnók, hogy az oltáron a fény szüntelenül izzik, de azokban a különös pillanatokban napként világít. A második erő hatását, a

második fénysugarat, látszólag bármely pillanatban ki lehet váltani a tabernákulumban eltett Oltári-szentségből, bár úgy vettem észre, hogy valamivel kevésbé eleven, mint a consecratio utáni közvetlen kiáradás.

Minden, ami a szentelt ostyával összefüggésben, - a tabernákulum, a monstrancia, maga az oltár, a pap ruhái, a szigetelő fátyol, amellyel a monstranciát megfogja, a kehely és a patena, mind erősen telítve volt ezzel az óriási magnetizmussal és mind azt sugározta, lehetőségeihez mérten.

Még egy harmadik hatás is észlelhető volt: az áldozóra tett hatás. Az, aki magába fogadja ennek a vakító központnak egy részét, amelyből a fény és a tűz árad, maga is egy időre hasonló központtá lesz, és erőt sugároz. Azok az óriási erőhullámok, amelyeket ily módon a lehető legbensőségesebb viszonyba von önmagával, szükségképpen komolyan befolyásolják magasabb testeit. Ezek a hullámok egy időre magukhoz harmonizálják rezgéseit és így hozzák létre az erős elragadtatás érzését. Ez azonban tekintélyes feszültséget jelent az egyén különböző testeire, amelyek természetesen hajlamosak arra, hogy fokozatosan visszaessenek normális állapotukba. Hosszú ideig küzdenek e leírhatatlanul élénk magasabb befolyások a lelassulási hajlam ellen. De az ember rendes rezgéseinek aránylag óriási tömege holt súlyánál fogva még erre a hatalmas energiára is kiszípolyozóan hat s fokozatosan magával vonja a közönséges színvonalra. Minden ilyen tapasztalat azonban kétségkívül egy parányival magasabbra viszi az embert, mint ahogy előtte volt. Egynéhány pillanatra, sőt talán néhány órára, közvetlen érintkezésbe kerül egy olyan világ erőivel, amely sokkal magasabb, mint amit egyébként el tud érní.

Természetesen, miután mindezt megfigyeltem, hozzáálltam annak kikutatásához, hogy ezt az erőkiáradást milyen mértékben befolyásolja a pap jellege, tudása, vagy szándéka. Engedjék meg, hogy röviden összefoglaljam sok eset megfigyelésének eredményét két, vagy három axióma formájában, amelyek az első pillanatra kétségkívül meg fogják lepni sok olvasómat.

Papszentelés

Először is, csak azok a papok tudják ezt a hatást egyáltalán létrehozni, akiket törvényesen felszenteltek, tehát akiknél megvan az apostoli folytonosság. Akik nem tartoznak ebbe a hivatalos szervezetbe, nem hozhatják létre, bármily odaadóak, áhitatosak, jók vagy szentek is. Másodszor: sem a pap jellege, sem tudása, sem tudatlansága azt illetőleg, hogy voltaképpen mit is cselekszik, nem befolyásolja semmi módon sem a hatást.

Ha gondolkozunk rajta, ezek a kijelentések nem okozhatnak meglepetést, mivel nyilvánvalóan csupán arról van szó, hogy valaki képes-e bizonyos eredményeket létrehozni. Ezt pedig csak azok tehetik meg, akik bizonyos szertartáson megkapták a szükséges képességet. Hogy bizonyos embercsoporthoz beszélhessünk, ismernünk kell nyelvüket. Lehet valaki bármilyen jó, komoly és odaadó, nem társaloghat velük, ha nem tud a nyelvükön. Szintúgy nem befolyásolja a velük való közlekedést egyéni jellege sem, csakis az egyetlen tényező, hogy ismeri-e nyelvüket. Nem állítom egy pillanatig sem, hogy a felsorolt többi szempontnak nincs meg a maga hatása. Erről később fogok beszélni. Azt azonban állítom, hogy csak az meríthet ebből a különleges tartályból, akit erre megfelelően képesítettek a Krisztustól reánk hagyott utasítások szerint.

Azt hiszem, kitűnik, jó oka annak, miért éppen így rendezték el a dolgot. Szükség volt egy olyan tervre, amely egy nagyszerű erőkiáradást mindenki számára elérhetővé tesz egyszerre, sok ezer templomban szerte a világon. Nem mondom, hogy egy rendkívüli erővel és életszentséggel rendelkező ember nem tudna esetleg áhítata erejével olyan magasabbrendű erőket levonni, amelyek egyenértékűek a leírt szertartásokban lehozott erőkkel. De az ilyen kivételes erejű emberek nagyon ritkák, és a világ történetének egy időszakában sem lehetett volna egyszerre eleget találni belőlük még ahhoz sem, hogy csak ezredrészét is betöltsék a helyeknek, ahol szükség van rájuk. De ennek a tervnek működése bizonyos mértékben gépies. Azon alapul, hogy egy bizonyos cselekedet, ha kellőképpen vég-

zik, biztos módszer legyen az erő levonására. Ezt pedig aránylag csekély gyakorlással megteheti mindenki, akire ezt az erőt ráruházták. A víz felszivattyúzásához erős ember kell, de bármelyik gyermek meg tudja nyitni a csapot. Erős ember kell ahhoz, hogy elkészítsen, és helyére akasszon egy ajtót; de ha egyszer a sarkain lóg, akármelyik gyermek ki tudja nyitni.

Még valami volt, ami nagyon érdekelt: hogy felfedezzem, mennyiben befolyásolja a pap szándéka a létrehozott eredményt. A római katolikus egyházban sok papot láttam, akik kissé gépiesen végezték a szertartást, mint mindennapi kötelességet, alig gondolva oda. De talán a beléjük vésődött tisztelet, vagy a hosszú megszokás következtében közvetlenül a consecratio előtt láthatólag mindig összeszedték magukat és az aktust határozott szándékkal végezték.

Nem szeretném, ha csak egy pillanatra is úgy értelmeznék, amit mondok, hogy a pap áhítata és komolysága, tudása és szép jellege nem számít. Nagyon is számít; de nem érintik azt a képességet, hogy abból a bizonyos tartályból merítsen. Ha a pap komoly és áhítatos, minden érzelme kisugárzik híveire és hasonló érzéseket vált ki belőlük. Így azt mondhatjuk, hogy az a pap, aki szívvel-lélekkel végzi munkáját, kétszeres áldást hoz hívőire, noha ezt a személyiségéből eredő befolyást aligha tekinthetjük egyenrangúnak az elsővel. Az odaadáson keresztül levont erőkiáradás természetesen éppen olyan gyakran található az Egyházon kívül, mint azon belül.

Egy másik tényező, amit tekintetbe kell vennünk, a gyülekezet érzelme. Ha érzelmeik áhítatosak és tisztelettelesek, ez nagy segítségére van tanítójuknak, és óriási mértékben növeli az áhítatukra válaszul leáradó szellemi energia mennyiségét. Tekintetbe kell venni a gyülekezet átlagos értelmi fokát is. Aki értelmes és egyszersmind jámbor, áhítatában is többet nyújt, mint tudatlanabb testvére, s ezért dúsabb választ képes levonni. Másrészt olyan templomokban, ahol az értelmi képességek gyakorlása a fontos, - ahol például nem a misét, hanem a prédikációt tartják fődolognak - alig van valódi áhítat; helyét egy kritizáló és szellemi göggel telt magatartás foglalja el, amely ténylegesen akadályozza a balga híveket abban, hogy eredménye is legyen annak, amit ők lelkigyakorlatnak tekintenek.

A gyülekezet áhítata, vagy nemtörődömsége, hite, vagy kételkedése nem számít a magasból való leáradásnál, ha olyan pap végzi a szertartást, akinek megvan a szükséges képesítése a kijelölt tartályból való merítéshez. De ezek a tényezők természetesen hatással vannak a szentelt ostyából kiáradó sugarak mennyiségére és így a templom általános légkörére.

Gondolatformák

Az Egyház minden nagy istentiszteletének, (különösen pedig a misének) eredetileg az volt a rendeltetése, hogy egy hatalmas, rendezett formát építsen fel, amely egy központi eszmét fejez ki, és vesz körül. E forma azután megkönnyíti és irányítja a befolyás sugárzását a templom köré csoportosult egész helységekre. Az istentisztelet eszméje kettősnek mondható: felfogni és szétesztani a szellemi erő nagy kiáradását, azután összegyűjteni és felajánlani a nép áhítatát Isten trónja előtt.

A római vagy görög szertartású misében az istentisztelet különböző részei célzatosan úgy csoportosulnak a consecratio központi aktusa köré, hogy a létrejövő nagy építmény szimmetrikus legyen, és hogy a hívekre közvetlenül hasson. Az istentisztelet egyik legfontosabb hatása, mind a jelenlévő hívőkre, mind a körülvevő vidékre, éppen ezeknek a szép és áhítatos gondolatformáknak megteremtése, amelyeken keresztül a magasabb világokból jövő élet- és erőleáradás könnyebben történhet. Ezek a gondolatformák szebbek és hatékonyabbak, ha az istentiszteleten résztvevőknek tekintélyes része értelmesen hozzájárul. De még ha tudatlan is az áhítat, az eredmény akkor is szép és felemelő.

A felekezetek legtöbbje, amelyek sajnálatosan elszakadtak az Egyháztól, szem elől veszítették a nyilvános istentiszteletnek ezt a belső és fontosabb oldalát. Az Istennek felajánlott szolgálat eszméje csaknem eltűnt és helyét gyakran aprólékos teológiai hitelvek fanatikus hirdetése foglalta el, amelyek mindig mellékesek és nevetségesek. Sokan csodálkoznak, hogy azok, akik okkult szempontból írnak,

oly határozottan pártolják az Egyház gyakorlatát a különböző felekezettel szemben, pedig ez utóbbiak gondolkodása sok szempontból szabadabb. Ennek oka éppen az, hogy a dolgok fent leírt rejtett oldalát veszik figyelembe.

Az okkult tanulmányozó nagyon is értékeli azt az erőfeszítést, amely a lelkiismereti és gondolatszabadságot lehetővé tette; mindazonáltal fel kell ismernie, hogy akik félredobták az Egyház pompás régi formáit és istentiszteleteit, ezzel egyszersmind elvesztették vallásuknak majdnem egész okkult oldalát is és lényegileg önző és körülhatárolt hitet csináltak belőle, amennyiben az egyén "személyes megváltása" a főkérdés, nem pedig az imádat hálás felajánlása Istennek. Pedig éppen ez a felajánlás az, ami állandó és biztos vezetéke az Isteni Szeretet leáradásának.

A szabad gondolkodás elérése szükséges lépés volt az emberi fejlődés folyamatában. De a mód esetlen és durva volt. Az egyes vezetők nagyfokú tudatlansága pedig vad túlzásokra vezetett, amiknek nyomait ma is látjuk. Így Cromwell durva katonái rombolási dühükben felbecsülhetetlen szobrokat és pótolhatatlan üvegfestéseket törtek össze, de ugyanez az esztelen felszámolási vágy szüntette meg a halottakért való állandó imádkozás gyakorlatát, s ölte ki az egyszerű emberekből az addig csaknem általános odaadást a szentek és angyalok iránt, jóllehet mindezek a magasabb világokban értékes hatásokat hoztak létre. Akkoriban az emberek nagy tömege vallásos volt, - noha tudatlanul vallásos. Most nyíltan, sőt kérkedően vallástalan. Ez az átmeneti fok talán szükséges, de nem tekinthetjük önmagában véve sem szépnek, sem kielégítőnek.

Az áhítat hatása

A mise hatásához semmi más nem hasonlítható, ámbár pompás zenei formák létesülhetnek bármely istentiszteleten, ahol zenét használnak. Más istentiszteleteknél (kivéve persze az Oltáriszentséggel való áldást) a létrehozott gondolatformák és a kitermelt általános jó, nagyban függ a jelenlevők áhítatától. Az áhítat akár egyéni, akár együttes - minőségére nézve igen változó. A kezdetleges vadember áhítata például rendesen erősen félelemmel kevert és főképp arra irányul, hogy megengeszteljen egy istenséget, amely másképp bosszút állna rajta. De nem sokkal jobb ennél a magukat civilizáltak tekintő emberek áhítatának nagy része sem, mert ez is csak olyan alkudozásféle: felajánlanak az Istenségnek bizonyos mennyiségű áhítatot, ha Ő ezért bizonyos mennyiségű védelmet nyújt nekik.

Az ilyen áhítat, teljesen önző és kapzsi természetű lévén, csupán az asztrális anyag alsó rétegeiben hoz létre eredményeket, ezek is sok esetben bizony kevéssé tetszetősek. Ezek a gondolatformák gyakran horog-formájúak, erőik mindig zárt görbékben mozognak, így csak a kibocsátóra irányulnak. Ugyanoda hozzák vissza azt a csekély eredményt, amit esetleg elértek. Az igazi tiszta, önzetlen áhítat olyan érzelm-kiáradás, amely sohasem tér vissza kiküldőjéhez, hanem ténylegesen kozmikus erővé válva, messzeható eredményeket hoz létre a magasabb világokban.

Noha ezek az erők sohasem térnek vissza, az őket létrehozó ember a válaszul leáradó isteni energia központjává válik, és így áhítatával valóban megáldotta önmagát, sőt egyidejűleg megáldotta a többiekét is. Ráadásul még abban a páratlan tisztességben is részesült, hogy hozzájárul a Nirmanakayák hatalmas erőtartályához.

Az Istenség csodálatos életenergiáját minden világban és minden színvonalon árasztja. Természetes, hogy a magasabb világban kiáradása erősebb, teljesebb és kevésbé korlátolt, mint az alsóbb világban. Rendes körülmények között ennek a nagy erőnek hullámai csupán a saját világukban hatnak és nem lépnek át egyik világból a másikba. De éppen az önzetlen gondolat és érzelm (akár áhítatban, akár odaadó szeretetben nyilvánul) olyan ideiglenes csatornát nyit meg, amelyen keresztül a különben magasabb világhoz tartozó erő alászállhat egy alacsonyabba, és ott olyan eredményeket hozhat létre, amelyek másképp nem történének meg.

Az igazán önzetlen ember ilyen csatornát, vagy vezetéket készít magának, bár természetesen nem nagy méretűt. De egy nagy gyülekezet hatalmas áhítat-aktusa, ha az emberek igazán egyesülnek, és teljesen félreteszik az önző gondolatokat, ugyanazt az eredményt százszor nagyobb mértékben hozza létre. Olykor-olykor az istentiszteletnek ez az okkult oldala teljes mértékben és minden pompájában megnyilvánul, s aki csak egyszer is részesült abban a kiváltságban, hogy ezt láthassa, nem kételkedhet egy pillanatig sem, hogy a templomi istentiszteletek rejtett oldala összehasonlíthatatlanul fontosabb a pusztán fizikainál.

A tisztánlátó látja az asztrális anyag legfinomabb fajtájából való kápráztató kék tornyot vagy kupolát, amint felfelé tör az égbe, messze túlhaladva a gyakran hasonló formájú templom való mását. Látja a vakító dicsfényt, amely rajta leárad, és mint hatalmas áradat ömlik széjjel az egész környéken. A pályát, amelyen a magasabb élet alászáll, természetesen az áhítat kúpszerű fellövellésének átmérője és magassága határozza meg. A felülről leáradó erő pedig arányban áll az áhítatból felfelé törő erő rezgésebességével. A látvány valóban csodás, és aki látja, soha többé nem kételkedik abban, hogy a láthatatlan befolyás több mint a látható. Azt is be kell látnia, hogy a világ, amely megy a maga útján, nem ügyelve az áhítatos emberre, sőt talán gúnyolódva rajta, sokkal többel tartozik neki, mint gondolná.

A felszentelt pap ereje más szertartásokban is erős, nemcsak a misében. Amikor a vizet megszenteli, hogy azzal kereszteljen, a hívőkre hintse, vagy a templom bejáratánál elhelyezze, oly erővel telíti, amivel alkalmassá teszi rendeltetésének betöltésére. Ugyanez áll más szentelésekről és áldásokról is, melyek a pap rendszeres munkája közben előfordulnak. De sokszor úgy látszik, hogy a hatás nagyobb részét magának a papnak a magnetizmusa idézi elő: ez megint attól az energiától és komolyságtól függ, amellyel a szertartás reá eső részét végzi.

A keresztelés

A keresztelés szentségének, amint eredetileg kiszolgáltatták, megvolt valódi és szép rejtett oldala. A régi időkben a vizet már azzal a szándékkal megmagnetizálták, hogy rezgéseivel hatást gyakoroljon a magasabb testekre, s így a gyermek még ki nem alakult asztrális és mentális testében levő jó tulajdonságok csírait ösztönözzék: a rosszakat pedig elszigetelje és kiirtsa. Az elgondolás kétségkívül az volt, hogy már ezt a kezdeti alkalmat is felhasználják a jó csírák táplálására. Ezek fejlődése így megelőzheti a rossz csírák növekedését. Ha pedig a rosszak később elkezdenek kihajtani, a jók már annyira fejlettek, hogy aránylag könnyűszerrel erőt vesznek a rosszakon.

Ez a keresztelési szertartás egyik oldala. De van egy másik, s az jelképesen arra a beavatásra utal, amely felé az Egyház fiatal tagja lépéseit remélhetőleg irányítani fogja, ha felnő. Az új testeket felszentelik és bebiztosítják, hogy a bensőben lakozó lelket igazán kifejezhesse és a Nagy Fehér Testvériséget szolgálhassa. De még ezenkívül is van egy okkult oldala, mert ha a szertartást helyesen és tudatosan végzik, az új testekre kétségkívül különleges hatást gyakorol.

Egységben az erő

Az Úr Maitreya rendszerének gazdaságossága és hatékonysága azon a tényen alapszik, hogy sokkal nagyobb erőket lehet könnyűszerrel átadni egy csekélyszámú embercsoportnak, akik szellemileg elő vannak készítve befogadásukra, mint amennyit általánosságban szét lehetne osztani erőpazarlás nélkül. A hindu rendszerben például minden férfi pap a maga házában, s ezért milliónyi, a legkülönbözőbb temperamentumú papról van szó, minden különösebb képzettség nélkül. A papok felszentelésének rendszere viszont kevesebb egyénnek ad bizonyos nagyobb hatalmat, akiket éppen e felszentelés speciális munkára képesít.

Az elv továbbszűkítése az, amikor egy még kisebb számú csoportra még magasabb rendű erőket ruháznak, - ezek a püspökök. A püspökök lesznek a vezetői annak az erőnek, amely a papszenteléskor leárad és ama másik kisebb erőnek, ami a bérálás szentségénél nyilvánul meg. E szertartások rejtett oldala mindig nagyon érdekes, mert megmutatja az élet valóságait. Sajnos, manapság sok esetben e dolgokat pusztán külsőségeknek tekintik, a bár ez nem semlegesíti az eredményt, hatását mégis csökkenti. Ha azonban a régi formákat úgy használják, ahogy eredetileg előírták, a láthatatlan hatás aránytalanul nagyobb bármilyen látható megnyilvánulásnál.

Templomszentelés

Templomot és temetőt szintén csak püspök szentelhet fel. Ennek okkult oldala igazán szép látvány. Érdekes megfigyelni annak az erődítmény-félének növekedését, amit a püspök épít, amint körüljár, és az előírt imákat és verseket mondja; érdekes látni az esetleg odatapadt közönséges gondolatformák kiűzését és behelyettesítésüket rendezett és áhítatos formákkal, az épület rendeltetésének megfelelően.

A harangok

Sok kisebb szentelés is van, amelyek érdekelnek bennünket, például a harangok megáldása. A harangozásnak határozott szerepe van az Egyház rendszerében, amelyet napjainkban úgy látszik, kevésbé értenek meg. A modern elmélet szerint a harangok arra valók, hogy összehívják az embereket, amikor elérkezett az istentisztelet ideje. A középkorban, amikor nem voltak órák, kétségkívül ezt a célt is szolgálták. Ebből a korlátozott nézetből származik az a felfogás, hogy bármi megfelel a célnak, ami zajt csinál. Anglia legtöbb városában a vasárnap reggel valóságos purgatóriummal válik a kellemtelen hangokat adó ércdarabok diszharmonikus kongatásával.

Néha felismerjük a harangok igazi hasznát, pl. nagy ünnepeken ünnepélyes alkalmakkor, vagy általános örömnépeken. Zenei hangokat adó, harmonikus harangszó volt az eredeti elgondolás s kettős hatást kellett keltenie. Ennek valamelyes emléke félig-meddig helyesen értelmezve, még megvan a kampanológia tudományában, és akik ismerik az igazán szép harangjáték gyönyöreit, talán örömmel hallanak arról, milyen különlegesen tökéletes és nagyszerű formákat teremt.

Nos, az egyik hatás, amit a rendezett harangszóval el akartak érni: ugyanazt a zenei formát ismételtén kiárasztani, számtalanszor ugyanazt és ugyanúgy hangoztatva. Ennek az a rendeltetése, ami pl. a keresztény szerzetesek sok százszor elmondott Ave Maria-jának, vagy az északi buddhista gyakorlatának, aki életének nagy részét a misztikus szótagok, az Om Mani Padme Hum ismétlésére fordítja. De ugyanez okból adja meg sok hindu életének hátterét a Sita Ram név mondogatása.

Egy bizonyos gondolatforma és tartalom ilyen módon beidegződik a közelben lévő emberek asztrális testébe. A harangok megáldása ezekhez a hullámművekhez még egy tulajdonságot adott. A különbözőképpen meghúzott harangok hangja természetesen különböző formákat alkot; de bármilyenek is a formák, ugyanannak a harangnak a rezgése teremti őket, és ha ezek a harangok előre telítve vannak egy bizonyos magnetizmussal, minden forma, amit teremtenek, hordozója lesz annak a magnetizmusnak. Olyan ez, mintha a szél, amely zenefoszlányokat sodor felénk, magával hozna ugyanakkor valami finom illatot is. A püspök, amikor megáldja a harangokat, ugyanakkor hozzáad egy szándékot, mint a vízszentelés esetében; azt, hogy ahová csak elhatol a harang hangja, üzzön ki onnan minden rossz gondolatot és érzést, s csak harmónia és áhítat uralkodjon. Valódi mágia ez, és ha a mágus kellőképpen végzi, igen hatásos is.

A csengő, amelyet a templom belsejében szólaltatnak meg a Sanctus mondásakor, vagy a szentelt ostya felmutatásakor, más célt szolgál. Azokban az óriási székesegyházakban, amelyeket a középkori kegyelet emelt, lehetetlen volt minden jelenlétűnek hallani, mit mond a pap a mise alatt, még a mostani rendszer, a „csendes recitálás” bevezetése előtt is. A ministráns egyik kötelessége te-

hát, mivel ő közel van az oltárhoz és követi a pap mozdulatait, hogy csengetéssel adja tudtára a gyülekezetnek, ha a mise elérkezik ezekhez a fontos részekhez.

A hindu vagy buddhista templomokban használt csengettyűnek megint más a jelentése. Itt az eredeti gondolat szép és önzetlen volt. Ha valaki egy áhítatos fohászt mondott, vagy felajánlott valamit, válaszul bizonyos szellemi erő áradt le. Ez többek között megtöltötte a csengőt is, és a hívó a csengettyűszóval szét akarta árasztani annak a magasabb befolyásnak a rezgéseit, amíg frissek és erősek. Éspedig akkora körzetbe, ameddig a csengő hangja terjed. Ezt az igazi jelentőségét, sajnos, annyira elfelejtették, hogy vannak, akik azt hiszik, hogy a csengővel istenségük figyelmét kell magukra felhívniuk!

Tömjénezés

Ugyanez a gondolat mutatkozik más kivételben a tömjén megáldásakor. A tömjénnek mindig kétféle jelentősége van. Felszáll Isten elé, mint a hívők imádságának jelképe, de szétoszlik a templomban is, mint Isten áldásának édes illatú jelképe. Ekkor a pap ismét szent befolyást küld belé azzal, hogy bárhova hatol is illata, bárhova jut is el a legparányibb részecskéje annak, amit megáld, a békének és a tisztaságnak érzését vigye magával és úzzön el minden diszharmonikus gondolatot és érzést.

Még a megáldástól eltekintve is jó a tömjén hatása, mert olyan gyantákból van gondosan összeállítva, amelyeknek rezgésebbessége tökéletes összhangban van szellemi és áhítatos rezgésekkel, de határozottan ellenkezik majdnem minden másfélével. A magnetizálás megerősítheti természetes jellegzetességeit, vagy más különleges rezgésekkel gazdagíthatja. Használata tehát vallásos szertartásokkal összefüggésben minden esetben és mindig jó. A szantálfa illatának sok tulajdonsága meg egyezik ezzel; a tiszta rózsaoilaj pedig, noha teljesen másfajta, szintén jó hatással van.

Van még egy másik újdonság is abban a rendszerben, amelyet a keresztény Egyház Alapítója egyháza számára készített. Ez annak az óriási erőnek hasznosítása, ami az egységes és egyidejű működésben rejlik. A hindu, vagy buddhista templomokban mindenki akkor jön, amikor kedve tartja, elvégzi apró felajánlásait, vagy elmondja néhány szónyi imáját és dicsőítését, azután elvonul. Minden ilyen erőfeszítésnek megvan a maga eredménye, amely a belehelyezett valódi érzés erejével van arányban és így keletkezik a parányi következményeknek állandó áramlata. Soha nem kapjuk azonban azt a tömör hatást, amit egy százakból, vagy ezrekből álló gyülekezet egyidejű erőfeszítése hoz létre. Sem azokat a szívet megindító rezgéseket nem érezhetjük, amelyek valamely jól ismert körmeneti ének éneklését kísérik.

Ilyen együttműködéssel az istentiszteleten a következő négy eredményt lehet elérni:

1. Bármilyen legyen is a fohászokodási rész tárgya, mivel sokan kérik ugyanazt, óriási gondolatformát küldenek ki.
2. Megfelelően nagy mennyiségű erő áramlik le és megerősíti az emberek szellemi képességeit.
3. Az egyszerre történő erőfeszítés összhangba hozza teste rezgéseit, és így fogékonyabbá teszi őket.
4. Figyelmük egyazon célra lévén irányítva, együttműködnek, és így egymást erősítik.

A holtakért való istentiszteletek

A fejezet elején mondtak megmagyarázzák azt, amit gyakran félreértenek azok, akik nevet-ségessé teszik az Egyházat: ez a mise felajánlása egy bizonyos szándékkal, vagy valamely megholt személyért. Alapgondolata az, hogy annak a bizonyos személynek javára válik majd az erőleáramlás. Az erős reagondolás ugyanis feltétlenül felhívja figyelmét, és ha ily módon a templomba vonzódott, részt vesz a szertartásban és élvezi eredményének nagy részét is. Ha az öntudatlanság állapotában van is még, ahogy ez néha megtörténik a nemrég meghaltakkal, a pap akaratereje (vagy komoly imádsága, ami egyre megy) az erőáramot afelé a személy felé irányítja, akinek szánva van. Az ilyen erőfeszítés tökéletesen megengedett invocációs mágia-aktus. Sajnos, gyakran belekevernek egy teljesen törvény-

ellenes és rossz elemet azzal, hogy ennek az okkult erőnek gyakorlásáért díjat szednek, ami szabályellenes.

Más vallások

Megpróbáltam megvilágítani valamit a keresztény Egyház szertartásainak belső jelentéséből. Ezt azért tettem, mert egyrészt ezt ismerem a legjobban, másrészt mert néhány érdekes jellegzetességet a jelenlegi Bodhisattva vezetett be, s amelyek ebben az alakban újnak mondhatók. Nem szeretném, ha azt hinnék, hogy azért magyaráztam a keresztény szertartásokat, mintha ezt a vallást tekintném az egyetemes igazság bármely tekintetben legjobb kifejezőjének; az a tény, hogy én, aki papjai közé tartozom, nyilvánosan buddhistának vallottam magamat, világosan mutatja, hogy nem ez a véleményem.

Ami tanításait illeti, a kereszténység szinte minden más nagy vallásnál hiányosabb, talán a mohamedánizmus kivételével. Ez azonban nem azért van, mintha eredeti Alapítója elmulasztotta volna, hogy rendszerét az igazság tökéletesen rendezett megnyilatkozásává tegye. Inkább onnan ered, hogy a korai keresztények tudatlan többsége igen sajnálatos módon kiközösítette a nagy gnosztikus doktorokat. Ennek következtében csak egy sajnálatosan megcsonkított tan maradt hátra. Az Alapító talán előre látta ezt a kudarcot, mert egy olyan mágia-rendszert hagyott Egyházára, amely gépiesen tovább működik, még akkor is, ha népe sokat elfelejtene tanításának eredeti értelméből. Éppen ez a gépies működése mögött rejtőző erő magyarázza meg azt a figyelemre méltó hatalmat, amit olyan sokáig meg tudott őrizni egy olyan Egyház, amely intellektuálisan nem tudja kielégíteni követőit.

Azok tehát, akik más vallásokhoz tartoznak, semmi esetre se higgyék, hogy nem tisztelem eléggé hitüket, amiért fejtegetéseimhez azt választottam magyarázatom példájául, amelyet legjobban ismerek. A szertartásos mágiának általános elvei, amelyeket az előzőkben lefektettem, egyformán igazak minden vallás számára, s mindenki alkalmazhatja a maga esetében.

Egyházi rendek

A keresztény papságban három rend van: püspökök, papok és diakónusok. Az első felszentelés a diakónusi, ami tulajdonképpen tanulófélet, vagy segédpapot jelent. A diakónusnak nincs még hatalma a konszekrációra, sem áldást nem oszthat, sem bűnbocsánatot nem adhat, gyermeket azonban keresztelhet, de ezt bárki megteheti szükség esetén. Egyévi diakonátus után pappá szentelhető, és ez a második felszentelés ruházza rá azt a képességet, hogy az említett erőtartályból merítsen. Megkapja tehát a hatalmat, hogy az ostyát átváltoztassa, különböző tárgyakat megszentelhessen, a hívőket a Krisztus nevében megáldhassa, és kimondhassa bűneik bocsánatát. A püspöknek mindezekben az erőkön felül hatalma van még papokat felszentelni, és így az apostoli folytonosságot továbbvinni. Csak neki van joga bérálni, és templomot szentelni, vagyis egy épületet Isten szolgálatára elkülöníteni. Csak ez a három rend jelent határozott fokozatokat, mert olyan felszenteléssel járnak, amelyek különböző erőket adnak. Bár a keresztény papság többféle címet oszt, mint pl. érsek, kanonok, bíboros, esperes, stb, de ezek csupán hivatali címek és különböző kötelességeket jeleznek, nem pedig szellemi erőre vonatkozó fokozatokat.

Kilencedik fejezet A HANGOK HATÁSA

Hang, szín és forma

Eddig a templomok falából áradó befolyásokkal és e falak közt végzett szertartások hatásával foglalkoztunk. Meg kell még említenünk a szertartások alatt elhangzó zene rejtett oldalait is.

Sokan tudják már, hogy a hangok mindig színeket is hoznak létre, - hogy minden játszott, vagy énekelt hangnak felhangjai vannak, amelyek fényhatást idéznek elő és ezt a hatást már egy kissé tisztánlátó ember is megláthatja. Nem mindenki tudja azonban, hogy a hangok éppen olyan formákat építenek, mint a gondolatok, pedig így van. Már régen kimutatták, hogy a hangok a fizikai világban formát teremtenek. A kísérlet abból áll, hogy egy csőbe, amelynek a másik végén egy membránra finom homokot, vagy lycopodium port hintenek, beleénekelnek.

Bebizonyosodott, hogy minden hang rezgése a homokot bizonyos meghatározott alakban csoportosította, és hogy ugyanaz a hang mindig ugyanazt az alakot hozta létre. Most azonban nem az ilyen úton előállított formákkal akarunk foglalkozni, hanem azokkal, amelyek éteri, asztrális és mentális anyagból épülnek fel. Ezek a formák megmaradnak, és élénk tevékenységet fejtenek ki még akkor is, amikor a hangok a fizikai fül számára már régen elhangzottak.

Vallásos zene

Vegyük példának egy templomi orgonán improvizált zenének a rejtett oldalát. Ennek hatása lesz a fizikai világban azokra a hívekre, akiknek zenei érzékük van, s akik a zene megértésére és méltánylására kiképezték magukat. De igen sok emberre, bár nem értik és nincs is zenei műveltségük, mégis igen határozott benyomást tesz.

A tisztánlátót ez egyáltalán nem lepi meg, mert látja, hogy az orgonán előadott zenedarab fokozatosan hatalmas épületet emel éteri, asztrális és mentális anyagból. Ez az épület messze túllemelkedik az orgonán és a templom tetőzetén, várakkal koronázott heglánchoz hasonlóan. Pompásan ragyogó színei oly csodásan szikráznak, lobognak, mint az északi fény. E látvány a különböző zeneszerzők szerint más és más. Richard Wagner minden nyitánya fenséges egészet alkot, ragyogó élénk színekkel, mintha lánghegyekből épített volna kő helyett. Bach egyik fűgája hatalmas, rendezett formát épít fel. A forma merész, de nagyon pontos, szaggatott, mégis szimmetrikus, ezüst, arany és rubintos erecskékkal át és átszöve, ami a téma ismételt megjelenését jelzi. Mendelssohn: "Lieder ohne Worte" c. művének egyik része gyönyörű levegős építményt alkot, olyanfélét, mintha filigrán művű ezüstkastély volna.

A "Thought-Forms" (Gondolatformák) c. könyvemben három színes ábra látható, amelyeken megpróbáltuk Mendelssohn, Gounod és Wagner zenedarabjai által alkotott formákat ábrázolni. Akit e tárgy érdekel, nézze meg ott, mert lehetetlen elképzelni e formákat anélkül, hogy legalább is valamilyen képet láttunk volna róluk. Talán egyszer gondos megfigyelés és összehasonlítás céljából külön könyvben lehetne ilyenféle tanulmányokat megjelentetni. Nyilvánvaló, hogy az ilyen hangformák tanulmányozása nagyon érdekes és külön tudományt képezne.

A zenedarab előadói által alkotott formákat nem szabad összetévesztenünk azokkal a pompás gondolatformákkal, amelyeket a zeneszerző a magasabb világokban a saját zenéjének kifejezése-képpen megalkotott. Ez az alkotás méltó teremtmőjéhez, a lángészhez, és gyakran hosszú évekre megmarad - néha századokon át is - ha a zeneszerzőt annyira megértették és méltányolták, hogy eredeti felfogását tisztelőinek és csodálóinak gondolatai állandóan erősítik. Hasonló módon, bár más jelleggel, pompás építmények alakulnak ki a magasabb világokban nagy költők epikai eszméi, vagy nagy írók gondolatai nyomán. Ilyen gondolatformákat teremtett pl. Wagner halhatatlan trilógiájával a

Niebelung gyűrűjével, Dante nagyszerű művével, az Isteni színjátékkal, vagy Ruskin a művészetről vallott felfogásával.

A zenei előadás nyomán keletkezett formák elég sokáig megmaradnak, egy órától három, négy óráig is, és ezalatt az idő alatt kisugárzásaik mindenkit jó irányban befolyásolnak fél mérföld, vagy még annál is nagyobb körzetben. Lehet, hogy az érdekeltek nem is tudnak róla és a befolyás sem mindig egyforma erős. A szenzitív embert lelkileg felemeli, a tompa, és mással elfoglalt emberre alig van hatással. De mégis, habár öntudatlanul is, minden ember egy kissé jobb lesz, ha ilyen befolyás alá kerül. Természetesen a hullámok az említett távolságnál sokkal messzebb terjednek, de ezen a határon túl rohamosan gyengülnek, és egy nagyváros asztrális világának örvénylő áramlatai gyorsan elnyelik. Csendes vidéken, mezők és fák között ez az épület aránylag sokkal tovább megmarad, és befolyása nagyobb területre terjed ki. Azok, akik látnak, az ilyen esetekben sok gyönyörű természet-szellemet is láthatnak, akik a ragyogó formákat csodálják, és a kiárasztott befolyások hullámaiban fürdenek. Valóban szép gondolat, hogy minden orgonista, aki munkáját jól végzi, s egész lelkét beleönti játékába, sokkal több jót tesz, mint gondolná, mert talán olyanokon is segít, akiket nem is ismer, s ezután sem fog megismerni.

Érdekes, hogy ugyanaz a zenedarab más-más hangszeren játszva nem ugyanazt az épületet hozza létre. Másként jelenik meg ugyanaz a mű, ha templomi orgonán játsszák, ha zenekar adja elő, ha vonósnégyesben, vagy zongorán szólaltatják meg. Ha a művet minden esetben jól játsszák, a forma azonos lesz, de az anyaga más. A vonósnégyes esetében pl. a forma sokkal kisebb lesz, mert a hang nem terjed olyan messze. A zongora-hang építette forma gyakran valamivel nagyobb, mint a hegedűé, de nem olyan pontos a részleteiben és arányai sem oly tökéletesek. Megint más ugyanazon dallam anyaga hegedűn játszva és más, ha fuvolán szólaltatják meg.

A zene hatására keletkezett gondolatok és érzések formái, bár teljesen eltérők a zene alkotta formáktól, körülveszik őket és keverednek velük. Nagyságuk és élénkségük a hallgatóság méltánylásától függ és attól, hogy milyen mértékben hat rájuk a zene. Néha a harmónia egyik nagy mesterének magasztos gondolata szépséges formát épít, de észre sem veszik, nem figyelnek rá, mert a gyülekezet mentális képességeit teljesen a divat és a pénzpiac árfolyamai foglalkoztatják. Másrészt egy jól ismert templomi ének ereje által épített egyszerű formasorozatot olykor majdnem teljesen eltakarják az énekesek áhítatos érzéseinek nagy kék felhői.

Még egy másik tényező is meghatározhatja egy zenedarabból alakult építmény megjelenési formáját: az előadás minősége. Egy alleluja-kórus előadása után a templom felett lebegő gondolatforma csalhatatlanul és egész határozottan megmutatja, hogy például a basszus lemaradt, vagy hogy az egyik szólam észrevehetően gyengébb volt a többinél. Mindkét esetben hiányzik a szimmetria és a határozottság a formából. Természetesen van olyan zenei forma is, amelyet egyáltalán nem lehet szépnek nevezni, de mint tanulmányi anyagnak, ennek is megvan a maga érdekessége. Azok a furcsa töredezett formák, amelyek a zeneiskolákat a tanítványok gyakorló órái idején körülveszik, kétségkívül figyelemreméltók és tanulságosak, ha nem is éppen szépek. A szorgalmasan gyakorló gyermekek skálái és futamai lassószerű hurkokat és kanyarokat vetítenek ki. És ha egyenletesek és teljeseek, megvan a maguk sajátos bája.

A kórossal kísért szóló ének olyan formát épít, ahol a dallam ezüst fonalán gyöngyszemek sorakoznak egymás mellé. A gyöngyszemek nagysága természetesen a kórus létszámától függ, a fonál ragyogása a szólóénekes hangjától és kifejezésétől, a formát pedig a dallam jellege határozza meg. Érdekes változatokat mutatnak e zengő építményben a különböző színű hangok: ellentétet a szoprán és a tenor között, az alt és a basszus között, valamint a fiú hang és a női hang között. Nagyon szép még a négy fonál egybefűződése, (amelyek mind színben, mind szerkezetben teljesen eltérők) a ká nonszerű énekeknél, vagy a többszólamú himnuszoknál.

A bevonuláskor használt templomi ének egy sorozat matematikai pontosságú derékszögű formát épít fel, ahol határozott, pontos rendben követi egyik a másikat, mint egy hatalmas lánc szeméi, vagy még inkább (próza gondolat ugyan), mint egy óriási asztrális vonat kocsisora. Igen szembeszökő a különbség az egyházi zenénél az anglikán ének szaggatott, bár csillámló töredékei és a gregorián dallamok pompásan izzó egyöntetűsége között. Az utóbbihoz hasonló hatású a szanszkrit versek egyhangú dallama, amelyeket az indiai panditok énekelnek.

Itt azt kérdezhetjük még, mennyiben van hatással a zenész érzése a maga-teremtette formára. A zenei épület szerkezetére az ő érzései tulajdonképpen egyáltalán nincsenek hatással. Ha előadásának finomsága és technikája ugyanaz, akkor a zenei formára nincs semmi hatással, hogy boldognak, vagy boldogtalannak érzi-e közben magát, hogy komolyak, vagy vidámak-e a gondolatai. Érzelmei az asztrális anyagban természetesen vibráló formákat idéznek elő, épp úgy, mint a hallgatóság érzelmei is, de ezek a zene által épített nagy formát csak körülveszik, de semmiképpen sem zavarják meg. Zenei tehetsége és az előadásbeli készsége magában a megszerkesztett épületben mutatkozik meg. A középszerű és tisztára mechanikus előadás olyan épületet emel, amely a formában pontos lehet ugyan, színben és ragyogásban azonban fogyatékos, s egy vérbeli zenész előadásával összehasonlítva azt a különös benyomást kelti, mintha olcsó anyagokból készült volna. Hogy valóban nagyszerű eredményt produkáljon, az előadónak teljesen el kell felejtkeznie magáról, egészen fel kell oldódnia a zenében, amint ezt a vérbeli muzsikuskoknál tapasztalhatjuk.

Katonazene

A katonazene erőteljes és feltüzelő hatása a tisztánlátó szemével nézve könnyen érthető, mert ő látja a ritmikusan vibráló formák hosszú sorát, amelyet a menetoszlop élén haladó katonabanda maga mögött hagy. Ezeknek a hanghullámoknak szabályos üteme nemcsak erősíti a katonák asztrális testének hullámait, ezáltal gyakorolván őket az erőteljesebb és együttes mozgásban, hanem maguk a hangformák is erőt, bátorságot és harcias lelkesedést árasztanak ki, úgyhogy még egy fáradtságtól szétzilált embercsoportot is ezen a módon újra össze lehet fogni és új erővel ellátni.

Az ilyen változások létrejöttének megfigyelése igen tanulságos. A teljesen kimerült ember már nem tudja magát összeszedni. A központi akarát nem tudja úgy összetartani és irányítani a test különböző részeit, ahogy kellene. Minden fizikai sejt jajgat, szenved és tiltakozik. Ez a többi testekre - az éterikusra, az asztrálisra és a mentálisra - olyan hatással van, hogy a különböző rezgésű örvények folytán a testek egymással való kapcsolata megszakad, s így nem tudnak feladatuknak megfelelni. Ezt a végsőig vinni halált jelentene. De ha addig nem is jut a dolog, mégis az ember teste között az összefüggés felbomlik, s az embernek nincs többé akarata izmai felett. Ha az ilyen szétzilált asztrális testet állandó és erőteljes lengések sorozata éri, ez a behatás helyettesíti egy időre az akaraterőt, amely oly sajnálatosan elernyed. A testek ismét összhangban rezegnek, mert a zene lendülete összetartja őket, és ezzel alkalmat ad az akaraterőnek, hogy összeszedje magát, és újra átvegye a parancsnokságot, amelyet majdnem feladott.

A jó katonazene által szétárasztott hullámok oly jellegzetesek és erősek, hogy akik csak hallják, valósággal örömmel lépnek hangjaira, mint ahogy a jó tánczene is mindenkiben vágyat kelt, hogy ritmusára mozogjon. A katonabandában alkalmazott hangszerek ugyancsak hozzájárulnak ehhez a hatáshoz. Ez esetben a rezgések ereje és élessége nyilván sokkal fontosabb, mint az, hogy finomak, vagy nemes érzelmek kifejezésére alkalmasak legyenek.

A természet hangjai

De nemcsak a zenének nevezett, rendezett hangsorozatok teremtenek határozott formákat. A természetben minden hangnak megvan a hatása és bizonyos esetekben e hatások ilyen jellegzetesek. A zivatar fenséges dübörgése rendszerint óriási lebegő színsávot teremt, a süketítő csattanás pedig gyakran olyan formát kelt életre, amelynek a közepéből rendszertelen sugarak lövellnek ki, a robbanó bom-

bára emlékeztetve. Máskor pedig hatalmas szabálytalan gömböt teremt, amelyből minden irányban küllők állnak ki. A tenger örökös hullámverése a tengerpartra párhuzamosan hullámos vonalakból álló, változó színű szegélyt emel, amely hegymagasságig tornyosul, ha a tengert vihar korbácsolja. A szél suhogása a fák levelei között csodálatosan szép, szivárványszínben játszó hálót sző, amely lágy hullámszerű mozgással állandóan emelkedik és alászáll, mintha búzamezőket ringatna a szél.

Néha ezt a lebegő felhőt kanyargó és hullámszerű fényvonalak szakítják meg: egy-egy madárka éneke, mint egy-egy darabka feldobott ezüstlánc, dallamosan cseng a légben. Ezekből majdnem végtelen változatokat találhatunk, a campanerőnek, egy dél-amerikai énekes madárnak éneke nyomán keletkezett gyönyörű arany gömböcskéktől, az alaktalan és durva színezetű tömbökig, amelyeket a papagáj, vagy a kakadu rikácsoló hangja hoz létre. Az oroszán bömbölését nemcsak hallja, de látja is az, akinek szeme nyitva van. Egyáltalán nem lehetetlen, hogy a vadonban élő állatok, némelyike tisztánlátó és hogy ennek a hangnak ijesztő hatása nagymértékben a belőle eredő forma kisugárzásainak tulajdonítható.

Az otthoni élet hangjai

Az otthoni életben hasonló hatásokat lehet megfigyelni. A doromboló cica egy központból kiáradó áttetsző rózsaszín felhővel veszi körül magát, amely állandóan kifelé terjed, míg végül szétfoszlik. Álmos megelégedettség és jóérzés befolyását terjeszti, amely a körülötte lévő emberekben is hasonló érzéseket kelt. Az ugató kutya viszont élesen körvonalazott lövedékeket vet ki magából, amelyek alaposan megrázzák a közelben lévőket asztrális testét. Ez az oka annak az ideges ingerlékenységnek, amit ez az állandóan ismétlődő hang szenzitív emberekből gyakran kivált. A terrier éles és mérges csaholása, mint a puska sörétjei fúrnak át az asztrális testet különböző helyeken, komolyan megzavarva működését. A véreb mély ugatása strucctojáshoz, vagy futball-labdához hasonló gömböket szór magából, amelyek lassúbb mozgásúak és sokkal kevésbé bántóak. Némelyik ilyen kutya-fegyver kardszúrás szerűen hatol át, de vannak tompábbak és nehezebbek is, bunkóhoz hasonlóak, és erősségük igen változó. De valamennyi egyformán káros hatással van mind a mentális, mind az asztrális testre.

Ezeknek a hangformáknak a színe rendszerint vörös, vagy a barna valamelyik árnyalata az állapot érzelmének s a hangmagasságnak megfelelően. Tanulságos velük szembeállítani a tompa végű, nehézkes formákat, amelyeket a tehén bőgése idéz elő; ezek a formák néha fatuskóra, vagy fatörzs maradványaira emlékeztetnek. A birkanyáj gyakran sokszögű, de szabálytalan hangfelhővel veszi körül, ami erősen hasonlít ahhoz a porfelhőhöz, amelyet maga után hagy. Egy galamb pár turbékolása egy sorozat fordított "S" betűhöz hasonló kecses formát állít elő.

Az emberi hang színezetének szintén megvan a maga eredménye, amely hosszú ideig megmarad, miután a hang maga már régen elhalt. A dühös kiáltás égővörös lándzsaként ugrik elő. Sok nő kemény szürkésbarna, szövevényes fémszerű szálakból font hálóval veszi körül magát szünet nélküli ostoba és értelmetlen fecsegésével. Az ilyen háló csak saját alacsony síkjának rezgéseit engedi át, s majdnem tökéletes gátat teremt bármilyen magasabbrendű, szép gondolat, vagy érzés behatolásával szemben. Egy locsogó személy asztrális testébe bepillantani elriasztó példa leendő okkultistának és megtaníjtja arra az érényre, hogy csak akkor beszéljen, ha szükséges, vagy ha valami kellemeset és hasznosat mondhat.

Igen tanulságos összehasonlítani a különböző nevetések által keletkezett formákat. A gyermek boldog nevetése rózsaszínű, kanyargó vonalakban bugyborékol elő és csipkézett szélű, léggömbyszerű formákat alkot. Az üresfejűek folytonos hahotázása, mint kirobbanó formátlan tömeg mutatkozik barnás, vagy piszkos-zöld színben, aszerint, hogy melyik színárnyalat uralkodik aurájában. A gúnyos nevetés tompa-vörös formátlan lövedéket teremt, rendszerint barnás-zöld foltokkal és sörteszerűen felborzolt tüskékkel. Az önteltek folytonos kacagása igen kellemetlen látvány: olyasmivel veszik magukat körül, ami egy bugyborékoló iszapfürdő felszínéhez hasonlít. Az iskolás lányok nyugtalan viháncolása gyakran kellemetlen barnás tompa-sárga vonalak hínárjába burkolja be őket, míg a szívből jövő, vidám és természetes kacagás rendszerint zöld és arany kerekded formákban hullámszik. A füttyö-

részés rossz szokása többnyire kellemetlen hangformákat eredményez. Ha ellenben lágy és valóban muzikális, olyan hatást kelt, mint a kis fuvola hangja, csak valamivel élesebb, ércesebb. Az utcagyerekek közönséges és hamis fütyülése azonban apró és szúrós, piszkos-barna lövedékek sorozatát bocsátja ki.

Zajok

Rengeteg mesterséges zaj (legnagyobb részük különösen rút) teremődik körülöttünk állandóan, mert a jelenlegi, úgynevezett civilizáció kétségkívül a legzajosabb, amely valaha is földünkre sulyosodott. E zajoknak is megvan a maguk láthatatlan oldala, bár alig van közöttük olyan, amely kellemes látványt nyújtana. A gőzmozdony sistergése sokkal áthatóbb és erősebb lövedéket teremt, mint a kutyaugatás; szörnyűségben csak a gőzsziréna visítása múlja felül, amelyet a munkások összehívására használnak, vagy pedig a közelben működő nehéz tűzérség dübörgése. A vonat fütyülése valóságos kardot röpít ki magából, melyhez még egy komoly villamos ütés ereje is járul, és az asztrális testre ugyanolyan hatást tesz, mint a kardszúrás a fizikai testre. De vigasztalásunkra legyen mondva, az asztrális anyag sok tekintetben a cseppfolyós halmazállapotra hasonlít, úgyhogy a seb néhány perc alatt begyógyul, bár az asztrális szervezet megrázkódtatása egyáltalán nem múlik el olyan gyorsan.

A vonat átrobogása a tájon - feltéve, hogy nem fütyül - nem éppen csúnya látvány, mert a zájából keletkezett párhuzamos vonalakat szinte kihímezik a mozdony pöfögéséből keletkezett körök, vagy tojásdad alakulatok. Messze távolból nézve a tájon keresztül vonuló vonat hurkolt szélű szalagsávot hagy maga mögött.

Egy nagy modern ágyú elsütése éppen úgy robbanásszerű látványt nyújt hangjában is. E lökés hatalmas ereje körülbelül egy mérföld átmérőjű területre sugárzik ki, s igen komoly hatással van az asztrális áramlatokra és az asztrális testekre. A puskák, vagy pisztolyok tüzelésének ropogása egy csomó aprószezszerű alakot dob ki magából, amelynek hatása szintén nagyon káros. Mindezekből kitűnik, hogy aki asztrális és mentális testét rendben akarja tartani, kerüljön amennyire csak lehet, minden hangos, éles és hirtelen hangot. Ez is egyike a sok oknak, amiért az okkultizmus tanulmányozója lehetőleg kerüli a nagy forgalmú városi életet. A város állandó zaja azt jelenti, hogy testeikhez soha meg nem szűnő, romboló rezgések ütődnek, nem is említve a durva szenvedélyek és érzelmek még komolyabb hatását.

Megfigyelve ezeknek az ismétlődő hangformáknak hatását az érzékeny asztrális testre, világossá válik előttünk, hogy mindez komoly és maradandó következményekkel jár, vagyis a fizikai idegekre is kihat. Ez tényleges dolog, annyira, hogy - ha erről egyáltalán lehetne statisztikát készíteni - azt hiszem, könnyen bebizonyítható lenne, hogy az átlagos élettartam jóval rövidebb, az idegösszeomlás és örület százaléka pedig sokkal nagyobb olyanok közt, akik gránitkockákkal kövezett utcákban laknak, mint azoknál, akik aszfalozott utcákban élnek. A nyugalom és a csend szükségességét és értékét a mai életben nem ismerik fel eléggé. Különösen nem vesszük tudomásul, hogy a gyermek érzékeny asztrális és mentális testére milyen romboló hatást gyakorol a folytonos és szükségtelen lárma. Pedig ez igen nagymértékben okozója a sokféle bajnak és gyöngeségnek, amiknek végzetes következményei csak később mutatkoznak meg.

Még magasabb színvonalról tekintve, a természet minden hangja egy hatalmas hangban egyesül; ez az, amit a kínai írók KUNG-nak neveztek el. Ennek is megvan a maga formája: kimondhatatlan összetétele, vagy inkább szintézise minden formának. Hatalmas, óriási és változó, mint a tenger és mégis megtartja, akár a tenger, egy bizonyos hang magasságát. Ez a mindent átható és mindent befogadó hang a mi földünket képviseli a szférák zenéjében. Ez a hang formálja ki a mi szírmunkat abban a lótoszban, aminek a naprendszerünk látszik egy magasabb síkról nézve.

Tizedik fejezet

A KÖZVÉLEMÉNY HATÁSA

Faji előítéletek

Ha valami megakadályoz abban, hogy tetszésünk szerint beszéljünk, vagy cselekedjünk, rendesen azzal vigasztaljuk magunkat, hogy legalább a gondolat szabad. Ez is egyike a népszerű téveszméknek. Mert az átlagember gondolatai egyáltalán nem szabadok. Ellenkezőleg, számos és hatásos tényező korlátozza. Korlátozzák a nemzeti, vallási és osztálybeli előítéletei, s hosszantartó és határozott erőki-fejtés kell ahhoz, hogy ezeket a befolyásokat lerázza magáról, és önállóan gondolkozzék.

Ezek a korlátozások kétféle módon hatnak az emberre. Befolyásolják véleményét egyrészt tényekre, másrészt cselekedetekre vonatkozólag. Az elsőnél ez azt jelenti, hogy semmit sem lát úgy, ahogyan az a valóságban van, hanem egyszerűen elfogadja honfitársai, a vele egy vallásban lévők, a társadalmi osztályához tartozók szemléletét. De ha jobban megismerjük a többi népfajokat, elvetjük a róluk előre megalkotott felfogásunkat. Csak száz évvel kell visszamennünk Napóleon koráig, hogy azonnal kitűnjék, mennyire nem tudtak az angolok pártatlan véleményt formálni erről a rendkívüli emberről. Az angol közvélemény ördögöt csinált belőle; minden rémséget és gonoszságot elhittek róla s még az is kétséges, hogy az egyszerű nép egyáltalán emberi lénynek tekintette.

Akkoriban annyira elfogultak voltak mindennel szemben, ami francia, hogy ha valakiről tudták, hogy francia, minden gonoszságra képesnek hitték. Az is igaz viszont, hogy túlságosan frissen élt még az emberekben a francia forradalomról hallott rémségek emléke. Túl közel voltak még az események s így nem láthatták valóságos arányaikban. Azt gondolták, hogy a francia népet a párizsi utcák vérszomjas csöcseléke képviseli. Ebből is látszik, mennyire messze volt az igazságtól az angol köznépnek a francia népről vallott felfogása.

Kulturáltabb osztályainkban egy évszázad óta alaposan megváltoztak a nézetek, s most őszintén becsüljük a Csatornán túl lévő szomszédainkat, minthogy annyival többet tudunk már róluk. Még most sem lehetetlen azonban, hogy vannak félreeső vidékek, ahol tovább él ez a régi és erősen befészkelődött előítélet. Mivel a világ vezető országai valójában csak részben civilizálódtak, még mindig lehetnek olyan helyek, ahol a külföldit, csak azért, mert külföldi, nem fogadják szívesen. Nem is beszélve Európának azon részeiről, ahol a zsidót alig nézik embernek.

Népszerű előítéletek

Felesleges különösebben bizonyítanunk, hogy a kevésbé kulturált emberek között számos észszerűtlen előítélet tartja erősen magát. De még nekünk is, akik felettük állónak gondoljuk magunkat, őrizkednünk kell attól, nehogy öntudatlanul előítéletek befolyásoljanak. Egy népszerű előítélettel nem könnyű dolog szembehelyezkedni. Az okkultizmus tanulója könnyen felismeri, miért van ez így. A légkör állandóan telítve van gondolatformákkal és eszmeáramlatokkal. Ezek szüntelenül hatnak és visszahatnak mindenkire. A gondolatformák önmaguk ismétlésére törekсенek. Bizonyos rezgésebbességük van s minden asztrális, vagy mentális testet, amellyel érintkezésbe jutnak, ugyanilyen rezgésekre igyekeznek hangolni.

Vannak dolgok, melyekről a vélemények észszerűen megoszlanak, mint pl. hogy karórát viseljen-e valaki, vagy zsebórát, avagy déli lapot érdemesebb olvasni, vagy reggelit. Következésképp ezekre nézve az általános felfogás nem kimondottan egyirányú. Ezekről és más hasonló dolgokról tehát az lehet mondani, hogy a gondolat aránylag szabad. De bizonyos dolgokban a közvélemény túlnyomóan egyetért. Ez hatalmasan megerősíti az egyirányú rezgéseket, s állandó nyomást gyakorol a mentális testre, úgyhogy csak a kivételesen erős és határozott embert nem ragadja magával az általános áramlat. De még ha sikerült is ellenállni, a nyomás továbbra is megmarad, hatása pedig folytonos. Csak egy pillanatra hagyja el ébersége, a már öntudatlanul hatalmába került.

"The Inner Life" (A belső élet) c. könyvem második kötetében kifejtettem, mit jelent az, amikor az ember bármilyen előítéletet magára szed. Ez mentális testének megmerevedését idézi elő azon a részen, amelyen a tárgynak megfelelő rezgések rendes körülmények közt behatolhatnak. Ez kétféle módon hat rá. Először is képtelen lesz felfogni a tárgyat a maga valóságában, mert a tárgyra vonatkozó rezgések mentális testének ezen megmerevedett részébe ütköznek, s így nem tudnak keresztül hatolni, vagy pedig áthaladásukban annyira eltorzulnak, hogy nem adnak tényleges képet. Másodszor maga az ember sem tud helyesen gondolni a tárgyra, miután mentális testének erre alkalmas részét megkeményítette, és ezáltal használhatatlanná tette. Az egyedüli mód, hogy elfogultságát legyőzze, ha mentális testének ezt a megkeményedését kioperálja. Telesen ki kell irtania és még hosszú ideig vigyáznia, hogy újra ki ne nőjön. Ha abbahagyja az örökös, embertársainak gondolatáramai állandó nyomásukkal újra előidézik a megkeményedést és megint szükség lesz a műtetre.

Politikai előítéletek

Sok helyen az emberek között élesen ellentétes politikai előítéleteket lehet tapasztalni. Itt vagy ott, a többség egy bizonyos nézeten van, s nehezen tudja elképzelni, hogy az ellenkező nézeten levők rendes emberi lények egyáltalán. Annyira biztosak magukban, hogy azt hiszik, mindenkinek így kellene gondolkoznia, és csak szándékos rosszindulat ellenlábasaitól, ha más nézeten vannak. De meggyőződésüket nem rendszeres gondolkodás, vagy a két irány gondos mérlegelésének eredményeként szerezték, hanem éppen úgy örökölték, mint a legtöbb vallásos meggyőződést. A politikához általában majdnem minden országban annyi izgalom és szenvedély kapcsolódik, hogy az okkultizmus tanulmányozója a legbölcsebben teszi, ha lehetőleg nem sokat foglalkozik az egész dologgal. Ez nem azt jelenti, hogy ne éljen esetleges szavazati jogával, mint azt sok jó szándékú ember megtette, amikor úgy látta, hogy valamely rossz politikai irányzat korrupcióra vezetett. Ha történnek visszaélések, még egy okkal több van arra, hogy minden jó polgár éljen azzal a hatalommal, amelyet a rendszer rá ruházott (még ha önmagában véve helytelen is a rendszer), s ezzel is a jobb és nemesebb irányzatot támogassa.

A kormányzat

A kormányzatról és az államhatalomról szóló okkult felfogást elsősorban a józanész diktálja. Az ország igazgatása épp annyira gyakorlati probléma, mint egy gyár, vagy egy iskola irányítása. Az ország olyasvalami, mint egy nagy kollégium. Elsősorban arra való, hogy hasznára legyen a népnek, a népnek viszont tanulnia kell keretei között. A vezetők olyan törvényeket hoznak, amelyek szükségesek ahhoz, hogy jól menjenek a dolgok. Fegyelem, rend és feltétlen engedelmesség szükséges a törvényekkel szemben, különben nincs haladás. Az uralkodó, az államfő az iskola igazgatója. Feladata az, hogy szüntelenül őrkdjék iskolája jólétén, és hogy minden rendelkezésre álló eszközt igénybe vegyen, amivel csak iskolája kiválóságát biztosítani tudja. A mi dolgunk pedig az, hogy ne kritizáljuk, hanem hűségesen segítsük azoknak a dolgoknak kivitelében, amelyeket ő az egész ország jóléte szempontjából a legalkalmasabbnak tart. A kormányzat dolga az, hogy kormányozzon; a polgároknak pedig az a dolguk, hogy hűséges, törvénytisztelő és jó polgárok legyenek, s ezzel megkönnyítsék a kormányzat feladatát.

Az az államfő, aki országa érdekei helyett saját egyéni érdekeit akarja szolgálni ahelyett, hogy az egész ország jó voltát tartaná szem előtt, éppen úgy elmulasztja honpolgári kötelességét. Ami a kormányzat külső alakját illeti, majdnem mindegyik eredményes lehet, ha a honpolgárok hűségesen és önzetlenül megteszik kötelességüket, s nem magukra gondolnak, mint egyedekre, hanem az országukra, mint egységekre. De semmiféle kormányforma nem lehet eredményes és kielégítő akkor, ha a nép önző és engedetlen.

Vallási előítéletek

Mindaz, amit a faji előítéletekre mondtam, áll a vallási előítéletekre is. Sőt az utóbbiak még sok szempontból rosszabbak is. Kevés ember választja meg vallását. Legtöbbször beleszületnek vallásukba, akárcsak a fajukba s így nincs alaposabb okuk arra, hogy ezt más vallásnál különbnek tartsák. De miután történetesen a sajátjuk, gőgösen azt képzelik, hogy jobb, mint a többi s megvetik azokat, akiket karmájuk némileg eltérő környezetbe vezetett. Ez az elfogultság annyira általános, hogy az átlagember észre sem veszi a közvélemény nyomását, s így a méltánytalanság észrevétlenül lopózik elméjébe. Egészen természetesnek találja, és éppen úgy sajátjának tekinti, mint más, ésszerű okokon alapuló véleményét.

Szükséges tehát, hogy résen legyünk és megvizsgáljuk, mire alapítjuk nézeteinket. Végzetesen könnyű az áramlattal haladni, és elfogadni más emberek kész gondolatait ahelyett, hogy saját magunk gondolkozzunk. „Mindenki így tesz, miért ne tennék én is?” Ez az átlagember álláspontja. De ha méltányosak akarunk lenni mindennel szemben, ha az igazságra törekszünk mindenütt, - amint ez az okkultizmus tanulmányozójához illik, akkor ezeket az előítéleteket, bármibe is kerüljön, ki kell irtanunk és hiúz szemmel örködnünk, hogy vissza ne térjenek. Ekkor azt tapasztaljuk, hogy sokban különbözünk a többségtől, minthogy a többség véleménye gyakran igazságtalan, rosszhiszemű és megbízhatatlan. De ezen nem kell csodálkoznunk, hiszen mi olyan magas eszményt tartunk magunk elé, amely még nem szólhat a többséghez. Ha mindenben úgy gondolkozunk és cselekszünk, ahogy a többség gondolkodik és cselekszik, akkor nem tudtunk kiemelkedni belőle és semmivel sem jutottunk közelebb célunkhoz.

Osztály-előítéletek

Talán még sokkal veszedelmesebb az osztálybeli, vagy kaszti előítélet. Milyen jól esik arra gondolnunk, hogy mi valahogyan már származásunknál fogva különbek vagyunk másoknál, hogy a másik ember már csak azért sem képes helyesen gondolkozni, vagy cselekedni, mert felfuvalkodott arisztokrata, vagy proletár - ahogy éppen az eset megkívánja. Itt is, mint minden téves felfogásnál, az okkultizmus tanulmányozója rájön arra, hogy az embereknek több tudásra és több szeretetre volna szükségük. Az előítélet a gondolat megmerevedése. Hogy megismerhessük és megérthessük az embereket, ajánlatos a megkövesült gondolatokat jól felkavarni és feloldani. Akkor hamarosan rájövünk, hogy alapján véve nincs is olyan sok különbség közöttünk.

Tagadhatatlan, hogy vannak öregebb és fiatalabb egók, s hogy az utóbbiak következőképp tudatlanabbak. Ez természeti tény. Egy régebbi tanulmányunkban kimutattuk, milyen rendben jöttek az emberiség különböző csoportjai a Hold-láncról a Föld-láncra. De az emberiségnek van egy közös vonása, amely minden csoportnak alapját képezi. Ehhez mindig apellálhatunk és nem maradunk válasz nélkül.

Akik biztosan érzik, hogy az egók magasabb osztályához tartoznak, ezt legjobban azzal bizonyíthatják be, ha türelemmel és könyörülettel viselkednek az emberi faj kevésbé szerencsés, fiatalabb tagjaival szemben. Noblesse oblige, s ha valóban azok, aszerint kell cselekedniük. Az előítéletek rendszerint olyan átlátszóan balgák, hogy később az ember el sem tudja hinni, hogy valóban elfogadta őket. És csodálkozik azon, hogy az eszes lény elnevezésre igényt tartó embertársai ezekhez igazodnak. De itt újra fennáll az a veszély, hogy az ember maga is türelmetlen lesz: intoleráns az intoleranciával szemben. Az okkultista azonban, aki látja az előítélet hatalmas gondolatformáját, s megérti csaknem ellenállhatatlan erejét és alattomos hatását, tisztában van a nehézségekkel. Mert nemcsak ellenállni nehéz az előítélettel szemben, de még addig a felismerésig eljutni is nehéz, hogy egyáltalán van valami, amit félre kellene tennünk.

Általános színvonal

Szerencsére a közvéleménynek ez a majdnem ellenállhatatlan nyomása nem működik mindig helytelen irányban. Sokszor nem a faj tudatlanságán, hanem összegyűjtött tudásán alapszik: az előző nemzedékek tapasztalatain. A közvéleménynek nyilván igaza van, amikor elítéli a gyilkosságot, vagy a rablást. A civilizációtól elmaradt országoknak szoktuk tekinteni azokat, ahol a közvélemény még nem haladt annyira, hogy ezekben a dolgokban világosan állást foglaljon. Az ilyen közösségekben a törvény és a rend uralma még kezdetleges fokon áll, s vitás kérdésekben az erőszak dönt. Nyilvánvaló, hogy az ilyen közösségek hátramaradtak a világ fejlődésétől.

A gyilkosság és rablás mellett vannak egyéb bűnök is, amelyeket minden civilizált országban általában elítélnek. Ilyenkor a közvélemény nyomása helyes irányban hat, mert visszatartja az ingatag embert, aki különben csak a saját vágyaira gondolna, nem törődve a közösség javával.

Az okkultista, aki annyival többet lát a valóságos történeésekből, sokkal igényesebb erkölcsi kódexet állít fel magának, mint a közönséges ember. Az okkultista nem engedne meg magának sok olyan dolgot, amit a közönséges ember oda sem gondolva, állandóan megtesz. Ez azért van így, mert látja a dolgok hatásait az egyéb világokban is, amelyek a kevésbé fejlett ember előtt ismeretlenek. Ez általános szabály, bár itt-ott kivételekkel is találkozunk. Például az okkultista a dolgok ismeretében bátrabban cselekszik olyan esetekben, amikor a közönséges ember félne lépéseket tenni. Ez azért van, mert ténykedése tudáson alapszik, s látja azt, amit tesz, míg más ember csak szokásból cselekszik.

A nagy erkölcsi törvények egyetemesek, de vannak nevetséges időleges és helyi szokások. A vasárnapi sétát, vagy kártyapartit még sokan rettentő bűnnek tartják. Az ilyen korlátozások felett az okkultista csak mosolyog, bár óvakodik attól, hogy megsértse azok érzelmeit, akik nagyfontosságúnak tartják az ilyen különös és természetellenes szabályok betartását. Sok esetben azonban okkult tanulmányaiban szerzett felsőbb tudása lehetővé teszi, hogy felfogja a mások által félreértett szabályok valódi jelentőségét.

Kaszt-előítélet

A kaszt-előítéletnek jó példáival találkozunk az indiai rendszabályoknál. Ezeket kb. tízezer évvel ezelőtt az ötödik gyökérfaj Manu-ja vezette be, amikor a faj gyökértörzsével Közép-Ázsiából India síkságaira ereszkedett alá. Ezt megelőzőleg az alfajok már szétszéledtek kolonizáló munkájuk elvégzésére, s így a főtörzs aránylag csekély számú volt a hindosztánok hemzseggő millióihoz képest. A bevándorlók hullámai egymást érték és szabadon elvegyültek az őslakók felsőbb osztályaival. Ellenintézkedésre volt tehát szükség, nehogy a sok gonddal alapított árja faj végképp elvesse jellegzetességeit. A Manu ekkor olyan rendeleteket adott ki, hogy népét osztályokba kell sorolni, és hogy a három főtipushoz tartozók egymástól elszigetelődjenek. Az összeházasodás úgy egymás között, mint más fajokkal, tiltva volt.

Ez volt az egyedüli, reájuk kiszabott korlátozás. Ezt az egyszerű és ártalmatlan rendelkezést fejlesztették ki azután azzá a vasmerevségű rendszerré, ami még napjainkban is minduntalan és minden irányban akadályozza India szabad nemzeti kibontakozását. Az a parancs, hogy a kasztok ne házasodjanak egymás között, azzá a tilalommal torzult, hogy más kasztbelivel barátkozni, vele enni, vagy tőle ételt elfogadni nem szabad. De ennél is tovább mentek. A Manu által alapított három nagy kasztot újra és újra továbbosztották, úgyhogy jelenleg nemcsak három kaszt van, hanem számtalan alkaszt is. Ezek mindegyike lenézi a másikat, mint idegenek állnak egymással szemben, összeházasodniuk, együtt enniük nem szabad. S mindez annak a jól ismert ténynek ellenére, hogy a Manu írott törvényeiben (bár ezekben is sok van, amit a Manu bizonyára nem mondott) határozottan ki van mondva, hogy a magasabb kasztbeli étkezhet az alacsonyabb kaszt tagjával, ha tudja róla, hogy helyesen és tisztán él. A Mahábháratában pedig azt olvassuk, hogy a kaszt nem a születéstől, hanem a jellemről függ. Erre vonatkozó idézetek:

Mezei munkásától, családjának régi barátjától, marháinak őrzőjétől, szolgájától, borbélyától és bárki mástól, aki menedéket keres nála és felajánlja szolgálatait, - ezeknek a sudráknak kezéből el lehet fogadni az ételt.

(Manusmriti, IV. 253.)

Kétségeskedés és vita után az Istenek elhatározták, hogy a pénzkölcsönző sudrának ételadománya, ha szívében nagylelkű volt, egyértékű a Shrotriya bramana ételadományával, ha ő, bár ismeri a Védákat, de kislelkű. Ekkor minden teremtmények Ura odajött és azt mondotta: Ne tegyétek egyenlővé azt, ami nem egyenlő. A sudrának ételadománya megtisztul szívének jóságától, míg a bramana ételadományát beszennyezi a jóakarat hiánya.

(Manusmriti, IV. 224, 225.)

Sem születés, sem a szentségek, sem a tanulmányok, sem az ősi származás nem dönthetik el, vajon valaki kétszer született-e (és hogy a kétszer születettek három típusából melyikhez tartozik). Csak a jellem és a magatartás döntheti el azt.

(Mahábhárata, Vanaparvan, CCXIII.168.)

Bár mindez világos és az idézett szövegek is közismertek, mégis ezer és ezer - különben intelligens ember - oly szigorúan veszi ezeket nem a vallás, hanem a szokás alkotta szabályokat, akárcsak a vadak az ő tabuikat. Az emberek nevetségesnek találják a vad törzsekben felállított tabukat: hogy pl. az istenségük haragját hívnák ki, ha valamit megérintenének, vagy valami nevet kimondának. De nem jönnek rá, hogy éppen olyan ésszerűtlen az a különleges tabu is, amelyet különben értelmes keresztények emelnek a hét bizonyos napja köré. Ugyancsak hasonló és teljesen értelmetlen az a tabu, amelyet indiai barátaink emeltek honfitársaiknak egy fajtájával szemben, akiket érinthetetleneknek bélyegeznek, s akiket úgy kezelnek, mintha egyáltalában nem is volnának emberi lények. Mindegyik faj, vagy vallás könnyen kész nevetségessé tenni mások babonáit, s ugyanakkor nem ismeri fel a tényt, hogy magának is hasonlóan balga babonái vannak.

Ezek a babonák helyrehozhatatlanul sokat ártottak a vallás ügyének. A vallásos gondolkodás ellenzői természetesen ezekre a gyenge pontokra támaszkodnak. Aránytalanul kiemelik és eltúlozzák ezeket, azt bizonygatva, hogy a vallás egyértelmű a babonával a valóságban pedig bizonyos nagy igazságok minden vallásban megtalálhatók, amelyeket a babona egyáltalában nem érinthet. Ezek képviselik a legnagyobb értéket a világ számára, amint azt Mrs. Besant: „Universal Text-Book of Religion and Morals” (Az erkölcs és a vallás egyetemes kézikönyve) c. művében világosan bebizonyította. Ezek a tanítások alapvető részét képezik minden vallásnak. Ha a vallások követőit rá lehetne bírni ennek felismerésére, és legalább arra, hogy csak saját magukra nézve tartsák kötelezőnek babonáikat - ha már elhagyni nem tudják -, akkor könnyen megegyezésre jutnának. Mindenkinek elvitathatatlan joga, hogy azt higgye, ami neki tetszik, bármily balgának látszódjon is ez mások szemében. De semmi körülmények között nincs joga arra, hogy különleges tévedéseit másokra ráerőszakolni próbálja, vagy üldözze azokat, akik vonakodnak elfogadni babonáit.

A szabadság kötelessége

Ezért az okkultizmus tanulmányozóinak kötelességük, hogy gondosan megvizsgálják országuk és koruk vallásos hitét s eldöntsék, mi abban az ésszerű és mi csupán babonás kinövés. Az emberek többsége nem törekszik ilyen. vizsgálatra, mert nem tudja lerázni magáról a közvéleményt alkotó hatalmas gondolatformák befolyását. Ezek eltakarják előle az igazságot, s minthogy még létezését sem sejti, megelégszik helyette e gigászi gondolatformával. Az okkultista elé állított első követelmény az, hogy mindenről tiszta és előítéllettől mentes nézetet formáljon, hogy a dolgokat ne olyannak lássa, amilyenek a többiek képzelik, hanem olyannak, amilyen az a valóságban.

E tiszta látás megszerzéséhez szüntelen éberségre van szükség. Mert a környező nagy gondolatfelhők nyomása nem enyhül csak azért, mert tudunk róluk, és ellenük szegülünk. Nyomásuk állandó és sok apróbb dologban öntudatlanul engedünk, még ha a főbb dolgokban szabaddá is tudtuk magunkat tenni. Születéstől kezdve a közvélemény nyomása alatt élünk, s éppen olyan öntudatlanul elfogadjuk, mint a légkör nyomását. S minthogy mindent e torzító üvegen keresztül látunk, nagy nehézségbe fog kerülni megtisztítani látásunkat, s felismerni az igazságot, ha egyszer szemtől szembe kerülünk vele. De ha tudunk a közvélemény ezen rejtett hatásáról, könnyebben megtalálhatjuk az igazsághoz vezető utat, mert résen állunk állandó és alattomos nyomásával szemben.

Üzleti fogások

Nagyon alacsony fokon áll például a közvélemény az u.n. üzleti módszerek tekintetében.

A kérlelhetetlen üzleti verseny e napjaiban olyan módszereket vezettek be, amelyek felett atyáink igen elcsodálkoznának. E fogások és módszerek közül nagyon sok teljesen törvényes, mindössze nagyobb ravaszsággal és ügyességgel véghezvitt ténykedésről van szó. De az is kétségtelen, hogy a törvényesség és tisztesség határait számtalanszor átlépik, és olyan eszközöket használnak, amikhez a régebbi idők becsületes kereskedői sohasem nyúltak volna.

Hallgatólagos megegyezésféle alakult ki arra nézve, hogy az üzletnek megvan a maga külön erkölce, s hogy a tisztességnek rendes mértéke itt nem alkalmazható. Egy nagy cég tulajdonosa mondotta nekem egyszer: „Ha ügyeimet az Arany Szabály tanításai szerint intézném, ami így szól: «Azt cselekedjétek másoknak, amit akartok, hogy nektek cselekedjenek», egyszerűen éhen halhatnék. Egy hónapon belül csődbe jutnék.” Az üzleti dolgok menetét leginkább David Harun halhatatlan mondása közelíti meg: „Azt cselekedd felebarátodnak, amit ő szeretne veled tenni, csak te előzd meg.” És nagyon sokan őszintén helyeselték ezt az idézetet. Máskülönbén derék, jó és becsületes emberek úgy érzik, kötelesek úgy tenni, ahogy a többiek. „Az üzlet az üzlet,” mondják „s a kifogásokat támasztó moralista nem ismeri feltételeit.” Ezt hozzák fel mentségül, amikor úgy járnak el üzleti ügyekben, ahogy magánéletben a világért nem tennék. Tudatosan igaztalan dolgokat állítanak, pedig az üzleten kívül igazmondó emberek különben.

Erényeinket ki kell terjesztenünk, hogy mindig nagyobb területet borítsanak be. Az ember először nyíltan önző és csak önmagával törődik. Azután kitágítja vonzalmának körét, s maga mellett családját is szereti. Később ezt szomszédaira és törzsére is kiterjeszti. Többé nem rabolja ki őket, bár egyesülhet velük, hogy egy másik törzset, vagy nemzetet közösen kifosszanak. Már évezredekkel ezelőtt is, ha valami vita támadt a családban, a családfő, mint döntőbíró intézkedett. Ezt a bíraskodást most már kiterjesztettük az egy államban élőkre. Ha vita merül fel, a bíróság az ország törvényei nevében ítéletet hoz. De még mindig nem jutottunk a civilizációnak arra a fokára, hogy a nemzetek közötti vetélkedésekben is ezt alkalmazhatnánk, bár már szóba került a dolog, s a haladottabb nemzetek közül egynéhányan már próbálkoztak ebben az irányban.

Hasonlóképpen a családban a testvéreknek közös érdekeik vannak. Egymással szemben nincs értelmű előnyökre spekulálni, vagy valótlant állítani. De addig még nem jutottunk, hogy az emberek ugyanilyen becsületesek és igazak legyenek a családon kívül állókkal, az u.n. üzleti dolgokban. Lehetőséges, hogy az emberek a privát életben, vagy barátaik házában méltóságon alulnak tartanak a hazugságot. De ugyanez az ember, mihelyt üzletről van szó, sajnálatos zsugorodásnak veti alá a tisztességről és törvényességről vallott nézeteit.

Kétségtelen, hogy a kíméletlen eszközökkel dolgozó üzletemberek olykor nagy vagyont gyűjtenek. Akik az életet csak felületesen szemlélik, talán irigylük is sikereiket. De akik megszokták, hogy egy kissé mélyebben nézzenek a dolgok mögött lévő valóságokba, felismerik, hogy ez voltaképpen nem is siker. Mert az ilyen fogásokból semmi nyereség nem származik, ellenben nagyon komoly veszteség keletkezhet.

Ha elfogadjuk, hogy az ember a tökéletesedés folyamatát járó lélek, aki csak időlegesen él a földön, hogy bizonyos leckéket megtanuljon, s fejlődésének egy bizonyos fokáig eljusson, akkor nyilvánvaló, hogy legfontosabb feladata e leckék megtanulása és e fokozat elérése. Ha az ember valóban lélek, és mint ilyen örökké él, - amint ezt sokan tudjuk - akkor igazi érdekei a lelkéhez, s nem a testéhez fűzik, ami csak időlegyes öltözéke. Így minden, ami akadályozza a lélek fejlődését, kifejezetten káros az emberre, bármilyen előnyösnek látszódjon is a test szempontjából.

A lélek eszközei segítségével cselekszik és fejlődik s ezeknek csupán egyike és legalacsonyabbja a fizikai test. Következésképp, mielőtt kimondhatnánk, hogy valamely eljárási mód valóban hasznos vagy káros reánk nézve, előbb tudnunk kell, milyen hatással lesz nemcsak az egyik, hanem az összes eszközeinkre.

Amikor valaki üzleti fogással rászedi felebarátját, s nagy hangon dicsekszik sikerével, és az ebből származó nyereséggel, az okkultista tisztában van vele, hogy a valóságban semmit sem nyert, ellenben nagyon sokat veszített. A csalafinta ember pénzét csörgetve rövidlátóan dicsekszik: „Íme, itt a legjobb bizonyíték! Itt vannak az aranyak, amelyeket szereztem. Nem állíthatjátok, hogy nem nyertem!”

Az okkultista erre azt feleli, hogy az arany javára, vagy kárára válhat valamelyest aszerint, ahogyan felhasználja. De eljárásának sokkal nagyobb hatása és fontossága lesz a magasabb síkokon. Ne foglalkozzunk most egyelőre a csalás áldozatával történt igazságtalansággal - bár ezt a tényezőt, miután az emberiség egy nagy testvérséget képez, szintén nem lehet elhanyagolni. Szorítkozzunk most pusztán a cselekedet önző aspektusára és lássuk, mennyiben volt a tisztességtelen kereskedő ártalmára önmagának.

A csalás következményei

A tisztánlátó szemében két tény emelkedik ki. Először a csalónak ki kell gondolnia csalárdságának tervét. Mentális erőfeszítésének eredménye egy gondolatforma. Minthogy elindított gondolata álnok és rosszindulatú volt, mentális testébe kapaszkodik, megmerevíti, akadályozza növekedését és erősíti alacsonyabb rezgéseit. Ez már magában olyan szerencsétlenség, amely lehúzza a fizikai világban elért siker mérlegét. De ez még nem minden.

Másodszor, csalárdsága szokást indított el mentális testében. Bevezetett egy bizonyos rezgésszámot, s minthogy ez a rezgés alapos erővel indult, hajlamos önmagát megismételni. Legközelebb, ha az ember valami üzleti tranzakcióra gondol, egy fokkal könnyebben rááll valami tisztességtelen tervre, egy fokkal nehezebb lesz tisztességesnek, nyílnak és becsületesnek lenni. Így egyetlen ármányos tettnek olyan eredményei lesznek mentális testében, amit csak hosszú évek fáradságos munkájával lehetne kiküszöbölni.

Világos tehát, hogy még a legönzőbb szempontból is a számítás helytelen volt: a veszteség óriási módon felülmúlja a nyereséget. Ez bizonyosság, nem érzelem, vagy fantázia kérdése, hanem tény. De oly sokan vakok még a tágabb élet tényeivel szemben, hogy ezt nem tudják egyszerre belátni. Ha nem is nyílt még meg az emberek látása a magasabb életre, viszont lehetne annyi józan eszük és logikájuk, hogy megértsék a látnokok mondanivalóit. Annyit mindenestre megérthetnének, hogy ezeknek a dolgoknak így kell lenniük, és hogy megfogadják időben a figyelmeztetést. Felismerhetnék, hogy ámbár valami eljárás hasznosnak látszik egyik irányban, romlásba vihet egy másik irányban, és hogy minden tényezőt számításba kellene venni, mielőtt a nyereség, vagy veszteség kérését eldöntik.

Világos, hogy a rejtett dolgok tanulmányozója, mielőtt üzleti ügyekbe bocsátkoznék, alaposan meg kell vizsgálja az u.n. üzleti fogásokat. Különben a közvélemény nyomása könnyen rávehetné, hogy nem egészen egyenes s a testvériességgel összeegyeztethetetlen cselekedeteket megtűrjön, vagy véghezvigyen.

Előítélet személyekkel szemben

Az előbbiek alkalmazhatók az egyes emberekről kialakult közvélemény esetében is. Egy régi közmondás szerint: „Adj a kutyának valami csúf nevet, és akkor mindjárt fel is akaszthatod.” Ez köznapin nyelven valódi igazságot mond. Ha ugyanis a közösségnek rossz véleménye van valakiről, akár milyen alaptalan legyen is az, e gondatforma betölti a hely atmoszféráját, s az odaérkező idegent is valószínűleg befolyásolni fogja. A jövevény, mit sem tudva a rossz hírrel bíró személyről, nem valószínű, hogy ismeretségük elején különleges bűnököt tételezne fel róla. De könnyen hajlamos arra, hogy alaptalanul rosszhiszemű legyen, s legegyszerűbb cselekedeteit is előnytelenül magyarázza. Ha az igazságot akarjuk követni, résen kell lennünk az ilyen befolyásokkal szemben is. Igyekezzünk magunkat ítélni, s ne fogadjuk el készen a közösség ítéletét, ami végeredményben éppen annyira babonáság, mint más hitbeli tévedés.

A barátok befolyása

A barátok befolyásának gyakran igen nagy szerepe van az ember életében. Ezt már a közmondás is felismerte, amikor azt mondja, hogy az embert barátjáról lehet megismerni. A közmondás értelme szerintem az, hogy az ember a barátait rendesen egy bizonyos típushoz, vagy osztályhoz tartozókból válogatja ki, ami azt jelenti, hogy a típus, vagy osztály eszméivel rokonszenvez, s így azok benne is gyökeret vernek. De még ennél is többet jelent. Jó barátaink társaságában fogékonyabb állapotban vagyunk. Szabadon átadjuk magunkat barátunk befolyásának, s hajlamosak vagyunk a benne erősen kifejlődött jellemvonásokat magunkba felvenni.

Még a fizikai világban is szívesen elfogadjuk barátunk meggyőződését, pusztán azért, mert ő mondja. Ez már maga olyan ajánlás, ami kedvező fogadtatást biztosít. Ennek rejtett oldala nem más, mint az egésznek egy magasabb síkra való kiterjesztése. Ha kitarjítjuk magunkat barátaink felé, ez annyit jelent, hogy szimpatikus rezgésekre hangoljuk magunkat. Elfogadjuk, és magunkévá tesszük gondolathullámaikat. Ha ezek határozottak, belevésődnek magasabb testeinkbe, s a rokonszenv hullámaival keverten jelentkeznek. Érzelmekre is hivatkoznak, tehát ítéletünk ebben az esetben bizonyos fokig kevésbé alapos. Ez egyrészt azzal a veszéllyel jár, hogy a befolyást mérlegelés nélkül elfogadjuk, másrészt megvan az előnye, hogy a szimpatikus fogadtatás és vizsgálat biztosítva van. A bölcsesség ösvényén minden új véleményt oly jóindulattal kell fogadnunk, mintha legjobb barátunktól jönne, viszont oly gondosan kell megvizsgálnunk, mintha ellenséges forrásból származna.

Népszerű babonák

Ne feledjük, hogy a babonák nemcsak vallásos dolgokra vonatkoznak. A világot járt angol ember tapasztalta már, hogy a kontinens bizonyos részein kifejezetten babonáságból nem engedik be a friss levegőt a szobába, vagy a vasúti kocsiba, bár a tudomány is azt tanítja, hogy a friss levegő életszükséglet. Ellentmondás nélkül elismerjük azt a tudományos tanítást, hogy a napfény megöli a betegségsírakat, és felfrissíti a levegőt. Nem vitatható tehát, hogy minél szabadabban kell bebocsátani házainkba, különösen azokban a szerencsétlen országokban, ahol úgyszólván oly keveset látunk belőle. Mégis ahelyett, hogy elfogadnák és felhasználnák az áldást, sok háziasszony alapos erőfeszítéseket tesz, hogy kizárja a napfényt. A függönyök, és szőnyegek színét félti babonásan. Nem lehet tagadni, hogy a napfény bizonyos színeket kifakít, de a tudatlanok különös arányérzékére jellemző, hogy a kifakult színeknek nagyobb jelentőséget tulajdonítanak, mint a fizikai egészségnek, és tisztaságnak, ami pedig a napfény beengedésével jár. A civilizáció fokozatosan terjed, de még mindig vannak városok és falvak, ahol a tudatlan ősök babonáit követve elvetik az egészségtan modern módszereit.

A magukat haladottabbnak tartó emberek között is élnek még a történelem előtti idők babonáinak kis maradványai. Sokan a világért sem kezdenének el valamit pénteki napon, s kétségbeesnek, ha tizenhárman ülnek az asztalnál. Mások bizonyos napokat szerencséseksnek, illetve bajt hozóknak tartanak, s eszerint rendezik be életüket. Nem tagadom, hogy a meggyőző esetek nagy számát már nem

lehet pusztán véletlennek tulajdonítani, s hogy bizonyos számok különböző módon kapcsolatban vannak egyes személyek, vagy családok sorsával. Ezt a kérdést nem tudtam még teljesen tisztázni, s helytelen lenne tagadni a tényeket csak azért, mert nincs rájuk megfelelő magyarázat. Akiket ez a tárgykör érdekel, olvassák el Baring-Gould „Curious Myths of the Middle Ages” c. könyvének függelékét.

Nem kételkedem a közönségesen bolygói befolyásoknak nevezett dolgok létezésében. Ezeknek rejtett oldalát könyvem más helyén már elmagyaráztam. De állítom, hogy bár ezek a befolyások megkönnyíthetik, vagy megnehezíthetik valamely dolog elvégzését bizonyos napokon, mégsem akadályozhatják meg magános, vagy kombinált erőikkel az erős embert abban, hogy pontosan úgy rendezze be életét, ahogy legjobbnak látja. A mondás szerint a bölcs uralkodik csillagain, a balga engedelmeskedik nekik. Ha valaki rabszolgája lesz ezeknek a befolyásoknak, az annyit jelent, hogy babonát csinál belőlük.

A pletykától való félelem

Az összes tabu közül, amit magunknak csinálunk, talán a legnagyobb és legszerencsétlenebb az attól való félelem, hogy mit fognak szólni a szomszédok. Sokan úgy látszik, csak azért élnek, hogy beszéljenek róluk. Legalább is erre kell következtetnünk abból, hogy ezt használják mindenben próbaként. Minden ténykedésüknél az a fokmérő, hogy milyen benyomást fog kelteni szomszédaikban. Nem azt kérdik magukról: „Helyes, vagy helytelen-e, amit cselekedni szándékozom?” hanem azt: „Mit fog ehhez szólni X.Y.?”

A rabszolgaságnak talán ez a legrettenetesebb alakja. De csak el kell határoznunk, és könnyen megszabadulhatunk tőle. Amit mások mondanak, csak annyi jelentőséggel bírhat számunkra, amennyit mi magunk adunk neki. Elég, ha megértetjük magunkkal, hogy a legkevésbé sem fontos, amit mások mondanak, és máris tökéletesen felszabadultunk. Ezt a leckét az okkultista haladásának már egész korai fokán meg kell tanulja. Miután magasabb színvonalon él, csak a magasabb szempontok befolyását engedheti meg magának. A dolgok rejtett oldalait veszi számításba, amiről a legtöbben mit sem tudnak. Ítéletét ezekre alapítva, maga határozza meg, mi a rossz és mi a jó, és ha egyszer elhatározta, nem zavartata magát attól, hogy mit mondanak a többiek. Számunkra nem az a fontos, amit mások mondanak rólunk, hanem az, amit mi magunk gondolunk.

A jobbik oldal

Szerencsére a gondolatnak ezt a nagy, erejét épp úgy lehet jóra, mint rosszra felhasználni, s bizonyos dolgokban a közvélemény nyomása olykor az igazság és a becsületesség oldalán hat. A közvélemény végeredményben a többség véleményét képviseli, és nyomása a helyes irányban hat azoknál, akik még nem érték el a többség fejlődési fokát. Valójában, az elfogadott nézeteknek ez a tömege teszi lehetővé a társadalmi és civilizált életet. Különböznék ki lennének szolgáltatva annak, aki közülünk a legkíméletlenebb és leglelkiesmeretlenebb. Az okkultizmus tanulmányozója azonban arra törekszik, hogy a többség színvonala fölé emelkedjék. Ezért szükséges, hogy megtanuljon önállóan gondolkodni, s ne fogadjon el kész véleményt anélkül, hogy meg ne vizsgálná. De azt meg kell adnunk, hogy ha a közvélemény nem is ír elő valami magas színvonalat a magatartásra nézve, de legalább magasrendű eszményt tűz ki maga elé, és tudja értékelni a nemes és hősies cselekedetet. Osztályönérzet és esprit de corps bajt okozhatnak, ha mások megvetésére tanítanak. De sok jót is tesznek, ha mértéket állítanak, ami alá az ember úgy érzi, nem süllyedhet.

Angliában megszoktuk, hogy erkölcsünket a vallásnak tulajdonítsuk, míg az igazság az, hogy tulajdonképpen nagyon kevés kapcsolat van a kettő között. Európa országaiban a kulturált osztályok nagy részének egyáltalán nincs vallásos hite. Talán bizonyos mértékig elfogadnak néhány általános dogmát, mert komolyan úgysem gondolkoztak felette. De tévedés volna azt hinnünk, hogy vallásos meggondolások irányítanák cselekedeteiket, vagy jelentős szerepet játszanának életükben.

Ellenben nagyban befolyásolja őket, és pedig mindig a jó irányban egy másik gondolkör, - a becsületérzés. A gentleman minden fajban felállít magának egy becsületkódexet. Vannak dolgok, amiket nem szabad megtenni, s amiket nem is tesz meg, pusztán azért, mert ő gentleman. Saját szemében alacsonyítaná le magát, ha valamit is megtenne ezekből. Nem becsülhetné többé saját magát. De nem is érez kísértést ezekkel szemben, mert egyszerűen lehetetlennek tartja megtenni. Valótlant állítani, aljas, vagy becstelen dolgot cselekedni, megsérteni egy nőt, - mindez és ezekhez hasonló nem fordulhatnak elő életmódjában. Az osztályönerzetnek ez a formája jó irányban hat és mindenképpen bátorítandó. Ugyanez kisebb mértékben megtalálható egyes kollégiumok hagyományaiban. Sok fiú, amikor kísértést érez, hogy tisztességtelen módon szabaduljon valami kényes helyzetből, így szól magához: „Nem tehetem meg régi iskolám miatt. Ne mondhassák, hogy egyik tagja ennyire süllyedt.” A közvéleménynek tehát éppen úgy megvan a jó, mint a rossz oldala. A mi dolgunk, hogy a megkülönböztetés nagy erényét gyakoroljuk, és elválasszuk a kíváнатost a nem-kíváнатostól.

Egy másik dolgot is jó észben tartani. A közvéleménynek ezt a nagy, nehézkes és buta erejét lassan és fokozatosan alakítani és befolyásolni lehet. Mi magunk is a köznek tagjai vagyunk, s a nagy törvény szerint bizonyos mértékig a mi nézeteink is befolyásolnak másokat. E dolgokra vonatkozólag az utóbbi harminc évben óriási változás állott be a modern gondolkozásban, s ezt nagyrészt a Teozófiai Társulat állhatatos és kitartó munkájának lehet tulajdonítani. Éveken át nem szűntünk meg beszélni, írni, és mindenek felett egészségesen és ésszerűen gondolkozni ezekről a kérdésekről. Így cselekedvén rezgéseket árasztottunk ki és ezeknek hatása tisztán látszik napjaink gondolkodásának nagy átalakulásában. Csak azok, akik készek erre, jutnak el egészen a teozófiai gondolatig, de sok-sok ezer ember megteszi már a fele utat: eljutnak az új gondolkozásig, a spritizmusig, a szabadelvű kereszténységig. A közvélemény esetében is, mint minden másban, a törvényt ismerni annyit tesz, mint kormányozni tudni erőit.

Tizenegyedik fejezet

RENDKÍVÜLI ESEMÉNYEK HATÁSA

Temetés

Idáig főképpen állandó jellegű befolyásokat vettünk figyelembe. Ezek részben a természetből, részben embertársainkból áradnak felénk, és éppen folytonosságuk miatt rendesen nem veszünk róluk tudomást. Jó lesz tehát megemlítenünk azoknak az eseményeknek rejtett oldalát is, amelyek csupán alkalomadtán merülnek fel. Ilyenek például, ha temetésre megyünk, sebészeti műtétet végeznek rajtunk, előadást hallgatunk, politikai összejövetelen, vagy spiritiszta ülésen veszünk részt. Ide tartoznak a vallásos felbuzdulások esetei, a háborúk, földrengések, vulkanikus kitörések, nagy világkatasztrófák.

Nézzük először, hogyan ha az emberre egy temetés rejtett oldala. Nem magára az elköltözöttre gondolok itt, bár ez sem érdektelen kérdés, mivel némely ember erre rendkívül erősen reagál. Filozófus hajlamú ember nem fog sokat törődni azzal, mit tesznek a testével, ami elvégre is csak egy elviselt ruha. De nem mindenki ilyen filozófus és ezeknek néha igen fontos ez a tény.

Az ókori történelemben számtalan bizonyosságát látjuk annak, mennyire fontosnak találták az akkori emberek, hogy haláluk után testüket illendően eltemessék. Azt hitték ugyanis, hogy enélkül nem folytathatják zavartalanul útjukat haláluk után. A legtöbb ógörög kísértethistória olyan emberekről szól, akik azért jöttek vissza, hogy holttestükről kellőképpen intézkedjenek.

A mostani íreknél a szegényebb néposztályok ma is roppant sokat törődnek azzal, hogy mi történik testükkel; többször találkoztam asszonyokkal, akiknek haláluk után az egyetlen gondjuk nem a lelkük jóléte, vagy előmenetele volt, hanem az, hogy a temetési menetben lesz-e annyi kocsi és hogy a koporsójuk lesz-e olyan díszes, mint néhány héttel azelőtt a szomszédasszony temetésén.

Ez azonban csak egy kis kitérés. A mi megfigyelni valónk az, hogyan hat a temetés az itt maradtakra, bár a halott is rendszerint jelen van, és vérmérsékletének megfelelően különböző érzülettel nézi végig az eseményeket.

Temetésen való részvétel határozottan elkerülendő cselekmény okkultista számára. De ha mér kénytelen részt venni, - tekintve, hogy a tudatlan és meg nem értő rokonság félremagyarázná vonakodását - akkor olyan pozitív és konstruktív magatartást tanúsítson, hogy ne a többiek magatartása hasson rá, hanem ellenkezőleg: ő befolyásolja akarata erejével társait.

Gondoljon először is a megholtra (aki valószínűleg jelen van) erősen, barátságos érdeklődéssel és szeretettel, kíváncsian neki békét és előmenetelt. Küldjön ugyanakkor pozitív gondolatokat a gyászolóknak s próbálja beléjük szuggerálni, hogy nem szabad bánkódniuk, mert akit gyászolnak, valaképpen él, s az ő bánkódásuk csak hátrányára van új környezetében. Gondolataival összetarthatja a gyászolókat, s megakadályozhatja, hogy hisztériának, vagy apátiának adják át magukat.

A mostani temetés távol áll az eszményitől. Régtől bevett szokás, hogy valami szertartás keretében kell félretenni a felszabadult egó levetett öltözékét; de a mostaninál valamivel jobbat is ki lehetne gondolni. A falusi templomokban a temetés bizonyos fokig megfelelő, sőt némileg vigasztaló is; a gyászolók olyan helyen gyülekeznek, amely sokféle szent és felemelő eszmetársulást sugall.

A temető kápolnájában tartott szertartásról azonban semmi jót nem lehet mondani. Azt a helyet a temetésen kívül soha más célra nem használják, és az egész légkört a reménytelen bánat járja át. Rendszerint minden pusztaság és zord ott. Maguk a falak is a halottas ház kigőzölgéseit árasztják. Ne feledjük, ha akad is egy-egy ember, aki tudja, mi a halál mögötti igazság, és a reményteljes oldalát tekinti, a nagy tömegek értelmetlenül és borzadással nézik a halált. Az ilyen hely tehát telve van a

legfeketébb kétségbeeséssel és szívbemarkoló aggodalommal. Következésképpen a legrosszabb hely olyanokra nézve, akik már átérték azt, ami nekik a kedvesüktől való végleges elszakadásnak látszott.

A porhüvely sorsa

Akinek csak halvány bepillantása is van a dolgok rejtett oldalába, nem helyeselheti azt a barbár szokást, ahogyan a meghaltak testét elintézzük. Még fizikai szempontból sincs egyetlen mellette szóló érv sem, viszont sok súlyos meggondolás szól ellene. Már pusztán érzelmi szempontból is lehetetlen megértenünk, hogy képes valaki azzal a gondolattal kibékülni, hogy szerették a levetett öltözéke lassú és undorító enyészetnek legyen kitéve, olyan körülmények között, amilyeneknek elképzelésétől is megborzadunk. Ha ehhez hozzávesszük, hogy a levegő és víz megfertőzéséből az élőkre milyen szörnyű veszedelem származhat, kezdjük belátni, mennyire megmutatják temetési szokásaink is azt, hogy kérkedő műveltségünk jóformán csak máz.

Még határozottabban megerősíti ezt a benyomást, ha belepillantunk ezeknek a dolgoknak a nagy többség előtt még ismeretlen oldalába. Megtudjuk akkor, miféle lény az, amit a lassú rothadás vonz, és látjuk, hogy ezzel is szörnyű, szükségtelen baj éri az élőket.

Ha értelmes ember hal meg, nem törődik azzal, mi történik elviselt ruházatával; de gondolnunk kell arra is, hogy nem minden holt ember okvetlenül okos, és ezek közül egynéhánynak ez a mi csúf temetkezési szokásunk végzetes botlásra nyújt alkalmat, amit megfelelő körülmények között meg sem lehetne próbálni.

Az átlagember nem szokta magát gondoltban olyan határozottan külön testnek és külön léleknek tekinteni, mint azt az okkultizmus tanulmányozója teszi. Tény, hogy a meghalt ember végleg elhagyja fizikai eszközét, és nem veheti újra birtokába. De minthogy oly belső kapcsolata volt vele, a levetett fizikai test rezgésszáma még továbbra is ismerős és vonzó. Normális körülmények között természetesen egyszer s mindenkorra végez vele. De akiknek semmilyen elgondolásuk sincs a fizikain túli életről, a félelemtől őrjöngenek, mikor magukat testüktől teljesen elszakítva találják. Az ilyen emberek néha kétségbeesett erőfeszítéseket tesznek, hogy érintkezésbe jussanak a fizikai élettel. A legtöbbször nem sikerül. De ha némelyek bizonyos fokig célt érnek, ez csak a saját fizikai testük segítségével történhet. Ez a kapcsolat, amit fenntartanak enyésző öltözködéssel, néha képesíti őket arra, hogy kivonjanak belőle valami tökéletlen és természetellenes fél-anyagiasuláshoz való alapanyagot, ami megközelítően sem elég arra, hogy a fizikai élettel újra érintkezésbe juthassanak, de arra mégis elegendő, hogy az egészséges asztrális élettől visszatartsa őket. Az ilyenek egy időre - szerencse, hogy csak egy időre - a borzalmak zavaros szürke világát teremtik meg maguknak. Itt mintha tükörben, homályosan látnák fizikai történéseket abból a ködvilágból, ahol elveszve és gyámoltalanul bolyonganak.

Teljesen úgysem tudnak visszajutni sűrű testükbe; aki ezt megtenné, vámpír lenne. Levetett testük éteri anyagát azonban megragadják, s magukkal hurcolják, és ez az oka minden szenvedésüknek. Amíg magukról le nem rázzák ezt a béklyót, amíg át nem fúrnak magukat a szürkeségen s a világosságra nem jutnak, addig nincs nyugalomuk. A fekete mágiának vannak visszatetsző formái, amik a keleti országokban és azok előtt ismeretesek, akik a woodoo vagy az Obeah módszereit tanulmányozták. Ezek sikere a rothadó fizikai testtől függ. Szerencsére ezek gyakorlati szempontból nem jönnek számításba olyan közösségekben, ahol nem ismerik az ilyen gonosz praktikákat.

Világos azonban legalább is az, hogy a rossz lehetőségek mind az élők, mind a holtak részére elkerülhetők lennének, ha a levetett porhüvellyel ésszerűen bánnak. Ha visszatérnénk a hinduk, a görögök és a rómaiak halottégető szokásához, akkor a fizikai eszközt a lehető leggyorsabban felbonthatnók alkotó elemeire, méghozzá olyan módon, ami egyúttal tiszta, illő és teljesen kielégíti a józan embernek mind esztétikai, mind gyakorlati érzékét.

Némelyek attól tartanak, hogy - különösen a hirtelen halál esetében - a halott megérezné a tüzet. Hogy szenvedne az égéstől, ha valami módon még nem vált volna el egészen testétől. De még ha hirtelen jön is a halál, mihelyt halál, az asztrális és az éterikus anyag teljesen elkülönül a sűrű fizikaitól és kizárt dolog, hogy a holt megérezze, mi történik fizikai testével. Úgy értem ezt, hogy ténylegesen nem érezheti, mert a fizikai testtel való kapcsolata végleg megszakadt. Talán csak az lehetséges, hogy látva teste elégetését, attól félhet, hogy érezni fogja, gondolván hogy éreznie kellene. Itt tehát a képzelet játszik némi szerepet.

De én soha ilyet a halottégetéssel kapcsolatban nem láttam. Viszont nagyon megbízható helyről hallottam egy fiatalemberről, akinek fogait halála után egy becestelen temetkezési vállalkozó kihúzta, hogy mint műfogakat eladhassa. A fiatalember megjelent atyja előtt, szájából csurgott a vér, a nagy méltatlankodással hangoztatta, hogy fogai kihúzásával megkínózták. A testet exhumálták, és bebizonyult, hogy elbeszélése igaz volt. Ennél az esetnél teljes lehetetlenség, hogy a fiatalember fájdalmat érezhetett volna, ha már egyszer meghalt. De valószínűleg észrevette, mi történik és nagyon megharagudott, Sőt azt is gondolhatta, hogy igazán fájdalmat okoztak neki, hiszen életében a foghúzás gondolata ilyen eszmetársítást keltett.

Hogy milyen változást idéz elő a dolgok rejtett oldalának ismerete a halálra vonatkozó felfogásban, kellőképpen mutatja a Thought-Forms (Gondolatformák) c. könyvben látható ábra. Egy temetésen résztvevő két különböző ember gondolatformáit mutatja be. Kitűnik, hogy az, aki a szokásos sötét tudatlansággal szemléli a halált, csak önző félelmet és levertséget érez. Míg a másik, a tények tudatában, teljesen mentes minden ilyen érzelemtől, Csak a gyászolók iránt való rokonérzés és szeretet, valamint odaadás és magasabbrendű törekvés tölti el.

Valóban egészen megváltozik az ember magatartása a halállal szemben, mihelyt megismeri az élet rejtett oldalát. Világossá válik, hogy nem a véget jelenti, amint sokszor tudatlanul gondolják. Egyszerű átkelés az életnek egyik állapotából egy másikba, ami szabadabb, kellemesebb a fizikainál, tehát inkább kíváncsi, mint félelmet ébresztő. Azonnal kitűnik, micsoda tévedés azt hinni, hogy elvesztettük azokat, akik levették fizikai testüket. Éppen úgy mellettünk maradnak, mint azelőtt és veszteségünk mindössze annyi, hogy nem láthatjuk őket. De már az asztrális látás képessége is elég ahhoz, hogy az u.n. holtakat éppen olyan tudatosan érzékeljük, mint az u.n. élőket. Láthatjuk mily gyorsan, és erősen felfogják a felénk irányított rezgéseket. Így az is kitűnik, mennyire árt nekik a fizikai testben élő barátaiknak sajnos, oly gyakran hozzájuk tapadó gyásza és bánkódása.

Az élet rejtett oldalának ismerete semmiképpen sem tanít arra, hogy elfelejtsük a halottakat. Csupán rendkívül óvatosakká tesz abban a tekintetben, hogy miképpen gondoljunk rájuk. Arra figyelmeztet, hogy önzetlen magatartást vegyünk fel, és hogy magunkról és a látszólagos elválás fádalmairól is megfeledkezve, ne bánkódással és vágyódással gondoljunk rájuk, hanem erős szeretettel boldogságot és felemelkedést kívánjunk nekik.

A tisztánlátó nagyon jól látja, miképpen hatnak rájuk az ilyen kíváncságok. Azonnal kitűnik, mennyire igaza van a katolikus egyháznak, amikor azt ajánlja, hogy imádkozzunk a holtakért. Ezek az imák segítik az élőket és a holtakat egyaránt. Az élő nem esik vissza bánatába azzal a reménytelen érzéssel, hogy semmit sem tehet a nagy szakadék túlsó oldalára költözött kedveséért. Inkább felbuzdul, hogy szerető gondolatát határozott cselekedetre átválthatja, s ezzel előmozdíthatja a boldogságát és előmenetelét annak, aki a fizikai világban eltűnt szeme elől. Mindezt és ennél még többet is megírtam abban a könyvben, amelynek címe: The Other Side of Death (A halál másik oldala). Tehát itt csak idáig érintem a tárgyat, és könyvemhez utasítom azt, aki részletesebbet akar tudni a dolgokról.

Sebészeti műtét

Most, a sebészet győzelmének idején gyakori eset, hogy az ember kénytelen magát műtétnek alávetni. Itt sokkal kevesebb rejtett hatás működik, mint sok más eseménynél, mivel az altatásnál egészen kiűzik az embert fizikai testéből. Távolléte alatt sok érdekes élménye lehet, amit érdemes lenne megjegyezni, és amennyire lehet, észben tartani. Ez azonban nehéz dolog. Nehezebb, mint az asztrális világból áthozni az emlékezést, mert az altatószer az ember fizikai testének éterikus részét vonja ki. Mivel pedig az éterikus test más csak egy része a fizikai testnek és egymagában semmiképpen sem tökéletes eszköz, az ember rendszerint nem hozhat át világos emlékeket.

Emlékszem egy ilyen esetre, amikor a beteg kérésére jelen voltam a műtétnél. Az illető nagyon érdeklődött a dolog okkult oldala iránt és nagyon szeretett volna lehetőleg mindenre emlékezni. Elhelyezték a műtőasztalon és elaltatták. Egy pillanat múlva már asztrális testében volt, megismert és felém indult a szobában elragadtatástól sugárzó arccal. Nyilvánvalóan roppant élvezte, hogy egészen tudatos az asztrális világban. De ekkor egy éterikus anyagból álló nagy felhő vonult ki fizikai testéből, amit az altató kiűzött onnan. Ez a felhő azonnal beburkolta és én láthattam, mint tűnik el az arcából az értelem, s mint lesz végül pusztá álarccá.

Mikor két nap múlva ismét láthattam, pontosan úgy emlékezett a történetekre, ahogyan én láttam. Emlékezett arra, mint sietett ki testéből, mint látott meg engem a szoba másik végében, s mennyire el volt ragadtatva attól, hogy minden olyan valónak látszott. Azután felém sietett, de valamiképp nem ért el hozzám és ennél többet nem tudott mindaddig, míg az egész műtétnek egy óra múlva vége nem lett, amikor is visszatért testébe. Ez alkalommal éreztem, milyen nagy segítségére lehetett volna a két orvosnak a clairvoyance. A betegnek nagyon is sokat adtak az altatóból és egy hajszálon múlt, hogy az egész éterikus mását mindenestől ki nem hajtották. Tisztánlátó társam jól mondta, hogy alig hagytak belőle annyit, amennyivel egy ötpengőst le lehetett volna takarni. A következménye pedig az lett, hogy a beteg majdnem meghalt, az orvosoknak tíz percig kellett oxigént szivattyúzniuk a tüdejébe, hogy ismét életre kelthessék.

Előadás

Egy előbbi fejezetben a templomba járás következményeit figyeltük meg. Nézzük most az előadásoknak, politikai gyűléseknek, spiritiszta szeánszoknak, vagy vallásos felbuzdulásoknak a belső oldalát.

Ezek közül rendszerint egy előadás meghallgatása gyakorol legkevésbé izgató hatást, bár némileg ez is a tárgytól függ. Az előadás hallgatósága általában sokkal kevesebb közös vonást mutat fel, mint egy templomi gyülekezet. Gyakran sok hasonlóság van az egy hiten levők között, míg akik egy bizonyos előadás iránt érdeklődnek, különböző felekezetekből jöhetnek össze, és egészen különböző típusúak. Mégis arra az időre kapcsolat van közöttük: a tárgy iránti érdeklődésük. Ezért aztán bármennyire különböző a gondolkozásuk, arra az időre mindegyikük elméjének ugyanegy része van tevékenységre indítva, s ez bizonyos felületes összhangot teremt.

Mivel a Teozófia tanulmányozójának gyakran van alkalma előadásokat tartani és végigszenvedni, talán jó, ha nem hanyagoljuk el a dolognak ezt az oldalát. Jegyezzük meg, hogy ha az előadó hatni akar hallgatóinak értelmi testére, akkor mindenképp előtte világosan meghatározott eszméjének kell lennie, amit saját értelmi teste fejez ki. Ha komolyan gondol tárgyának különböző részeire, és pontosan igyekszik hallgatói elé tárni, akkor a gondolatformák egész sorozatát alkotja meg, sőt az erős igyekezetnél fogva szokatlanul erős gondolatformák sorozatát.

Igen jó alkalom ez, mert hallgatóságának nagy része okvetlenül befogadó állapotban van. Nem sajnálták a fáradságot, hogy halljanak valamit arról a bizonyos dologról, és ezért feltehetjük róluk, hogy meghallgatásra kész állapotban vannak. Ha ilyen kedvező körülmények között nem sikerül az

előadónak megértetni magát, annak csak az lehet az oka, hogy a tárgyra vonatkozó saját gondolatformái nem voltak elég világosak. Nehézkés és határozatlan gondolatforma csak gyenge benyomást kelt és azt is nagyon nehezen. A világosan kialakított pedig kényszeríti a hallgatók mentális testeit, hogy megpróbálják ugyanazt reprodukálni. A reprodukciók sohasem olyan határozottak és kielégítőek, mint az eredeti. De mégis, ha a körvonalak elég élesek, valamennyire kifejezik a gondolatot. Ha azonban már az is elmosódott, amiről másolnak, akkor nagyon kérdéses, nem lesz-e a másolat teljesen felismerhetetlen.

Néha az előadó váratlan segítséget kap. Az, hogy erősen gondol egy bizonyos dologra, odavonzza olyan lények figyelmét, akik már elhagyták a testüket és történetesen érdeklődnek a tárgy iránt. A hallgatóságban sokszor nagyobb számmal vannak az asztrális testben, mint a fizikaiban lévő emberek. Ezek közül sokan éppúgy, mint a fizikaiban lévő testvéreik, csupán hallgatni jönnek. Megtörténik azonban, hogy az odavonzottak egyike többet tud a dologról, mint az előadó. Ebben az esetben gondolat-átruházással, vagy szemléltetéssel segít. Ez különféleképpen jut el az előadóhoz. Ha tisztánlátó az illető, akkor láthatja a segítséget és új gondolatok, vagy gondolatképek anyagiassá válnak előtte a finomabb anyagban. Ha nem tisztánlátó, akkor alighanem arra lesz szüksége a segítőnek, hogy a gondolatokat az illető agyába vigye. Az előadó természetesen a sajátjainak hiszi a gondolatokat. Néha a segítő nem teljesen asztrális lény, hanem testétől csak ideiglenesen megvált valaki; mert ez azoknak a munkáknak egyike, amit gyakran a láthatatlan segítők vesznek a kezükbe.

Némely esetben az előadónak egoja nyilvánul meg valamely különös módon. Én pl. azt hallottam a most élő legnagyobb szónoktól, hogy mialatt ő előadásainak egyik mondatát mondja, rendszerint már a következőt látja maga előtt valósággal anyagiassá válni a levegőben, mégpedig három különböző alakban. Ezek közül tudatosan választja ki azt, amelyiket a legjobbnak tartja. Ez pl. már az ego eljárása, bár kissé nehéz belátni; miért választja a közlésnek ezt a módját, mikor végre is ő az, aki a fizikai szerveken keresztül az előadást tartja. Első gondolatunk az, hogy talán egyszerűbb volna, ha mindjárt kiválasztaná a legmegfelelőbb formát, s csak azt érvényesítené az alsóbb anyagban. De akkor is akár egyenesen az agyhoz juttathatná, semmint hogy a levegőben anyagiassá válna.

Az előadóról visszatérve a hallgatóságra, meg kell jegyeznünk, hogy a hallgatóság is nagyban segítheti munkájában. A Teozófiai Társulat régebbi tagjai olykor azt mondják, hogy nem érdemes bizonyos összejövetelekre elmenniük, mert olyan dologról szól az előadás, amit ők már jól ismernek. Eltekintve a megállapításban foglalt fennhéjázástól, hogy t.i. az ember képes valaha is teljesen megismerni valamely teozófiai tanítást: helytelen azt mondani, hogy felesleges ott lenni, hiszen már ismeri a tárgyat. A megjegyzésnek éppen az ellenkezőjében volna több igazság: mivel alaposan ismeri a tárgyat, erős és világos gondolatformáival hozzájárulhat a mondanivalók szemléltetéséhez. Ezzel nagy segítségére lesz az előadónak abban, hogy megértesse a hallgatósággal fejtegetéseit.

Minél több olyan hallgatója van egy előadásnak, akik behatóan ismerik a tárgyat, annál könnyebb lesz világos fogalmat alkotniuk róla azoknak, akik előtt még új a dolog. Ezért tehát határozottan segíti az előadót azok jelenléte, akik teljesen megértik. Nagyon sokat segítheti, vagy hátráltatja a hallgatóság általános magatartása is. Ez ugyan rendesen barátságos, mert az érkezők többsége azért jön, mert érdeklődik a dolog iránt, és szeretne valamit tanulni belőle. Néha azonban olyanok is megjelennek, akiknek legfőbb kívánságuk bírálgatni és az ő jelenlétük minden inkább, csak nem segítség.

Politikai gyűlés

Ez utóbbi hatás többnyire a politikai jellegű összejöveteleknél mutatkozik. Ezeken ugyanis szinte szabály, hogy míg némelyek a beszélő támogatása céljából mennek oda mások tisztán csak azért, hogy közbeszóljanak és megzavarják. Ebből az következik, hogy a politikai gyűléseken tapasztalható érzéseket és várható gondolatformákat nehéz előre megmondani. Sokszor lát azonban az ember olyan eseteket, amelyekben a formák teljesen, vagy főképpen egy bizonyos párt híveinek gondolata-

taiból kialakulva a lelkesedés óriási hullámaivá tornyosulnak. A hallgatóságból a szónok felé áradva, körülveszik őt, és a megfelelő lelkesedésre hangolják.

Sok évvel ezelőtt jelen voltam egy ilyen összejöveten, és nagyon elcsodálkoztam azon a hatáson, amit a közös énekkel kihoztak a hallgatóságból. A párt egyik korifeusának beszédére vártak, és így az óriási terem már órákkal a kezdés előtt zsúfolásig megtelt. De az összejövetel szervezői bölcsen és igen hatásosan arra használták az időt, hogy ezt a hatalmas, heterogén tömeget lojálisan lelkesedésre hangolják. Hazafias énekek következtek gyors egymásutánban, és bár igazán kevesen tudták az énekek dallamát, s még kevesebben a szövegét, mégsem hiányzott a lelkesedés. A kétórás várakozás mulatságosan telt el, s azt hiszem, a legtöbb ember meglepődve vette észre, milyen gyorsan repült az idő.

Az átlagos politikai összejövetel okkult oldala azonban cseppet sem megnyerő. Az asztrális világból nézve igen gyakran rendkívül heves viharhoz hasonlít. Sok benne a harciasság, sőt jó adag személyes ellenségeskedés is. Egészben véve a nyers és durván kedélyes elem van túlsúlyban, amit az ügy irányítói buzgalmukkal teledőfködnek. Ha csak igazán a kötelesség nem szólít valakit ilyen gyűlésekre, jobb, ha távol marad, mert az asztrális áramok összeütközése nagyon kimeríti a szenzitív embert.

A tömeg

Kíváncsi az is, hogy lehetőleg kerüljük a magnetizmus keveredését; ami egy nagy embertőmeggel való túl közeli érintkezésből származik. Nehogy arra gondoljunk, hogy a tömeget alkotó személyek nálunk alacsonyabb rendűek, vagy rosszabbak. Az okkultizmus tanulmányozója a világot se legyen elbizakodott, vagy öntelt. Valószínű ugyan, hogy a nagy tömegben a többség törekvése és céljai nagyjából véve inkább világi típusúak, s eltérnek a Teozófia tanulmányozójától. De helytelen és okatlan volna emiatt lekicsinyelni az embereket. Ne arra gondoljunk, hogy mi jobbak vagyunk, mint ők, ha nem arra, hogy a rezgési sebességek különbözők. Ha folytonosan másokkal érintkezünk, ez zavart okozhat különféle testeinkben. Ezt pedig jobb elkerülni.

Mindamellet, ha kötelességből szükséges, vagy kíváncsi a tanulmányozónak a tömegbe keverednie, többféle módja van annak, hogy magát megóvja. A legszokásosabb az, hogy akár éterikus, asztrális, vagy mentális anyagból burkot von maga köré. De legjobb mód mégis a sugárzó jóakarát, és tisztaság. A védekezés módjának különben majd egy későbbi fejezetet szentelek.

Spiritiszta szeánszok

Az összejövetelek minden formája között okkult szempontból talán a legérdekesebb a spiritiszta ülés. Rengeteg változata folytán azonban egységes leírást alig lehet adni, legfeljebb azt a közös jellegzetességet említjük meg, hogy a légkör örömmel és reménykedéssel teljes. Nem tekinthető a spiritizmus igazi képviselőjének az a néhány, az újságokban is szereplő kör, ahová kívülállók is bejuthatnak, s amelyekről a legtöbbet beszélnek. Mögöttük két változatot találunk, amelyekről nagyon keveset hallunk.

Az egyik az egyszerű és szegény emberek közt szokásos szeánsz. A médium rendszeren jól megtermett mosónő típus. Feltűnő jelenség általában nem fordul elő, s a szellemek nyelvtani ismeretei többnyire hiányosak. Ezrével tartanak ilyen szeánszokat világszerte, és sok közös vonásuk van. Eljárásaikat a látogató abszolút érdektelennek találná. A médium rendszeren mond valami negyedrendű beszédet, - esetleg valóban a médiumon keresztül jön a beszéd - de akárhogy is, hűsége senki kedvenc nyelvtani és kiejtésbeli hibáit. Azután rendszerint a jelenlevőkhöz szól a médium. Leírja környezetüket, vagy elmondja, milyen szellemeket lát körülöttük lebegni. Az ilyen leírások szerfelett homályosak és bizonytalanok. Itt-ott azonban meglepő rátalálások fordulnak elő, túlságosan sokszor ahhoz, hogy pusztán véletlennek lehetne tulajdonítani. Mégis, bármilyen unalmasnak tessék mindez a

kívülállóknak, a kör tagjaira békével és meggyőződéssel hat. Valódi élő tudást és bizonyosságot kapnak arról, hogy az ember a halála után is folytatja létét. A modern egyházak hite ebből a szempontból elszégyellhetné magát mellettük.

Az ilyen spiritiszta ülésnek rejtett oldala körül sokszor van valami megható. A médium mögött van egy úgynevezett vezető szellem: egy meghalt személy, néha a médium saját osztályához tartozó, néha határozottan magasabb típus. Ez a személy sok türelmes erőlködéssel megtanulta, miképpen lehet meglehetősen biztonsággal befolyásolni a médium nehézkes szervezetét. Ha sok egyéb szempontból nem is megfelelő ez a szervezet, de legalább megvan a felbecsülhetetlen tulajdonsága, hogy befolyásolható és egyik, vagy másik módon közléseket lehet rajta keresztül adni. Csodálatraméltó türelemmel kezeli ez a lény a szegény lelkeket, akik a fátyol mindkét oldaláról hozzásereglenek. Összhangba kell hoznia nemcsak az innenső oldalon lévő szomorkodó rokonság könnyekkel telt következetlenségeit, hanem a túloldalról megnyilvánulni iparkodó lázas és lármás izgalmat is. Az ilyen lény a maga társadalmi osztályában s a maga módján nagyon sok jót tesz. A világ nem vesz tudomást fáradtságos működéséről, pedig egy-egy eldugott kerületben többel járul hozzá az emberiség boldogságához, mint sok jóval mutatósbab erőlködés, amelynek nagyobb hitele van a nyilvánosság szemében. Asztrális látással vizsgálva, még az ilyen ülés is örvénylő központhoz hasonlít. Mindenfelől rohannak oda az elköltözöttek, vagy azért, hogy ők maguk megnyilvánulhassanak, vagy hogy figyelhessék a megnyilvánulást.

Van a spiritiszta ülésnek egy másik változata is, amiről kevesen tudnak, s ez a bizalmas családi kör. Ez határozottan a legkielégítőbb oldala a spiritizmusnak. Sok ezer család közlekedik így napoként a fizikai világból eltávozott barátokkal és rokonokkal. A résztvevők nemcsak sok érdekes dolgot tanulnak, de állandó érintkezésben is maradnak a szellemi lényekkel, és ezzel emelkedik gondolataiknak színvonala. A családi szeánsz központi alakja többnyire a családnak valamelyik elhalt tagja, a közlemények rendszeren odaadással jellegű, szeretetteljes intelmek, sokszor kissé rapszodikus formában.

Alkalomadtán azonban, ha az elköltözött rokon történetesen eredeti gondolkozása, vagy tudományos férfiú, lassanként egész tömege gyűlik össze a tényleges információknak. Sokkal több az ilyen bizalmas kinyilatkoztatás, mint amennyit általában feltételeznek. A hozzátartozók közül ritkán akad olyan, aki nyilvánosan nevetség tárgyává tenné legszentebb meggyőződéseit annak a bizonytalan eredménynek reményében, hogy megtérít vele egy hitetlen idegent.

Az ilyen szeánszokon nem ritkák a figyelemre méltó jelenségek, és a program egy részét néha legmeglepőbb materializációk képezik. Sokszor az úgynevezett halottak éppen olyan részei a család mindennapi életének, mint maguk az élők. Ilyenek voltak például azok a jelenségek, amelyek Moreli Theobaldnál mutatkoztak Haslemereben. Ezek a Robert Dale Owen által leírt ülések képviselik a spiritizmus legmagasabb lehetőségeit, bár az ilyen, természetük szerint, jóformán hozzáférhetetlenek a közönséges érdeklődő számára.

Az ilyen ülések rejtett oldala igazán gyönyörű. Gyakorlati érintkezést tesznek lehetővé az asztrális és a fizikai világ között. Ezek is örvényeket képeznek az asztrális világban, de nemesebb és finomabb változatok. A körülöttük rajzó gondolatformák a vallásos, vagy tudományos típusúak, aszerint, hogy milyen természetűek a manifesztációk. De a gondolatformák mindig jók és hatásukkal fel-emelik a környezet értelmi, vagy szellemi színvonalát.

A fenti két osztályon kívül a nyilvános szeánszok kisebb csoportját találjuk, amelyek a kívülállók szemében az egész spiritizmust képviselik. Ezeken bárki részt vehet, rendszeren csekély belépődíjért. Az asztrális oldalról éppen olyan vegyes társaság gyűlik össze, mint a fizikai testben levők. Itt is csaknem mindig van egy felelős vezető szellem. A legmagasabb asztrális típusok nem találhatók meg. Sokan a meghaltak közül hasznára akarnak lenni az élőknek azzal, hogy jelenségeket mutatnak be, és különféle apró bizonyítékokat adnak.

Az ilyen ülés aurája rendesen egy kissé kellemetlen. Az asztrális világban és a fizikaiban egyaránt nagy figyelmet kelt a dolog, amiből az következik, hogy az üléseket kevésbé kíváncsian láthatatlan lények zajos tömegei veszik körül, és csak erőszakkal lehet visszatartani őket, hogy be ne surranjanak, és magukhoz ne ragadják a médiumot. Az ilyen ülésekkel járó veszedelmek közé tartozik az a lehetőség, hogy e kétségbeesett teremteteknek egyike megragadja és megszállja valamelyik érzékeny érdeklődőt. Még rosszabb eset az, ha hazamegy vele, és valamelyik hozzátartozóját keríti hatalmába. Sok ilyen eset előfordult már, és sokszor szinte lehetetlen megszabadulni a megszállott embernek az ilyen lénytől.

Ezeknek a szeánszoknak rejtett oldala rendesen ellentétes áramok zavaros hálózata. Az áramok lehetnek jók és rosszak, de egyik sem nagyon jó, némelyik viszont nagyon rossz. A tisztánlátó tanulhat egyet-mást abból, hogy megfigyeli a különböző módszereket, amelyekkel a jelenségeket létrehozzák. Ezek néha rendkívül leleményesek. Csodálatra méltó a megszemélyesítésekkel kifejtett ügyesség, és bámulatos könnyen rá lehet szedni azokat, akik az életnek erről az oldaláról semmit sem tudnak.

Vallásos felbuzdulás

A belő világok tanulmányozója szempontjából napjaink egyik legfigyelemreméltóbb jelensége az úgynevezett vallásos felbuzdulás esete. A fizikai világból nézve ez rendesen az alsóbb néposztályokból való emberek összefövetelét jelenti, akiknek érzéseit egy-egy szekta valamelyik fanatikus szentírás magyarázója lobbantja lángra, erősen érzelmi és sokszor vészjósló felhívásaival. Naponta vannak ilyen összefövetelek, és sokszor az ideges izgalom különösebb jelenségeivel járnak.

Az emberek beledolgozzák magukat valami hisztériás állapotba, amelyben megváltottnak érzik magukat. Azt tartják, hogy örökre kiszabadultak a közönséges világi élet szolgátságából és egy szellemi gyülekezet tagjaivá lettek, amelynek magasztos céljai vannak. Gyakran indítatva érzik magukat, hogy nyilvánosan meggyónják vélt bűneiket és ezt oly áradozó érzelmekkel, s olyan nagy megbánással teszik, ami semmiképpen sincs arányban gyónnivalójukkal. Az ideges izgalom hulláma úgy terjed, mint egy ragályos betegség, és rendesen eltart néhány hétig. Leteltével az általános kimerültség tünetei mutatkoznak, és az egész dolog egy kissé megszégyenülve enyészik el megint a köznapi életben.

Az esetek kis százalékában a szellemi felemelkedés megmarad, és az érdekeltek határozottan magasabb színvonalú életet élnek, mint azelőtt. De a legtöbb ember visszaesik - hirtelen és drámai, vagy lassú és fokozatos módon - ugyanabba az életmódba, amilyent felbuzdulása előtt folytatott. A statisztika kimutatja, hogy az ilyen érzelmi felbuzdulások csúcspontja erős nemi ingerekkel jár, és hogy a legkülönbözőbb törvénytelen egyesülések szaporodására vezet. Bizonyos szekták módosított formában be is iktatják rendszerükbe az ilyesféle izgalmakat. Szükségesnek tartják; hogy fiatal tagjaik átessenek egy ilyen válságon, hogy az ifjú „bizonyosságot szerezzen a bűnről”, vagy egyszerűen „vallást szerezzen.”

Az ilyen felbuzdulások legsztelenebb formáit az amerikai négerek gyakorolják. Örjöngésük olyan színvonalig jut, amit a fehér fajok rendesen nem érnek el. A négereknek úgy látszik az kell, hogy érzéseiket a legvadabb táncokban, ugrásokban és tekergőzésekben vezessék le. Ezt sokszor órákon át folytatják, ijesztő üvöltésekkel és hörgésekkel kísérve.

Hogy ilyesmi történhessen a huszadik században, olyan emberek közt, akik magukat művelteknek gondolják, igen figyelemreméltó jelenség. A dolgok belső oldalának tanulmányozói részéről alapos vizsgálatot érdemel. Asztrális látással nézve, az ilyen kitörés csodálatos, de nem szép látvány. A misszionáriust, vagy a prédikátort, aki ilyen mozgalomba kezd, rendesen a legmagasabb szándékok vezetik- Túláradó Isten-szeretet, vagy a közösség egy részének romlottsága felkelti benne a buzgósá-

got, hogy hirdesse az egyiket és ostorozza a másikat. Óriási érzelmi izgalom állapotába hajszolhatja magát, és asztrális testét veszedelmet előidéző rezgésbe hozhatja.

Az ember átadhatja magát egy bizonyos pontig az érzelmeknek, és utána visszatérhet normális állapotába. A hajó is dülhet egy bizonyos fokig, és mégis visszabilen a rendes helyzetébe. De amint a hajó is felborul, ha túldől a biztonsági ponton, úgy az ember is bajba kerülhet, ha kiengedi uralma alól asztrális testét. Halál, megőrülés, vagy megszállottság vár rá. Az ilyen megszállás nem szükségképpen gonosz eredetű, bár a megszállás maga igazság szerint mindig rossz. A megszálló lénynek nem kell feltétlenül rossz szándékot tulajdonítanunk, noha rendszeren a saját előnyét tartja szem előtt. Nem emberbaráti szándékból teszi ezt, hanem saját indulatainak levezetésére.

Sok esetben a megszálló lény ugyanannak a vallásnak egy már elhunyt prédikátora, stílusban és típusban a megszállotthoz hasonló, és így ideiglenesen két lélek dolgozik egy testen keresztül. Az így megkettőzött erő gáttalanul árad ki a történetesen egybehívott emberekre. Ezeknek a hisztériás kilengéseknek óriási lendítő ereje ragályos, és mivel az ilyen összejövetelek rendszeren olyan emberek közt kapnak lábra, akiknek érzelmei nem állanak erősen fejlett értelmi ellenőrzés alatt, a prédikátor másokat is könnyen kimozdíthat egyensúlyi helyzetükből.

Mindazok, akik egyensúlyi helyzetükből kilendülnek, erősítik e heves rezgések erejét, és csakhamar egy óriási forgataghoz hasonló asztrális örvénylet támad. Szenzációt kereső asztrális lények özönlenek oda, nagyrészüket nem is emberi lény, hanem mindenféle természetszellemek. Élvezettel fürdenek a vad indulatok rezgéseiben úgy, ahogyan a gyermekek játszanak a tengerparti hullámverésben. Ők azok, akik állandóan megerősítik az ilyen szörnyű meggondolatlansággal elindított erőt. Ők azok, akik megpróbálják fenntartani az izgalom színvonalát. Emberi lényeket igyekeznek berántani az örvénybe, és rávenni őket arra, hogy a számukra oly élvezetes érzéseket előállítsák.

Ne feledjük, hogy az itt létrejövő érzelmek nem magasrendű. Erősen személyes természetű. Abból az emelkedett önzésből fakad, hogy az illető megváltsa saját lelkét. A vezéreszme tehát önző. Ennek megfelelő az az anyag is, ami ebben a szörnyű kavargásban mozgásba jön. Az anyag minőségétől függ viszont a természetszellemek típusa, akik csak a maguknak megfelelő anyagot élvezik. Természetesen nem magasabbrendű típusról van itt szó. Nem sok értelmük van s többnyire mit sem tudnak emberi áldozataikról. Még akkor sem tudnák megmenteni őket vad izgalmaik következményeitől, ha történetesen meg is volna ez a szándékuk.

Ez hát az ilyen mozgalomnak a rejtett oldala; ezt látja a tisztánlátó, amikor ezt a minden összejövetelek legkülönösebbjét megfigyeli. Lát egy csomó önmagából kifordított embert, akik kiszolgáltatták magasabb testeiket egy hatalmas erőáradat feltöltésére. Kiárasztott érzelmeik egy óriási asztrális örvényt csinálnak, amibe bizonyos természetszellemek élvezettel elmerülnek. Át meg átcikáznak rajta, vad gyönyörrel engedve át magukat az élvezeteknek. Oly tökéletesen felolvadnak a gyönyörben, hogy arról a sűrűbb testben élő embernek fogalma sem lehet. Arra az időre életük egyetlen vad őrvongás. Ez az érzés visszahat az élvezetüket tudtukon kívül szolgáló emberekre is, akiknek ugyancsak erős gyönyörérzést ad.

Ez a magyarázata e rendkívüli jelenetek szenvedélyes hátterének. A természetszellemek emberi rabszolgáiktól csupán valamilyen erős érzelmeket kívánnak. Hogy vallásos, vagy nem az érzelmek, az nekik mindegy. Talán nem is tudják, mi a különbség köztük. Azt pedig semmi esetre sem tudhatják, hogy ez segíti, vagy hátráltatja-e az ott lévő emberek fejlődését. Nem-emberi lények vad, őrvongó tobzódása ez, akárcsak a középkori boszorkányszombat. De olyan érzelmek váltja ki, amit általában az életnek jó és nem a gonosz oldalához számítanak. A természetszellemeknek ez azonban mindegy. Jóról, vagy rosszról mit sem tudnak. Ők a határtalan izgalmat élvezik, amihez csak úgy juthatnak hozzá, ha emberi lényeket egyidejűleg bizonyos lelkiállapotba lendítenek. Ez pedig közvetlenül veszélyezteti az áldozatok épelméjűségét. Az ember egyedül nem juthatna el az izgalom ilyen veszedelmes fokára. Nagy számmal kell lenniük, hogy egymásra visszahassanak, hogy úgyszólván bátorítsák, erő-

sítsék egymást. Valóban a tanulmányozónak csak azt a tanácsot adnám, hogy ne jelenjék meg ilyen összejöveten, mert hacsak nincs jó egészségben, és nem elég kiegyensúlyozott, határozottan fennáll a veszély, hogy őt is ledöntik a lábáról.

Szeretném, ha megértenék, hogy, amit írtam, semmiképpen sem tagadom, hogy az a nagy esemény, amit „hirtelen megtérésnek” nevezünk, néha megtörténik és általa az ember egyszer, s mindenkorra különbbé válik. A „megtérés” (conversio) nemes szó, de nem szabad a fent leírt környezettel kapcsolatba hozni. Azt jelenti, hogy az ember, aki eddig a saját önző útján járt, most először veszi tudomásul azt a hatalmas igazságot, hogy Istennek terve van az emberrel, s hogy az embernek hatalmában áll értelmesen alkalmazkodni a tervhez, és teljesíteni a rá osztott szerepet. Mihelyt ennek tudatában van: „megfordul és együtt halad” (konvergál) az isteni Akarattal, ahelyett, hogy tudatlanul ellene dolgoznék; és ha már ezt egyszer megtette, hiába „esik vissza a bűnbe”, ahogy a keresztények mondják, teste hiába futnak el vele különböző túlzásokba ragadván, soha többet nem vétkezhetik lelkiismeret furdalás nélkül. Tudja, hogy vétkezett, és sajnálni fogja.

Keleten az élet nagy tényeiről való tudásszerzést a következőképpen nevezték: „az ítélőképesség megszerzése”, vagy „az elme kapuinak kinyitása”. Rendszerint fokozatos folyamat ez, vagy legalább olyan, ami folytonos gondolkozás és okoskodás eredményeképpen jön létre. Néha azonban egy pillanat alatt születik meg az emberben a végső meggyőződés és ez az az eset, amit „hirtelen megtérés”-nek neveznek. Ha az ember, akiben egy pillanat alatt lángolt fel a meggyőződés, előbb magában okoskodta ki a dolgot (talán előbbi életében), és majdnem meggyőzte magát ugyannyira, hogy a megvilágosodásnak már csak egy utolsó kis sugara szükséges, hogy teljes bizonyosságot nyerjen, akkor az ilyen megtérés maradandó. Nem mintha ne lehetnének még akkor is gyakori visszaesései az illetőnek, de mindig kigyógyul belőlük, és egészben véve állandóan fejlődik.

Amint leírtam, egy nagy vallásos összejövétel érzelmi hatása igen erős. Nemcsak hogy megadja azt a kis utolsó lökést, ami még szükséges, a különben már felkészült ember megtéréséhez, hanem néha megragadja a készületlent is. A hatás elég erős lehet ahhoz is, hogy az embert önmaga korlátjain túlemelje. Szívében épp úgy megtértnek érzi magát, mint a másik, s ezt jóhiszeműen vallja. A maradandó hatás azonban nem ugyanolyan. Az utóbbi esetben az ember valójában készületlen. Természetének alsóbb részében még nagyon sok a fegyelmezetlen erő, és bár az összejövétel erőinek segítségével pillanatnyilag uralkodott rajtuk, utána ezek újra érvényesülnek, s a megtért elkerülhetetlenül visszatér régi útjaira. Nem szabad őt ezért hibáztatnunk. Az az erő, ami az alsóbb természetben való állandó uralkodáshoz szükséges, nagyon lassan növekedik, és ésszerűtlen dolog volna azt várni, hogy egy pillanatnyi lelkesedés hatása alatt kifejlődjék. Ha kifejlődése bizonyos esetekben azonnalinak látszik, ez egyszerűen úgy lehetséges, hogy az erő már előbb hosszú időn át titokban felgyülemlett.

Ezért ismétlem, egy pillanatig sem kételkedem hirtelen megtérések esetleges valódiságában; azt sem tagadom, hogy bizonyos mennyiségű jónak kell következnie mindabból az odaadó lelkesedésből, ami egy ilyen vallásos összejöveten felgyülemlik. Állítom azonban, hogy minden szó, amit fentebb írtam az ilyen összejövetelek általános hatásáról és arról a szerepről, amit nem-emberi lények játszanak benne, feltétlen igaz; ennél fogva mást nem mondhatok, mint hogy az ilyen izgalmakat az okkultizmus tanulmányozójának kerülnie kell.

Azoknál a ritka eseteknél, amikor egy óriási tömegben teljesen önzetlen eszme uralkodik, a lényeknek egészen más rendje jelenik meg; asztrális angyalok vesznek részt és gyönyörködnek a jóban. Az ő vezetésük alatt a pillanatnyilag túlfeszített rezgés is biztonságos, sőt segítő; mert ezek a lények megértik az embereket és tudják, hogyan juttassák ismét sértetlenül vissza rendes állapotukba.

Háború

Egy másik rendkívüli történés - amely szerencsére nem rendszeres, s mind ritkábban fog jelentkezni - szokta még felbolygatni az emberek szívét, s ez a háború. Gondolom, manapság a legtöbben megegyeznek abban, hogy a háború esztelen és borzasztó anakronizmus. Ha egy kicsit gondolkozunk, be kell látnunk, hogy a harc kimenetele legkevésbé sem oldja meg a problémákat. Legfeljebb az tűnik ki, hogy melyik oldalon vannak ügyesebb; tábornokok és átütőbb erejű tüzérség. De bizonyosan nem tűnik ki, melyik oldalon van az igazság, ha ugyan erről egyáltalán szó lehet. Az egyes emberek - kivéve talán az egész primitív fajtaikat már mind túl vannak azon, hogy egymásközi ellentéteiket harcias eszközökkel intézzék el. Ha valaki nem tud szomszédjával megegyezni a telekhatárban, nem hívja össze szolgálait, hogy puskákkal, vagy bunkósbottokkal oldja meg a kérdést, hanem bíróság elé terjeszti, amelynek pártatlanságában mindkét fél megbízik.

Mint nemzetek, még nem állunk azon a fokon, amit mint egyének már elértünk. Vannak ugyan népek, amelyek kevésbé fontos vitás ügyeiket döntőbírószám elé terjesztik, de még mindig nincs olyan nemzetközi fórum, amely elé bizalommal vihetnék a népek elsőrendű egzisztenciális problémáikat. Így csak a durva erőszakra való hivatkozás marad, mint fenyegető viharfelhő a nemzetközi élet háttérében.

A költők sokat zengtek a háború nagyszerűségéről. De a háború igazi jelentőségéről s mindarról, ami az elszánt védelemmel, vagy a sikeres támadással együtt jár, többet mesélhetnének a Vörös-kereszt tagjai, akik nem pusztítani, hanem segíteni mennek a harctérre, s akik akkor kezdik el munkájukat, amikor a puskák és az ágyúk már elvégezték a magukét. Néha ugyan még szükséges lehet a háború, mint két rossz közül a kisebb rossz; de ez csak azért van így, mert felfuvalkodott civilizációnk voltaképpen siralmasan fogyatékos. Mindazonáltal, bár a háború rettenetes és értelmetlen, bizonyos módon hasznosítható szerepet játszhat a fejlődés egy fokán.

Nem vitatható, hogy a zulu néptörzsekben testetöltött egók, amelyek Chaka, vagy Cetewayo parancsára zúgolódás nélkül mentek a biztos halálba, az engedelmesség, az önuralom és az önfeláldozás erényeit gyakorolták ezzel a cselekedetükkel. Ezek az erények hasznukra lesznek későbbi életeikben, olyan környezetben, ahol majd ésszerűbben hasznosíthatják. A háború tulajdonképpen a zuluk fejlődési fokához tartozik. De ugyanezek a leckék szükségesek lehetnek olyanoknál is, akik a zuluknál magasabb fajokba születnek. Anélkül, hogy egy szemernyi is feladnánk felfogásunkból, miszerint a háború borzalmasan kegyetlen és értelmetlen dolog, annyit el kell ismernünk, hogy az az odaadás, ami a hazaszeretet elvont eszméjéért meghalni készíti az embert, kiváló haladást jelent a katonaság többségét szolgáló néposztály általános fejlődésére nézve. Akik jól ismerik a földművelő osztályt, nem mulaszthatták el megfigyelni azt a különbséget, amit a katonai, vagy a tengerészeti nevelés okoz a fiatalemberben: hogyan lesz lassú beszédű és lassú felfogású fickóból fürge, ügyes, talpraesett és önmagát becsülő ifjú. Sajnos, felvesz néha más, kevésbé kíváncsú szokásokat is. Mindenki részesülhetne mindabban a jóban, ami most csak a hadsereg, vagy a tengerészet tagjainak jut, és pedig a valóságos háborúval járó bűnös és nevetséges élet- és pénz pazarlás nélkül. Egy már megtörtént ebben az irányban a cserkészlet megszervezésével.

Bármennyire is szörnyű és rettenetes a háború, ha egyszer már kitört (vagyis amikor már nem lehet megakadályozni), a mögötte álló okkult hatalmak mindig úgy használják és fordítják, hogy kárpótlásképpen valami jó is származzék belőle. Néha arra használják, hogy megakadályozzanak vele valami még rosszabbat, vagy engedélyezzenek egy kisebb háborút azért, hogy elkerüljenek egy még borzalmasabbat.

Én úgy tudom, hogy ha Anglia Dél-Afrikában a századfordulón nem viselt volna háborút, akkor egy óriási és szörnyű európai háborúnak kellett volna bekövetkeznie, ami sokkal nagyobb pusztítást okozott volna. Az is bizonyos, hogy ezt a háborút arra használták, hogy szorosabban egymáshoz fűzzék a Brit Birodalom különböző részeit. A harctéren kellett megtanulniuk az embereknek egymás

mellett küzdve, a testvériességet és egymás megbecsülését. Gyakori eset, hogy háború esetén a pártok a közös ellenséggel szemben elfelejtik ellentéteiket. Azon például lehet vitatkozni, hogy jogosan, vagy jogosulatlanul támadta-e meg Olaszország Tripoliszt, de aki köztük élt, nem vonhatja kétségbe, hogy éppen az a háború vonta szorosabb egységbe az ország széthúzó népességét, miután ráébresztette őket a nemzeti összetartozásra.

A tényleges harc rejtett oldala talán kevésbé érdekes, mint várhatnók. A hangformák, amelyeket a tüzekek ágyúzása és a folytonos puskaropogás okoz, természetesen rendkívüli hatást keltenek, de a harctér asztrális környezete nem más, mint kavargó, zűrzavaros tömeg.

Mutatkozik ugyan bizonyos mennyiségű félelem is azoknál, akik még újoncok ebben az irtózatos munkában, de aránylag kevés a valódi gyűlölet. Szörnyű a sebesültek fájdalma és szenvedése, de még ezekből is keveset színez a gyűlölet, vagy személyes bosszúérzés. Általában erős rendérzék, engedelmesség és elszántság uralkodik, ami talán főképpen a tisztektől és az öregebb katonáktól ered. Hacsak a szemlélő nem érzékeli a tábornokok gondolatformáit, nehéz összefüggő fogalmat szerezni a jelenetről.

A csata leforgásánál sok láthatatlan segítő is jelentkezik. Ők veszik át a holtakat, és mindenben segítenek nekik, amire szükségük lehet. Egészen véve azonban sokkal több izgalmas érzést kelt a háború a civil lakosság és a hozzátartozók lelki világában, mint azokéban, akik valóban részt vesznek benne.

Katasztrófák

Néha más nagy katasztrófák látogatják meg az embert. A messzinai földrengésnél kétszázezer ember pusztult el hirtelen. Mi az okkult oldala az ilyen eseménynek? A belső látás segítségével több megértéssel nézzük az ilyen eseteket. Bár minden részvétünk a szenvedőké, mégis nem tanácsos átengedni magunkat a borzalom és irtózat érzésének, ami az ilyen esetek hallatára erőt vehet rajtunk. Vizsgáljuk meg nyugodtan, a dolgok lényegét nézve a történeteket. Kétszázezer ember hirtelen szabadult meg a hús terhétől. A halottakat nem kell sajnálnunk. Hiszen nem szenvedtek, mert hirtelen és fájdalom nélkül történt felemeltetésük egy magasabb és boldogabb életbe. Végeredményben az ilyen katasztrófáknál sokkal kevesebb a szenvedés végösszege, mint sok, különálló halálesetnél.

A hirtelen halál sohasem a megholt embernek okoz szenvedést, hanem a hozzátartozóknak, akik félreismerve a halált, azt hiszik, hogy elvesztették kedveseiket. De az ilyen nagy katasztrófákban kevesen maradnak meg, hogy a többieket gyászolják, mivel legtöbbször a családok mindenestől elpusztulnak. A közvetlen rokonok többnyire együtt halnak meg, s a gyászolók távolabbi rokonok, akik más környéken élnek. A katasztrófánál kétségtelenül voltak olyanok is, akik szörnyen szenvedtek. Sebesültek napokig vártak segítségre, mások romok alatt fulladtak meg, vagy haltak éhen. Ezek a szerencsétlenek valóban megérdemlik legmélyebb részvétünket. Ne feledjük azonban, hogy ilyenek csak kevesen lehettek, minden esetre kevesebben, mint azok, akik hetenként éhen halnak fővárosunkban, Londonban. Mert az éhenhalást nem csupán a tápláléknak néhány napig tartó teljes hiánya okozhatja. Elégtelen, vagy rossz táplálkozás következtében évek múlva éppen olyan biztosan éhen lehet halni. Csak a szenvedés tart hosszabb ideig.

Még azt is fel lehet hozni, hogy a földrengés annyiban is sok szenvedést okozott, hogy sok ezer embert hajléktalanná és éhezővé tett. Ezek az emberek is megérdemlik teljes részvétünket, s az egész világ, ahová csak a hír elhatott, ki is mutatta ezt. Okkult szempontból a földrengésnek legfontosabb hatása a részvétnak ez az óriási hulláma volt, amely mind a szenvedők felé áramlott.

De ne tekintsük a halált sorscsapásnak: teozófiai tudásunk legalább is erre tanít. Sohasem a holtakat kell sajnálnunk, hanem az élőket, akik még szenvednek ennek a furcsa fizikai világnak számos és kényszerítő korlátozása következtében. Akiknek tudata más világot nem ismer, azok borzasztónak tartják, hogy ezt el kell hagyniuk. De aki belát a magasabb világokba is, az rendíthetetlen, élő

bizonyossággal tudja: ami a boldogságot illeti, mindenkinek legboldogabb pillanata az, amikor abból a világból kiszabadul a túlsó, tágabb és valóságosabb életbe.

Igaz, hogy itt kell élnünk, s hogy csakis ezek között a nehéz körülmények között fejlődhetünk. Ezért kell fizikai életet élnünk. Erre az útra úgy indulunk el, ahogy otthonról megy el az ember valami kellemetlen feladat elvégzésére, amit meg kell tennie. Szánjuk tehát azt a szegény embertársunkat, aki a magasabb életből vetődik ide, de ne pazaroljuk bánatunkat azokra, akik hazatértek a dicsőségbe, a szépségbe és a pihenésbe.

A fizikai világból nézve mindent elferdítve látunk, mert az életből csak egy parányi rész látszik. Ráadásul még különös ostobasággal ragaszkodunk ahhoz, hogy ez az egész. Az okkultizmus finomabb arányérzékre tanít, és helyes távlatban mutatja be életünket. Így megtanuljuk ezt is - anélkül, hogy részvételünk csökkenne a szenvedők iránt -, hogy nem azoknak van a legnagyobb szükségük részvételünkre, akikre a tudatlan emberiség a legböcsösebben árasztja. Minden világ egyaránt a naprendszer Istenségének egy része: „Benne élünk, mozgunk és vagyunk”. És mivel az Ő jelenlétéből ki nem eshetünk, sem vezető kezét el nem kerülhetjük, a többi miatt mit aggódunk?

Tizenkettedik fejezet

A LÁTHATATLAN LÉNYEK HATÁSA

Iránvítés a túlvilágról

Sok embert folytonosan, s a legkülönbözőbb módon láthatatlan lények befolyásolnak, bár erről a befolyásolásról az illetőknek halvány sejtelmük sincs. Beszéltünk a fajok és a kasztok gögjéről. Ez gyakran még kirívóbb formában, mint családi büszkeség szerepel, a legtöbbször őseink befolyásának tulajdoníthatjuk. Megvizsgáltam néhány esetet, amikor a meghalt hosszú ideig szándékosan visszamaradt az asztrális világban, hogy leszármazottai közelében lebegve ébren tartsa bennük a származás gögjét. Erzsébet királynő (1533 – 1603) például annyira szerette hazáját, hogy csak nemrég lépett át a Devachanba. Az egész közbeeső időt azzal - az utóbbi időkig majdnem sikertelen - törekvéssel töltötte el, hogy utódaiba beleöltse eszméit Anglia jövőjére vonatkozólag. Ez talán szélsőséges eset, de számos királyi családban a fennmaradó tradíciók az ősöknek az asztrális világból gyakorolt szándékos és állandó nyomásának tudható be.

Egyáltalában nem ritkaság, hogy apák és anyák még haláluk után is igyekeznek megvalósítani gyermekeikre vonatkozó házassági terveiket. Olykor meg is tudnak jelenni, hogy parancsaiknak még nagyobb nyomatékot adjanak. Igen gyakran nem gyanított, de annál fortélyosabb befolyást gyakorolnak azáltal, hogy elgondolásaikat állandóan az illető személy elméje elé tárják. Ezt az állandó nyomást ugyanis az átlagember könnyen saját tudatalatti vágyának hiszi.

Számos esetben a holtak felcsapnak az élők védangyalának, ily módon azután anyák gyakran oltalmazzák gyermekeiket, elhalt férjek özvegyeiket a túlvilágról, sokszor hosszú éveken át. De nem mindig oltalmazás a célja az ilyen befolyásoknak. Sokszor azért történik, hogy a holt valami módon kifejezze eszméit, amiket a világ elé szeretne tárni. A befolyásolt személy néha tud erről, néha nem. Egy híres regényíró mesélte, hogy történeteinek csodálatos bonyodalmai többnyire mintegy inspiráció útján jutnak el hozzá. Amikor regényeit írja, nem tudja miként fog kialakulni a történet, vagyis más írja regényeit rajta keresztül. Sokkal több esetben, mint gondolnánk, ilyen befolyások hatnak írókra és zeneszerzőkre, úgyhogy az élőknek tulajdonított műveket valójában holtak írják.

Vannak esetek, amikor a holt kifejezetten biztosítani kívánja szerzőségét. A modern irodalomban valóban nem ritkaság az olyan könyv, amelynek szerzőjeként bevallottan meghalt ember szerepel. Ez talán nem is jó kifejezés, mert hiszen lassanként sokan rájövünk arra, hogy a halál - a régi rossz értelemben - nincs, és hogy ha valaki félretette fizikai testét, kissé nehezen írhatna könyvet saját kezével, de azért lediktálni még éppen úgy képes, mint akármilyen más élő szerző. Az ilyen könyvek sokszor erkölcsi, vagy metafizikai értekezések, de nemritkán regényeket is találunk köztük. Ebben a formában kétségtelenül sok jót tesznek, minthogy olyanokhoz is eljutnak, akik komolyabb okkult tanulmányokkal különben nem foglalkoznak.

Ahrinziman története

Jó példa erre az esetre (évről évre mind gyakrabban találkozunk ilyennel) a „The Strange Story of Ahrinziman” (Ahrinziman különös története) c. könyv. Néhány évvel ezelőtt hívták fel figyelmemet erre a könyvre. Példának veszem tehát, hogy megmagyarázzam, miben áll ez a könyv és hogyan jött létre. Tudom, hogy azok, akik a középszerű ismeretek kényelmes kódében szunnyadnak, s emiatt nem látják az igazi tényeket, első pillanatra kijelentik, hogy az egész ostobaság. Szerintük aki egyszer meghalt, az halott, tehát semmiképpen sem diktálhat történeteket. De még a felvilágosultabbak sem könnyen gondolnak arra, hogy testen kívül élő embernek tulajdonítani a szerzőséget nem más, mint újszerű reklám, csupán mesterségbeli fogás. Először is tehát le kell szögeznem, hogy megbízható értesüléseim vannak arról, hogy legalább is ez a könyv valóban az asztrális világból történt tollbamondás

után készült. Természetesen ez még nem jelenti azt, hogy más szempontból is az, aminek mondja magát.

Az emberek - miután fogalmuk sincs az általunk helytelenül „holtaknak” nevezettek életkörülményeiről - képtelenek felfogni, mennyire természetes ez az életmód, és hogy az emberi természet sokféle vonása a sír túlsó oldalán is éppen olyan különös módon megmutatkozik. A megholtat nem avatják szükségképpen szentté, s nem is lesz egyszerre komoly és tiszteletet parancsoló egyéniség. Pontosan ugyanaz, aki volt, éppen olyan könnyen vezetheti hiúság, vagy féltékenység, s éppen úgy követhet el hibákat.

A túlvilági szerző éppen olyan irodalmi formákat használhat, mint földi testben élő kollégája, s történetét tetszése szerint tálalhatja. Amikor Rider Haggard első személyben beszél Allan Quartermain, vagy Ludwig Horace Holla nevében, nem gondoljuk szükségképpen azt, hogy személyes élményeit mondja el, vagy hogy az említettek valóban léteznek. Ugyanígy tisztában kell lennünk azzal, hogy amikor a túlvilágról valaki „Ahrinziman történetét” mondja tollba, éppen úgy adhat egy többé-kevésbé módosított életrajzot, vagy pedig egyszerűen vonzó és hatásos formába öltöztet egy allegóriát, esetleg egy titokzatos történetet. S ez éppen úgy nem vet rossz fényt a túlvilági szerző jóhiszeműségére, mint ahogy természetesnek tartjuk ezt az eljárást az élő szerző esetében.

De akárhogy is áll a dolog, Ahrinziman érdekes történetet mond el, teljesen keleties foglalatban. Azt írja magáról, hogy egy perzsa király törvénytelen fia, s anyja egy görög vesztaszűz volt, akit egy perzsa hadjárat alkalmából ejtettek fogságba. A jogos királynő azonban egy féltékenységi rohamában megölette anyját. A gyermeket azután, hogy elkerülje ennek az emésztő féltékenységnak további kitörését, a birodalom egy távoli részében hegyvidéki parasztok között nevelik fel. A fiú természettől fogva tisztánlátó volt bizonyos fokig, látta a körülötte lévő természetszellemeket, s halott anyját is. Nemsokára papokkal kerül kapcsolatba, akiktől sokat tanul, s végül is beveszik a templomba, ahol médiumként használják. De helyzetével elégedetlen, s hamarosan megszökik tőlük. Egy rablócsapathoz csatlakozik a hegyekben, de ezeket is otthagyja. Azután találkozik egy fekete mágussal s tanítványa lesz. De mestere egyik varázslása közben meghal, s a tanítványt is csak halott anyjának közbelépése menti meg a hasonló sorsától.

További vándorlásai közben találkozik a királyfival, aki tulajdonképpen mostohatestvére (anyja gyilkosának, a királynénak fia), s tisztánlátó képességei segítségével kigyógyítja fivérét egy gonosz megszállásból. A királyfi azután trónra kerül, s hősünket is magas tisztségre emeli, bár mit sem tud a köztük lévő rokoni kötelékről. Ahrinziman közben megházasodott, de felesége teljesen érdemtelen nő, aki sohasem szerette, s gondolkodás nélkül megcsalja, amikor sikerül a király vonzalmát elnyernie. Ahrinziman részleges tisztánlátása segítségével tudomást szerez erről, és féltékeny bosszúból asztrális eszközökkel a király halálának okozója lesz. Ő maga kerül a trónra (miután felfedte a rokoni kapcsolatot), de rövid uralkodása után egy újabb trónkövetelő elteszi láb alól.

A könyv többi része az asztrális világban átélt tapasztalatainak leírása. Látjuk őt, amint az első időkben féltékenységgel és gyűlölettel eltelve mindenféle rettenetes lényekkel társul, hogy rajtuk keresztül megbosszulhassa magát. A jó azonban fokozatosan felülkerekedik benne. Bántás helyett segíteni kezd, s így hosszú és fáradságos fejlődés során eléri a tökéletes boldogságot.

Mi a valószínűsége annak, hogy mindez megtörténhetett? Vegyük teljes, vagy részleges életrajznak, ahogy el akarja hitetni, vagy tekintsük egyszerűen regénynek? Nagy részéről valóban elmondhatjuk: „Se non é vero, é ben trovato.” Ami a történet földi síkon lejátszódó részét illeti, csupán hiányos feljegyzéseink vannak arra nézve, mi történt Perzsiában Kr.e. az ötödik században. De amennyit a kor töredékes történetéből ismerünk, eléggé egyezni látszik azzal, amit Ahrinziman ír. Az okkultizmus tanulójának figyelme természetesen az asztrális tapasztalatokra összpontosul, amelyeknek kedvéért a könyv tulajdonképpen íródott. Mennyiben találnak ezek igazolást a nyugati világhoz eddig eljutott okkult tudás szempontjából?

Az alapos tanulmányozó a leghamarabb kész bevallani, hogy a lélek eme pompás tudományában csupán kavicsokat szedegetünk a tudás nagy tengerének partján. Összegyűjtött ismereteink még távol állnak a teljességtől, az asztrális viszonyok pedig oly csodálatosak és rugalmasak, hogy elhamarkodott lenne bármit is lehetetlennek tartanunk. Mégis, vannak bizonyos jól megalapozott főbb szabályok, s ezek közül egynéhányat figyelmen kívül hagy Ahrinziman története. Ha viszont nem veszünk mindent szó szerint, bizonyos korlátozásokat feltételezve részéről, akkor könnyen magyarázatot találhatunk sok mindenre. Mindenesetre érdekes megfigyelni, hogy Ahrinziman teljesen jóhiszeműen adja elő történetét, bár némely állítása ellentétben áll az elismert tényekkel.

Az első kérdés az, hogy egyáltalában lehetséges-e 2300 évig tartózkodni az asztrális világban. Tudjuk, hogy 20-30 év megfelelő átlag a mindennapi ember esetében. Igaz ugyan, hogy rendkívüli akaraterevével meg lehet hosszabbítani az asztrális életet a szenvedélyek és vágyak felerősítésével, az azzal, ha minden erőt az én alacsonyabb oldalára fordítanak. Ahrinziman maga is bevallja, hogy erre törekedett. Hallottam egy német szerzetes esetéről, aki 400 évig bolyongott földhöz kötve, s magam is tudok oly esetről, amikor a dicsvágy és erős akarat 300 évig tartott vissza valakit az asztrális életben. De az ilyen esetek ritkák, s még mindig meg sem közelítik az Ahrinziman által felhozott századok távlatát. Az is világos, hogy ő természetesnek találja esetét, mert sok barátjáról és kortársáról beszél, akik még vele vannak, bár némelyek megelőzték a haladásban, míg mások elmaradtak mögötte. Ha tehát történetét valódinak vesszük, hihetőbbnek látszik úgy tekinteni, mint kísérletet, melyben a halála utáni évtizedek tapasztalatait akarja leírni, mintsem elfogadni szó szerint megállapításait.

Különös, hogy bár mohón vágyott okkult tudásra, az igazi spiritualitás nem vonzotta, kivéve gyermekkorában. Tette főleg a becsvágy, a szenvedély és a bosszú eredményei voltak, halálát élete delén erőszak okozta. Mindezeket a tényezőket tekintetbe véve, egy hosszúra nyúlt és viharos asztrális létet várhatunk, amelynek korábbi része valószínűleg különösen kellemetlen. Az is előre látható, hogy a szenvedélyek időközben kimerülnek, azután majd természete jobbik része kerekedik felül, végül pedig alkalmak kínálóznak a haladásra.

Mindezt valóban le is írja Ahrinziman, de olyan allegóriákkal veszi körül, melyeket könnyen félre lehet érteni. Azonkívül 2300 évre terjeszti ki azt, ami kb. 40-50 évig tarthatott. Nem szabad megfedkezünk arról, hogy az asztrális világban az időmérés semmiféle megszokott eszköze nem jöhet tekintetbe. Még a fizikai életben is a szenvedés, vagy félelem néhány órája majdnem örökkévalóságnak tűnik fel. Ez a jellegzetesség meghatározódik egy olyan létben, amelynek lényege érzelmekből és szenvedélyekből áll. Alig hihető, hogy Ahrinziman tényleg 2000 évet tölthetett az asztrális világban, de könnyen elképzelhető, hogy ottléte egy örökkévalóságnak tűnt fel számára.

De egy megoldhatatlan kérdés így is marad. Ha elhisszük azt, amit fizikai életéről mondott, mivel töltötte el azt a hosszú időt, ami meggyilkolása óta eltelt? Nem ismerem őt személyesen, és nincs jogom tolakodó kutatásokat végezni, de az övével valamelyest párhuzamos, általam nemrég kivizsgált eset elfogadható magyarázattal szolgálhat.

Egy hölgy fordult egyszer hozzám, aki azt állította, hogy „szellemi vezetője” pap volt az ősi Egyiptomban. Minthogy az állítólagos pap utasításai jók voltak, a tanításai helyesek, érdemesnek látszott kivizsgálni, mi okból állít ilyen különleges dolgot magáról. Nem látszott ugyanis valószínűnek, hogy egy ilyen méltóságteljes és egyenes ember leereszkedjék ahhoz a közönséges, és kicsinyes fogáshoz, hogy másvalakinek adja ki magát. Találkozva vele, azonnal láttam, hogy kétségtelenül beavatták bizonyos fokig az egyiptomi rendszerű misztériumokba, s természetesen csodálkoztam, hogy lehet az, hogy még mindig az asztrális világban működik. Utánanéztve a dolognak, azt találtam, hogy egyiptomi papi élete óta volt még egy testetöltése, melyet unalmasan és nem kielégítően élt le egy kolostor falai közt. Ezt az időt valószínűleg feldolgozott karmájának ledolgozásával töltötte el. Halála után azonban bizonyos véletlennek látszó körülmények kapcsolatba hozták régi egyiptomi környezetének gondolatáramaival.

Azonnal felvillant tudatában előbb életének emlékezete (azt hiszem, ez állandóan a küszöbön volt, és ő folyton éhezett, bár nem tudta, hogy mire). Ez a visszaemlékezés annyival élénkebb és valószínűbb volt, mint a sivár kolostori élet, hogy az utóbbi pusztán rossz álomnak tűnt fel. Csakhamar teljesen el is felejtette, vagy nem tekintette másnak, mint asztrális büntetése egy kellemetlen részének. Így teljes becsületességgel állíthatta, hogy egyiptomi pap volt, vagyis az a hatalmas személyiség, akivel előző élete végén a mennyei világban azonosította magát a következő szerzetesi testetöltésig. Nem állítom, hogy Ahrinziman esete hasonló, de lehetséges, hogy így volt.

Ahrinziman természetesen úgy ír, mint korának embere és terminológiájában a kor kifejezéseit használja. Ez kissé furcsán hangzik, különösen azért, mert állandóan összezavarja jelképeit anyagi tényekkel. Éppoly kevésbé felel meg a tényeknek az a feltevése, hogy az emberek három nagy csoportba oszthatók, amelyek élén fehér, piros és arany csillagot viselő angyalok állnak, mint ahogy nem valószínű az, hogy Phoebus naponta végighajtja fogatát az égen keletről nyugatra, vagy hogy a Napisten újraszületik karácsonykor, amikor a napok hosszabbodni kezdenek. Igaz viszont, hogy az ősi vallások némelyike olyan szimbólum-rendszert használt, amely szoros rokonságban áll a könyvben leírtakkal. Így könnyen elképzelhető, hogy ha valaki az asztrális világba ilyen megrögzött képzetekkel megy át, sokáig mindent ezeknek megfelelően értelmez, és figyelmen kívül hagy olyan tényeket, amelyek ezekkel nincsenek összhangban.

Az is tény, hogy léteznek hatalmas szellemek, akik fejlődésük módszerében annyira különböznek tőlünk; hogy e módszert nekünk káros lenne alkalmaznunk. De mi rendszerint nem jövünk velük kapcsolatba, és voltaképpen nem is róluk ír Ahrinziman, mert maga is beismeri, hogy az általa leírt világosság és sötétség angyalai végeredményben emberi lények, akik előzőleg a földön éltek. Élénken írja le az emberi szenvedély teremtette elképesztő gondolat-épületeket, bár gyakran összetéveszti az ideiglenes gondolatképeket e világ tartósabb valóságaival. Szörnyű leírást ad egy asztrális csataféléről, amelyben a teret a harcolók szétszórt tagjai borítják. E hátborzongató részlet nem történhetett meg ténylegesen, ami azonnal világos mindenki előtt, aki az asztrális test fluidikus természetét ismeri.

Ha megjegyzéseiből az ősi Perzsia okkult tudására akarunk következtetni, kénytelenek vagyunk megállapítani, hogy az akkori tudás nem volt annyira tudományos jellegű, sem olyan átfogó, mint a mai okkult kutatások eredményei. Ahrinzimannak úgy látszik nincs világos fogalma az újraszületés nagy központi tényéről, vagy talán úgy tekinti, mint eshetőséget, ahelyett, hogy az emberiség fejlődésének kijelölt eszközét látná benne.

Kifejezéseivel olykor zavart okoz, míg az ember meg nem szokja. Nyilvánvaló, hogy a „szellemtest” elnevezést arra alkalmazza, amit ma asztrális testnek nevezünk, és hogy az „asztrális test” kifejezést az éterikus másra érti. Ez utóbbit ugyanis a fizikainál kissé nagyobbban írja le, és erős saakkal befolyásolhatónak tartja. Ezek a megjegyzések helytállóak az éterikus másra, de nem alkalmazhatók arra, amit manapság asztrális testnek nevezünk. Megvan még az a zavart okozó szokása is, hogy a kellemetlen asztrális körülményeket földalattiaknak tartja, a kellemeseket pedig a föld felszíne fölé helyezi, bár mindkettőről úgy ír, mint földünkön kevésbé anyagi környezetről. Valószínűleg félrevezette őt az a tény, hogy a sűrűbb asztrális anyag áthatja fizikai bolygónkat. Azok a lelkek, akik ebbe a kevésbé kíváncsi anyagba kerülnek, gyakran ténylegesen a föld kérge alatt találhatják magukat. De ezen kívül kétségtelenül létezik egy világ, amely alacsonyabb, mint a fizikai sík, de ehhez a normális emberiségnek szerencsére semmi köze sincs. Ez a világ azonban még nagyobb mértékben anyagi, mint az általunk ismert világ.

A szerzőnél elég gyakoriak az olyan leírások, amelyek azonnal meggyőzik a tanulmányozót, hogy kétségtelenül látta is azt, amiről ír. De közvetlenül utána kiábrándít leírásának zavaros és tudománytalan módjával, vagy azzal, hogy költői jelképeket anyagi tényekként kezel. Egyszer-kétszer sejteti, hogy fogalmait átszínezi az iker-lélektan, egy oly gondolatirány, amelyet buzgón kerüljön el mindenki, aki igazán haladni szeretne okkult tanulmányaiban.

Téved, amikor a médiumitásról, mint a spirituális fejlődés szükségességéről beszél, - bár lehet, hogy ez megint csupán kifejezőmód kérdése, minthogy e szót a pszichikus érzékenység értelmében használja. Kétségtelenül téved azonban, amikor azt mondja, hogy lehetetlen fizikai testben élő ember számára teljesen megérteni és uralni az asztrális erőket és lényeket, vagy tökéletes szellemi látással rendelkezni. Valószínűleg arra gondol, - ha igazán ért hozzá - hogy a fizikai testbe bezárt ember nem rendelkezhetik ezekkel a magasabb erőkkel mindaddig, amíg meg nem tanulja, hogy még életében, akaratának erejével, teljesen elhagyja fizikai testét, s vissza is térjen belé. Járatlanságát árulja el, amikor a keleti tanokat önzőknek bélyegzi, és úgy vélekedik, hogy e tanok „a fény után sóvárgó tömeg mohó éhségét kielégítetlenül hagyják”. Egészen véve azonban tanítása dicséretreméltóan mentes a szektarianizmustól.

Bár az okkultizmus tanulója bizonyos pontokon eltérni kényszerül Ahrinzimantól, sietek mégis megjegyezni, hogy sok dologban teljesen egyetérthetünk vele. Hogy felemlítsek néhányat a sok gyöngyszem közül: megállapításai a háborúról és hódításról, valamint a vallások történetéről csodálatosak. Egészen egy véleményen vagyunk vele, amikor a következőket írja:

Úgy vélem, hogy az igazság és tévedés, jó és rossz mindenütt található, minden vallásban és minden nép között; és bármilyen tiszták is legyenek valamely vallási forma eredeti tanításai, lehetetlen megakadályozni, hogy a fejletlen emberi lélek becsvágya, szenvedélye, kapzsisága és kegyetlensége ne forgassa ki a tanítások tisztaságát, és ne használja fel a legaljasabb célokra, és ne torzítsa el a legdurvább tévedésekkel. A képtelen előírások, a borzalmas áldozatok, a felháborító praktikák, a groteszk hiedelmek, a fantasztikus teóriák, melyek becsúsztak e vallás tanításaiba, mind kinövőések, melyek hozzátapadnak az alapító tanításainak egyszerű tisztaságához.

Kifejezőmódja talán nem a legjobb, de sok igazság van abban a gondolatában, hogy minden rossz csak kiforgatása valamely jó tulajdonságnak, ami egyszer majd átalakul. A spirituális fejlődésre vonatkozó számos elképzelése nagyon ajánlható. A médiumitás és hipnózis veszélyei is aligha vázolhatók jobban, mint ebben az ünnepélyes figyelmeztetésben:

Senki se engedje át az önmaga, elméje, vagy teste feletti uralmat másnak, legyen az pap, vagy világi ember. Mert az embernek isteni előjoga a szabadság és az az ember, aki ezt másnak engedi át, alantasabb a legutolsó rabszolgánál.

A jegyzetek egyikében pedig kifejti:

A tökéletes transz a lélek tudatos szárnyalása egy felsőbbrendű állapotba, ahonnan megerősödve és felfrissülve, tágabb gondolatokra, nemesebb és szabadabb cselekvésre készen, saját egyéniségének erősebb és tökéletesebb birtokában kellene visszatérnie. Vannak személyek, akik érzékenységüknél fogva kitárják magukat testet öltött, vagy testen kívüli intelligenciák mesmerikus befolyásának. De ezekre a fél-tudatos mentális aberrációból eredő megnyilatkozásokra a „transz” kifejezést alkalmazni olyan tévedés, amelyet már régen el kellett volna oszlatni. A médiumisztikus fejlődés elterjedésével, a tudatalatti állapotokat és azoknak minden változtatás és fokát „transznak” minősíteték, bár azok éppoly kevésbé hasonlítanak a régebbi okkult hitek fejlett misztikusának igazi transzához, mint amilyen kevésbé hasonlít az erős narkotikumok által előidézett álom az egészségesen kifáradt test álmához. A hipnózis okozta transz annyira árt a léleknek, mint a narkotikumok rendszeres használata a testnek. Akár testben élő, akár testen kívüli hipnotizőről van szó, az eredmény ugyanaz. A hipnotizálás rendszeres alkalmazása alvás vagy „transz” előidézésére ártalmas.

Pontosan leírja, hogyan gyülekeznek az alantasabb holtak a szeánszokra, és hogy az úgynevezett vezetők semmiképpen sem elég erősek ahhoz, hogy a rossz befolyásokat távol tartsák. Világosan figyelmeztet minket arra is, hogy milyen könnyen keverednek a földi érdeklődők gondolatai a médium kinyilatkoztatásaival, úgyhogy ezen a módon a kérdező rendszerint olyan felvilágosítást, vagy tanácsot kap, amelyre vágyik, vagy amit vár. Megmagyarázza, hogy az aszkétaság, mint olyan, haszonta-

lan és gyakran káros. A fizikai testnek teljesen egészségesnek és erősnek kell lennie, hogy a látomások megbízhatók lehessenek. Tud egyet s mást az út nehézségeiről is:

A látás szükséges tisztaságával rendelkezők között is nagyon kevesen tudják azt eredményesen használni. Még kevesebb emberben van meg az a törhetetlen akarat és olthatatlan tudásvágy, amely a tanulmányokkal járó veszélyek, megpróbáltatások, csalódások, kimondhatatlan vesződés és fáradtság legyőzésére képesít.

Azt egész történelem mellette szól, amikor azt mondja, hogy aki képességeit a legmagasabb fokig akarja fejleszteni, jól teszi, ha teljesen visszavonul a fizikai világ aktív életétől. A könyvében felvonultatott különös jellemekkel pedig fokozatosan megérteti, hogy igazi haladást csak önzetlenséggel lehet elérni.

Helyenként a tudás kis töredékei hívják fel a tanulmányozó figyelmét arra, hogy a dolgok meglátása helyes volt, még ha a kifejezések zavarosak is, tekintve, hogy a tényekről nem gondolkozik módszeresen. Ahrinziman ért a talizmánok és orvosságok készítéséhez. Látja, hogy a bosszúnak egyetlen tette, vagy gondolata miképpen nyit utat a rossz befolyásoknak, amelyek évekig hozzátapadhatnak elindítójukhoz. Leírja, hogy a holtak jelenléte miképpen készíti az élőket arra, hogy reájuk gondoljanak, még ha nem is eléggé ahhoz, hogy észrevegyék őket.

Az asztrális életről írva, kitűnő leírást ad a gonosz királynőről, aki halála után rossz gondolatait és emlékeit valóságos eseményeknek tartotta. Hátborzongatóan élethű leírást ad egy rabszolgáról, aki holtá után abban a földalatti folyosóban bolyongott, melynek készítése közben legyilkolták. Beszél holtakról, akik abban a zavaros elképzelésben leledzenek, hogy még mindig földi testükben vannak, de olyanokról is ír, akik felfogva helyzetüket, élő emberek testeit próbálják szenvedélyeik kielégítésére eszközül felhasználni. Azt is tudja, miként állhatnak emberek térbelileg egymás mellett anélkül, hogy erről sejtelmük lenne. Ismeri azt a dicső igazságot, hogy semmiféle rossz sem lehet örök, hogy járjon bár a lélek messze az ösvénytől, hosszú, hosszú idő múlva mégis megtalálja hazavezető útját.

Azzal a reménnyel fejezi be, melyhez valamennyien csatlakozunk: hogy amint a nemzeteket oly régóta elválasztó tudatlanság falait a tudás sugárzó ereje fokozatosan megbontja, és amint a testvériség fénye kezd halványan átvilágítani rajtuk, a tágabb tudás és világosabb látás ugyanígy semmisíti majd lassanként azt a képzeletbeli válaszfalat, melyet mi rossz kifejezéssel halálnak nevezünk. Mert rájövünk arra, hogy a valóságban nincs igazi elválás. Legyünk bár pillanatnyilag fizikai testben, vagy azon kívül, mindnyájan egyazon nagy testvériség tagjai vagyunk, akik közös cél felé haladunk és mindnyájunkat ugyanannak az Örök Szeretetnek a fénye vesz körül.

Tizenharmadik fejezet

A MAGATARTÁS KÉRDÉSE

Védőburkok

Végigmentünk a különböző befolyásokon, melyek minden oldalról érnek minket és tapasztaltuk, hogy az ilyen befolyások közül sok határozottan zavaró és nemkívánatos. Felmerül természetesen a kérdés, mi módon kerülhetjük ki, vagy semlegesíthetjük őket a legjobban. Szükség esetén meg lehet tenni, hogy finomabb anyagból levő ideiglenes páncélt öltünk magunkra. Ezt a tanulmányozók védőburoknak szokták nevezni. De vajon ez volna-e a legjobb mód szembenézni a nehézséggel? Egy szakértő egyszer úgy nyilatkozott a tárgyról, hogy ami az önvédelmet illeti, a legjobb dolog a védőburkot meg sem formálni, de ha már megvan, olyan gyorsan eloszlatni, amilyen gyorsan csak lehet! Bizonyára sok igazság van e szavakban, mert az esetek nagyobb részében (voltaképpen csak a kezdő tanulmányozókat kivéve) mindaz, ami a védőburok alkalmazásával elérhető, még hatásosabban és veszélytelenebbül más módon is megvalósítható, amint ezt később látni fogjuk. Olykor hasznos lehet a különböző védőburok készítésének pontos tudása. De amint majdnem minden tudást, ezt is lehet rosszul használni, tehát mielőtt erőinket erre fordítanánk, pontosan tudnunk kell, mit akarunk tenni, s hogy ez miként érhető el.

Az első fontos alapelv az, hogy az ilyen burkot sokkal inkább mások védelmére, mint saját védelmünkre kellene használni. A láthatatlan segítők például gyakran szükségesnek látják ilyen védőburok készítését védeenceik számára, akiket különböző rossz befolyásoktól mentesíteni szeretnének. De az átlag érdeklődő szeme előtt inkább az a gondolat lebeg, hogy hogyan védje meg önmagát a különböző külső hatásoktól, s erre a célra szeretne magának burkot formálni. Vannak körülmények, amelyek ezt megengedhetővé teszik, s így a burkok kérdését három csoportra oszthatnánk az éterikus, asztrális és mentális eszközöknek megfelelően.

Minden esetben egyformán az akaratereő hozza létre ezeket a burkokat, de mielőtt ezt elindítanánk, jó tudni, milyen anyagfajtából építendő a burok, és mit akarunk vele távol tartani. Az adott utasítások rendszerint arra vonatkoznak, hogy a tanulmányozó gondoljon az őt tojásalakban körülvevő aurájára, összpontosítsa figyelmét erősen az aura külső felületére, akaraterejével keményítse meg anynyira, hogy az áthatolhatatlanná váljék a külső befolyásokkal szemben. Ezek az utasítások megfelelőek, és elég erős burok készíthető el ily módon. De sokkal kevesebb erővel több eredmény érhető el, ha az illető pontosan tudja mit és miért csinál. Akaraterejét így csupán a helyes irányba sugározza, ahelyett, hogy az egész környezetét rosszul irányított erővel árássa el. vegyük hát szemügyre részletesen a három változatot és lássuk, melyik mire alkalmas.

Az éterikus burok

Elsőnek azt vesszük, amely a fizikai testet (s vele együtt az éterikus mást) hivatott védeni a különböző veszélyekkel szemben. Három okból szokták általában alkalmazni: hogy a tömeg hatásaitól védje a szenzitív embert, hogy éjszaka, alvás közben védje a fizikai testet, a végül, hogy elejét vegye a fizikai fertőződésnek olyankor, amikor a tanulmányozó kötelessége teljesítése közben kénytelen magát annak kitenni. Mindezekből az esetekből kiviláglik, hogy a buroknak éterikus anyagból és csakis abból kell lennie, ha céljának meg akar felelni. Ugyanakkor azonban olykor kívánatos lehet egyidejűleg más burkokat is készíteni más világok anyagából, másfajta veszélyekkel szemben.

A tömegben használandó burok célja rendszerint kettős. A közönséges emberek vegyes tömegében majdnem biztosan sok olyan fizikai magnetizmus lehet, amely visszataszító, sőt káros a tanulóra nézve, és a burok célja részben az, hogy védjen. Úgyszintén valószínű, hogy minden nagyobb tömegben akad egynéhány szerencsétlen személy, akik maguk valamiképp gyengék lévén testileg, nagy mennyiségű vitalitást vonnak el másoktól. Az ilyen elszívás gyakran úgy történik, hogy az azt végző személy nem is tud róla. Olyan, mint egy akaratlanul éterikus kleptomániában szenvedő.

Az ilyen öntudatlan vámpírsággal megvert személyt óriási szivacshoz lehetne hasonlítani, amely mindig kész bármely elérhető nagymennyiségű specializált vitalitást felszívni. Ha arra szorítkozik, hogy az egészséges ember által kivetített kékes-fehér kisugárzásokat vegye fel, nem tesz kárt, mert a kisugárzások értékes részét tulajdonosa már magába vette és felhasználta. De a vitalitás-tolvaj rendszerint nem csak ezt veszi el. Az ilyen vámpírhajlamú ember szívóerejével ezt a kisugárzást meggyorsítja, úgyhogy nemcsak a már kihasznált kékes-fehér fluidum megy veszendőbe, hanem a vitalitás keringése is meggyorsul az áldozat testében. A rózsaszínű anyag is kivonódik a salakkal együtt a test pórusain keresztül: a szerencsétlen eredeti tulajdonos már nem tudja feldolgozni. Egy gyakorlott vámpír néhány percnyi látogatás alatt teljesen kiszívhatja a másik ember vitalitását.

Az ilyen öntudatlan vámpír kétségkívül mindig sajnálatraméltó személy; mégis nagy hiba volna, ha sajnálatból bárki önként kiszipolyoztatná magát. Ne gondolja azt, hogy így szolgálatára és segítségére jön valakinek, aki nagyon rá van szorulva. A vámpír változatlanul elpazarolja a galádul szerzett anyagokat. Csupán átfutnak rajta és szétszóródnak ismét anélkül, hogy rendesen asszimilálódtak volna. Így állandó szomja sohasem csillapodik. Túlzott önfeláldozásból feltölteni próbálni annyi, mint egy lyukas hordóba vizet önteni, hogy egy kifejező indiai közmondással éljünk.

Az egyetlen dolog, amit egy megátalkodott öntudatlan vámpír érdekében tehetünk az, hogy szigorúan adagolt mennyiségekben adjuk neki az annyira sóvárgott vitalitást. Közben pedig mezmerikus módszerrel igyekezzünk az éterikus más ruganyosságát helyreállítani, hogy az állandó szívás és az azzal együtt járó kiszívargás megszűnjön. Ez a kiszívargás egyenletesen történik a test minden pórusán keresztül az éterikus rugalmatlanság következtében, nem pedig az éterikus más valamely szakadásán, vagy sebén keresztül, ahogy azt egyes tanulmányozók képzelik. Különböző is semmiféle tépés vagy sebféle nem egyeztethető össze az éterikus anyag feltételeivel és az éterikus más szervezetével.

Az erős burok egyik módja a vámpírizmus elleni védekezésnek, sőt sok ember esetében pillanatnyilag ez az egyetlen lehetősége az eredményes védekezésnek.

Normális és egészséges emberek esetében rendszerint nincs baj az álomban, vagy transzban visszahagyott fizikai testtel. Ugyanis, ha netalán a testet támadás érné, az azonnal visszahívna a vándorló lelket. Így az egész ember kéznél lesz, hogy szükség esetén megvédje magát. A fizikai testnek megvan a maga külön tudata, mely teljesen független a benne lakó embertől. Valójában egy réveteg tudat, amely azonban mégis tudja, mikor fenyegeti a testet veszély, s ösztönszerűen megtesz minden tőle telhető lépést, hogy megvédje. Magam is láttam, hogyan nyilvánul meg az ilyen tudat egy foghúzás esetében, amikor a narkotikum segítségével kiűzték a test tulajdonosát. A fog kirántása pillanatában a fizikai test öntudata egy feljajdulásban és védekező mozdulatokban nyilvánult meg. Az illető maga, amint később mesélte, mit sem tudott az egésztől.

Mínthogy a fizikai test rokonrezgések segítségével állandó szoros kapcsolatban marad az asztrális testtel, - még ha az utóbbi nagyon messze is van tőle, - a fizikai testet fenyegető minden veszélyről üzenetet közvetít az egóhoz, aki rögtön visszatér, hogy az ügyet kivizsgálja.

Vannak azonban abnormális és szerencsétlen emberek, akik bizonyos lények támadásainak vannak kitéve. Ezek a lények az emberi testet hatalmukba akarják keríteni és megszállni. Így sokan néha szükségesnek találják, hogy személyes tulajdonuk birtokát erős eszközökkel biztosítsák. Vagy pedig a körülmények kényszeríthetik arra a tanulmányozót, hogy rendkívül kellemetlen környezetben aludjon: például vonatfülkében szoros fizikai közelségben vámpír típusú emberekkel, vagy durva és visszataszító kipárolgásokkal. Ilyen esetekben egy erős éterikus burok a legjobb megoldás, bár a tanulmányozónak megvan a választása, hogy helyette erős gondolatformát teremtsen teste védelmének ellátására. Az ilyen gondolatforma még hatásosabbá és élénkebbé tehető, ha sikerül rávenni valami természetszellemet, hogy belépjen a gondolatformába, és saját mulatsága kedvéért kivitelezze a célt.

A fertőzés elleni védelem gondolata elég világos s nem igényel részletesebb megokolást. Az ilyen fertőzés csupán valamiféle fizikai baktériumok útján érheti el a testet, ezek ellen pedig hatásos és biztos védelmet nyújt egy sűrű éterikus fal. Ámbár sosem szabad megfeledkeznünk arról, hogy egy burok nemcsak kizárja, de be is zárja ugyanazokat az anyagokat, s így amikor az esetleg fertőzést okozó baktériumok ellen védekezünk, testünk szoros közelébe tartjuk a belőle jövő kisugárzásokat, melyek közül sok határozottan mérgező hatású.

A fent említett esetekben a létrehozandó burok csupán az éterikus anyagból van, s készítőjének szem előtt kell tartania azt, hogy éterikus mása semmiképpen sem azonos kiterjedésű asztrális, vagy mentális testével. Az utóbbi kettő ugyanis felveszi a kauzális test ama tojásdad részletének formáját, és nagyságát, amely kauzális test jellegzetességei közül egyedül alkalmas az alacsonyabb világokban való megnyilvánulásra. Az éterikus test azonban formájában követi a fizikai test vonalait, felületéről minden irányban kisugárzik egy kevésbé, kb. 6 mm-nyire. Ha tehát az aura felületének sűrítésére határoztuk magunkat, erre a felületre kell gondolnunk, s akaraterőnket erre kell irányítanunk.

Az is lehetséges ugyan, hogy a környező légkör éterikus anyagából tojásdad burkot készítsen valaki. Ez a módszer sok szempontból előnyösebb, de jóval több akaraterőt igényel, valamint sokkal pontosabb tudását annak, miként lehet a fizikai anyagot formálni. Az előbb leírt, bár a közönséges fizikai látás számára láthatatlan burok csupán a fizikai világban van, ezért teremtőjét csak kifejezetten fizikai emanációk ellen védi. A legkevésbé sem befolyásolja a vándorló gondolatok és asztrális rezgések beáramlását, melyek szenvedélyeket és különböző természetű érzelmeket idéznek elő.

Némely szenzitív ember képtelen gyenge, vagy beteg embereket megközelíteni anélkül, hogy a szenvedők tüneteit ne utánozná azonnal saját fizikai testében. Ilyen esetekben hasznos lehet az éterikus burok, minthogy a szenzitív embert szimpátiája rendkívüli erőssége megakadályozná a segítségnyújtásban.

Olykor hasznos lehet az ilyen burok azok számára, akiket elfoglaltságuk arra kényszerít, hogy modern civilizációnk rettenetes zajában éljenek és mozogjanak. Valami pihenésfélre ad alkalmat, mert egy időre megvédi az agyongyötört idegeket a szüntelenül rájuk ható sokféle rezgéstől, ami a modern élettel jár.

Előfordul az is, hogy nincs szükségünk az egész testet körülvevő burokra, hanem csak egy kis helyi pajzsra, hogy megvédjen bennünket valamely speciális időleges érintéstől. Minden érzékeny ember tudja, hogy a kézfogás nyugati szokása gyakran határozott, sokszor néhány óráig tartó kellemetlen érzést okoz. Olykor a kézfogás kikerülése sértés lehet, vagy a büszkeség, esetleg lenézés benyomását keltheti. A nehézséget rendszerint úgy hidalhatjuk át, hogy akaratunk erős megfeszítésével befedjük jobb tenyerünket éterikus agyagból való erős, ideiglenes pajzzsal, úgyhogy a szenzitív ember a kellemetlen érintés ellenére sem engedi be testébe a nemkívánatos magnetizmusnak egy részecskéjét sem.

Ugyanígy természetűek azok a burkok, amelyeket néha tűz ellen használnak, de sikeres alkalmazásuk a praktikus mágiában való sokkal nagyobb jártasságot kíván. Én magam is csináltam egyszer a tenyeremen egy ilyen éterikus pajzsot egy spiritisza ülésen. A pajzs tökéletesen megfelelt rendeltetésének, mert ámbár túl vékony volt ahhoz, hogy érzékekkel felfoghassák, mégis percekig kezemen tudtam tartani egy izzó parazsat, amellyel közben egy darab papirost is meggyújtottam. Ugyanennek az elvnek még szélesebb körű alkalmazása az a sokkal nagyobb pajzs, melyet a gyakran leírt tűzön-járási kísérlet alkalmával az izzó parazsak fölé, vagy a résztvevők lába köré vonnak.

Felhívom azoknak a tanulóknak a figyelmét, akik valamely oknál fogva védeni akarják fizikai testüket alvás közben, nehogy beleessenek egy érdemes barátom hibájába; aki nagy fáradtsággal különlegesen áthatolhatatlan burkot készített bizonyos alkalomból, de asztrális anyagból csinálta éterikus helyett, és így magával vitte, amikor fizikai testét otthagytá! Az eredmény természetesen az volt, hogy fizikai teste teljesen védtelenül maradt, míg ő maga egész éjszaka háromszoros páncélba zárva röpkö-

dött, képtelenül arra, hogy akár egyetlen rezgést is kibocsásson bárki megsegítésére, vagy hogy őt magát is segíthette, vagy befolyásolhatta volna barátainak és tanítóinak feléje irányított szerető gondolata.

Az asztrális burok

Az asztrális burok megalkotásakor természetesen egészen másféle célok lebegnek szemeink előtt, minthogy itt csupán szenvedélyekről és érzelmekről lehet szó. Három célról beszélhetünk. A tanuló először is azért csinálhat burkot asztrális teste köré, hogy távol tartsa magától a mások által készakarva feléje irányított érzelmi rezgéseket, pl. a harag, irigység, vagy gyűlölet rezgéseit; másodszorban, hogy távol tartsa az olyan esetleges alsórendű (pl. érzékiséget felkeltő) rezgéseket, melyeket bár nem akarattal irányítottak feléje, de a környező légkörben lebegve mintegy véletlenül ütköznek beléje. Harmadszor a tanuló hasznosnak találhatja, hogy meditáció alatt asztrális testét különleges burokkal vegye körül arra az esetre, ha alsóbbrendű gondolatok betolakodásával nemkívánatos érzelmeket keltő asztrális anyagok zavarnák meg elmélyedését.

A fenti esetek bármelyikében az akaraterőt az asztrális test felületére kell irányítani, de nem a sűrűbb asztrális anyagból álló testmáshoz, hanem a tojásdad aura felületére. Ebben és a burokformálás minden egyéb esetében, világos mentális képet kell alkotni és minden akaraterőt legalább néhány percig a kellő forma megteremtésére irányítani. Szem előtt tartandó, hogy az ilyen anyagsűrítés bizonyos mértékig természetellenes, vagyis olyan elrendezése ez az anyagnak, amely normális körülmények között nem szerepel a dolgok rendjében. Következésképp az asztrális test állandóan arra hajlik, hogy újra felvegye rendes állapotát, s így a burok természetesen szétesésre hajlamos. Az akaraterővel tehát nagyon határozott eredményt kell kelteni, amely képes legyen legalább néhány óráig ellenállni ennek az enyhe, de kitartó szétesési hajlamnak, különben a burok fokozatosan szétrongyolódik, és így nem felel meg a rendeltetésének. Egy bizonyos időtartamra létrehozott burkot gyakran meg kell újítani, különben hamarosan szétfoszlik.

Az asztrális testtel kapcsolatban ugyanazokra a dolgokra kell tekintettel lennünk, amelyekre az éterikus test esetében utaltam, vagyis arra, hogy a burok nemcsak távol tartja, de be is zárja a rezgéseket. A tanuló, amikor asztrális burkot készít magának, ügyeljen arra, hogy az csupán az alsóbb asztrális síkok anyagából álljon, mert ez az az anyag, amely az alacsony és nemkívánatos rezgésekre reagál (mint érzékiség, rosszakarát, gyűlölet és egyéb rút szenvedély). A finomabb érzelmek ezzel szemben a magasabb alsíkok anyagában fejeződnek ki. Szükségtelen, hogy ilyen természetű anyagot használjunk a burokhoz. Az ilyen anyag esetleges használatából nagyon elégtelen eredmények következnek. Először is az illető elzárná magát az esetleg feléje küldött barátságos érzelmektől, másodszor pedig ideiglenesen képtelen lenne mások felé hasonló áramokat küldeni.

Felmerülhet a kérdés, honnan tudja a közönséges ember, vagy a kezdő tanulmányozó, hogy milyenfajta asztrális anyagot használjon burka készítésénél. A felelet erre az, hogy ez végeredményben nem nehezebb, mint a burokcsinálás megoldása egyáltalában. Ha asztrális anyagból akarja a burkot csinálni, először aurája felületére gondoljon, azután sűrítse az anyagot a felület egész kiterjedésén. A folyamatot ezért a képzelőerő tudatos felhasználásának nevezhetnénk. Ezt a képzelőerőt egy kis fáradsággal úgy irányíthatjuk, hogy az asztrális test anyagának hét fokozatára gondolunk, melyek sűrűségben különböznek. Az akarát ezek szétválasztására irányuljon, kiszemelve például a három alsó alsík anyagát a burok képzésére. Bár a tanuló nem láthatja tisztánlátó módon erőfeszítése eredményét, nem kell kételkednie abban, hogy a hatás létrejön, és hogy csak a kiválasztott típusú anyagokat fogja akaraterőjével mozgósítani.

A mentális burok

A mentális test köré vont burok abban különbözik az előbbitől, hogy a nemkívánatos érzelmek helyett a nemkívánatos gondolatokat akarja távol tartani. Megint csak három olyan fő alkalom van, amelynél hasznos lehet az ilyen burok: először meditációnál, másodszor elalvás előtt, harmadszor speciális esetekben, amikor alacsonyrendű gondolatok behatolását kell megakadályozni.

A meditációnál a mentális burok rendeltetése az, hogy kizárja a légkörben állandóan lebegő gondolatok tömegét. Semmiféle burok nem akadályozhatja meg a kósza gondolatok keletkezését magának az illetőnek elméjében, de elménk elkóborlása leggyakrabban azon külső kósza gondolatok behatására vezethető vissza, melyeket más emberek hagytak szanaszét. Így legalább ezeknek a behatolását akadályozza meg egy burok. De az ilyen burokhoz itt megint csupán az alsóbb mentális anyag felhasználása ajánlatos, minthogy másképp kizárhatjuk a segítő gondolatokat, vagy magának az illetőnek a Mester felé árasztott gondolata ütközik ebbe az akadályba.

Sok embert kóbor gondolatáramok zavarják elalváskor; egy mentális burok megszabadíthatja ezektől a kívülről jövő gondolatoktól. Az ilyen burok csupán időleges legyen, minthogy csak annyi időre kell a zavartalanság, amíg az ember elalszik. Az illető teste elhagyásakor magával viszi ezt a mentális anyagú burkot, amely azonban rendeltetését már megtette, minthogy a cél az volt, hogy az ember elhagyhassa fizikai testét. A kósza gondolatok, vagy töprengések valószínűleg újra jelentkezni fognak a burok feloszlásakor, de minthogy az illető akkor már távol van fizikai agyától, ez nem zavarja a fizikai test pihenését. Ameddig fizikai testében van a mentális tevékenység hat az agy részecskéire, és olyan működésre készíti, amely egyszerűen visszatartja az illetőt fizikai testében. De ha egyszer már távol van testétől, az előbbi töprengések, vagy kósza gondolatok nem hozzák többé vissza.

A mentális burok harmadik rendeltetése kevésbé egyszerű. Gyakran előfordul, hogy bizonyos kívánatos gondolatcsoportokhoz kevésbé kívánatos gondolatcsoport társul. Gyakori eset, hogy a mély odaadás és az érzékiség bizonyos formája szinte szétválaszthatatlanul keveredik egymással. Ha valakit ilyen kellemetlen kapcsolat zavar, van rá mód, hogy learassa az odaadás jó hatásait anélkül, hogy az érzékiség rossz hatásaitól szenvedne. Ezt úgy érheti el, hogy mentális testének alsóbbrendű rétegeit merev burokkal veszi körül. Ily módon az alsóbb befolyásokat sikerül kizárni, míg a felsőbbrendűek szabadon hatnak rá. Ez természetesen csak egyike a mentális világban előfordulható változatos eshetőségeknek.

Burokkészítéshez az általam fent leírt módszer lesz valószínűleg a legcélravezetőbb, de ugyanakkor fontolóra kell vennünk azt a kérdést, hogy maga a burok végeredményben kívánatos-e? Több szempontból hasznos lehet s különösen szükséges, ha mások számára készítjük. Egy láthatatlan segítő pl. kitűnően használhatja, amikor valami szegény zaklatott lelket próbál megnyugtatni általa, akinek különben nem volna ereje arra, hogy megvédje magát akár szándékos külső támadásoktól, akár pedig a fárasztó gondolatok állandó kavargásával szemben. Ha saját védelmünkre készítünk ilyen burkot, bizonyos fokig bevalljuk gyengeségünket, vagy fogyatékoságunkat: kétségtelen ugyanis, ha különbe lennénk, nem lenne szükségünk ilyen természetű védelemre.

Egy szép történet

A keresztény egyház hagyományaiból vett szép kis történet pompásan illusztrálja ezt a tételt. A feljegyzések szerint Alexandrián túl valahol a pusztában volt egyszer egy kolostor, amelynek főnöke tisztánlátó volt. Szerzetesei között volt két fiatalember, akik különösen kitűntek tisztaságukkal, és szentségükkel. Egy napon éneklés közben eszébe jutott a rendfőnöknek, hogy tisztánlátó képességével megvizsgálja, mi módon sikerült a kísértések közepette e két ifjúnak ezt a különös tisztaságot megőrizni. Így hát reánézett az első ifjúra és látta, hogy az egy csillogó kristálytisza burokkal vette magát körül. Mikor tehát kísértő démonok (mi tisztátalan gondolatformáknak neveznénk) vetették rá magukat, e buroknak ütköztek s lepattantak anélkül, hogy bánthatták volna. Így nyugodt, hideg és tiszta

maradt burkában. Ekkor a rendfőnök a másik fiatal szerzetesre nézett és látta, hogy az nem épített burkot maga köré. De szíve annyira telve volt Isten iránti szeretettel, hogy az állandóan és minden irányban kisugárzott belőle a felebaráti szeretet formájában. Így a kísértő démonok rohamát ez a hatalmas áradat elmosta s ő tiszta és sértetlen maradt. Azt is feljegyezték, hogy a rendfőnök a második szerzetest tartotta közelebb levőnek a mennyek országához.

A jobbik út

Közülünk bizonyára csak kevesen érték el a második fiatal szerzetes színvonalát. De a történet legalább magasabb eszményt állít elénk, mint a pusztá önvédelem eszméjét, s ebből tanulhatunk valamit. Gondosan óvakodnunk kell a felsőbbbség, vagy különváltság érzetétől. El kell kerülnünk az énré való túl sok gondolás veszélyét. Állandóan a kiáradás állapotában kell magunkat tartanunk; aktívak legyünk, ne passzívak. Ha találkozunk valakivel, ne az legyen a gondolatunk: „Hogyan is védekezek”, hanem: „Mivel segíthetek?” Ez utóbbi magatartás magasabb erőket hoz mozgásba, mert visszatükrözi a Naprendszer Istenségének magatartását. Amikor adunk, akkor válunk alkalmassá a befogadásra és arra, hogy az Istenség erejének vezetékévé váljunk.

Még a haladásunkra sem kellene túl sokat gondolnunk. Annyira el lehet merülni abban az egy gondolatban: „Miként haladjak?”, hogy a még sokkal fontosabb: „Miként segítek?” teljesen feledésbe jön. Vannak derék társaink, még hozzá a legjobbak között, akik haladásukat figyelve, annyit vizsgálgatják magukat, hogy önkénytelenül is azok a gyermekek jutnak eszünkbe, akik kis kertjükben kihúzgálják növényeiket, hogy meglássák: mennyit nőttek a gyökerek Ez a túlbuzgóság kész veszély; sok embert ismerek, akik miközben a legszebb emberbaráti tetteket viszik véghez, mégsem biztosak sohasem abban, hogy szándékaik valóban önzetlenek-e. Állandóan arra gyanakszanak, hogy az önzetlen cselekedetre az az önző vágy készítette őket, hogy elkerüljék a mások fájdalmának látványából fakadó kellemetlen érzést.

Az ilyen testvérek tartsák szem előtt, hogy az önvizsgálat beteges önboncolgatássá fajulhat, és hogy a földolog az, hogy magukat a helyes irányba állítsák be, és azután egyszerűen elinduljanak, megtéve a tőlük telhető legjobbat. Az előző történet tanúsága szerint először töltsék meg szívüket Isten iránti szeretettel (anélkül, hogy idejüket ennek a szeretetnek a méricskélésével, mennyiségének vizsgálatával töltenék), azután pedig egész figyelmüket a szeretet gyakorlati megnyilvánulására fordítsák, embertársaik iránti szeretetből. Az ilyen szeretetkiárasztás nemcsak jobb védelem, mint akárhány burok, de azonkívül bámulatos eredményeket létrehozó befektetés is. Mert éppen az az ember, aki sohasem gondol az eredményekre, tudja létrehozni a legnagyobb eredményeket.

Olvastunk a Nirmanakayak ragyogó önfeláldozásáról, akik bár elnyerték a jogot arra, hogy beláthatatlan korszakokon keresztül pihenjenek kimondhatatlan üdvösségben, mégis a földdel való kapcsolat áldozatát választották azért, hogy idejüket a szellemi erők mérhetetlen áramának létrehozására fordítsák. Az Adeptusok nagy hierarchiájára van bízva ennek az erőnek az elosztása az emberiség javára. Ebből az erőből merítenek a Mesterek (sőt az irányításuk alatt lévő tanítványaik is), ha szükségesnek mutatkozik.

Szükségtelen megemlíteni, hogy semmi olyant nem tehetünk, ami még csak meg is közelítené a Nirmanakayak csodálatos teljesítményeit; mégis mindenkinek hatalmában áll, hogy ennek a hatalmas tartálynak a mennyiségét néhány cseppel gyarapítsa, mert valahányszor teljesen önfeledten szeretetet, vagy odaadást árasztunk, látókörünket messze meghaladó eredményeket hozunk létre.

Bármily nemes érzelem vagy odaadás, amelyben a legkisebb önmagunkra gondolás található, mint például amikor a szeretetért viszonzást, az odaadásért üdvözülést és megváltást várunk, vagy ha valaki nem azt gondolja: „Mennyire szeretem őt”, hanem azt: „Vajon mennyire szeret engem?” - minden ilyen szeretet, vagy odaadás zárt körben halad és visszatér létrehozójához. Az ilyen erőből származó karma pedig kötelékében tartva az embert, újraszületésbe hozza, hogy karmájának eredményét megkaphassa épp oly kikerülhetetlenül, mintha rossz karmát kellene visszakapnia.

De ha az én teljes feledésbe merült, ha ilyen érzésnek se része, se köze nincs a kiárasztott áramhoz, ha a kör nem zárul be többé, akkor a karma nem köti az embert és nem is hozza vissza a földre. A hatás azonban létrejött, - olyan hatás, mely messze túlszárnyalja minden képzeletünket. A nyitott körív felér a Naprendszer Istenségéhez és Tőle jön a felelet. Bár ez a felelet kikerülhetetlenül valamiképp előreviszi azt, akinek szeretete és devóciója e választ kiváltotta, mégis ugyanakkor spirituális erőt önt az Adeptusok nagy tartályába. Így van az, hogy minden gondolat, melyet egyáltalában nem érint az én, közvetlenül segíti a világot. Így a szeretet kiárasztása jobb védelem, mint a legerősebb burok, mert az az ember, aki telve van ennek az Isteni Szeretetnek erejével, nem szorul védelemre: mivel ő Magának az Istennek Szívében él.